

STORTINGET

Dokument 15:14

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1951–2100
02.05.–23.05.2024**

Innhold

1951. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. rasisme og diskriminering, besvart av kunnskapsminister.....	11
1952. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. Arbeidstilsynet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	12
1953. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. en reell ressursmessig satsning på Tolletaten, besvart av finansminister.....	13
1954. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. opinionsdannere, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	14
1955. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kursing av polititjenestepersoner i Rosa kompetanse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	15
1956. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. ventetidene hos Statsforvalteren på søknader om opprettelse av næringsvirksomhet for mindreårige, besvart av justis- og beredskapsminister.....	16
1957. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tilbakekallsaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	16
1958. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. borettslags utgifter til fasaderehabilitering, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	17
1959. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. talentutvikling i barneidretten, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	18
1960. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. gasskraftverk på Melkøya, besvart av energiminister.....	19
1961. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. forebyggende avdeling i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	20
1962. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. muligheten for innbetaling av skatt fra olje-/gassvirksomheten i dollar og deretter overføring til oljefondet i dollar, besvart av finansminister.....	21
1963. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. dommen om dødsstraff for Toomaj Salehi, besvart av utenriksminister.....	22
1964. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. bruk av nye syntetiske stoffer og andre farlige rusmidler, besvart av helse- og omsorgsminister.....	23
1965. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. UNN Åsgård, besvart av helse- og omsorgsminister.....	23
1966. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Bodø havn, besvart av fiskeri- og havminister.....	24
1967. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. ørn og rein, besvart av klima- og miljøminister.....	25
1968. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. krigsbrottsverk på Sri Lanka, besvart av utenriksminister.....	26
1969. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Georgia, besvart av utenriksminister.....	27
1970. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. produksjonskøen i norsk forsvarsindustri, besvart av forsvarsminister.....	28
1971. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. avhør av barn som ikke har blitt gjennomført som følge av advokatstreiken, besvart av justis- og beredskapsminister.....	28
1972. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. utenlandske kjøretøy som kjører gjennom Ryfast, besvart av samferdselsminister.....	29
1973. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. utenlandske kjøretøy på norske veier, besvart av samferdselsminister.....	30
1974. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nytt politihus i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	31
1975. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. industripartnerskap med EU, besvart av næringsminister.....	32
1976. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraft, besvart av energiminister.....	33
1977. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. nedleggelsen av Bjørgvin ungdomssenter Bønesstølen, besvart av barne- og familieminister.....	34
1978. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. endringer i pass- og ID-kortforskrifta, besvart av justis- og beredskapsminister.....	35
1979. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. akuttmedisin for beboere i et ventemottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	36
1980. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. BPA, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37
1981. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Lofotrådet, besvart av næringsminister.....	38
1982. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tallmaterial, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	39
1983. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. domstolsreformen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	41

1984. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. forurensningsforskriften for oppdrett av fisk i sjø, besvart av klima- og miljøminister.....	41
1985. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Ukraina, besvart av utenriksminister.....	42
1986. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. utvidelse av perioden med rett til dagpenger fra 26 til 52 uker i fiskeindustrien, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	43
1987. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. internreisende i Vestfold nord/sør for Tønsberg, besvart av samferdselsminister.....	44
1988. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. utgifter til forsvarsformål i årene 2005-2024, besvart av finansminister.....	45
1989. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. at Innlandet politidistrikt så langt i 2024 har måtte henlegge 400 saker på grunn av manglende kapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	46
1990. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. at det skal enklare å få norsk personnummer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	47
1991. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. EUs fornybardirektiv, besvart av energiminister.....	47
1992. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. utviklingen i hvor mange familier som mister plass i, eller helt lar være å bruke, helt sentrale velferdstjenester som barnehage og SFO, fordi de ikke kan betale for disse, besvart av kunnskapsminister.....	48
1993. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. tvungen omsorg, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
1994. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. offentlighetens rett til innsyn i informasjon om norsk dyrehold og matproduksjon, besvart av landbruks- og matminister.....	50
1995. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. oljeskattepakken, besvart av finansminister.....	52
1996. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. sanksjoner mot Israel, besvart av utenriksminister.....	52
1997. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. oversikt over utskrivningsklare pasienter på hvert enkelt sykehus siden 1.1.2021, samt hvor mange av disse pasientene som har blitt reinnlagt med samme diagnose innen 14 dager, besvart av helse- og omsorgsminister.....	53
1998. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. grunnrenteskatt på vindkraft, besvart av finansminister.....	60
1999. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. eksport av norske nisje- og kvalitetsvarer fra landbrukssektoren, besvart av landbruks- og matminister.....	60
2000. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. EU utviklingsministermøte, besvart av utenriksminister...	61
2001. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. normpriser for alt salg av laks og ørret, besvart av finansminister.....	62
2002. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. voldelige angrep mot kristne i India, besvart av utenriksminister.....	63
2003. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. skolepenger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	64
2004. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. tannhelsetjenester for innsatte, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
2005. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. skattekonvensjon i FN, besvart av utenriksminister.....	66
2006. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. reduksjon i finansieringen av Arbeids- og miljømedisinsk seksjon ved UNN, besvart av helse- og omsorgsminister.....	67
2007. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. nyansettelser i staten, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	68
2008. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Julian Assange, besvart av utenriksminister.....	69
2009. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. ny opplæringslov, besvart av kunnskapsminister.....	70
2010. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. bisfenol A, besvart av helse- og omsorgsminister.....	71
2011. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utbedringer som bør gjøres på Meråkerbanen av beredskaps- og forsvarshensyn, besvart av samferdselsminister.....	72
2012. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utbedringer som bør gjennomføres for henholdsvis Narvik og Stjørdal havn for å oppnå tilstrekkelig kapasitet av beredskaps- og forsvarshensyn, besvart av fiskeri- og havminister.....	72
2013. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. nett- og samlingsmodell for utdanning av morgendagens lærere, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	73
2014. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. innreiseforbod, besvart av justis- og beredskapsminister.....	74

2015. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Samisk studieforbund, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	75
2016. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. lønnsveksten i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	75
2017. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. handlingsplanen for universell utforming 2021-2025, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	76
2018. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. EUs returdirektiv, besvart av justis- og beredskapsminister.....	77
2019. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. antall saker der det er uklarheter eller mistanke om feil/juks ved asyløknad, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
2020. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. at Noreg gjer plikta vår etter folkeretten, besvart av utenriksminister.....	78
2021. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. solcelleanlegg, besvart av klima- og miljøminister.....	80
2022. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utsendelsen av etiopiere fra Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	81
2023. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. spionasje, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	81
2024. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. bevilgningene og tilsagnene gitt av Enova til flytende havvind, besvart av klima- og miljøminister.....	82
2025. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helsekøene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	83
2026. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. straffeloven § 56, besvart av justis- og beredskapsminister.....	84
2027. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. fvl. § 34, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	85
2028. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. bekjempe narkotikamisbruk/salg, besvart av justis- og beredskapsminister.....	86
2029. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Nordfjord Sjukehus, besvart av helse- og omsorgsminister ..	87
2030. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Fornyrbar Norge, besvart av energiminister	89
2031. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. valuta og den norske kronen, besvart av finansminister ..	89
2032. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. VTA- plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	90
2033. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ufrivillig barnløshet, besvart av helse- og omsorgsminister	92
2034. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. ansatte ved de lokale PST-enhetene, besvart av justis- og beredskapsminister	93
2035. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. deltagelse i ERC, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	93
2036. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Joint Air Operations Center (JAOC) sitt anlegg i Sørreisa, besvart av forsvarsminister.....	94
2037. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. grensehandelen, besvart av finansminister.....	95
2038. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. Enrico Lettas rapport om framtiden til det indre markedet i Europa, besvart av utenriksminister.....	96
2039. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. reguleringsplanen for Kokstadstaddalen, besvart av næringsminister.....	97
2040. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. tillitsreformen for offentlig sektor, besvart av justis- og beredskapsminister.....	98
2041. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. fast arbeidsstad utanfor ordinær kontorstad, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	99
2042. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. implementering av EUs reviderte avløpsdirektiv, besvart av klima- og miljøminister.....	100
2043. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. solkraft, besvart av energiminister.....	100
2044. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. bortvisning av russiske fartøy, besvart av justis- og beredskapsminister.....	101
2045. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. sikkerhetsinspeksjoner av russiske fiskebåter, besvart av justis- og beredskapsminister	102
2046. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. arbeidskraft, besvart av justis- og beredskapsminister	103

2047. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. klimagassutslippene, besvart av samferdselsminister.....	104
2048. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Smiene Harestad, besvart av samferdselsminister.....	105
2049. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. å anerkjenne Palestina som stat, besvart av utenriksminister	105
2050. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. togtrøbbel i Osloregionen, besvart av samferdselsminister.....	106
2051. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. klimamålet for 2030, besvart av klima- og miljøminister	106
2052. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. Forurensingsforskriften, besvart av klima- og miljøminister	107
2053. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. døgnplasser i psykiatrien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	108
2054. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Politiets fellesforbunds landsmøtevedtak som fraråder alle medlemmene å varsle om kritikkverdige forhold i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	111
2055. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. statseide selskaper, besvart av næringsminister.....	111
2056. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. pågående saker som omfattes av instruks GI-03/2024 som kom 8. mai 2024, besvart av justis- og beredskapsminister.....	112
2057. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. frie inntekter til kommunane, besvart av kommunal- og distriktsminister	113
2058. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. fylkevegkriterier for Møre og Romsdal, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	116
2059. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. støtte til solceller samtidig som man benytter fjernvarme, besvart av energiminister	117
2060. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. norsk energipolitikk, besvart av energiminister.....	118
2061. Spørsmålet ble trukket.....	119
2062. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. beredskapen i forhold til skogbrann, besvart av justis- og beredskapsminister	119
2063. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	120
2064. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. trafikksituasjonen i Moss, besvart av samferdselsminister	121
2065. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. konkurransen i dagligvarebransjen, besvart av næringsminister.....	122
2066. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. den nye Småhusplanen i Oslo, besvart av kommunal- og distriktsminister	123
2067. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. innsyn i Norges gjeldende returavtale med Etiopia, besvart av justis- og beredskapsminister	124
2068. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimagassutslippene, besvart av klima- og miljøminister	125
2069. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Terningmoen, besvart av forsvarsminister.....	125
2070. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	126
2071. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. utbygging av Smiene-Harestad, besvart av samferdselsminister.....	128
2072. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Hav Eiendoms prosjekt "Fiskebrygga" ved Bjørvika, besvart av samferdselsminister	128
2073. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. investeringar i næringslivet, besvart av finansminister	129
2074. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. avlive rovdyr, besvart av landbruks- og matminister.....	130
2075. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. formuesskatt til statskassen fremfor i lokalsamfunnene, besvart av finansminister	130
2076. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. elbiler, besvart av samferdselsminister.....	131
2077. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. krigen i Ukraina og verdien av Statens pensjonsfond utland, besvart av finansminister	132
2078. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. fagforeningsfradrag, besvart av finansminister	133
2079. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. kraftproduksjon på Meraker Brug, besvart av landbruks- og matminister	134
2080. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. hvalkjøtt fra Norge på tollager i Japan, besvart av fiskeri- og havminister.....	135

2081. Fra stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson, vedr. myke opp straffen for AAP-mottakere som leverer meldekort for sent, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	136
2082. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. energiproduksjon, besvart av klima- og miljøminister	137
2083. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. introduksjonstønaden, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	137
2084. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. maritime tjenester, besvart av fiskeri- og havminister.....	138
2085. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. sammenslåingen av flere rettssteder, besvart av justis- og beredskapsminister.....	139
2086. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. bompengetakstene på den nye og trafikksikre motorveien mellom Kristiansand og Mandal, besvart av samferdselsminister	139
2087. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. at det kan bygges nye idrettsanlegg i Nordland, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	140
2088. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. krav, betingelser og retningslinjer som stilles opp for å få status som et NATO luftoperasjonssenter, Combined Joint Air Operations Centre (CJAOC), besvart av forsvarsminister	141
2089. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. at det skal være tillatt for skoler i Norge å flagge på pride, besvart av kultur- og likestillingsminister	142
2090. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. at politidistrikter med ikke statlige flyplasser (for eksempel Torp Sandefjord Lufthavn og Haugesund Lufthavn Karmøy) og havner sikres tilstrekkelig bemanning ved innføring av Entry/Exit, besvart av justis- og beredskapsminister	143
2091. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. vitamin B12-mangel, besvart av helse- og omsorgsminister	143
2092. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. flyttingen av NORDEM til Flyktninghjelpen, besvart av utenriksminister	144
2093. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. fornyet oppholdstillatelse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	145
2094. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. innsatsfaktorer til mat, besvart av utviklingsminister.....	146
2095. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	147
2096. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Norges anerkjennelse av staten Palestina, besvart av utenriksminister.....	147
2097. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. kvotemelding, besvart av fiskeri- og havminister	149
2098. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. hurtigbåt på hurtigbåtrutepakke, besvart av samferdselsminister.....	150
2099. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. akuttbehandling og andre tannhelsetjenester for utenlandske innsatte uten lovlig opphold, besvart av helse- og omsorgsminister.....	151
2100. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. Statsregnskapet, besvart av finansminister	152

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1951 - 2100) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2036, 2088
Asheim, Henrik (H)	1956
Astrup, Nikolai (H)	2079
Bastholm, Une (MDG)	1964, 1994, 2039, 2050
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2049, 2062, 2089
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1975, 1981, 2029, 2041, 2073, 2091
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2040
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2095
Bru, Tina (H)	1998, 2001
Brufnot, Sandra (H)	1952
Bøe, Erlend Svardal (H)	1965, 2004, 2099
Elvenes, Hårek (H)	1988
Elvestuen, Ola (V)	2051
Eskeland, Liv Kari (H)	2098
Farahmand, Mahmoud (H)	1953
Fiskaa, Ingrid (SV)	1963, 1968, 2014, 2020
Foss, Ingunn (H)	1983, 2085
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2006
Gulati, Himanshu (FrP)	1979, 1980, 2074, 2076
Hagerup, Margret (H)	2009
Halleland, Terje (FrP)	1960, 2047, 2048, 2071
Haltbrekken, Lars (SV)	1966, 1967, 2021, 2022, 2068
Hansson, Rasmus (MDG)	1969, 2008, 2010, 2055, 2072, 2077
Hjemdal, Silje (FrP)	1977, 2032, 2033
Hoksrud, Bård (FrP)	1997, 2025, 2070, 2093
Hussein, Marian (SV)	1951
Johnsen, Tor André (FrP)	1989, 2069
Jønnes, Kari-Anne (H)	1982, 2013
Kapur, Mudassar (H)	2066
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1995, 2100
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1978, 2018
Kristensen, Turid (H)	2026
Kristjánsson, Mímir (R)	2081
Larsen, Erlend (H)	1987
Limi, Hans Andreas (FrP)	1984, 2052
Linnestad, Anne Kristine (H)	2042
Listhaug, Sylvi (FrP)	2035, 2053
Lund, Tobias Drevland (R)	1958, 1961, 2056, 2067
Marhaug, Sofie (R)	1991, 2024, 2060, 2082
Melby, Guri (V)	1985, 2045
Molberg, Anna (H)	2078
Moxnes, Bjørnar (R)	1970, 1996, 2096
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1962, 1976, 2030, 2031

Njåstad, Helge André (FrP)	1955, 1974, 2027, 2028, 2054, 2075
Nyholt, Hege Bae (R)	1992
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2084, 2097
Pettersen, Tage (H)	2015, 2063
Raja, Abid (V)	1959
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1986
Rotevatn, Sveinung (V)	1990
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	2086
Schou, Ingerd Schie (H)	2000
Stensland, Sveinung (H)	1993, 2016, 2044, 2090
Stokkebø, Aleksander (H)	1972, 1973, 2007
Sve, Frank Edvard (FrP)	2011, 2012, 2057, 2058
Søreide, Ine Eriksen (H)	2038
Tajik, Hadia (A)	1954
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2080, 2087
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1971, 2034
Trellevik, Ove (H)	2059
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	2043
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2002, 2005, 2092, 2094
Westgaard-Halle, Lene (H)	1999, 2046, 2065
Wiborg, Erlend (FrP)	1957, 2019, 2023, 2037, 2064, 2083
Wold, Grete (SV)	2003
Øvstegård, Freddy André (SV)	2017

STORTINGET

Dokument 15:14

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1951

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 10. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at rasisme og diskriminering blir en del av medisinstudiet, og sikre effektive varslingsystemer?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne man lese i VG at medisinstudenten Mohammed Almashhadani og legen Jonas Hildrun ønsker mer fokus og undervisning om rasisme og forskjellbehandling i medisinstudiet. De påpeker blant annet at de ikke forberedes på rasisme til yrkeslivet som lege, og at det heller ikke eksisterer effektive varslingsystemer for å håndtere rasistiske og diskriminerende situasjoner. Studentene etterlyser blant annet forum og diskusjoner hvor de kan diskutere holdninger, diskriminering og helse, som følge av ubevisste holdninger og ulik behandling av pasienter ut fra hudfarge, kjønn, seksuell legning eller språk. Folkehelseinstituttet har også rapportert at det har vært lite oppmerksomhet knyttet til at rasisme og diskriminering kan påvirke fysisk og psykisk helse negativt, og at studier viser at diskriminering øker risikoen for somatisk sykdom og funksjonsnedsettelse, som for eksempel kroniske smertetilstander, diabetes og hjerte- og karsykdom. Blant annet oppgir 25 prosent av personer med innvandrerbakgrunn at de har opplevd diskriminering det siste året, viser en studie som bygger på SSBs levekårsundersøkelse fra 2016. Per mars 2024 utgjør innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre over 930 000 personer, og er derfor er svært stor gruppe som kan få negative konsekvenser

for deres fysiske og psykiske helse som følge av rasisme og diskriminering.

Svar:

Spørsmålet vart stilt til helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre. Som ansvarleg statsråd for høgare utdanning vil eg svare på spørsmålet. Eg vil takke representanten for eit viktig spørsmål. Å kjempe mot rasisme og diskriminering må gjerest på alle arenaer, også i utdanning. Regjeringa varetek dette på ei rad ulike måtar.

Medisinutdanninga er omfatta av ein forskriftsfesta rammeplan som er felles for helse- og sosialfagutdanningar. Medisinutdanninga har i tillegg særskilde nasjonale retningslinjer. Begge har som formål å definere eit minimum av kompetanse som kandidaten skal ha etter avslutta utdanning. Universiteta og høgskulane står fritt i korleis dei utformar utdanningane, men dei skal følgje krava i rammeplanen og dei nasjonale retningslinjene.

I forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningar står følgjande:

Kandidaten har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet.

I dei nasjonale retningslinjene for medisinutdanninga er det to læringsutbytteskildringar som handlar om denne tematikken:

Kandidaten har kunnskap om hvordan faktorer som diskriminering og rasisme særlig påvirker folkehelsen til minoritetsgrupper og samer som urfolk.

Kandidaten kan anvende kunnskap om inkludering, likestilling og diskriminering slik at likeverdige helse- og velferdstjenester for alle grupper i samfunnet sikres, uavhengig av sosiokulturell bakgrunn, kjønn, alder, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Vidare er det presisert at formålet med utdanninga er at:

«Utdanningen skal også sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for likeverdige helsetjenester for alle grupper i samfunnet, deriblant kompetanse om samers status som urfolk og deres rettigheter til språklige og kulturelt tilrettelagte tjenester.»

Representanten stiller også spørsmål om statsråden vil sørge for effektive varslingssystem mot rasisme og diskriminering. Studentar har rett til eit godt læringsmiljø, og dette er stadfesta i Universitets- og høgskulelova § 4-3 første ledd der det står at «styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen er fullt forsvarleg ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd». Korleis dei gjer det er opp til læresteda, men det er eit krav at arbeidet med læringsmiljøet skal

dokumenterast. Mange har i samband med dette et seiefrå system der ein anonymt kan varsle om kritikkverdige forhold. Det er også krav om at alle universitet og høgskular skal ha et studentombod.

Alle verksemdene i spesialisthelsetenesta gjennomfører kvart år undersøkinga ForBedring. Undersøkinga kartlegg ulike sider ved arbeidsmiljø, pasienttryggleikskultur og HMS (helse, miljø og sikkerheit), som kan henge saman med risiko for uønskete hendingar, eller verke negativt på kvaliteten i tenesta og helsa og engasjementet til medarbeidarane. Eit av spørsmåla er knytt til om medarbeidaren kjenner til at nokon har blitt utsett for diskriminering på arbeidsplassen i løpet av dei siste 12 månadene. Andre spørsmål er knytt til samarbeid og openheit om uønskete hendingar. Resultata frå undersøkinga gir leiarar og medarbeidarar informasjon til å kunne redusere risiko for uønskete hendingar, mellom anna ved å forbetre lokalt arbeidsmiljø og tryggleiksskultur. Undersøkinga nyttast som eit kunnskapsgrunnlag i utvikling av handlingsplanar og forbetningsarbeid.

Varslingssystem i både studia og i arbeidslivet etter studietida, samt studentombod er viktige tiltak for å få hjelp, men det er også viktig med ei stadig merksemd på måtar å førebygge rasisme og diskriminering på.

SPØRSMÅL NR. 1952

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot

Besvart 8. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Er det noen forskjell i frekvensen av avvik (brudd på regler og andre føringer) avdekket av Arbeidstilsynet i deres oppfølging av henholdsvis offentlige, private og ideelle tjenesteytere på helse- og velferdsområdet?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om sammenlignbare tall for de ulike sektorene, for eksempel avvik pr 1000 ansatte, samt at det fremkommer hvor mange kontroller som er gjennomført.

Svar:

Arbeidstilsynet har opplyst meg om at de ikke har egne tall fordelt på offentlige, private og ideelle tjenestetilby-

dere slik representanten etterspør. Arbeidstilsynet har oversendt tilgjengelig statistikk fra sine systemer innenfor næringskodene «86 – Helsetjenester» og «87 – Pleie- og omsorgstjenester i institusjon», fordelt på «Sektor i dag» basert på informasjon fra Enhetsregisteret. Dette er presentert i tabellen under.

Sektor i dag	Antall tilsyn	Antall tilsyn med brudd	Andel med brudd
Personlig næringsdrivende	50	33	66 %
Ikke utfylt	8	8	100 %
Ideelle organisasjoner	264	198	75 %
Personlige foretak	12	10	83 %
Private produsentorienterte organisasjoner uten profittformål	1	1	100 %
Kommunalt eide aksjeselskaper mv.	5	5	100 %
Private aksjeselskaper mv.	619	440	71 %
Statsforvaltningen	707	516	73 %
Kommuneforvaltningen	2 552	2 005	79 %
Totalsum	4 218	3 216	76 %

Arbeidstilsynet opplyser videre om at de ikke kan hente ut statistikk per 1000 ansatte, slik representanten etterspør. Felles for mange av virksomhetene etaten fører tilsyn med er at ansatte er registrert på et annet nivå enn selve stedet hvor Arbeidstilsynet har vært på tilsyn. For

eksempel så kan et sykehjem stå oppført uten ansatte, fordi de ansatte er registrert på kommunen sykehjemmet befinner seg i. I det nevnte eksempelet vil det heller ikke være mulig å skille de ansatte som jobber på sykehjemmet fra kommunens øvrige ansatte.

SPØRSMÅL NR. 1953

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 8. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden utdype når vi kan forvente en reell ressursmessig satsning på Tolletaten som en viktig og kritisk etat for å trygge våre grenser og ivareta vår samfunnssikkerhet?

BEGRUNNELSE:

I desember 2023 ble Tolletatens viktighet diskutert i spørretimen. Statsråden og undertegnede var enig om etatens viktighet for den norske samfunnssikkerheten.

Nå melder Tollerforbundet om at bemanningssituasjonen for etaten er kritisk og at fraværet av bevilgninger resulterer i manglete grensekontroll. Det kan virke som regjeringen ikke følger opp ordene om Tolletatens viktigheten med reelle handlinger.

Svar:

Jeg er glad for at representanten fremhever at Tolletaten har en viktig og kritisk rolle i arbeidet med å trygge grensene og ivareta vår samfunnssikkerhet. Jeg kan forsikre

representanten om at jeg følger opp mine ord fra spørretimen i desember i fjor.

Som representanten vet, er det ikke lenge til regjeringen legger frem forslag om tilleggsbevilgninger- og omprioriteringer ifm. revidert nasjonalbudsjett. Vi har allerede varslet at regjeringen vil prioritere styrking av både Tolletaten, Politiet og Forsvaret, for å møte den sikkerhetspolitiske situasjonen og de samfunnsutfordringene vi står i. Vi mener etaten bør få midler til å øke innsatsen mot bekjempelse av narkotikasmugling. Det betyr modernisering og anskaffelse av nødvendig kontrollutstyr, blant annet nye skannere, samt øke bemanningen til kontroll.

Regjeringen er opptatt av et trygt og godt samfunn. Vi skal bekjempe kriminelle gjenger og smugling av narkotika. Tolletaten er viktig for vår samfunnsbeskyttelse, og har en avgjørende rolle i bekjempelsen av narkotika og kriminelle gjenger.

SPØRSMÅL NR. 1954**Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 8. mai 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden beskrive dagens status med tanke på at det kan lages «deep fakes» av politikere, myndighetsspersoner eller opinionsdannere med formål om å påvirke samfunnsdebatten, og hvilke huller ser hun i lov- og regelverk med hensyn til dette?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne vi lese nyhetsmeldinger om at Dansk Folkeparti har laget en såkalt «deep fake» av statsminister Mette Frederiksen, der KI-versjonen av statsministeren forfektet standpunkter den ekte personen ikke har. Partiformannen i DF hevdet «at det er satire» (Politiken, 29.04.). Det er ikke vanskelig å se for seg tilsvarende skje i Norge, for eksempel i opptakten til et valg, eller når kontroversielle politiske saker skal tas stilling til. Identitetskrenkelseser er allerede forbudt etter straffeloven, og krever forsett om «uberettiget vinning» eller å «påføre en annen tap eller ulempe». Det er ikke like opplagt at skyldkravet i tilstrekkelig grad er oppfylt dersom identitetskrenkelsen hevdes å være satirisk. NOU 2022:9 fra Ytringsfrihetskommisjonen drøftet i begrenset grad konsekvensene som «deep fakes» kan ha på offentlig debatt og beslutningstaking. Kjernen i ytringsfriheten er de politiske ytringene, som nettopp er ment å ta stilling til, kommentere eller påvirke samfunnsstyrelsen. Å beskytte dette kan noen ganger kreve aktive reguleringer, jf. Grunnlovens § 100 sjette ledd:

«Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale».

Statsråden har vært tydelig på at vi har et godt, teknologinøytralt regelverk, men saken i Danmark reiser spørsmålet om vi bør gjennomføre ytterlige tiltak.

Svar:

Jeg er enig med representanten Tajik at bruk av kunstig intelligens på denne måten, som vi nylig så i Danmark, kan ha konsekvenser for demokratiet og kan skape tvil om hva som er ekte meningsytringer. Det vil alltid være lov med satire og underholdning, også på politikeres bekostning, men en slik bruk kan i ytterste konsekvens undergrave tilliten til vårt politiske system, og også til teknologien.

I Norge har vi et godt, teknologinøytralt regelverk. Deepfakes reguleres allerede av personopplysningsloven, åndsverksloven og straffeloven. Samtidig arbeider vi nå med å få på plass en rask prosess for å innføre EUs

KI-forordning i norsk lov. KI-forordningen inneholder bestemmelser (artikkel 50) som stiller krav om tydelig merking av deep fakes. Det sies også noe om avveininger mot kulturelle uttrykk i denne artikkelen i forordningen.

Den nye KI-forordningen vil bli endelig behandlet av EU-rådet 21. mai, og etter dette venter vi rask publisering i EUs Official Journal. Mens denne prosessen pågår i EU har jeg allerede satt i gang en utredning som skal gi en anbefaling om etablering av ny nasjonal forvaltningsstruktur for håndheving av KI-forordningen. Dette vil også omfatte mulige klageordninger. Utredningen skal leveres før sommeren. Mitt embetsverk har også innledet dialog med våre EØS-partnere om å bli enig om en smidig prosess for innlemming av forordningen i EØS-avtalen.

Forordningen om Digital Markets Act (DSA) gjelder allerede i EU. Vi arbeider med å få den innført i Norge. Det er nylig blitt kjent at EU-kommisjonen har innledet en formell prosedyre mot Meta under DSA, med anklager om at Facebook og Instagram bryter forordningen gjennom blant annet å tillate villedende markedsføring av politisk innhold. Dette gir håp om at de store plattformene skjerper sin praksis på dette området, særlig i forbindelse med valg.

Stortinget har ellers flere ganger stilt spørsmål om behovet for ny nasjonal regulering utover KI-forordningen. Regjeringen etablerte høsten 2023 en arbeidsgruppe som både skulle vurdere rettidig innføring av KI-forordningen i Norge, og i hvilken grad det var behov for ytterligere nasjonal regulering. Gruppen la fram sin rapport for regjeringen i november 2023. Når det gjelder reguleringsbehov utover det som vil følge av KI-forordningen, understreker arbeidsgruppen at norsk lovgivning i all hovedsak er teknologinøytral. Arbeidsgruppen peker på enkelte mulige reguleringsbehov, herunder eventuelle behov for lovhjemler som legger til rette for innsamling og bruk av personopplysninger til utvikling eller bruk av KI-systemer. Det pekes også på at de enkelte sektorene har et særlig ansvar for å identifisere eventuelle reguleringsbehov som følger av utviklingen innen KI i egen sektor. Dette er arbeid regjeringen følger opp fortløpende.

SPØRSMÅL NR. 1955**Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange dagsverk brukte enhet sentrum ved Oslo politidistrikt i 2023 på kursing av polititjenestepersoner i Rosa kompetanse?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den bekymringsfulle kriminalitetsutviklingen i hovedstaden, og den svært krevende ressursituasjonen politiet nå står i som følge av regjeringens manglende vilje til å prioritere politiet i sine budsjetter. Det som derimot har blitt prioritert, er kursing av politiet i såkalt Rosa kompetanse. Det ønskes på denne bakgrunn besvart hvor mange politidagsverk enhet sentrum i Oslo politidistrikt brukte på dette i 2023, da inkludert både arbeidet med gjennomføringen og de arbeidstidene den enkelte tjenesteperson brukte til å delta på kursingen.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har innhentet informasjon om den aktuelle opplæringen som er gjennomført på Enhet sentrum i Oslo politidistrikt fra Politidirektoratet.

Politidirektoratet har opplyst følgende:

Mannskapene på patrulje på Enhet sentrum i Oslo politidistrikt har faste fagutviklingsdager hver 12. uke. Disse fagutviklingsdagene er et tillegg til den obligatoriske trainingen alle operative politipatruljer har. Rosa kompetanse Justis kom inn som en del av programmet på fagutviklingsdagene i 2023. I alt ca. 120 ansatte fikk to timers opplæring hver, fordelt over 12 uker, altså ca. 240 timer.

Det å få Rosa kompetanse Justis inn som en del av programmet krever ikke mye planlegging i forkant fra Enhet sentrum, da Rosa kompetanse Justis kommer med et ferdig utviklet program som allerede er rettet spesifikt inn mot politiets behov. Det beregnes derfor ca. 5 planleggingstimer for hele opplegget.

Vi erfarer at i en tid der politiet som helhet har mottatt mye kritikk etter 25. juni 2022, så har det blitt svært godt mottatt både i og utenfor skeive miljøer at Oslo politidistrikt er opptatt av kunnskap om og fra skeive miljøer i distriktet. Vi får tilbakemeldinger på at denne tilliten er viktig for å nå flere av målene våre, blant annet arbeidet for å få ned mørketall på anmeldt hatkriminalitet, og vold i nære relasjoner.

Kursingen har også vært et viktig signal til våre mange ansatte som selv er skeive, om at vi jobber kunnskapsbasert for å oppnå tillit også i skeive miljøer i hovedstaden.

Jeg vil legge til at kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold er et av tiltakene i politiets handlingsplan for mangfold, dialog og tillit. I innsiktsarbeidet som lå til grunn for utarbeidelsen av handlingsplanen, ble det gjennomført dialogmøter med innbyggere, organisasjoner og samarbeidsaktører. I møte med ulike skeive organisasjoner ble det fremhevet at det var et særlig behov for å styrke kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold i politiet. Dette har også vært tydelig i dialogen med skeive organisasjoner i etterkant av 25. juni 2022.

Det har vært et ønske fra en rekke organisasjoner på feltet at man benytter seg av Rosa kompetanse justis, for blant annet å få mer kunnskap om hvordan minoriteten opplever møte med politiet mv. Dette er et tilbud til politidistrikter, særorgan og øvrige enheter i politiet. Det er ikke en føring om at dette skal gjennomføres fra nasjonalt nivå.

På nasjonalt nivå har Politidirektoratet samarbeidet med Rosa kompetanse justis om en webinarrekke som gikk som teams live event våren 2023. Dette er også lagt ut som et digitalt kurs på politiets læringsportal Ransel.

SPØRSMÅL NR. 1956**Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 13. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over ventetidene hos Statsforvalteren på søknader om opprettelse av næringsvirksomhet for mindreårige hvor det bes om et landsgjennomsnitt og ventetid per embete, gjerne med historisk utvikling de siste 10 årene?

BEGRUNNELSE:

I dag må mindreårige som ønsker å starte eget foretak være over 15 år, ha godkjenning fra foreldre og søke godkjenning fra Statsforvalteren. Flere har gitt oss tilbakemelding på at regelverket oppleves tungrodd og unødvendig strengt, og har særlig bemerket lange ventetider på søknaden man er nødt til å sende Statsforvalteren. Dette kan oppleves som et byråkratisk hinder for å sette gode ideer ut i livet. Det er derfor interessant å vite hvordan ventetidene faktisk er på søknadene hos statsforvalterembetene, og hvordan snittet ser ut nasjonalt.

Svar:

Kravet til samtykke fra statsforvalteren er et utslag av at mindreårige som en hovedregel ikke har rettslig handleevne. Frem til 2013 fantes det derfor ingen adgang for mindreårige til å drive næringsvirksomhet. Bestemmelsen i vergemålsloven § 11 åpner for at mindreårige med samtykke fra vergen og statsforvalteren kan drive næring innenfor et bestemt område. Når statsforvalteren vurderer om samtykke skal gis, skal det blant annet tas hensyn til den konkrete risikoen virksomheten representerer, og den mindreåriges forutsetninger for å drive virksomheten.

Jeg har vært i kontakt med Statens sivilrettsforvaltning som er sentral vergemålsmyndighet. Statens sivilrettsforvaltning viser til at antallet søknader om opprettelse av næringsvirksomhet for mindreårige er svært lavt. De har per i dag derfor ikke tall på saksbehandlingstiden, og det er mangelfull statistikk knyttet til slike saker. Et grovt anslag som er basert på deres statistikk, samt informasjon fra tre statsforvaltere, tilsier at det er tale om i underkant av 200 saker per år. Statens sivilrettsforvaltning har registrert fire klagesaker som gjelder samtykke til å drive næringsvirksomhet de siste fem årene.

SPØRSMÅL NR. 1957**Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 7. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden være positivt til en prosess for å endre på beviskravene i tilbakemeldingsaker, hvor det foreligger relativt klare indikasjoner på at utlendingen har fått tillatelse på uriktig grunnlag, slik at de som har jukset seg til opphold enklere kan få sin tillatelse tilbakekalt?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsråden sitt svar på Dokument nr. 15:1898 (2023-2024). Statsråden skriver i sitt svar:

«Beviskravene gjør at vilkårene for tilbakemelding ofte ikke vil være oppfylt, selv om det er foreligger relativt klare indikasjoner på at utlendingen har fått tillatelse på uriktig grunnlag.»

Svar:

En oppholdstillatelse kan tilbakekalles etter utlending-sloven § 63 dersom en utlending mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket, eller dersom det for øvrig følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler. Bevisbyrden

for at vilkårene er oppfylt ligger hos utlendingsmyndighetene.

Den klare hovedregelen i saker etter utlendingsloven og ellers i norsk sivilprosess er at det mest sannsynlige faktum skal legges til grunn. Beviskravet «alminnelig sannsynlighetsovervekt» har forankring i langvarig forvaltningspraksis og i domstolene. «Alminnelig sannsynlighetsovervekt» i tilbakekallssaker innebærer at det må være mer sannsynlig at vilkårene for tilbakekall i § 63 er oppfylt enn at de ikke er det.

SPØRSMÅL NR. 1958

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 13. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Haugenstua borettslag, med 882 boliger, er et av landets største. Det er 55 år gammelt, og tiden er derfor kommet for svært kostbar fasaderehabilitering. Det fordyres på grunn av verneverdier.

Hva vil regjeringen gjøre for å hjelpe borettslag i denne situasjonen, og er det aktuelt å utvide Kulturminnefondets midler for å også dekke denne typen problemstillinger og/eller endre Husbank-reglene slik at det igjen blir mulig for borettslag å låne penger til gunstige betingelser for store ordinære rehabiliteringsprosjekter?

BEGRUNNELSE:

Flere medier har den siste tiden skrevet om Haugenstua borettslag i Groruddalen i Oslo. Det er bygget av Obos i 1969 og er et av landets største. Nå står de foran enorme utgifter til fasaderehabilitering. Det vil koste i størrelsesorden 800 millioner kroner. Prosjektet fordyres av at bygningsmassen anses som verneverdig av Byantikvaren i Oslo, men vil uansett koste svært mye. For beboerne vil det innebære en enorm økning i fellesutgifter for å betjene et gigantisk lån. Mange har antagelig ikke råd.

Utfordringene til Haugenstua borettslag er ikke unike. Også andre borettslag, bygget på 1960- og 70-tallet, har gjennomført eller står foran store rehabiliteringsprosjekter. Etter hvert som årene går, vil dessuten stadig flere av dem, både i Oslo og i andre byer, oppleve å bli vurdert som verneverdige med alt det innebærer av kostnadsøkning for nødvendige prosjekter.

Hverken kommunale eller statlige støtteordninger for kulturminnevern og liknende er utformet med tanke

Etter min mening er det ikke grunnlag for å vurdere et senket beviskrav i tilbakekallssaker. Tilbakekall av oppholdstillatelse er et inngripende tiltak. Dersom gjeldende beviskrav skulle senkes i disse sakene, kan det innebære at noen får tilbakekalt tillatelsen selv om det er mest sannsynlig at de har forklart seg riktig. Dette mener jeg vil stride mot helt grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper.

på denne typen prosjekter. I teorien kvalifiserer kanskje borettslaget til midler fra Kulturminnefondet. Men i praksis ville en slik tildeling, etter samme brøk som andre og mindre prosjekter får penger, slukt en svært stor del av fondets samlede budsjettmidler i 2024.

I sin tid ble de store Obos-borettslagene bygget med rimelige og lange lån fra Husbanken. Men dagens ordninger treffer ikke borettslag som "bare" skal rehabiliteres. De er primært myntet på klima- og miljøtiltak eller universell utforming med mer.

Det er i samfunnets interesse at nødvendig rehabilitering av de store borettslagene i levekårsutsatte områder på Oslos østkant skjer på en god måte. Alternativet kan ellers bli forslumming og boliger som i praksis ikke lar seg omsette.

Den såkalte byfornyelsen på indre øst i Oslo på 1980- og inn på 1990-tallet, ble i sin tid finansiert som et spleiselag mellom beboere/kjøpere, kommune og stat. Byfornyelsen var en egen post på statsbudsjettet helt inn på 1990-tallet. Husbankens midler ble også stilt til rådighet den gang.

Det er mye stygt man kan si om måten byfornyelsen på indre øst ble gjennomført på. Men det bidro til å forhindre forslumming av indre by. Fremover står samfunnet foran liknende problemstillinger på ytre øst. Å ikke gjøre noe, kan vise seg langt mer kostbart i lengden.

Svar:

Regjeringa vil at folk i heile landet skal kunne bu i ein eigna bustad. Dei fleste bustadene vi skal bu i, er allereie bygde. Gjennom å ta vare på bustadene, sørgjer bustadeigarar og

bebuarar for at knappe ressursar blir utnytta godt, og at bustadene blir tilpassa dagens behov og utfordringar når det gjeld både klima og miljø, demografisk utvikling og energibruk.

Husbanken gir i dag lån til oppgradering av eksisterande bustader. Lånet kan gis til enkeltpersonar, føretak (mellom anna burettslag), kommunar og fylkeskommunar. Lånet går til omfattande oppgraderingar som reduserer energibruken og aukar tilgjengelegheita i bustadene. Fasaderehabilitering, som òg inkluderer skifte av vindauge, vil normalt vere ein naturleg del av ein energieffektiv oppgradering av yttervegger, og følgeleg innanfor rammene for lån frå Husbanken.

Klima- og miljødepartementet har ansvar for Kulturminnefondet, og dei svarer følgjande på stortingsrepresentantens spørsmål om fondet:

«Norsk kulturminnefond (Kulturminnefondet) er ei statleg verksemd under Klima- og miljødepartementet. Midla frå Kulturminnefondet kan nyttast innafør heile kulturmiljøfeltet. Det er i hovudsak private eigarar og frivillige organisasjonar som kan søkje om middel frå Kulturminnefondet, men foreningar og lag kan òg søkje om tilskot. Styret til Kulturminnefondet forvaltar tildelte middel i samsvar med og innafør rammene av vedtektene og Hovudinstruksen til Kulturminnefondet. Styret treffer vedtak om tilskot frå midla. Klima- og miljødepartementet kan på nåverande tidspunkt ikkje kommentere eventuelle endringar i løyvingane til Kulturminnefondet, og viser til hand-saminga i Stortinget av budsjettet for 2025.»

SPØRSMÅL NR. 1959

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 13. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan sørger statsråden for at man får undersøkt effekten av hvordan tilskuddene sikrer likere mulighet til deltakelse og talentutvikling i barneidretten og bidrar spesielt til å sørge for at barn som vokser opp i fattige familier får større mulighet til å delta og utvikle sine talenter?

BEGRUNNELSE:

I november i fjor annonserte regjeringen en bevilling på 100 millioner ekstra til at flere barn skal kunne delta i idretten. I den forbindelse uttalte Statsråden at formålet var at flere skal få muligheten til å oppleve både mestring, helse og tilhørighet. Nylig hadde VG en sak som viste forskjeller mellom Øst og Vest i Oslo i barnefotballen. Der stilte avisen spørsmål om det er lommeboken som skal avgjøre deltakelse og mulighetene for å utvikle talentene sine i idretten. Det er fint med tilskudd til lag og foreninger slik regjeringen har tatt initiativ til. Men med de forskjellene VG saken viste kan man stille spørsmål om tilskuddet bidrar til å gi likere muligheter til å delta og utvikle seg for de som har foreldre med dårlig råd. Og hvorfor statsråden velger å gi litt til alle, når det så åpenbart er slik at de med dårlig råd ikke har like muligheter til å delta og noen barn trenger innsatsen mer.

Svar:

Det aller viktigste for meg er at alle barn og unge er inkludert, og har lik mulighet til å delta og trives i fritidsaktiviteter, uavhengig av hvem de er eller foreldrenes lommebok. Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter er for barn og ungdom en viktig kilde til fellesskap, identitet og mestring, og det gir dem ferdigheter og erfaringer som har betydning senere i livet. Talentutviklingen starter her. Derfor har jeg nettopp lagt fram lagt fram handlingsplanen «Alle inkludert!» for å bidra til like muligheter for alle barn idretten, men også i kultur og friluftsliv.

Formålet med ekstratilskuddet til idretten som representanten viser til i begrunnelsen for sitt spørsmål, er nettopp å gi alle barn like muligheter til å delta og å oppleve mestring og utvikling i fellesskap med andre, uavhengig av familieøkonomi. Derfor er ekstrainnsatsen til idretten både i 2023 og 2024 innrettet særlig på å treffe områder med en høy andel barn i familier med vedvarende lavinntekt.

For å sikre at midlene treffer der det er størst behov er SSBs statistikk over barn i familier med lavinntekt brukt. Samlet i 2023 og 2024 har idretten i hele landet fått 355 millioner kroner til å forhindre at barn og unge faller utenfor fordi familiene ikke har råd, på en enkel og ubyråkratisk måte. 4379 idrettslag har mottatt 125 millioner kroner fra tilskuddsordningen fra spillemidlene i 2023 og 4163 idrettslag har fått fra 100 millioner kroner

fra nysalderingen i 2023. 130 millioner kroner fra spillemidlene i 2024 er bevilget, men ennå ikke fordelt.

Representanten etterspør undersøkelser knyttet til effekten av hvordan tilskuddene sikrer likere mulighet til deltakelse og talentutvikling i barneidretten. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) vil før sommeren gjennomføre en evaluering i organisasjonsleddene av hvordan tilskuddene på til sammen 225 mill. kroner til økt deltakelse i idretten i 2023 har fungert. NIF erfarer så langt at midlene har bidratt til å beholde og delvis rekruttere barn og ungdom i idrettslagene.

Oslo idrettskrets har i tillegg gjort en enkel undersøkelse blant klubbmottakerne der 94% av respondente svarer at tilskuddet har utgjort en forskjell i den daglige driften. Dette er idrettskretsen som har flest barn og unge i lavinntektsfamilier og dermed mottar mest midler. Lagene rapporterer at pengene har gjort det mulig å starte ny aktivitet, samarbeide bedre med bydeler og skoler, dekke treningsavgift eller unngå økning, og kjøpe utstyr. Flere idrettsråd forteller om lignende erfaringer som Oslo idrettskrets til NIF.

Måling av effekt er krevende og det mangler forskning på hvilke tiltak som kan være effektive for å øke deltakelse i fritidsaktiviteter for barn fra fattige familier, og det er stort behov for forskning på utprøvinger av inkluderingstiltak. Dette følger regjeringen også opp i handlingsplanen «Alle inkludert!», og vil bestille følgeforskning på tiltak i handlingsplanen og forskning som fyller kunnskapshull om bl.a. barrierer og suksessfaktorer innen idretts-, kultur- og friluftslivsaktiviteter.

Ekstrainnsatsen til idretten kommer i tillegg til de enkle og brede ordningene, som idretten selv etterspør. Regjeringen tror på idretten og frivillighetens evne til selv å finne de beste løsningene, og har for eksempel sørget for full momskompensasjon for frivillige organisasjoner både i 2021, 2022 og 2023. Regjeringen legger opp til samme nivå i 2024 og det er bevilget over 2,4 milliarder kroner i momskompensasjon til frivillige lag i år. I år kommer i tillegg et historisk løft til anlegg for idrett og fysisk aktivitet med over 1,9 mrd. kroner. Det er over 180 millioner kroner med ennå i 2023. Vi har økt støtte til nærmiljøanlegg i utsatte områder.

Med styrkingen til deltakelse fra spillemidlene og statsbudsjettet i år til bl.a. tilskudd til inkludering av barn og unge, grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner, og handlingsplanen for deltakelse økes innsatsen for deltakelse med over 350 millioner kroner i år. Den samlede innsatsen blir i år drøyt 4,3 milliarder kroner fra spillemidler og statsbudsjettet til økt deltakelse for barn og unge.

Men penger alene kan ikke løse utfordringene. Både regjering, kommuner og fylker, organisasjonene og lagene innen idretten, kulturen, friluftsliv og resten av frivilligheten må bidra for å få flere barn og unge inkludert. Vi er mange som drar i samme retning. Fra alle disse har vi fått masse gode innspill til handlingsplanen «Alle inkludert!» og vi må nå sammen sørge for å følge opp slik at ingen barn utelates og at alle får like muligheter til å oppleve fellesskap, mestring å bruke sine ressurser i idretten.

SPØRSMÅL NR. 1960

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 14. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Under hvilke forutsetninger ser statsråden for seg at et gasskraftverk kan driftes på Melkøya for å holde strømprisen nede etter 2030, jeg tenker på hvem som skal eie, betale og drifte gasskraftverket – samt hvordan dette skal kunne skje innen gjeldende lov og regelverk?

BEGRUNNELSE:

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum uttalte til Energiwatch den 11. august 2023 følgende:

«Ingenting av dagens kraft i Finnmark skal gå til å elektrifisere Melkøya, det skal være ny kraft. Dersom vi ikke får ny kraft inn så skal dagens gasskraftverk fortsatt benyttes.»

I anleggskonsesjonen for å bygge og drifte nettanlegg på Melkøya er imidlertid følgende vilkår formulert i vedtaket:

«Rettighetshaverne skal, dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier at det er nødvendig, medvirke til å få etablert en avtalebasert løsning med staten om periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget.»

Her er det tatt inn vilkår som avgrenser driften til «Periodevis drift», og som gjerne betyr at anlegget kun kan kjøres som et reservegasskraftverk til bruk kun i svært anstrengte kraftsituasjoner. Dette vil i så fall ikke være innenfor gjeldene konkurranselovgivning og kunne bryte med både forbud mot statsstøtte og markedsmanipulasjon. Det hadde blitt satt pris på om energiministeren kunne klargjøre dette litt grundigere.

Svar:

Energidepartementet godkjente 8. august 2023 endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG og ga konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya. Situasjonen for kraftsystemet i Finnmark ble hensyntatt i vedtakene.

Regjeringen lanserte samtidig et mål om at det innen 2030 skal etableres ny kraftproduksjon i Finnmark på nivå med det økte uttaket på Hammerfest LNG, og at ny infrastruktur for strøm i Finnmark skal være i drift, forutsatt at det gis konsesjoner.

Departementet stilte videre vilkår i vedtakene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet om at rettighetshav-

erne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Det fremgår videre av vedtakene at dersom hensynet til kraft- og/eller effektbalansen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028. Det ble derfor også stilt som vilkår for vedtakene at:

«Rettighetshaverne skal, dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier at det er nødvendig, medvirke til å få etablert en avtalebasert løsning med staten om periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen for anlegget.»

Forutsetningene for en slik avtalebasert løsning er altså at hensynet til kraft- og/eller effektbalansen tilsier at det er nødvendig. Vurdering av behovet for en slik løsning vil skje senest i 2028. Forutsetningene representanten ber om en redegjørelse for vil inngå i denne vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 1961

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 7. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan skal statsråden sørge for at ikke flere politiområder og distrikter ser seg nødt til å kutte i forebyggende arbeid, når de varslede ekstrabevilgningene i revidert nasjonalbudsjett ikke vil øke bemanningen ut over dagens nivå?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne uken kunne man lese i Dagbladet at Oslopolitietts enhet Øst har en enhet med 65 personer som jobber med forebygging i ungdomsmiljøer. Lederen i enhet Øst kan bekrefte at det er landets største forebyggende avdeling, og de gjør en veldig viktig jobb.

Tar man derimot turen over fylkesgrensa til Akershus finner man geografisk driftsenhet Romerike, som blant annet omfatter Lørenskog, Lillestrøm, Strømmen og Rasta. Disse områdene regnes også som såkalte røde son-

er når det gjelder kriminalitet blant unge. Her er antallet som jobber med forebygging 0. Grunnen til dette er at de operative forebyggerne har blitt midlertidig omdisponert til patruljetjeneste, og den forebyggende avdelingen ble lagt ned høsten 2023 fordi politiet måtte spare penger.

Det er viktig å ha politi både i bybildet og i patrulje, politifolk som jobber med etterforskning og politifolk som fort kan rykke ut når det skjer noe. Men politiet har også en viktig oppgave med å jobbe forebyggende, særlig inn mot ungdomsmiljøer der kriminaliteten øker.

Regjeringen har varslet at politiet vil få en tilleggsbevilgning på 635 millioner kroner når revidert nasjonalbudsjett legges frem 14. mai. Det er viktig med mer penger til politiet, men både Politiets Fellesforbund og andre i politiet har allerede advart om at denne bevilgningen ikke vil være tilstrekkelig til å øke bemanningen ut over dagens nivå. Og bemanningen i politiet er i krise. Når politiet lokalt må spare penger blir resultatet ofte det vi har

sett i Romerike. Ressursene til forebyggende arbeid må vike for patruljerende politi.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1780. Politimesterens oppgave er å foreta de prioriteringene som gir mest mulig trygghet for innbyggerne i sitt distrikt og at politiet utfører sitt samfunnsoppdrag, inkludert eventuelle om-disponeringer av personell innenfor budsjettammen. Omdisponeringene innebærer verken at politiet legger ned forebyggende innsats eller at de skal slutte å drive

forebyggende virksomhet. Videre kan ikke forebygging av ungdomskriminalitet løses av politiet alene. Andre offentlige etater som skole, barnevern og helsetjenesten må samarbeide med politiet for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet.

Regjeringen har varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 635 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett i år til politiet, som blant annet skal gå til å opprettholde politibemanningen per 31. desember 2023. Dette for at politiet skal ha stabile rammevilkår for å løse sitt samfunnsoppdrag i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1962

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 8. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kronesvekkelsen er dramatisk, og det finnes like mange forklaringer som fallet i prosentpoeng. Enkel økonomisk teori sier at større tilbud, betyr lavere pris, og der kommer de store kronosalgene fra Norges bank inn som en mulig forklaringsvariabel.

Kan finansministeren avklare om-, og hvilke tiltak regjeringen utreder som kan redusere effektene av kronosalg på kronkursen, samt hvordan regjeringen vurderer muligheten for innbetaling av skatt fra olje-/gass-virksomheten i dollar, og deretter overføring til oljefondet i dollar?

BEGRUNNELSE:

Norges bank nettoselger store mengder kroner, på det meste 4,3 milliarder kroner hver dag i oktober 2022. Dette kan ha effekt på kronkursen.

En gruppe studenter ved NHH så på muligheten for innbetaling av skatt fra olje-/gass-virksomheten i dollar, og deretter overføring til oljefondet i dollar. Dermed slipper man veksling til/fra kroner når oljefondet skal investere i aksjer.

Det er en interessant tanke, som jeg gjerne vil ha regjeringens vurdering av.

Svar:

Den norske stat har inntekter fra petroleumsvirksomheten i både kroner og valuta. Staten får kroneinntekter

fra oljeskatt og utbytte fra Equinor, og valutainntekter fra statens egen petroleumsvirksomhet gjennom Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). I tråd med handlingsregelen for finanspolitikken skal disse inntektene spares i SPU, mens det gjøres et uttak fra fondet for å dekke det oljekorrigerede underskuddet på statsbudsjettet. Norges Bank har, på oppdrag fra Finansdepartementet, ansvar for å gjennomføre de nødvendige valutavekslingene knyttet til petroleumsfondsmekanismen, slik at det er nok kroner å bruke og/eller nok valuta å overføre til SPU. Norges Banks valutatransaksjoner planlegges og gattes over året og annonseres i en pressemelding i forkant av hver måned slik at markedsaktørene kjenner beløpene som skal veksles.

Når de løpende kroneinntektene fra petroleumsvirksomheten er større enn det oljekorrigerede underskuddet, selger Norges Bank kroner og kjøper valuta tilsvarende denne differansen. Valutaen overføres deretter til SPU. Tilsvarende vil Norges Bank kjøpe kroner og selge valuta dersom kroneinntektene fra petroleumsvirksomheten er lavere enn det oljekorrigerede underskuddet.

Norges Banks kronosalg motsvares av olje- og gasselskapenes kronekjøp ved innbetaling av skatt. Olje- og gasselskapene har hovedsakelig sine inntekter i valuta, og må derfor veksle fra valuta til kroner når de skal betale skatt. Samlet sett fører vekslingene til et netto kjøp av norske kroner tilsvarende størrelsen på det oljekorrigerede underskuddet, ettersom Norges Bank kun veksler om den delen av kontantstrømmen i kroner som skal spares i SPU.

En arbeidsgruppe med deltakere fra Norges Bank og Finansdepartementet drøftet nylig i sin rapport muligheten for at petroleumsselskapene kan betale skatt i utenlandsk valuta. Arbeidsgruppen påpekte at en eventuell skatt i valuta ikke vil påvirke nettokjøpene av kroner. Petroleumsfondsmekanismen fører til netto kjøp av norske kroner tilsvarende det oljekorrigerte underskuddet, som også ville vært tilfellet om skatten ble betalt i utenlandsk valuta.

Etter arbeidsgruppens vurderinger er det tungtveiende grunner til at norske selskaper bør betale skatter og avgifter i norske kroner. En løsning der norske foretak

kan betale skatt i andre valutaer enn den norske kronen kan gjøre at kronen mister sin betydning som valuta, ved at selskapene kun forholder seg til en annen valuta. Dette er kjent som såkalt valutasubstitusjon, som innebærer at en fremmed valuta tar over eller får en betydelig rolle som monetær måleenhet og transaksjonsmiddel i et land.

Avslutningsvis vil jeg vise til at selv om kronen har svekket seg mot de store valutaene de siste månedene, har utviklingen målt mot andre små valutaer, som den svenske kronen og new zealandske dollar, vært mer stabil. Det tilsier at utviklingen ikke har vært særnorsk, men skyldes at store valutaer, og særlig dollaren, har styrket seg.

SPØRSMÅL NR. 1963

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 13. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kva vil utanriksministeren gjera for å få Iran til å oppheva dommen om dødsstraff for Toomaj Salehi?

BEGRUNNELSE:

Den 33 år gamle iranske artisten Toomaj Salehi vart arrestert etter «kvinne, liv, fridom»-demonstrasjonane i Iran i 2022. Han vart deretter lauslaten og snakka opent om torturen han vart utsett for i fengselet. 12 dagar seinare vart han arrestert på nytt. Rapparen har nå blitt dømt til dødsstraff for å ha deltatt i demonstrasjonane.

Berre i januar vart 99 menneske avretta i Iran. Sidan demonstrasjonane starta har om lag 20 000 menneske blitt arrestert og i 2023 gikk talet på avrettingar opp med heile 30 % då 600 menneske vart fråtatt livet. Det iranske regimet brukar tortur, vald og dødsstraff som eit verktøy for å skremma innbyggjarane til taushet.

At Toomaj Salehi nå har blitt dømt til dødsstraff er eit grovt menneskerettsbrot som krev at fleire land legg press på at Iran opphevar dommen og set Salehi fri.

Svar:

Eg er djupt bekymra for menneskerettssituasjonen i Iran og det høge talet på avrettingar vi nå ser. Noreg tek avstand frå bruk av dødsstraff i alle samanhengar og har gitt svært tydeleg uttrykk for dette overfor iranske styresmakter.

Samstundes med auken i dødsstraff den siste tida er det registrert ei tydeleg opptrapping i handhevinga av hijab-påbodet. Eg er bekymra for denne utviklinga og konsekvensane det vil få for dei iranske kvinnene og mennene som kjempar for å avgjera si eiga framtid.

Noreg har regelmessig kontakt med MR-organisasjonar og sivilsamfunn om menneskerettssituasjonen i Iran. Me følgjer utviklinga tett og tek opp relevante saker med Iran.

Det høge talet på avrettingar er urovekkjande. Talet har variert over tid, men har auka jamt frå minst 249 i 2018 til minst 834 i 2023.

Me følgjer òg saka mot Toomaj Salehi og har teke opp vår bekymring for det høge talet avrettingar og dommen mot Salehi med iranske styresmakter. Saka til Salehi berører prinsipielt viktige spørsmål knytt til yringsfridom, kvinners rettar og iranske styresmakter si bruk av tortur og dødsstraff mot meiningsmotstandarar. Desse tema vart også tekne opp av statssekretær Kravik under dei bilaterale konsultasjonane med Iran da han vitja Teheran i januar 2024.

Dommen mot Salehi er ikkje endeleg, og kan framleis ankast. Det endelege utfallet i saka er dermed ikkje avgjort. Me vil i dialogen med iranske styresmakter fasthalde vår klare forventning om at dei lever opp til dei internasjonale menneskerettsforpliktingane sine.

SPØRSMÅL NR. 1964**Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 14. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

De siste årene har flere dødd som følge av bruk av nye syntetiske stoffer og andre farlige rusmidler hvor innholdet har vært noe annet enn det brukerne har trodd. Rusmiddelanalysetjenester kan bidra til å identifisere farlige stoffer ved at rusmiddelbrukere får undersøkt innholdet i stoffet. Det er akutt behov for en slik tjeneste i flere norske byer, men regjeringen har ikke gitt støtte til dette etter snart tre år i regjering.

Vil helseministeren nå bidra til opprettelse av analysetjenester i de største norske byene?

Svar:

Regjeringen ser at rusmiddelanalysetjenester kan være et hensiktsmessig tiltak for å få bedre oversikt og kunnskap

om særlig farlige rusmidler som er i omløp, men at det samtidig er nødvendig å vurdere kompleksiteten og de juridiske sidene ved en slik tjeneste, samt et bedre kunnskapsgrunnlag. Regjeringen vil derfor komme tilbake til omtale av dette i den kommende forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet.

Samtidig har Helsedirektoratet fått flere henvendelser fra storbykommuner, blant annet Trondheim, som ønsker å prøve ut pilotordninger for slike tjenester. Helsedirektoratet har også tatt initiativ til å oppdatere det eksisterende kunnskapsgrunnlaget fra SERAF fra 2019. Kunnskapsoppsummeringen skal ferdigstilles medio juni og vil være førende for veien videre, og hvordan et eventuelt pilotprosjekt kan gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 1965**Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 14. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig å legge ned det medikamentfrie behandlingstilbudet ved UNN Åsgård, og mener statsråden det er i tråd med regjeringens politikk at det gjøres?

BEGRUNNELSE:

I 2015 ga daværende helse- og omsorgsminister Bent Høie fra Høyre oppdrag til alle de regionale helseforetakene om å etablere tilbud om medikamentfri behandling for pasienter innen psykisk helse. <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/hod/nyheter/2015/medikamentfri-behandling-for-psykisk-syke-i-alle-helseregioner/id2464240/>

I 2017 åpnet UNN Åsgård en av landets første medikamentfrie behandlingstilbud, og behandlingstilbudet har siden den gang hatt gode resultater. Nå er be-

handlingstilbudet foreslått nedlagt og mangfoldet blir med det betydelig mindre for pasientene. Det vises til dette debattinnlegget fra ansatte ved Medikamentfritt behandlingstilbud ved UNN Åsgård: <https://www.nordnorskdebatt.no/vi-trenger-medisinfrie-behandlingstilbud/o/5-124-301847>

Da Stortinget behandlet opptrappingsplan for psykisk helse 2023 til 2033 påpekte Arbeiderpartiet og Senterpartiet følgende i merknadene til innstillingen:

«Desse medlemene syner i denne sammenhengen til at medisinfri behandling har vore tilbydd i psykisk helsevern sidan 2017 og har redusert bruken av lite naudsynt psykofarmakon. Desse medlemene syner til at det har vore stor variasjon i implementeringa av medisinfrige tilbod. Desse medlemene meiner disse tilboda er viktige og føreset at regjeringa fortset arbeidet med å sikre god implementering av dei».

Høyre fremmet også i forbindelse med opptrappingsplanen for psykisk helse forslag om at regjeringen skulle sikre at det er mulig å velge medikamentfrie behan-

dlingstilbud i rusomsorgen og i psykisk helsevern. Det forslaget ble stemt ned.

Svar:

Det er viktig at det finnes et medikamentfritt alternativ til den tradisjonelle, medisinstøttede behandlingen av psykiske helseutfordringer. Som det fremgår av Opptrappingssplanen for psykisk helse (2023-2033), er medikamentfrie behandlingstilbud et viktig bidrag til økt egenmestring og reduksjon av unødvendig bruk av psykofarmaka. Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling (KBT) har tidligere evaluert tilbudet og funnet at det langt på vei har svart til brukernes forventninger med hensyn til å få hjelp til nedtrapping eller til å avslutte behandling med psykofarmaka.

Til representanten Svoldal Bøes spørsmål om endringen i det medikamentfrie behandlingstilbudet ved Universitetssykehuset Nord-Norge, Åsgård, viser Helse Nord RHF til at helseforetakene har løst oppdraget på forskjellige måter. I tillegg til regionale sengeposter, finnes

det eksempler på at tilbudet er integrert i den ordinære strukturen og/eller med konsultasjonsteam som bidrar til å spre kunnskap om medikamentfrie behandling ut i virksomheten og til samarbeidende parter som for eksempel kommunene.

Helse Nord RHF opplyser at Universitetssykehuset Nord-Norge har foreslått å omgjøre behandlingstilbudet til en recoverybasert døgnenhet på totalt 8 sengeplasser, hvorav 3 sengeplasser skal være avsatt til medikamentfrie behandling. Foretaket mener at dette er en løsning som vil bidra til å beholde et engasjert og kompetent fagmiljø, samt gjøre det mulig på kort sikt å øke døgnkapasiteten ved sykehuset. Dette vil også være et godt utgangspunkt for å videreutvikle tilbudet i retning av et ambulant konsultasjonsteam, ifølge Helse Nord RHF.

Basert på redegjørelsen fra Helse Nord RHF, har jeg tillit til at Helse Nord RHF vil sørge for å videreutvikle det medikamentfrie behandlingstilbudet til pasientene i regionen, innenfor rammen av den større omstillingen i helseregionen.

SPØRSMÅL NR. 1966

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 16. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Jeg viser til Dokument nr. 15:1834 (2023-2024). På spørsmål fra meg om støtte til omlegging av veien som skiller Bodø havn og jernbaneområdet, svarer statsråden at klagen på avslaget til støtte fra Kystverket er til behandling i departementet. Men denne klagen ble avslått av departementet 10. april 2024.

Innebærer statsrådens svar at hun vil se på saken pånytt, og hvis ikke, vil statsråden se på andre måter å gi denne omleggingen av veien støtte slik at den kan realiseres og en viktig satsing på grønn sjøtransport kan gjennomføres?

Svar:

I svar til Stortinget 30. april på spørsmål til skriftlig besvarelse nr.1834 vises det til at Bodø Havn KF har søkt Kystverket om økonomisk støtte fra tilskuddsordningen for effektive og miljøvennlige havner, for å etablere ny tilknytningsvei mellom jernbaneterminalen og havnen,

og at Kystverket har avslått søknaden. Det vises i brevet videre til at Kystverkets vedtak er påklaget av Bodø havn, og at klagen ligger hos Nærings- fiskeridepartementet for endelig avgjørelse.

I etterkant av at svaret til Stortinget ble sendt 30. april har jeg blitt kjent med at et brev til Bodø Havn KF med utkast til departementets klagevedtak ved en feiltakelse ble sendt 10. april, før det var ferdig behandlet i departementet. Jeg var ikke kjent med denne feilutsendingen da brevet til Stortinget ble sendt 10. april, og beklager at dette derfor ikke ble formidlet i svaret til Stortinget.

Endelig vedtak er i dag sendt til Bodø Havn KF. Av vedtaket fremgår det at departementet ikke tar klagen til følge, og at Kystverkets vedtak om avslag på søknad om tilskudd til effektive og miljøvennlige havner opprettholdes. Begrunnelsen for at klagen ikke tas til følge, er bl.a. knyttet til at det omsøkte prosjektet verken oppfyller ordningens krav til måloppnåelse eller fristen for ferdigstilling som ble satt i utlysningen.

Det fremgår også av vedtaksbrevet at Nærings- og fiskeridepartementet beklager at utkast til klagevedtak

ved en feiltakelse ble sendt 10. april, før det var ferdig behandlet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1967

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 10. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I slutten av april dokumenterte Gielas reinbeitedistrikt at en ørn tok livet av en reinskalv. Allikevel ble en søknad om skadefelling avslått av statsforvalteren. Da søknad om skadefelling ble sendt var ytterligere to kalver tatt av ørn.

Mener statsråden at det ville vært innenfor nødvergeretten å ta ut denne ørnen og burde ikke Statsforvalteren gitt tillatelse til skadefelling når det ble søkt om det, og hvis ikke, hva mener statsråden skal til av dokumentasjon for å få tillatelse til skadefelling?

BEGRUNNELSE:

Lenke til video som dokumenterer at ørnen tar kalven: <https://www.nrk.no/video/647fdd7b-3912-4377-8a80-44112e95f898>

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg har stor forståelse for at det er en krevende situasjon å stå i for reineiere som opplever tap av tamrein til rovvilt. Det er på det rene at kongeørn forårsaker tap av rein, og det er viktig å finne tiltak som kan avhjelpe situasjonen. Samtidig kan ikke denne utfordringen løses med enkle grep. Jeg vil med bakgrunn i rovvilt delen av tiltakspakken for reindrift og engergi se på aktuelle tiltak i nært samarbeid med næringen.

For å avhjelpe utfordringene med kongeørn som tapsårsak for tamreinnæringen er det helt sentralt med mer kunnskap, blant annet om kongeørnens rolle som skadegjører, og hvordan tap til kongeørn påvirkes av andre faktorer. Dette er også en del av bakgrunnen for at regjeringen i tiltakspakken har varslet at vi ønsker å sammenstille kunnskap og gjennomføre utredninger i særlig tapsutsatte områder for å finne og sette i verk tiltak for å redusere rovvilttap i samarbeid med reindriftnæringen. Representanten Haltbrekken har vist til et spesifikt tilfelle av tap av reinkalv til ørn, og avslag på søknad om skadefelling. Ettersom det aktuelle vedtaket om avslag på

skadefelling fremdeles kan påklages, ønsker jeg ikke å gå inn på denne konkrete enkeltsaken.

På generelt grunnlag viser jeg til at skadefelling av kongeørn kan tillates for å avverge skade på blant annet tamrein, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Statsforvalteren kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. rovviltforskriften § 12. Det er i tillegg et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Det kan være krevende å identifisere kongeørn-individer, og dermed utfordrende å rette eventuelle skadefellingsforsøk mot individer som forårsaker skade. Bakgrunnen for at skadefelling av kongeørn må rettes mot bestemte skadegjørende individer, er at det er uttak av enkelte særlig skadegjørende individer av kongeørn som er vurdert å kunne ha en tapsreducerende effekt. Tilgjengelig kunnskap tilsier at de fleste kongeørn tar relativt lite tamrein, men at enkeltindivider kan tilegne seg mer spesialisert atferd og gjøre stor skade på tamrein. Ut ifra den kunnskapen vi har i dag vil felling av tilfeldige individer av kongeørn ha en svært usikker, og trolig liten tapsreducerende effekt. Dette også sett i sammenheng med at kongeørnbestanden vurderes å være mettet og at nye ørner raskt vil overta ledige områder.

Spørsmålet om det ville vært innenfor nødvergeretten å avlive ørnen som tok en reinkalv i Gielas reinbeitedistrikt er hypotetisk, og jeg mener det ikke er riktig av meg å spekulere i dette. Hva som i det enkelte tilfellet kan utgjøre en lovlig nødvergehandling må vurderes konkret. Etter naturmangfoldloven § 17 andre ledd andre punktum er det adgang til å avlive vilt dersom det «må anses påkrevd på grunn av et pågående eller umiddelbart forestående angrep» på blant annet tamrein. Vilkåret om at avlivingen «må anses påkrevd» tilsier at det skal ganske mye til før nødvergeretten inntreffer, og innebærer at det ikke må være andre og mindre vidtgående alternativer enn felling som kan benyttes. Bestemmelsen omfatter både situasjoner der et angrep er pågående og der angrep er umiddelbart forestående. Det vil i siste instans være

domstolene som avgjør om en handling ligger innenfor

lovens vilkår for å utøve nødverge, og om en person hadde rett til å utøve nødverge.

SPØRSMÅL NR. 1968

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 14. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kva blir gjort frå Noreg si side for å stilla dei som er skuldige i krigsbrottsverk på Sri Lanka til ansvar for handlingane sine, og kva blir gjort for å avdekka kor dei forsvunne personane har blitt av?

GRUNNGJEVING:

18. mai 2024 er det 15 år sidan krigen på Sri Lanka tok slutt. For tamilar i Noreg er det framleis mange spørsmål som manglar svar. På Sri Lanka er tamilane ei minoritetsgruppe som i liten grad blir høyrte. Tamilar i Noreg opplever også at Noreg og det internasjonale samfunnet ikkje har gjort nok for å ettergå krigsbrottsverka som blei gjennomført på Sri Lanka.

Det er framleis uklart kva som skjedde med dei sivile som mystisk forsvann under krigen. Amnesty International har estimert at mellom 60 000 og 100 000 sivile er sporlaust forsvunne sidan starten av krigen.

Folk stiller spørsmål om dei lever i høg sikkerheitsfengsel eller ligg i massegraver som ikkje har blitt oppdagga.

FNs høgkommissær sin rapport frå 2020 indikerer også manglande ansvarleggjing for vald og brot på menneskerettane på Sri Lanka. I februar 2022 kom høgkommissæren med sterk kritikk for manglande framgang frå Sri Lanka si side.

Noreg har hatt ei viktig rolle i denne prosessen, særleg som fredsmeklarar under krigen mellom 2002 og 2008. Dei mange drapa på sivile på Sri Lanka under krigen påverka tallause liv og har hatt langvarige konsekvensar for tamilane. Spørsmål har vore reist om drapa kvalifiserer til å bli karakterisert som folkemord.

Noreg bør bruka si diplomatiske tyngd og internasjonale posisjon til å ta opp spørsmåla om menneskerettane og rettferda for tamilane på Sri Lanka. Noreg kan tilby støtte til mekanismar for sanningssøking som ein del av eit arbeid for rettferd, forsoning og vern av tamilane sine rettar. Dei nordaustlege delane av landet, heimstaden til tamilane, er hardast ramma av krigen. Denne delen

av landet er også tyngst militarisert. Noreg bør også tilby meir humanitær bistand og støtte til gjenoppbygging av krigsramma område for å bidra til stabilisering og betring av levekåra for tamilane.

Mange av demonstrasjonane som framleis føregår er leia av mødrer og familiemedlemmer som søker rettferd og svar på forsvinninga av deira kjære. Etter 15 år er framleis ingen blitt stilt til ansvar, og det har heller ikkje kome nokon svar om dei som har forsvunne.

Svar:

Enno er ei rekkje spørsmål om overgangsjustis, ansvarleggjing og forsvunne personar uløyste etter borgarkrigen på Sri Lanka. Temaet opptek det internasjonale samfunnet, som særleg fylgjer opp saka gjennom prosessar i FNs menneskerettsråd. Noreg tek aktiv del og støttar opp om rådets resolusjon 51/1 om fremje av overgangsjustis og menneskerettar på Sri Lanka.

Under den 54. sesjonen til rådet i september 2023 la FNs høgkommissær for menneskerettar fram ein rapport om Sri Lanka. Rapporten peika mellom anna på trongen for ein inkluderande prosess for overgangsjustis, samt stans i all form for trakassering og overvaking av menneskerettsforkjemparar og grupper som representer offera frå krigen. På vegner av dei nordisk-baltiske landa heldt Noreg eit innlegg som støtta tilrådingane og oppmoda Sri Lanka til samarbeid med FN.

Førre landgjennomgang av Sri Lanka i FNs menneskerettsråd fann stad i februar 2023. Noreg heldt då eit eige innlegg, der den eine av våre fem tilrådingar var fullstendig gjennomføring av resolusjon 51/1 og at styresmaktene tek steg for å iverksetje ein inkluderande overgangsjustisprosess.

Ogso bilateralt gjer vi innsats for å fylgje opp menneskerettsstoda på Sri Lanka. Noreg tek jamleg opp menneskerettsspørsmål med styresmaktene, inkludert på politisk nivå.

Ambassaden i New Delhi forvaltar støtte til ulike prosjekt for å auke respekten for rettstatsprinsipp, men-

neskerettar og demokrati, samt for å styrkje den økonomiske utviklinga i nordlege og austlege delar av landet. Ambassaden har også jamleg dialog med srilankesiske styresmakter, opposisjon, menneskerettsorganisasjonar og andre aktørar om forsoning i landet.

Eg syner elles til svar frå dåverande utanriksminister Anniken Huitfeldt på spørsmål frå representanten Bjørnar Moxnes 23.06.2023 om korleis regjeringa følgjer opp situasjonen på Sri Lanka.

SPØRSMÅL NR. 1969

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 15. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Norge har lenge hatt samarbeid med Georgia, bl.a. gjennom støtte til oppbygging av sivilsamfunnet. Georgias regjering fremstår nå mer orientert mot Russland, samtidig som det lenge har vært tydelig at Georgias befolkning ønsker det motsatte. Regjeringen vedtar nå lover som kan stemple georgiske samfunnsorganisasjoner som "utenlandske agenter", og undertrykker opposisjonen på ulike måter.

Vil regjeringen nå være tydelig overfor Georgias myndigheter for å presse dem til å respektere organisasjonsfrihet og menneskerettigheter?

BEGRUNNELSE:

Demonstrasjonene som nå skjer i Tbilisi og meldingene om at motdemonstranter/ infiltratører betalt av regjeringen sendes inn er et klassisk signal på planlagt undertrykkelse og i verste fall en opptakt til en proxy-situasjon som Russland kan utnytte. FN og EU har oppfordret Georgias regjering til å trekke lovforslaget som begrenser NGOer. Georgias regjering utviser velkjente grep for å kvele sivilsamfunn og ytringsfrihet og potensielt etablere diktatur, som bl.a. ble brukt av Putin-regimet i Russland og førte til at hele det organiserte russiske sivilsamfunnet ble utradert. Det er viktig at andre land står opp for friheten som nå står på spill i landet.

Svar:

Siden Georgia etter «roserevolusjonen» i 2008 innledet viktige reformer på mange samfunnsområder, har Norge støttet opp om landets reformpolitikk og ambisjonene om å bli tettere integrert i europeisk og euroatlantisk samarbeid. Framveksten av et livskraftig sivilsamfunn har vært en viktig del av den utviklingen vi har støttet.

Lenge framstod Georgia som en reformleder blant landene i Eurasia. I senere tid har landet tatt flere skritt i en annen retning enn det som følger av verdigrunnlaget landet har forpliktet seg til i organisasjoner som Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE).

Lovforslagene representanten nevner er eksempler på denne utviklingen. I tillegg bidrar et annet lovforslag om «familieverdier» etter norsk syn til å stigmatisere sivilsamfunnet og LHBTQI-personer. Fra norsk side har vi ved flere anledninger og i ulike formater uttrykt vår bekymring over utviklingen.

Da min georgiske kollega nylig besøkte Oslo, hadde jeg anledning til å drøfte situasjonen direkte med ham. Jeg tok opp lovforslaget om «utenlandske agenter» og understreket Norges støtte til Georgias europeiske integrasjon i tråd med ønsket fra et stort flertall av landets befolkning. Vi har også kommentert lovforslagene på sosiale medier. På bakgrunn av voldsbruk fra politi og sikkerhetsstyrker mot pågående demonstrasjoner i Tbilisi mot «utenlandsk agent»-loven, har vi oppfordret den georgiske regjeringen til å beskytte forsamlingsfriheten og retten til fredelig protest.

Sammen med de andre nordiske-baltiske landene kom vi 10. mai med en uttalelse om den seneste utviklingen i Georgia, hvor vi klart uttrykker vår bekymring og oppfordrer regjeringen til å endre kurs. Også gjennom innlegg i internasjonale fora som Europarådet har Norges syn kommet klart til uttrykk.

Den kommende tiden vil bli svært viktig for Georgias videre kurs. Fra norsk side vil vi fortsette å gi uttrykk for at vi håper å se Georgia som et fullt integrert medlem av den europeiske familien. Dette forutsetter at landets myndigheter etterlever grunnleggende forpliktelser knyttet til demokrati og menneskerettigheter.

SPØRSMÅL NR. 1970**Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 13. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Legger regjeringen politiske føringer for at norsk forsvarsindustri skal prioritere bestillinger fra Norge og våre nordiske naboland, både for å dekke eget forsvarsbehov og donasjoner til Ukraina, eller er det opp til forsvarsindustrien selv å avgjøre hvilken kunde som skal få sine bestillinger levert først, på kommersielle vilkår?

BEGRUNNELSE:

Det er kniving om plass i produksjonskøen i norsk forsvarsindustri, særlig er etterspørselen etter luftvern og ammunisjon høy. Regjeringen har lagt fram forslag til LTP som bla. innebærer en sårt tiltrengt dobling av antall NASAMS luftvern batterier for å beskytte mål i Norge, og Ukraina ber desperat om samme system til å verne sine byer, kraftverk og sivilbefolkning mot russiske angrep fra luften.

Samtidig er verken Norden eller Ukraina den største mottakeren av norsk forsvarsmateriell. I fjor som i forfjor tilfalt denne posisjonen gulfstaten Qatar, mye grunnet en kommersiell avtale fra 2018 til en verdi av 20 milliarder kroner, samt en kontrakt fra 2019 om NASAMS

luftvern for 5,6 milliarder - den til da største kontrakten i Kongsberg Gruppens historie. Qatar er vertskap for USAs største militærbase i Midtøsten, dvs. det amerikanske, luftoperative hovedkvarteret i Al-Udeid, og samarbeider med Qatar om luftvern av denne.

I lys av at gjenreisningen av den nasjonale forsvarsevnen avhenger av at forsvarsindustrien kan levere tidsnok til å dekke norske, defensive behov, og at Ukrainas forsvarskamp avhenger av rask levering av luftvern og ammunisjon, mener spørsmålsstiller det ville være for galt om disse mål må vente på kommersielle leveranser til andre kunder. Spørsmålsstiller kan heller ikke se at forsvarsindustrien selv kan forvalte det politiske ansvaret å prioritere rekkefølgen av leveranser.

Svar:

Det er så langt ikke praksis at norske myndigheter prioriterer leveranserekkefølgen fra norsk forsvarsindustri. For leveranser i henhold til kontrakt gjelder normale kommersielle vilkår i forsvarsindustrien som for øvrig næringslivsvirksomhet i Norge. Ved behov kan dette endre seg gjennom eksisterende beredskapslovgivning.

SPØRSMÅL NR. 1971**Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 10. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan justisministeren opplyse hvor mange avhør av barn som ikke har blitt gjennomført som følge av advokatstreiken, hvilke konsekvenser dette har for rettssikkerheten til de berørte barna, og hvorvidt statsråden har noen dialog med Advokatforeningen om å få på plass en bærekraftig rettshjelpssats i henhold til anbefalingene fra Salærrådet?

BEGRUNNELSE:

Siden 4. mars har advokatstreiken i Norge påvirket ulike deler av rettssystemet, inkludert avhør ved barnehusene. Streiken ble initiert som en respons på regjeringens manglende oppfølging av avtalen om en bærekraftig rettshjelpssats, og Salærrådets etterfølgende anbefalinger.

Advokatstreiken er nå eskalert til å inkludere bistandsadvokater. De påtar seg ikke oppdrag som gjelder avhør ved barnehusene i flere byer, inkludert Oslo, Trondheim, Tromsø, Bodø og nå sist Bergen. Disse advokatene spiller en avgjørende rolle i å sikre at barn og særlig utsat-

te personer som kan ha vært utsatt for vold eller seksuelle overgrep mottar nødvendig juridisk støtte under avhør.

Advokatene streiker for en bærekraftig rettshjelpsats og for at regjeringen skal følge opp anbefalingen fra Salærrådet. Salærrådet ble oppnevnt i henhold til avtale mellom Advokatforeningen og Justisdepartementet fra 2022. Salærrådet fremhevet viktigheten av at rettshjelpsatsen må være på et nivå som legger til rette for effektiv og god juridisk bistand, slik at også erfarne advokater med særlig kompetanse ville påta seg saker som godtgjøres med rettshjelpssatsen.

Situasjonen reiser alvorlige bekymringer for rettsikkerheten i straffesaker der barn er involvert, og den kan undergrave tilliten til rettsystemet som helhet. I lys av dette er det kritisk at justisministeren har en proaktiv tilnærming til å løse en konflikt som har vidtrekkende implikasjoner for rettsstaten.

Svar:

Innledningsvis vil jeg igjen understreke og minne om at aksjonen Advokatforeningen har satt i gang ikke er en streik, men en uakseptabel aksjon. Jeg viser til mitt svar til Stortinget 10. april 2024 på spørsmål nr. 1641, der jeg redegjør nærmere for dette.

Helt siden Advokatforeningen igangsatte aksjonen i mars 2024, har jeg hatt tett dialog med berørte aktører i justissektoren for å kartlegge konsekvensene av aksjonen. Når det gjelder avhør ved barnehus, mottok jeg senest 2.

mai 2024 et brev fra Riksadvokaten om konsekvensene av aksjonen for saker som involverer bruk av barnehusene. I brevet fremgår det at aksjonen har innvirket på etterforskningen av saker om blant annet seksuallovbrudd og mishandling i nære relasjoner. I flere saker er avhør av mindreårige utsatt, og i enkelte saker er avhør gjennomført uten at en bistandsadvokat har vært til stede. Riksadvokaten skriver imidlertid at det er vanskelig å si noe sikkert om betydningen av aksjonen for den videre etterforskningen og muligheten for oppklaring av de konkrete sakene som er berørt.

Det er svært uheldig at Advokatforeningen har valgt å aksjonere på en måte som innvirker på etterforskningen av saker som berører barn. Jeg har i et brev til Advokatforeningen 24. april 2024 oppfordret Advokatforeningen om å avslutte aksjonen. Rettshjelpsatsen fastsettes av Stortinget i de ordinære budsjettprosessene, etter forslag fra regjeringen. Som jeg også viser til i brevet til Advokatforeningen, innebærer ikke avtalen mellom Advokatforeningen og Justis- og beredskapsdepartementet fra 2022 eller Salærrådets anbefaling at det kan gjøres unntak fra dette. Tvert imot har det vært kommunisert tydelig i gjentatte møter med Advokatforeningen, både før, under og etter avtaleinngåelsen, at regjeringen må forholde seg til de ordinære budsjettprosessene, selv om vi ser det som positivt med et uavhengig salærråd som kan gi en anbefaling opp mot disse.

SPØRSMÅL NR. 1972

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 10. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I den utrekning det er mulig ber jeg om en oversikt over volumet av utenlandske kjøretøy som kjører gjennom Ryfast, samt hvor mange av disse - i kroner og prosent - som (årlig, siden åpning av prosjektet) ikke betaler, gjerne fordelt på land. Jeg ber også om status på dialogen med Liechtenstein.

Hvilken dato ble regjeringen kjent med deres konstitusjonelle forbehold mot EETS-direktivet, hva er deres begrunnelse, og hvilken dato tok samferdselsministeren kontakt med sin kollega i Liechtenstein for å løse situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Ryfast er et fantastisk prosjekt. Det er ingeniørkunst i ypperste klasse, som bidrar til å bygge sammen Rogaland.

Utfordringen er at prosjektet, som følge av lave statlige bidrag, har landets dyreste bompenger. Dette rammer både pendlere og andre innbyggere.

Skal vi få ned prisene for folk er det viktig at alle bilene som kjører gjennom bidrar, uavhengig av i hvilket land bilen er registrert.

Jeg viser i den sammenheng til spørsmål stilt av min kollega Irene Heng Lauvsnes, som er ordfører i Strand. Dokument nr. 15:1611 (2023-2024). Samferdselsministeren

opplyste der at han ville sende brev til Liechtenstein for å understreke viktigheten av at EETS-direktivet kommer på plass. Jeg regner med at dette nå er gjort.

Jeg stiller spørsmålet for å få en status på dette viktige arbeidet.

Svar:

Statens vegvesen har opplyst at det i perioden mai 2021 til desember 2023 ble registrert 374 229 passeringer fra utenlandske kjøretøy uten AutoPASS brukeravtale. Det utgjør 2,2 pst. av alle passeringene i Ryfast i perioden. Økonomisk utgjør dette inntekter på 34,4 mill. kr. Foreløpig er det innbetalt 17,5 mill. kr, som gir en betalingsgrad på 51 pst. Det er forventet at betalingsgraden vil øke noe fra 2023 til 2024, slik at den totale betalingsgraden for perioden vil komme på om lag 53 pst.

Tyskregistrerte kjøretøy står for 39 pst. av passeringene, med en betalingsgrad på 43 pst. Nederlandske kjøretøy står for 17 pst. av passeringene, med en betalings-

grad på 38 pst. Betalingsgraden fra Nederland vil øke fremover, som følge av at det nå er åpnet for tilgang til det nederlandske kjøretøysregisteret.

EFTA-Sekretariatet informerte Samferdselsdepartementet 2. februar 2024 om at Liechtenstein hadde informert dem om et behov for et konstitusjonelt forbehold på EETS-direktivet. På EFTAs Transportarbeidsgruppemøte 14. mars 2024 informerte så Liechtenstein om at parlamentssamtykket først kunne forventes innen utgangen av år 2025. EØS-avtalens art. 103 gir anledning til slike forbehold, dersom forfatningsrettslige krav, for eksempel behov for ny lovgiving, må på plass før EØS-komiteens beslutning kan få virkning. Jeg skrev til min kollega i Liechtenstein 16. april 2024. I brevet ga jeg bl.a. uttrykk for håp om at den nasjonale prosessen kunne slutføres før forventet tid. Behov for en raskere prosess ble også, på norsk initiativ, tatt opp på EFTAs interne Underkomitémøte dagen etter.

SPØRSMÅL NR. 1973

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 10. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I den utstrekning det er mulig ber jeg om en oversikt over det årlige antallet utenlandske kjøretøy på norske veier, samt hvor mange av disse - i kroner og prosent - som ikke betaler bompenger, gjerne fordelt etter land.

Hvordan begrunner Tyskland sitt avslag på en bilateral avtale for informasjonsutveksling og innkreving, hvilke andre land jobber regjeringen med for å få slike avtaler på plass; og kan statsråden forsikre om at vi ikke sender betalingsopplysninger til land som ikke deler tilsvarende informasjon tilbake med oss?

BEGRUNNELSE:

I påvente av implementering av EETS-direktivet, jobbes det med bilaterale avtaler for å utveksle informasjon og kreve inn bompenger fra utenlandskregistrerte kjøretøy. En avtale med Nederland er i boks. Tyskland vil ikke være med på en avtale. Jeg ønsker å få kartlagt hvilke andre land vi er i dialog med.

Svar:

Statens vegvesen har opplyst at antall passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy i norske bomstasjonene var på om lag 23,2 millioner i år 2022. Dette tilsvarte 2,2 pst. av totalt antall passeringer dette året.

Det er utstederselskapene som krever inn bompenger fra kunder med betalingsbrikke/brukeravtale (AutoPASS), mens bompengeselskapene krever inn bompenger fra bilistene uten slik avtale. For bompengeselskapene er det derfor ikke risiko for tap fra avtalekunder, uavhengig av om kjøretøyet er registrert i Norge eller i et annet land – siden bompengeselskapene får sitt oppgjør fra utstederne. De fleste kjøretøy i takstgruppe 2 (dvs. tunge kjøretøy) har betalingsbrikke/brukeravtale. Dette er som følge av at det er krav til bruk av obligatorisk brikke for kjøretøy over 3 500 kg registrert på foretak eller som blir brukt i næringsvirksomhet.

Utenlandske kjøretøy i takstgruppe 1 (lette kjøretøy) uten brukeravtale, sto for omlag 80 pst. av passeringene av utenlandsregistrerte kjøretøy i 2022. Betalingsgraden her, dvs. innbetalte bompenger av det som

er fakturert eller som eventuelt skal faktureres, var på om lag 50 pst. Den lave betalingsgraden skyldtes i stor grad mangel på tilgang på kjøretøyregistre. Om man alene ser på passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy, der det har vært mulig å fakturere eier av kjøretøyet, var betalingsgraden ca. 80 - 90 pst. Den årlige rapporteringen fra bompengeselskapene til Vegdirektoratet om bompengedokumentasjonen i 2023, vil gi oppdaterte og mer detaljerte opplysninger om innkrevingen fra passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy. Rapporten forventes oversendt fra Vegdirektoratet til Samferdselsdepartementet innen 1. september 2024.

Tyskland har informert om at de ikke har lov hjemmel til å dele informasjon om tyske kjøretøyeieres navn og adresse, slik at norske bompengeselskap kan sende dem faktura, med mindre det finnes et unntak i lov eller

forskrift. EETS-direktivet vil være et slikt unntak. I påvente av dette direktivet, har Statens vegvesen etablert en utvekslingsprosedyre med Nederland, som er et annet sentralt turistland. Den innebærer at norske bompengeselskap nå får identifisert, og deretter fakturert, nederlandske bilister for sine passeringer i Norge. Utvekslingen skjer gjennom bruk av de felleseuropeiske meldingssystemet Eucaris. Vegdirektoratet har også informert meg om at de vil starte dialog med andre relevante land før sommeren.

I det norske kjøretøyregisteret (Autosys) er informasjon om kjøretøyeiers navn og adresse offentlig i henhold til offentleglova § 3, med de begrensninger som følger av §§ 13-27. Det er ingen hjemmel for å nekte å utlevere eierinformasjon for formål innkreving av bompenger fra nordmenn som kjører i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 1974

Innlevert 3. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at prosessen med konkurranse og forhandling om nytt politihus i Bergen får fortsette med forhandlinger?

BEGRUNNELSE:

Jeg stilte et åpent spørsmål om nytt politihus i Bergen. Svaret var lite konkret og inneholdt mellom anna: Mitt utgangspunkt er at vi skal realisere et nytt politihus så raskt det lar seg gjøre, og innenfor en akseptabel økonomisk ramme. Dette må baseres på en vurdering av hvilken løsning som vil være mest gunstig for staten på lang sikt.

Om dette skal leses som at den prosessen som er starta og har vært på anbud skal stoppes eller fullføres er vanskelig å få klarhet i. Jeg vil derfor prøve å spisse spørsmålet ytterligere for å finne ut om departementet vil godkjenne at den pågående prosessen med anbud for nytt politihus blir fullført.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til representanten Njåstad på spørsmål nr. 1763. Departementet har ikke stanset prosessen med å realisere et nytt politihus i Bergen.

Departementet er i dialog med Politidirektoratet med sikte på å finne en best mulig løsning på denne saken. Som tidligere nevnt er jeg opptatt av at denne saken skal ha god fremdrift. Mitt utgangspunkt er at vi skal realisere et nytt politihus så raskt det lar seg gjøre, og innenfor en akseptabel økonomisk ramme, og de rammer som følger av instruks for håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor.

SPØRSMÅL NR. 1975

Innlevert 4. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 14. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Norge har nylig inngått eit strategisk industripartnerskap med EU. Innanfor dette rammeverket har Noreg svært gode føresetnader for å ta ein leiande posisjon i berekraftig utvinning av kritiske råmateriale, herunder også prosessering.

Kva konkrete tiltak vil regjeringa setje inn for å sørge for at Noreg kan ta ei leiande rolle i utviklinga av berekraftige råmateriale i Europa, sett i lys av at EU-land som Tyskland, Frankrike, Italia og Irland allereie har sett av midlar i milliardklassen til ei slik satsing?

GRUNNGJEVING:

EU har nyleg vedtatt eit nytt regulatorisk rammeverk om kritiske råmateriale, Critical Raw Materials Act (CRMA). CRMA vil tre i kraft i EU i løpet av mai 2024. EU trappar med dette kraftig opp satsinga på å gjere seg uavhengig av Kina og andre land utan fungerande demokrati når det gjeld tilgang på kritiske råmateriale.

Som utanforland til EU er det stor risiko for at Noreg kjem bakpå i denne felles europeiske satsinga, som kan bety svært mykje også for norsk verdiskaping og industribygging. EU legg vekt på at varer skal produserast med minst mulig miljøpåverking og at ein skal sjå på verdikjedene heilskapleg. Det krev ei endring i «angrepsvinkel» i industripolitikken også i Noreg, der vi må legge større vekt på å skape sirkulære verdikjeder som sørger for at vi leverer mest mulig berekraftige, og i langt større grad arbeider på tvers av offentlige organ, bedrifter og virkemiddelapparat. Det handlar både om forsyningsikkerheit og om at det vi leverer til EU har berekraftsgaranti.

Støtte frå EU kjem til å gå gjennom EBRD (European Bank for Reconstruction and Development), der Noreg ikkje er med. Land som Tyskland, Frankrike, Italia og Irland har allereie sett av midlar i milliardklassen til å støtte råmaterialsatsing. Tyskland har sett av 1 milliard euro gjennom sin statlege investeringsbank (KfW) til investeringsstøtte i råmaterialverdikjeden (spesifikt sirkulære prosjekt). Italia fekk nylig godkjent 1,1 milliard euro til same formål.

Det taktskiftet i råmaterialepolitikken som no har skjedd i EU og mange EU-land, har så langt underteikna kan sjå ikkje skjedd i Noreg.

Cristophe Pink, leiar for internasjonale relasjonar i Eyde-klyngen (Norwegian Center of Expertice Sustainable Process Industry), seier i eit ferskt intervju at:

«Vi må forstå at vi må levere på EUs premisser og ikke våre egne ønsker. Vi overlever ikke av å produsere for oss selv. Derfor må vi levere det EU etterspør, og på en måte de ønsker. (...) Jeg tror det er en forventning fra EUs side at vi må rigge oss bedre for å møte dem på avtalen om å levere. Og det må vi gjøre før sommerferien.» (Kjelde: eydecluster.com)

Svar:

Hurdalsplattforma uttrykker regjeringas ambisjon om å vidareutvikle samarbeidet med EU til å inkludere eit strategisk industripartnerskap. Dette industripartnerskapet blei underteikna av min forgjengar, daverande næringsminister Jan Christian Vestre, og Europakommisjonens eksekutive visepresident Maroš Šefčovič 21. mars i år. Det er ikkje tilfeldig at dette industripartnerskapet har eit særleg fokus på å støtte etablering og utvikling av ei berekraftig verdikjede for batteri og landbaserte mineral og råvarer.

Mineral og metall er ei føresetnad for gjennomføringa av det grøne skiftet. Tilgangen til kritiske mineral er avgjerande for mange av måla vi har satt oss, som å bygge ut fornybar kraft og industri og kutte klimagassutslepp. Noreg er ein viktig europeisk leverandør av kritiske råmateriale til grøne verdikjeder. Langsiktig og berekraftig forvaltning av ressursar er eit grunnprinsipp i regjeringas politikk. Regjeringa la derfor fram ein mineralstrategi i 2023. I strategien fastsett vi viktige mål for mineralnæringa og tiltak for å sikre den langsiktige berekrafta og vekstkrafta. Viktige innsatsområde er sirkulærøkonomi, sosial og miljømessig berekraft og tiltak for å sikre vidare utvikling av mineralnæringa. Eit av tiltaka i mineralstrategien er at regjeringa vil vurdere moglege økonomiske og næringspolitiske verkemidlar for å stimulere til auka utvinning av kritiske råvarer, økt verdiskaping i mineralnæringa, meir berekraftig mineralverksemd og korleis lokalsamfunn kan få meir igjen ved mineralutvinning. Regjeringa har følgd opp Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard og Norges geologiske undersøking med auka løyvingar for å sikre auka kartlegging, auka tempo i utviklinga av mineralprosjekt og realisering av fleire mineralprosjekt. Berre det siste året er verkemidlane som skal bidra til grønt industriløft, som inkluderer mineralnæringa, styrka med 20 mrd. kroner. Dette omfattar 15 mrd. kroner for å styrke Eksportfinansiering Norge, Innovasjon Norge, Nysnø, SIVA og Investinor som regjeringa fremma i statsbudsjettet for 2024 og i nysalderinga hausten 2023, og den nye ordninga med grønt industrifinansiering på 5 mrd. kroner som var ein del av

einigheitsavtalen mellom regjeringspartia og SV i forhandlingane om statsbudsjettet 2024 i Stortinget. Samla sett er det altså gjort ei rekke tiltak på mineralfeltet sidan regjeringa tiltredde.

Ein av fem satsingsområde i strategien fokuserer på internasjonale partnerskap og samarbeid. Samarbeid med EU står i særstilling; norsk mineralverksemd og prosessindustri er allereie djupt integrert i den europeiske marknaden og mange av metalla og råvarene vi produserer i dag går dit. For å vidareutvikle og utnytte potensialet som ligger her legger industripartnerskapet opp til styrka samarbeid innan fleire områder som utvikling av riktig kompetanse, djupare integrasjon av verdikjeder, forskning og innovasjon, finansielle instrument og investeringsmoglegheiter, og promotering av høye miljømessige, sosiale og forretningsetiske standardar og praksisar.

Eit sentralt initiativ som partnerskapet har teke omsyn til er EUs nye forordning Critical Raw Materials Act (CRMA), som snart trer i kraft i EU. Allereie før dette forslaget låg på bordet i EU hadde Noreg, i kraft av industripartnerskapsdialogen, nær kontakt med Kommisjonen om denne. Fram til endeleg forslag var klart og ble vedtatt i EU har vi jobba både gjennom EØS/EFTA-sporet og utnytt dialogen om industripartnerskap. Regjeringa har identifisert norske interesser og aktivt arbeidet for å legge til

rette for at norske bedrifter skal ha like konkurransevilkår som konkurrerande bedrifter i dei andre EØS-landa. Blant anna blei ein norsk posisjon til Kommisjonens forslag oversendt på eit tidleg tidspunkt. Dette har bidratt til konkrete utslag som sikrar norske interesser. For eksempel har aluminium komme inn på lista over kritiske råvarer, noko som var viktig for Noreg og norsk næringsliv.

Eit sentralt kapittel i CRMA handlar om å styrke verdikjedene for kritiske og strategiske råvarer ved å anerkjenne og implementere såkalla «strategiske prosjekter». Dette er prosjekt som særleg vil bidra til EUs forsyningssikkerheit innanfor dei aktuelle verdikjedene, og som vil auka EUs kapasitet til å utvinne, prosessere eller resirkulere strategisk viktige råvarer. Kommisjonen arbeider i eit høgt tempo med å iverksette tiltaka under forordninga, og allereie nå kan tiltakshavarar søke om ein slik anerkjenning. Dette gjeld også norske tiltakshavarar som har aktuelle prosjekt uavhengig av dei formelle EØS-rettslege prosessane.

Regjeringa følger Kommisjonens arbeid tett, og arbeidet med CRMA har høg prioritet i departementet. Regjeringa vil om kort tid slutføre vurderingane om CRMA sin EØS-relevans, og vil med dette bidra til føreseielege rammevilkår for aktuelle aktørar.

SPØRSMÅL NR. 1976

Innlevert 5. mai 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hva med kjernekraft statsråden er bekymret for ikke vil passe inn i det norske kraftsystemet, om det er den stabile kraftgrunnproduksjonen/grunnlastverk, eller stivheten det tilfører nettet og den store mengden roterende masse, eller den regulerbare kraftproduksjonen, er det ev. det den massive mengden varmen som kan brukes til andre industrielle formål, den store mengden utslippsfri kraft, eller er det de begrensede arealbehovene ved kraftformen, eller er det andre årsaker?

BEGRUNNELSE:

Statsråden sa i Dagsnytt 18 fredag 3. mai følgende i en debatt om kjernekraft i Norge:

"Det er usikkert om kjernekraft passer inn i det norske kraftsystemet".

Det er meget interessant å få vite hva statsråden er bekymret for når han uttrykker bekymring for om regulerbar stabil kraftproduksjon, som kjernekraft leverer passer inn i det norske kraftsystemet.

Svar:

Den norske kraftforsyningen består i hovedsak av vannkraft og vindkraft. Norges topografi og store nedbørmengder har gjort vannkraft spesielt godt egnet i Norge. Et særtrekk ved den norske vannkraften er muligheten til å lagre energi. Magasinkraftverkene har høy fleksibilitet og produksjonen kan justeres opp og ned raskt etter behov, og til lave kostnader. Samtidig egner vannkraft seg godt som grunnlast i kraftsystemet vårt.

Et økende innslag av uregulerbar kraftproduksjon, som vindkraft og solkraft, stiller større krav til at det er tilgjengelig fleksibilitet i kraftsystemet. Land som ikke har like god tilgang til regulerbar vannkraft som Norge, må basere seg på andre produksjonsteknologier for å ha grunnlast i systemet. Dette er som regel termiske kraftverk som kull-, gass- eller kjernekraftverk. Norges gode tilgang på vannkraft som grunnlast har gjort at vi i stor grad ikke har hatt behov for termisk kraftproduksjon i Norge.

Vi er opptatt av å følge med på det som nå skjer av utvikling på kjernekraftområdet, spesielt knyttet til teknologi og forskning. Det kan ikke utelukkes at kjernekraft kan bli aktuelt også i Norge på lang sikt, men jeg mener at kjernekraft ikke er en energiproduksjon vi bør prioritere å utvikle i Norge nå. Jeg mener det er naturlig å satse der Norge har naturgitte og industrielle fortrinn. Vi har fortsatt et stort potensial og betydelig kompetanse på fornybar kraftproduksjon til lands og til havs, og det er også her regjeringen mener vi skal konsentrere innsatsen vår.

SPØRSMÅL NR. 1977

Innlevert 5. mai 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. mai 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvordan mener ministeren at den varslede nedleggelsen av Bjørgvin ungdomssenter Bønesstølen harmonerer med den nye retningen for barnevernet, og vil ministeren høre på ungdommen og ta grep for å stanse nedleggelsen slik at flere liv kan reddes eller i det minste gi et svar på hva som skal være alternativt hjelpetilbud til denne sårbare gruppen?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne uken lanserte barneministeren - Ei ny retning for eit bedre barnevern. På departementets egne hjemmesider skrives bla følgende:

"Det har over fleire år vore store utfordringar i institusjonsbarnevernet. Barn har mista livet mens det offentlege har hatt den daglege omsorga for dei. For mange barn flytter for mykje, får for dårleg helsehjelp og møter utfordringar med rus. No lanserer regjeringa seks konkrete mål og ei ny retning for eit betre institusjonsbarnevern."

Regjeringen viser videre til at de har utformet 6 konkrete mål for å sette en tydelig retning for institusjonsbarnevernet. Pkt. 5 lyder slik:

"Barn med rusmiddelproblem skal få trygg og heilskapeleg hjelp."

Det er derfor svært sjokkerende at man på TV2 nyhetene søndag 5. mai bare noen dager etter regjeringens lansering, ser at enda flere rusbehandlingss plasser nå forsvinner i vest. Denne gang et spesialisert tilbud for den svært utsatte gruppen av barn med store rusproblemer.

I saken fremkommer det at Bufetat Vest nå planlegger å legge ned rusbehandlingen ved Bjørgvin ungdomssenter Bønesstølen. Dette er en beskjed de ansatte har fått kort tid i forkant av regjeringen lanserte sin barnevernssatsing. Dette harmonerer tilsynelatende svært dårlig med de barneministeren kommuniserte på sin pressekonferanse.

En tidligere bruker av tilbudet advarer nå kraftig mot å kutte i dette tilbudet som har reddet hennes og mange andre barns liv. Disse barna trenger noe mer enn en oppbevaringsplass og det fremheves at dette tilbudet gir avgjørende hjelp. Etter hva jeg forstår er nettopp det at tilbudet ved Bjørgvin ungdomssenter gir en helhetlig og tett oppfølging av ungdom og familie i nærheten av der de bor som er noe av bakgrunnen for gode resultater og suksess. I en tid der problemet med utbredt rusbruk blant barn og unge er økende får vi heller ikke noe svar på hva som evt. skal erstatte dette hjelpetilbudet. Er regjeringens løsning å evt. kjøpe andre plasser langt borte fra barets foreldre, skole og hverdag.

Ansatte er nå redd for at barn med rusutfordringer ofres og kastet under bussen fordi Bufetat mangler akuttplasser.

Dette bærer preg av panikk og fremstår som svært lite gjennomtenkt. Dette vil kunne koste barn og unge livet.

Oppfordringen fra ungdommen som står frem i saken er krystallklar. Barneminister Toppe må høre på ungdommen.

Svar:

Talet på barn som blir tilvist for akutt plassar frå kommunane har auka frå tidleg i fjor. Behovet for rusplassar har ikkje auka tilsvarande. Region Vest melder at dei har eit svært stort behov for fleire plassar for ungdom som treng tilbod på ein akuttinstitusjon. Det siste halve året har akuttinstitusjonane i lange periodar vore fulle. Slik har dei ikkje kunne tatt i mot nye ungdommar sjølv om dei både har behov for og rett på slik plass. I årets fire første månader var det 10 høve der Bufetat region Vest ikkje klarte å finne plass på institusjon raskt nok. Alle desse gjaldt akutt plasseringar.

Dette er etter det eg er opplyst om, bakgrunnen for at regionen vurderer at den eine avdelinga på Bjørgvin Ungdomssenter blir omgjort, slik at dei kan ta i mot ungdom som treng eit akutt-tilbod.

Eg vil presisere at dette er eit forslag. Region Vest har fått mange innspel frå tilsette og leiarar på Bjørgvin, som dei skal gå grundig igjennom før ei avgjerd vert tatt. I desse vurderingane føreset eg at ein også vurderer konsekvensane for det samla fagmiljøet på rus, konsekvensar for dei unge som i dag bur på institusjon og korleis behovet for rusplassar kan ivaretakast i regionen slik at kapasiteten på rusbehandling ikkje blir svekka.

Regjeringa sitt mål om at barn med rusmiddelproblem skal få trygg og heilskapeleg hjelp, er seinast uttrykt i strategien «Vårt felles ansvar – ny retning for barnevernets institusjonstilbod», som eg la fram 2. mai. Helsedirektoratet og dei regionale helseforetaka er allereie i gang med å greie ut korleis kunnskapsbasert, spesialisert rusbehandling bør bli gitt til barn og unge med rusmiddelproblem. Dette gjeld også for barn som mottok rusbehandling i barnevernsinstitusjonar.

SPØRSMÅL NR. 1978

Innlevert 5. mai 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Høyringsfrist om nye reglar i pass- og ID-kortforskrifta om utanlandske statsborgarar sin rett til nasjonalt ID-kort, saksnummer 22/1246 hadde høyringsfrist 3 juni 2022.

Når kan Stortinget vente at Regjeringa kjem tilbake til Stortinget med ein lovproposisjon om endringar i pass- og ID-kortforskrifta i samsvar med forslaget som var på høyring i 2022?

BEGRUNNELSE:

Alt i Prop 66L (2014-15), i pkt 6.3.2 vart eit arbeid med nye reglar varsla, og det var venta å kome sak på høyring i 2018.

I HR-2017-2078-A, i avsnitt 118 framhevar Høgsterett at det er eit «stort uløyst problem» at ei lita gruppe menneske manglar tilgang til heilt grunnlegande tenester i samfunnet. Høgsterett er tydelege på og at det er myndighetene si oppgåve å sørge for å løyse problemet.

I høyringa i 2022 skriv UNE:

«De kan da få tilgang til nødvendige rettigheter og tjenester hos norske myndigheter og enkelte norske tjenesteytere- f.eks. basale/grunnleggende banktjenester i Norge.»

Og vidare:

«Det er foreslått at også personer som har fått oppholdstillatelse på tross av at det foreligger tvil om identiteten, skal kvalifisere for nasjonalt ID-kort. UDI er enig i at også disse personene bør få nasjonalt ID-kort. Det gjelder både personer med beskyttelse og personer med opphold på grunnlag av sterke menneskelige hensyn eller tilknytning til riket, jf. utlendingsloven § 38. På tross av at det er underliggende tvil om personens reelle identitet, er det denne identiteten som UDI har sendt innflyttingsmelding på til Folkeregisteret, og som personen dermed vil være registrert med i Norge. Vedkommende har oppholdstillatelse i Norge og skal leve i landet på linje med andre borgere.»

Nasjonalt id senter skriv:

«Nasjonale ID-kort uten reiserett til utenlandske borgere vil være et stort framskritt for å få en enhetlig identifisering av personer i Norge opp mot registrerte identiteter i Folkeregisteret. - Nasjonale ID-kort for utenlandske borgere med oppholdstillatelse eller oppholdsrett vil gjøre det vanskelig for en person å ha flere aktive identiteter i Norge, og dette vil bidra til å forebygge kriminalitet og styrke samfunnsikkerheten.

- Den etablerte identiteten kan fortsatt være falsk, men en identitetsknytning etablert av pass- og ID-kort-myndighetene vil gi større tillit til at den fastsatte identiteten er riktig.

- Forslaget vil være med på å styrke aktørenes verifisering av fysiske personer mot registrerte identiteter (identifikatorer som fødselsnummer og d-nummer) i Folkeregisteret.

Ut fra et ID-faglig perspektiv håper NID at høringsforslaget vedtas og iverksettes så snart som mulig.»

Svar:

Forskriftsreglene om utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort, som var på høring i 2022, vil bli fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet ved endringsforskrift til forskrift 9. oktober 2020 nr. 2012 om pass og nasjonalt ID-kort (pass- og ID-kortforskriften). Behovet for relaterte

lovendringer, som det ble vist til i høringsnotatet punkt 5.4.2, ble fulgt opp i Prop. 38 L (2022-2023) Endringer i utlendingsloven, passloven og ID-kortloven (biometrisk sammenligning), jf. Innst. 255 L (2022-2023) og Lovvedtak 47 (2022-2023).

Realisering av utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort krever grundig praktisk og systemteknisk tilrettelegging, og en rekke avklaringer. Departementet er nå i sluttfasen av arbeidet med oppfølgingen av høringen og fastsettelse av endringsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 1979

Innlevert 5. mai 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 13. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er det korrekt at kommunen kun har plikt til å dekke akuttmedisin for beboere i et ventemottak, har driftsoperatør av særpleiemottak anledning til å levere slike helsetjenester til vertskommunen, og har UDI full rett til å bestemme hvilke type mottak som etableres i kommunen (og antall plasser) samt endre dette uten kommunens samtykke eller endring av noe form for konsesjon/tillatelse?

BEGRUNNELSE:

Hurdal kommune har omtrent 3 000 innbyggere. Jeg er av FrPs kommunestyrerepresentanter i kommunen blitt gjort oppmerksom på at det ble etablert et akuttmottak med en kapasitet på 200 flyktninger høsten 2023.

Disse skal ha medført en relativt stor belastning på skolen i bygda. Status for mottaket endres visstnok til «ventemottak» fra 15.06 i år, med kapasitet på 275 plasser. Endring av status skal etter det jeg har blitt fortalt gjelde for 6 måneder om gangen.

Etter 15.06 vil derfor behovet for tilbud om skole, ut ifra det jeg er blitt informert om, opphøre som følge av statusendringen.

Det skal være ansatt en kommunal lege med ansvar for legetjenesten for akuttmottaket i 20 % stilling. Denne legen skal etter det jeg er blitt fortalt være av den oppfatning at en 20 % stilling er for lite for å dekke behovet for helsetjenester i dette mottaket.

Ved overgang til «ventemottak» er det noe usikkerhet knyttet til behovet for lege. Kommunen mener bebo-

ere i ventemottak kun har krav på øyeblikkelig hjelp fra legetjenesten.

Videre skal det uke 14 i år blitt etablert et særpleiemottak for 18 pasienter og pårørende, totalt 36 flyktninger.

Den omtalte legen ovenfor skal nå ha blitt pålagt ansvar for særpleiemottaket. Dette ligger ikke i legens opprinnelige avtale med kommunen, og dette skal derfor midlertidig ha blitt løst ved at kommuneoverlegen har påtatt seg ansvaret.

Kommunen skal i tillegg ha bosatt 56 flyktninger i 2022 og 2023 og gjort vedtak om å bosette ytterligere 50 flyktninger i 2024. 10 personer av de opprinnelige bosatte skal ha flyttet videre.

FrPs lokalpolitikere er sterkt bekymret for belastningen på Hurdal, som er en liten lavinntektskommune.

Det er usikkerhet rundt hvor stor belastning to mottak vil medføre for kommunens helsetjenester.

Det skal under en orientering om særpleiemottaket blitt sagt at driftsansvarlig (Viken bo og omsorg) ville stå for den nødvendige pleie og at de ved ledig kapasitet også kunne hjelpe Hurdal kommune. I UDI sin oversikt over ulike mottak skal det imidlertid fremgå at det forutsettes at helsetjenester dekkes av kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for drift av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). Dette ansvaret innebærer at det er UDI

som skal anskaffe innkvarteringskapasitet, inngå kontrakter med driftsoperatører for asylmottak og følge opp disse kontraktene.

Vertskommuner for asylmottak har ansvaret for å gi lovpålagte tjenester til asylsøkere. Herunder har beboere i asylmottak rett til helsetjenester fra vertskommunen på lik linje med andre innbyggere. Personer som enda ikke har søkt om asyl eller som har endelig avslag på søknaden har mer begrensede rettigheter. Staten betaler et vertskommunetilskudd til vertskommuner for asylmottak for å kompensere for de forventede gjennomsnittlige kostnadene til helse, tolk, barnevern og administrasjon. Kommunene står fritt til å legge opp tjenestene på en hensiktsmessig måte basert på forholdene i den aktuelle kommunen.

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til et eksempel fra Hurdal kommune. Begge asylmottakene i Hurdal kommune er anskaffet etter lov om offentlige anskaffelser, der driftsoperatørene har vunnet anbud i konkurranse med andre leverandører. I Hurdal kommune har det en stund vært et ordinært asylmottak som nå blir gjort om til et asylmottak som skal støtte UDIs ankomst- og transittsystem for nyankomne asylsøkere. Dette er en mulighet som ligger inne i UDIs kontrakt med driftsoperatøren. UDI har hatt dialog med kommunen i denne prosessen, og opplyser at de har opplevd dialogen

som positiv og konstruktiv. UDI opplyser at de har hatt tilsvarende opplevelse av dialogen med kommunen i prosessen med anskaffelse av det nyopprettede særpleiemottaket i Hurdal kommune.

Beboerne som skal bo på førstnevnte mottak i Hurdal vil i utgangspunktet være nyankomne asylsøkere som er i ferd med å få registrert asylsøknaden sin. Beboerne vil normalt ha svært kort botid. Få dager etter registrert asylsøknad vil beboerne vanligvis flytte videre til et ordinært asylmottak. I den grad det vil være behov for helsehjelp for beboerne i løpet av den korte botiden, vil det erfaringsmessig være akutte/nødvendige helsetjenester. Hvilke tjenester som skal tilbys fremgår av Helsedirektoratets veileder Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente. I tillegg skal alle nyankomne gjennomføre tuberkulosescreening på Nasjonalt ankomstsenter eller annet egnet sted.

Voksne asylsøkere har ikke rett på kommunale omsorgstjenester. UDI gir derfor et tilrettelagt botilbud til voksne asylsøkere som har behov for omsorgstjenester. Særpleiemottaket i Hurdal kommune er et slikt botilbud, der mottaket tilbyr omsorgstjenester. UDI, eller asylmottaket som drives på vegne av UDI, tilbyr som nevnt innledningsvis ikke helsetjenester ettersom dette er vertskommunens ansvar.

SPØRSMÅL NR. 1980

Innlevert 5. mai 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 15. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Jeg vil begynne med å gratulere statsråd Vestre med den nye viktige jobben og ønske han lykke til.

Jeg vil videre spørre om det er noen føringer/vilkår fra staten om hvilke aldersgrupper BPA kan tilbys?

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt gjort oppmerksom på at en person som har fått påvist aggressiv kreft og er under et svært krevende behandlingsløp og har bedt om BPA for å gjennomføre hverdagslige gjøremål som innkjøp av mat og matlaging, er blitt nektet dette av sin kommune som følge av alder.

Svar:

Innledningsvis vil jeg takke for hyggelig gratulasjonshilsen. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ måte å organisere kommunale helse- og omsorgstjenester på (i praksis tjenestene praktisk og personlig bistand – personlig assistanse) for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand i dagliglivet, både i og utenfor hjemmet. BPA-organiseringen er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. For brukerne oppleves BPA som et frigjøringsverktøy som setter en i stand til en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8 slår fast at kommunen skal ha tilbud om personlig assistanse etter §

3-2 første ledd nr. 6 bokstav b, i form av praktisk bistand og opplæring, organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Loven inneholder ingen bestemmelser knyttet til alder, og det er således ingen føringer for hvilke aldersgrupper som kan tilbys BPA. Kommunene har ansvaret for å sørge for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til personer som oppholder seg i kommunen. Ved tildeling av tjenester står den enkelte kommune relativt fritt til å avgjøre hvordan tjenestetilbudet skal organiseres etter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1d gir en særskilt rett for tjenestemottakeren til å kreve tjenester orga-

nisert som BPA dersom nærmere angitte vilkår er oppfylt. Rettigheten gjelder for personer under 67 år med et langvarig og stort behov for personlig assistanse, og for foreldre med hjemmeboende barn med funksjonsnedsettelse under 18 år som har behov for avlastningstiltak. Retten omfatter også personer over 67 år som før fylte 67 år har fått innvilget brukerstyrt personlig assistanse.

Den enkelte kommune står imidlertid fritt til å organisere tjenester som BPA for tjenestemottakere som faller utenfor rettighetsbestemmelsen dersom kommunen finner det hensiktsmessig og adekvat.

SPØRSMÅL NR. 1981

Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 14. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kommunane tilknytt UNESCO Vestnorsk fjordlandskap og Lofotrådet har utarbeidd forslag til løysingar for utprøving av besøksbidrag i verdsarvfjordane og Lofoten. I desember 2021 ba dei Næringsdepartementet om å få starte pilottesting, forankra i Nasjonal Reiselivsstrategi 2030 og Hurdalsplattformen.

Vil næringsministeren sørge for at UNESCO Vestnorsk fjordlandskap og Lofotrådet får eit snarleg dialogmøte med NFD i forkant av departementet sitt varsla lovforslag som skal ut på høyring over sommaren, slik dei no har bedt om?

GRUNNGJEVING:

Verdsarvrådet for Vestnorsk fjordlandskap, Vestland fylkeskommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, kommunane Aurland, Lærdal, Vik, Voss Herad, Stranda og Fjord, Lofotrådet og kommunane Røst, Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan har i fellesskap bedt om eit slikt møte i brev til Nærings- og fiskeridepartementet dagsett 5. mai 2024.

Bakgrunnen for anmodinga er at regjeringa skriv i pressemelding om besøksbidrag dagsett 31. januar 2024 at regjeringa og NFD vil inkludere næringslivet og kommunane i det vidare arbeidet. I tidslinja for det vidare arbeidet står det i pressemeldinga at regjeringa vil «..sende forslagene på høring over sommeren», og at regjeringa vil «..invitere næringsliv og kommuner til dialog og samarbeid om det vidare arbeidet med lovforslaget».

Det er denne dialogen og samarbeidet med departementet som Verdsarvrådet for Vestnorsk fjordlandskap og Lofotrådet saman med sine samarbeidspartnarar no ønskjer å kome i gang med, med i forkant av at departementet presenterer eit ferdig lovforslag.

Svar:

Det er viktig for regjeringa å satse på reiselivsnæringa. Regjeringa vil leggje til rette for ei reiselivsnæring som er konkurransedyktig, har stadig lågare klima- og miljøavtrykk, respekterer naturen og lokalsamfunna sine tålegrensar, og fører til lønnsame heilårsarbeidsplassar og attraktive reisemål over heile landet. Reiseliv er også den femte satsinga i eksportreforma til regjeringa «Heile Noreg eksporterer».

Det er viktig å sikre god sameksistens mellom tilreisande og lokalbefolkninga. Regjeringa sitt mål om eit meir berekraftig reiseliv kan innebere nye modellar for besøksstyring og finansiering av reiselivsrelaterte fellesgode. Dersom turistane bidrar meir til spleiselaget, kan kommunane legge betre til rette for både tilreisande og lokalbefolkning.

Regjeringa tar tak i dette og er er allereie i gang med å utarbeide eit høyringsframlegg der målet er at kommunane skal få eit juridisk handlingsrom til å kunne innføre eit lokalt besøksbidrag. Arbeidet er ei oppfølging av Hurdalsplattforma. Som varsla i Veikart for reiselivsnæringa, kan løysinga basere seg på påslag på overnatting i kom-

binasjon med a) parkeringsbetaling og cruisepassasjeravgift, og/eller b) dagsbesøksavgift.

I motsetnad til tidlegare regjeringar har vi teke tak i dette. Vi er i gang og har som mål å få på plass nye ordningar. Sidan dette er nybrottsarbeid, inneber det ein del arbeid og må vi gjere dette rett. Konsekvensane av framlegget må difor utgreiast ytterlegare før det blir sendt på offentleg høyring.

I den samanhengen vil departementet involvere aktørane på høveleg måte. Når det gjeld brevet det blir vist til i spørsmålet frå stortingsrepresentanten, vil departementet handsame dette på same måte som andre førespurnader til departementet.

Eg veit det er stort engasjement om arbeidet, og vi skal ha god dialog med kommunar og næringsliv om koreis forslaget kan utformast best mogleg.

SPØRSMÅL NR. 1982

Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 10. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Viser til statsrådens svar på mitt spørsmål nr. 1909 (2023–2024) der han skriver : «Det har ikkje vore mogleg å skaffe talla tilbake i tid som stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes ynskjer innan dei fristane som Stortinget har sett for handsaming av spørsmål til skriftleg svar.»

Kan statsråden oversende tallene tilbake i tid slik jeg spurte om når han har fått oversikt?

Svar:

Eg er glad for at representanten viser interesse for tidsbruken for handsaming av søknader om akkreditering hos Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT). Eg takkar for å få meir tid til å finne tala. Kunnskapsdepartementet har retta spørsmålet om tidsbruken i handsaming av søknader om akkreditering av høgare utdanning og høgare yrkesfagleg utdanning vidare til NOKUT. Det er nødvendig med ein del manuell samanstilling av dokumentasjon for å finne dei tala som representanten ber om, noko som tek litt tid. Eg tek sikte på å sende utfyllande informasjon til representanten innan 14. juni 2024.

Tilleggssvar 14. juni 2024:

Oppfølging av svar på spørsmål til skriftleg svar nr. 1982 (2023–2024) frå stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes til forsknings- og høgare utdanningsminister Oddmund Hoel

Eg vil takke for høvet til å svare utfyllande på spørsmålet til representanten Jønnes om saksbehandlingstid for akkrediteringssøknader til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT). Kunnskapsdepartement har vore i kontakt med NOKUT og eg kan nå svare på spørsmåla med data tilbake til 2018.

NOKUT opplyser at det vanlegvis ikkje var kø for akkrediteringssøknader før 2018.

Som det kjem fram av tabell 1 under, blei saksbehandlingstida for akkreditering av fagskuleutdanning redusert vesentleg, omtrent halvert, frå 2019 til 2020. Årsaka til dette var at NOKUT tok fleire grep for å forenkle prosessen for akkreditering. Samstundes som NOKUT har effektivisert prosessen for akkreditering, auka talet på søknader om akkreditering av fagskuleutdanning kraftig i 2021.

Talet på søknader om fagområdeakkreditering av fagskular har auka frå 2022 (sjå tabell 2). NOKUT jobbar med å effektivisere saksbehandlinga. NOKUT forventar å kunne redusere saksbehandlingstida for søknadene dei tok imot i 2023.

Til vanleg er det søknadsfristar for fagskuleutdanning og bachelor- og masterutdanning to gongar i året, i mars og september. Våren 2024 blei desse søknadsfristane avlyst grunna kø av ubehandla søknader og kapasitetsutfordringar i NOKUT. Søknadsfristen for fagområdeakkreditering for fagskulane er ein gong i året, i november.

Nedanfor følger tal for perioden 2018–2023. Saksbehandlingstida er målt frå søknaden er motteken til vedtaksdato, og sakene er fordelte etter året dei er mottekne.

Tabell 1 Saksbehandlingstid for akkreditering av fagskuleutdanning

År	Gjennomsnitt i veker	Median i veker	Saker
2018	20	21	67
2019	22	23	61
2020	10	9	80
2021	15	14	104
2022	47	45	106
2023*	54	58	14

*Ikkje alle søknadene frå 2023 er ferdigbehandla per juni 2024. Tala er ikkje endelege.

Tabell 2 Saksbehandlingstid for fagområdeakkreditering av fagskular

År	Gjennomsnitt i veker	Median i veker	Saker
2018	38	38	2
2019	35	39	4
2020	40	46	7
2021	51	51	2
2022	57	56	10
2023*	45	39	20

*Tala er tentative for alle søknader i 2023.

Tabell 3 Saksbehandlingstid for bachelorstudium

År	Gjennomsnitt i veker	Median i veker	Saker
2018	48	50	3
2019	20	15	5
2020	14	4	7
2021	27	27	15
2022	34	26	8
2023	44	39	4

Tabell 4 Saksbehandlingstid for masterstudium

År	Gjennomsnitt i veker	Median i veker	Saker
2018	26	25	6
2019	26	26	6
2020	28	23	15
2021	26	20	11
2022	33	33	12
2023	60	61	12

Status saksbehandling bachelor, master, fagområdeakkreditering og fagskule pr. juni 2024

	I kø	Under behandling
Akkreditering av fagskuleutdanning	84	0
Fagområdeakkreditering av fagskular	3	17
Akkreditering av bachelorstudium	8	0
Akkreditering masterstudium	5	7

Stortinget har auka kapasiteten i fagskulane gjennom midlar til nye studieplassar dei siste åra. Dette har også bidrege til auka kø i saksbehandlinga for akkreditering i NOKUT. Stortinget har etter forslag frå regjeringa i 2023

og 2024 auka budsjettet til NOKUT med totalt 4,5 millionar kroner til arbeid med mellom anna akkreditering av utdanningstilbod ved fagskulane.

SPØRSMÅL NR. 1983**Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 14. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at reversering av domstolsreformen er skrinlagt?

BEGRUNNELSE:

Fra 01.05.2021 ble tallet på tingretter redusert fra 60 til 23 og tallet for jordskifteretter redusert fra 34 til 19. Inngrensede rettssteder ble lagt ned. Regjeringen Støre sier i Hurdalsplattformen at domstolstrukturen skal gjenoppstå slik den var før endringene som trådte i kraft i mai 2021. Forslaget var på høring våren 2022 og etter det har ingenting skjedd. Reformen har nå virket i 3 år og både domstolsledere og ansatte venter på en avklaring. Vi håper at dette betyr at regjeringen har skrinlagt reverseringen. Bakgrunnen for reformen var at domstolene brukte for lang tid på å behandle saker og nådde ikke Stortingets mål for saksbehandlingstid. Riksrevisjonen mente at dette kunne gå utover rettssikkerhet, liv og helse. Resultatene av reformen er gode. Saksgangen går raskere og ressursene utnyttes bedre. Fagmiljøene er blitt større og bedre og gir økt tilgang på spesialkompetanse. Ingen rettssteder er lagt ned og brukere har ikke fått lengre reisevei. Det vil være en

særdeles dårlig ide å bruke knappe ressurser på å reversere en helt nødvendig reform som virker etter hensikten.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre en bærekraftig struktur som vil stå seg over tid. Det har derfor tatt noe tid å følge opp høringen. Jeg viser i den forbindelse til svar på spørsmål nr. 1492, 1545, 1631, 1759, 1832 og 2196 fra forrige sesjon (2022–2023) samt nr. 42 fra inneværende sesjon.

Regjeringen foreslår i Prop. 104 S (2023–2024) en rekke tiltak for å sikre nærhet til domstolene og god rettssikkerhet i hele landet, herunder enkelte endringer i strukturen. Regjeringen vil også sende på høring et forslag om å lovfeste rettsstedene, slik at myndigheten til å fastsette rettsstedene overføres til Stortinget. Det vil sikre rettsstedene en sterkere demokratisk forankring og et bedre vern mot fremtidige nedleggelse.

Regjeringen foreslår i tillegg å øke bevilgningen til domstolene for å sikre stabil og sikker drift av IT-systemer, rulle ut utstyr til lyd- og bildeopptak ved alle rettssteder, oppgradere domstollokaler i hele landet og sikre minimum to embetsdommere ved hvert rettssted.

SPØRSMÅL NR. 1984**Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 14. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

2. februar i år ble forurensingsforskriften endret for oppdrett av fisk i sjø. Forskriftsendringen medførte at det som hovedregel ikke lenger kreves en utslippstillatelse fra miljømyndighetene. Bare i enkelte typetilfeller – når miljøsituasjonen er dårlig eller miljøkonsekvensen kan være negativ – skal det være nødvendig med saksbehandling og vedtak om utslippstillatelse.

Hvorfor fører ikke forskriftsendringen med fjerning av det generelle kravet til utslippstillatelse til kortere saksbehandlingstid hos Statsforvalteren?

BEGRUNNELSE:

Daværende fiskeri- og havminister, Cecilie Myrseth, kunngjorde forskriftsendringen, og uttalte klart og tydelig i pressemeldingen fra departementet at endringen ville føre til mindre saksbehandling.

Nå er det gått tre måneder siden de nye reglene trådte i kraft. Likevel hører jeg i dialog med havbruksaktører som står i saksbehandlingsskø hos Statsforvalteren, at Statsforvalteren ikke praktiserer de nye reglene på en effektiv måte, slik forskriftsendringen la opp til. I pressemeldingen fra regjeringen ble det orientert om at Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet jobber med å lage

en veileder til det nye regelverket, men dersom saksbehandling av løpende saker settes på vent i påvente av at det skal lages en veileder vil det kunne innebære betydelige negative konsekvenser for aktivitet og verdiskaping i lokalsamfunn langs kysten.

Svar:

Sjømatnæringen er svært viktig for Norge, og har hatt en sterk vekst over flere år. Statsforvalteren har en sentral rolle i arbeidet med å gi tillatelse etter forurensningsloven til drift av akvakultur og med å følge opp virksomhetene i forbindelse med endringsøknader og med tilsyn. Samtidig har Statsforvalteren, særlig i Nordland, ikke hatt ressurser og bemanning til å øke kapasiteten på saksbehandling som tilsvarende den sterke økningen og antall forespørsler fra næringen. Det er derfor et stort etterslep i saksbehandlingstiden. Kapasiteten på saksbehandling knyttet til saker om akvakultur er nå forsterket for å håndtere utfordringer med saksbehandlingskapasitet og saksbehandlingstid. Det er dessuten tett oppfølging og dialog mellom Miljødirektoratet og statsforvalterne.

For å effektivisere saksbehandlingen ytterligere ble det 2. februar i år vedtatt et nytt regelverk for regulering av forurensning fra akvakultur. Det nye regelverket innebærer at tradisjonelle åpne akvakulturanlegg for fisk i sjø som hovedregel er tillatt etter forurensningsloven uten særskilt tillatelse, dersom lokaliteten er klarert for virk-

somheten i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av akvakulturloven.

Det er imidlertid ikke slik representanten skriver, at statsforvalteren ikke skal saksbehandle akvakultursøknader. Søknader om akvakultur skal fremdeles vurderes av statsforvalter, som så avgjør om virksomheten kan tillates uten særskilt forurensningstillatelse. Akvakulturdrift uten særskilt tillatelse vil likevel være hovedregel og vil trolig gjelde flesteparten av nye søknader fremover.

En bærekraftig vekst innebærer at bransjens virksomhet må vurderes i en helhetlig sammenheng med andre samfunnsinteresser. Godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for gode beslutninger. En forutsetning for vurderingene er at myndighetene har tilstrekkelige opplysninger i søknadene som skal behandles. Det stilles nå flere krav til søknadene slik at disse bedre skal dekke informasjonen forvaltningen trenger for å vurdere søknadene etter sine regelverk. På denne måten vil saksbehandlingen forenkles og effektiviseres. Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet veileder statsforvalteren, fylkeskommunen og næringen om regelverket.

Regjeringen fortsetter det viktige arbeidet med å styrke bemanningen og ressursene hos statsforvalterne. I takt med den sterke veksten og antall forespørsler fra næringen, vil regjeringen bevilge 2,5 millioner kroner for å øke kapasiteten på saksbehandling hos statsforvalterne. En styrkning av arbeidet med akvakultursøknader hos statsforvalterne ivaretar både sjømatnæringens behov, og sikrer at Statsforvalteren kan ivareta sin rolle.

SPØRSMÅL NR. 1985

Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 15. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsråden gi en samlet oversikt i tabellform som viser hvor mye ulike land har gitt Ukraina i sivil og militær støtte siden Russlands invasjon 24. februar 2022?

BEGRUNNELSE:

Det blir i den norske debatten ofte hevdet, blant annet fra regjeringen selv, at Norge er ett av landene som gir mest i støtte til Ukraina – både totalt og per innbygger. Det har imidlertid ikke blitt gitt noe dokumentasjon på dette fra regjeringens side. Derimot er det ulike internasjonale sammenstillinger som viser det stikk motsatte – at Norge

ligger langt bak hva sammenlignbare land så langt har gitt.

Jeg ønsker derfor en oversikt over de tallene regjeringen sitter på. Jeg ber om at oversikten blir delt inn i henholdsvis militær og sivil støtte, og at landenes eventuelle andel av multilateral støtte som blir gitt gjennom EU inkluderes. Dersom regjeringen i svaret også vil synliggjøre framtidige løfter og forpliktelser som enda ikke er realisert, bes det om at dette skilles ut i en egen oversikt.

Svar:

Representanten ber om en oversikt over andre lands militære og sivile støtte til Ukraina. I mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1132 (2023–2024) 5. februar 2024, fra samme representant, opplyste jeg at norske myndigheter ikke lager egne oversikter over andre lands støtte til Ukraina.

Det er gode grunner til dette. Graden av åpenhet rundt ulike lands støtte varierer, særlig den militære støtten. Nye støttepakker kommer stadig til. Svingninger i valutakurser kan gi store utslag. Det kan være vanskelig å skille mellom løfter og faktisk utbetalt støtte. Det er også krevende å sammenlikne støtte gitt som bistand eller tilskudd og støtte gitt som lån med gunstige betingelser.

Internasjonale oversikter over ulike lands støtte – for eksempel det tyske Kiel-instituttets «Ukraine Support Tracker» – bør derfor ikke leses som en fasit. De kan imid-

lertid gi en pekepinn om innsatsen. Først og fremst kan de leses som en bekreftelse på at demokratiske land står sammen om å støtte Ukrainas forsvarskamp.

Med det femårige Nansen-programmet var Norge tidlig ute med et langsiktig støtteprogram for Ukraina. Regjeringen har benyttet seg av fleksibiliteten i Nansen-programmet til å framskynde bruken av midler. For 2024 har regjeringen i revidert nasjonalbudsjett foreslått å øke Ukraina-støtten med 7 mrd. kroner – 6 mrd. til økt militær støtte og 1 mrd. til økt sivil støtte, inkludert humanitær nødhjelp.

Som kjent inviterte statsministeren 30. april de parlamentariske lederne på Stortinget til et møte om Norges framtidige støtte til Ukraina. Regjeringen ønsker å videreføre den tverrpolitiske, langsiktige forpliktelsen om å støtte Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1986

Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 15. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om å utvide perioden med rett til dagpenger fra 26 til 52 uker i fiskeindustrien og vil statsråden arbeide for å redusere behandlingstiden for dagpenger i NAV fra dagens om lag 9 uker?

BEGRUNNELSE:

Kvotereduksjon i tillegg til variert råstofftilgang over året pga. endringer av temperatur og vandringer, regulering av fisket og været gir fiskeindustrien helt særegne utfordringer med å planlegge aktivitet og det gir begrenset mulighet til å planlegge for helårlig aktivitet.

For arbeidstakere i fiskeindustrien gis det rett til dagpenger under permittering begrenset til en periode på 26 uker innenfor en 18 måneders periode. I praksis betyr dette at den som er permittert fra fiskeindustrien utover 26 uker innenfor den siste 18 måneders perioden mister retten til dagpenger. Arbeidstaker står da uten inntekt, selv om arbeidstaker er i et aktivt arbeidsforhold. I 2023 var det 299 personer som brukte opp perioden med dagpenger som permittert i fiskeindustrien, og dermed sto i fare for å miste sin inntektssikring. Fram til 2022 var denne grensen satt til 52 uker.

Jeg registrerer nå at flere fiskeindustribedrifter ser seg nødt til å foreta både hyppigere og mer langvarige permitteringer enn tidligere. Dette er nært knyttet til kvotesituasjonen, og det er særlig bedrifter i de nordligste fylkene, og som produserer torskefisk som kjenner på svikt i råstofftilgangen.

Både arbeidstakerorganisasjonene, LO og NNN, og arbeidsgiverorganisasjonen Sjømat Norge har tatt til orde for at rett til dagpenger bør utvides fra 26 uker til 52 uker innenfor en 18 måneders periode.

Det rapporteres i tillegg til dette om svært lang behandlingstid i NAV, på 9 uker behandlingstid for de som blir permitterte.

Svar:

Det stemmer at enkelte som har vært permittert i fiskeindustrien i lang tid kan komme i en situasjon der de verken har lønn eller dagpenger. Det skyldes at fiskeindustrien har særregler ved permittering som innebærer at det ikke inntreer lønnsplikt etter 26 uker, slik det er i andre deler av arbeidslivet. Tall fra Nav viser at om lag 300 personer i løpet av 2023 opplevde å gå ut hele dagpengeperioden på 26 uker.

Jeg mener det er uheldig at enkelte permitterte blir stående uten inntektssikring. Selv om dette trolig gjelder nokså få, framstår konsekvensen for den permitterte som urimelig og utilsiktet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet ser derfor på ulike alternativer for å løse problemet med manglende inntektssikring i fiskeindustrien, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Lang saksbehandlingstid vil kunne sette mange i en usikker og vanskelig situasjon. Regjeringen har økt ressursene til NAV etter at den forrige regjeringen kuttet og jobber for å få ned saksbehandlingstiden. Arbeids- og velferdsdirektoratet arbeider kontinuerlig for å utvik-

le Arbeids- og velferdsetaten slik at den kan nå sine mål om saksbehandlingstider. Det gjelder alle ytelsene etaten forvalter, også dagpenger til permitterte i fiskeindustrien. Særreglene for dagpenger i fiskeindustrien krever dessuten stor grad av manuelt saksbehandlingsarbeid, og det kan bidra til å forlenge saksbehandlingstiden.

Direktoratet må hele tiden gjøre vurderinger og prioriteringer mellom ytelser som er avgjørende for personer i mange ulike situasjoner. Departementet følger utviklingen i saksbehandlingstidene i styringen av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1987

Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 16. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er antall internreisende i Vestfold nord/sør for Tønsberg slik Vy oppgir, og ikke to prosent slik statsråden informerer om?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til meg den 23. mars på spørsmål om statsråden har til hensikt å dele Vestfold i to, oppgir statsråden at:

"Det er per i dag en svært liten andel av de reisende langs Vestfoldbanen (om lag to prosent) som reiser mellom stasjonene i nordre Vestfold og stasjonene sør for Tønsberg."

Tall fra VY sier at tre prosent av de reisende til/fra Sande stasjon reiser til/fra en stasjon sør for Tønsberg. Den samme oversikten sier at tre prosent av de reisende til/fra Holmestrand skal til/fra en stasjon sør for Tønsberg, og tilsvarende to prosent av passasjerene til/fra Skoppum. Dette utgjør åtte prosent av de reisende, og ikke to prosent, som statsråden viser til.

Det er derfor grunn til å spørre om tallet fra statsråden er riktig.

Svar:

Andelen på åtte pst. som representanten viser til i sitt spørsmål er begrenset til reisende til eller fra stasjonene Skoppum, Holmestrand og Sande, og som skal til eller kommer fra stasjoner sør for Tønsberg. Dette sier ikke noe om hvordan reiser fra stasjoner i resten av Vestfold

og Grenland fordeler seg. De to prosentene jeg viser til er reisende mellom stasjoner sør og nord i Vestfold som andel av reiser fra alle stasjoner langs Vestfoldbanen. Jeg vektlegger effektene for hele regionen og dermed hvilke tilbudsforbedringer som gir størst nytte for flest reisende, når det gjelder utviklingen av togtilbudet.

Nytt rutetilbud på Vestfoldbanen skal etter planen tas i bruk fra desember 2025. Det vil gi et langt bedre togtilbud for det store flertallet som tar tog fra Vestfold:

Flere avganger: Tønsberg firedobler avgangsfrekvensen mot Oslo i grunnrute, mens reisende fra Horten, Holmestrand og Sande får dobbelt så mange avganger hele døgnet.

Redusert reisetid: Reisende fra Tønsberg og stasjoner lenger sør får om lag ett kvarter kortere reisetid til Oslo-området.

Bedre punktlighet: Ny infrastruktur med dobbeltspor gir større kapasitet og fleksibilitet i infrastrukturen. Tre av avgangene som starter i Tønsberg har større sannsynlighet for å være i rute sammenlignet med avgangene som går på enkeltspor fra Skien. Dette vil gi bedre punktlighet for togene og økt forutsigbarhet for de reisende.

Bedre plass: Flere avganger vil gi en jevnere fordeling av de reisende. Reisende fra Tønsberg og nord i Vestfold vil få bedre plass siden avgangene starter i Tønsberg. Dette muliggjør arbeid om bord på toget.

Nytt rutetilbud vil ikke medføre at Vestfold blir «delt i to». En linjefordeling med regionavganger som stopper på alle stasjoner og regionekspressavganger som stopper på utvalgte stasjoner benyttes til sammenligning

på Østfoldbanen. Reisende fra eksempelvis Ås stasjon til Halden må derfor bytte tog i Moss. Vestfold vil fremdeles

være et samlet bo- og arbeidsmarked også etter at nytt rutetilbud blir innført.

SPØRSMÅL NR. 1988

Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 16. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden sende en tabell over årlige utgifter til forsvarsformål i årene 2005-2024, slik forsvarsformål er definert i Gul bok i tabell 4.1, og jeg ber om at beregningen baseres på regnskapstall, og at det legges frem tall i nominelle kroner og prisjustert til 2024-priser?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har kun svart på halvparten av spørsmål nr. 1812. Finansdepartementet utarbeider hvert år tall over regnskapsførte utgifter til forsvarsformål i Gul bok, og har dataserier som strekker seg mange år tilbake i tid. Det bør være enkelt for Forsvarsdepartementet å innhente denne oversikten fra Finansdepartementet, dersom FD ikke har tallgrunnlaget selv.

Svar:

I tabell 4.1 presenteres realvekst på ulike politikkområder. I Gul bok for 2024 viser oversikten utviklingen fra 2017-2024, mens det i foregående år er presentert en utvikling fra om med fra 2009.

Oversiktene som Forsvarsdepartementet har satt opp ved besvarelse av spørsmål 1721 og 1812 inneholder alle utgiftsposter innenfor forsvarsbudsjettet (1700-serien) fra 2005 til 2024. Forsvarsdepartementet har redegjort for at oversikten avviker fra tabell 4.1 i Gul bok der bl.a. administrasjon av departementet og lånetransaksjoner er holdt utenom. Det er også korrigert for bruttoføring i Forsvarsbygg og Redningshelikoptertjenesten.

Hensikten med slike korreksjoner er å frembringe et godt sammenligningsgrunnlag for realvekstberegningene. Jeg vil tillegge at det også er korrigert for enkelte andre gjennomgående endringer i budsjettet etter 2009:

- I 2015 ble det innført en nettoføringsordning for statlig betalt merverdiavgift. Det betød at driftsbudsjettene ble justert ned for mva-utgifter når disse etter omleg-

gingen skulle utgiftsføres på et sentralt budsjettkapittel 1633 under Finansdepartementet. For årene før 2015 er det derfor i beregningsgrunnlaget foretatt en teknisk/forholdsmessig nedjustering av driftspostene.

- Frem til og med 2014 ble refusjoner som statlige virksomheter mottar fra NAV (sykepenger, arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, lærlinger) inntektsført på egne inntekstposter 16-18. Etter omlegging fra 2015 føres refusjoner til inntekt på driftsposten (nedsatt utgift). For 2014 og årene før er det i sammenligningsgrunnlaget gjort en tilsvarende nedjustering av utgiftene basert på inntektsførte refusjoner.
- I 2022 ble det gjort en endring slik at statlige virksomheter betaler pensjonspremie på eget driftsbudsjett, mens dette tidligere var håndtert sentralt under SPK. Virksomhetenes driftsbevilgninger ble økt som følge av dette og bevilgningene under SPK ble satt ned. For årene før er det derfor et teknisk forholdsmessig påslag på driftsbudsjettene for denne reformen.

Det er også relevant å nevne at Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) lå under Forsvarsdepartementet til og med 2018 før etaten ble flyttet til Justis- og beredskapsdepartementet. NSM presenteres nå sammen med justissektoren og er derfor trukket ut av forsvar for 2018 og tidligere år.

Siden det etterspørres data fra før 2009, har vi måttet gjøre tilsvarende justeringer for forsvarsutgiftene for disse årene. For øvrig er datasettet basert på statsregnskapstall for bevilgningsregnskapet for årene 2005–2023. For 2024 er forslag til revidert budsjett lagt til grunn. Avgrensningen mot administrasjon av forsvarsdepartementet (kap. 1700) inkluderer driftstilskuddet til NATO og innebærer at økningen på en drøy milliard kroner ikke er med i sammenligningsstallene nedenfor. Den militære støtten til Ukraina på post 79 er inkludert.

Det er ingen mulighet for å benytte detaljerte prisdeflatorer (på post) for årene før 2009 og det er derfor valgt å benytte statsbudsjettdeflatoren på hele tidsserien for å presentere beløp i 2024-priser. Dette er samme metode som i forsvarsministerens svar.

Basert på dette får en følgende tabell med talloppsett for forsvarsformål for årene 2005-2024:

År	Utgifter i tusen kroner nominelt	Utgifter i tusen kroner 2024-priser
2005	27 692 528	54 060 562
2006	28 347 132	53 453 737
2007	30 414 241	54 705 147
2008	31 816 129	53 940 048
2009	32 172 801	52 547 681
2010	32 877 961	51 803 894
2011	33 248 192	50 552 513
2012	34 443 700	50 733 865
2013	36 075 937	51 424 581
2014	38 569 849	53 373 143
2015	39 535 918	53 466 414
2016	43 319 997	57 182 517
2017	46 995 310	60 765 123
2018	49 440 702	62 121 795
2019	53 451 797	65 200 004
2020	55 943 557	67 239 444
2021	60 707 364	70 025 941
2022	69 857 778	76 231 760
2023	77 596 039	80 853 424
2024	94 610 663	94 610 663

SPØRSMÅL NR. 1989

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er statsråden fornøyd med at Innlandet politidistrikt så langt i 2024 bare har måtte henlegge 400 saker på grunn av manglende kapasitet, og hvor mange saker må henlegges som følge av kapasitetsmangel før statsråden mener det er problematisk?

BEGRUNNELSE:

Politiet i Innlandet har i 2024 måtte henlegge over 400 saker på grunn av kapasitetsmangel. Det er like mange som i 2022 og 2023 til sammen.

Svar:

Jeg er opptatt av at det henlegges færrest mulig saker ut fra kapasitetshensyn. Det er Riksadvokatembetet som har det øverste faglige ansvaret for straffesaksbehandlingen, og som har gitt ut retningslinjer for de faglige vurderinger som skal gjøres ved henleggelse. Det er gitt et eget rundskriv som grundig regulerer adgangen til henleggelse grunnet saksbehandlingskapasitet. Sakens alvorgrad vil være et sentralt moment i vurderingen. Jo mer alvorlig konsekvensene av den anmeldte handling er for den fornærmede, jo høyere er terskelen for kapasitetshenleggelse.

Politimestrene har ansvaret for å disponere distriktets ressurser innenfor gjeldende budsjetttrammer slik at distriktet på en best mulig måte ivaretar politiets ulike

oppgaver, herunder føringer fra Riksadvokatembetet om straffesaksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 1990

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 13. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil regjeringa foreta seg noko for at blir enklare å få norsk personnummer, eventuelt at d-nummer gir fleire rettar til bruk av offentlege tenester?

BEGRUNNELSE:

D-nummer er i utgangspunktet meint for som skal bu og jobbe i Noreg i maksimalt seks månadar. Likevel er det etter sigande om lag 20 000 skattebetalarar som har hatt d-nummer i over 10 år, og som av ulike årsaker ikkje får vanleg personnummer. Dette gir store utfordringar for mange, sidan d-nummer ikkje gir den same tilgangen til fastlege, sosialhjelp, BankID og andre tenester som er viktige for alle som bur i Noreg. Særleg manglande reell tilgang til BankID gjer det vanskeleg å kommunisere med både offentlege og private tenesteleverandørar.

Spørsmålet er om regjeringa på denne bakgrunn jobbar med å senke terskelen for å få ordinært personnummer, eventuelt om den vil vurdere å sørgje for at d-nummer gir enkel tilgang til fleire tenester, til dømes BankID.

Svar:

Som det fremgår av Meld. St. 17 (2023-2024) Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp vil regjeringen gjennomføre en kartlegging av omfang og konsekvenser av at en større andel innvandrere oppholder seg i Norge over lengre tid og betaler skatt, uten at de er registrert som bosatt. Etter planen vil et slikt oppdrag bli lyst ut før sommerferien 2024. På bakgrunn av denne kartleggingen skal behovet for eventuelle tiltak, rettet både mot innvandrere og det offentlige, vurderes.

SPØRSMÅL NR. 1991

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

EU-kommisjonen har gitt regjeringa en frist til 13. mai for å vise hvordan EUs fornybardirektiv skal innføres i Norge.

Har regjeringa bestemt seg for om de skal overholde denne fristen?

Svar:

EØS-avtalen er den viktigste avtalen Norge har med EU. Gjennom EØS-avtalen får norske bedrifter adgang til det europeiske markedet på like konkurransevilkår og avtalen gir både rettigheter og plikter til næringsliv og innbyggere. Like vilkår for aktører i det indre markedet er et fundament i EØS-avtalen. Dette skaper forutsigbare rammevilkår for norske aktører. I den sammenheng er det

viktig at vi får ned etterslepet av EØS-regelverk som enda ikke er implementert, også på energiområdet.

Samtidig er det viktig at vi har en god forståelse for hvordan regelverket virker inn på det norske energisystemet, og at vi sørger for at norske interesser ivaretas på en god måte. Innholdet i og konsekvensene av EØS-regelverk må vurderes grundig før det innlemmes i EØS-avtalen.

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 for å fremme bruken av fornybar energi (fornybardirektivet) ble vedtatt i EU i 2018. Det har høy prioritet for meg å sikre nødvendig fremdrift i arbeidet med norsk posisjon til fornybardirektivet. Jeg opptatt av at vi skal ha en god oversikt over innholdet i og konsekvensene av fornybar-

direktivet før det innlemmes, herunder behovet for eventuelle EØS-tilpasninger. Dette arbeidet skjer i tett dialog med berørte departementer, våre EFTA-partnere, Island og Liechtenstein, og med EU-kommisjonen. Deretter tas det sikte på å innhente Stortingets samtykke på vanlig måte.

Når det gjelder milepæler for videre arbeid, så er jeg først og fremst opptatt av at vi nå skal ha en effektiv og god framdrift i saken, i samarbeid med EU-siden og våre EFTA-partnere. Jeg vil selvsagt også besvare energikommisærens brev og der adressere videre prosess for arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1992

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 16. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Har statsråden noen oversikt over utviklingen i hvor mange familier som mister plass i, eller helt lar være å bruke, helt sentrale velferdstjenester som barnehage og SFO, fordi de ikke kan betale for disse?

BEGRUNNELSE:

Barnehage og SFO er kjernetjenester i velferdsstaten. I en artikkel 7. mai, dokumenterer Bergens Tidende at foreldre skylder Bergen kommune 39,5 millioner kroner i ubetalte barnehage- og SFO-regninger. Nesten alt dette er alt gått til inkasso.

Videre kommer det fram at småbarnsforeldres gjeld til Bergen kommune har økt. Per i dag har 1 447 husstander i Bergen inkassosaker knyttet til skole og SFO, det utgjør ca. 1 av 20 av alle barnefamilier i byen med barn under 18 år. Bare de siste to og et halvt årene har inkassogjelda knyttet til skole og barnehage økt med 12 millioner. Denne perioden har vært preget av voldsom prisvekst, som vi vet rammer barnefamilier særlig hardt.

Barnehage og SFO aller viktigst for barna tilbudet er til for. Det er helt sentrale arenaer for læring, lek og sosial utvikling. Ikke minst er det en helt sentral forutsetning for sosial utjevning. Når noen ikke får delta, mister de alle disse mulighetene.

Det å ikke kunne betale for seg er skambelagt. Det framkommer videre i artikkelen i Bergens Tidende at det må antas å være et stort og økende underforbruk av disse

velferdstjenestene på grunn av dårlig familieøkonomi. Et underforbruk av barnehage og SFO vil ramme de barna og familiene som trenger disse tjenestene mest, hardest. Det er svært alvorlig, og særlig i tider der de økonomiske forskjellene mellom folk i Norge øker.

Selv om Bergen er spesielt, er det ikke så spesielt heller. Vi må vi regne med at en utvikling som rammer familier i Bergen, også vil ramme familier i resten av landet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å lette på familieøkonomien til småbarnsfamilier, og at økonomi ikke skal være et hinder for å delta i skolefritidsordning og barnehage, i en tid med ellers stor prisvekst i samfunnet. Gjennom årevis statistikk, som innhentes fra kommunene, har Kunnskapsdepartementet informasjon om tilstanden barnehage og SFO. Dette skjer gjennom Utdanningsdirektoratets innrapporteringssystem for barnehager (BASIL) og grunnskolen Informasjonssystem (GSI), og omfatter de som deltar i barnehage og SFO.

Kunnskapsdepartementet samler ikke inn informasjon i GSI eller på andre måter om hvor mange barn som blir utestengt fra SFO på grunn av betalingsmislighold, eller om kommunenes praksis på dette området. Alle kommuner skal ha et tilbud om skolefritidsordning for elever fra 1.–4. årstrinn og for elever med særskilte behov fra 1.–7. årstrinn, jf. opplæringsloven § 13-7. Opplæringsloven gir imidlertid ikke elevene rett til plass i

SFO. Skolefritidsordningen skal ha vedtekter om blant annet foreldrebetaling og oppsigelse av plassen, jf. opplæringsloven § 13-7.

Det er kommunen som fastsetter vedtektene for offentlige skolefritidsordninger. For private skolefritidsordninger er det eieren som fastsetter vedtektene. Hvorvidt betalingsmislighold kan føre til oppsigelse av plass i SFO, må reguleres nærmere i vedtektene og i kontrakten som inngås mellom SFO og foreldrene.

Med jevne mellomrom har den såkalte barnetilsynsundersøkelsen blitt gjennomført av SSB på oppdrag fra KD. Undersøkelsen ble senest gjennomført i 2023. Denne undersøkelsen er en etterfølger av tidligere barnetilsynsundersøkelser som SSB har utført i 1998, 1999, 2002, 2010 og 2016. Barnetilsynsundersøkelsen 2023, som er en omfattende spørreundersøkelse til foreldre med barn i alderen 1-9 år. Datainnsamlingen ble gjort i perioden februar-mai 2023, og rapporten ble publisert 15. desember 2023.

Hovedformålet med rapporten er å kartlegge bruken av barnehage og SFO, gitt foreldrenes sosioøkonomiske bakgrunn, utdanningsnivå og innvandringsbakgrunn. Videre tar undersøkelsen for seg blant annet foreldrebetaling og moderasjonsordninger, familienes totale økonomiske belastning av å ha barn i barnehage og SFO, og foreldres tilknytning til arbeidslivet. Svarfordeling et-

ter ulike kjennetegn ved familiene og detaljgraden på spørsmålene, gjør undersøkelsen til et viktig supplement til den årlige statistikken.

Forskjeller i deltakelse i barnehage og SFO etter sosioøkonomiske grupper er jevnet ut siden 2016. Det har vært en betydelig økning i bruk av barnehage og SFO blant barn i lavinntektsfamilier, barn med foreldre utenfor arbeidslivet, barn av foreldre med grunnskole som høyeste utdanningsnivå og blant barn med foreldre som er født utenfor Norge, sammenliknet med tidligere barnetilsynsundersøkelser. Det er positivt at det er blitt mindre sosioøkonomiske forskjeller i hvem som deltar i barnehage og SFO.

Regjeringen er opptatt av at barnehage og SFO skal være tilgjengelige for alle, uavhengig av foreldrenes lommebok. Dette er viktig i en tid med ellers stor prisvekst i samfunnet. Denne regjeringen har derfor hatt stor oppmerksomhet på foreldrebetalingen i barnehage og SFO.

Aldri før har maksprisen i barnehagen vært så lav. Fra 1. august 2024 reduseres maksimalprisen ytterligere i hele landet til 2 000 kr. Og for de 189 mest spredtbygde kommunene, med om lag 33 000 barn, blir maksimalprisen 1500 kroner. 12 timer gratis SFO i uka for alle 1. og 2. klassinger i SFO er innført. Høsten 2024 utvides tilbudet om gratis deltids plass til å også gjelde tredjeklassinger.

SPØRSMÅL NR. 1993

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Dersom personer dømt til tvungen omsorg blir flyttet nærmere fornærmede eller pårørendes hjemsted, eller den som er i tvungen omsorg får prøvet sin sak på nytt, har verken fornærmede eller pårørende rett på nærmere beskjed. Dette skaper uvisshet og utrygghet.

Hvilke endringer i straffeprosessloven eller annet lovverk må på plass for å sikre at fornærmede og pårørende får vite det dersom den som har blitt dømt for truende og/eller voldelig adferd blir flyttet, endrer soningsforhold eller slipper fri?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Prop. 154 L (2016–2017) med forslag til endringer i straffeloven og straffeprosessloven mv. (skyldevne, samfunnsvern og sakkyndighet).

Proposisjonen ble vedtatt og inneholdt bl.a. forslag om å endre utilregnelighetsreglene, blant annet ved at gjeldende psykosevilkår ble endret til fordel for en konkret vurdering av om lovbrøyteren er utilregnelig på grunn av alvorlig sinnslidelse. Terskelen for dom på særreaksjon i helsevesenet for utilregnelige lovbrøytere ble senket, samt å økte kvalitetskrav i rettspsykiatrisk sakkyndigarbeid ved habilitetskrav, kompetansekrav og utvidet adgang til innsyn i helseopplysninger.

Svar:

Som kjent kan ikke utilregnelige lovbrøyttere straffes, men dersom de har begått eller forsøkt å begå lovbrudd mot noens liv, helse eller frihet, kan de på nærmere vilkår idømmes overføring til tvungen omsorg eller tvungen omsorg når det er nødvendig for å verne samfunnet, jf. straffeloven §§ 62 og 63. Jeg oppfatter spørsmålet slik at det kun gjelder de tilfellene der lovbrøytteren er dømt til tvungen omsorg. Videre oppfatter jeg at spørsmålet gjelder hvilke opplysninger fornærmede og domfelte pårørende har krav på når de domfelte blir flyttet eller det treffes avgjørelse om opphør av reaksjonen.

Det fremgår av Riksadvokatens rundskriv nr. 2/2020 punkt 9.2 at statsadvokatene må sørge for underretning til partene, blant annet til domfelte, dennes nærmeste pårørende og den faglig ansvarlige, samt fornærmede eller eventuelle etterlatte dersom statsadvokaten beslutter opphør av særreaksjonene overføring til tvungen omsorg eller tvungen omsorg. Videre fremgår det av rundskrivet at statsadvokatene må opplyse om klageadgangen og -fristen.

Sentral fagenhet for tvungen omsorg har det overordnede ansvaret for gjennomføring av tvungen omsorg. Ved tvungen omsorg bestemmer den faglig ansvarlige ved fagenheten for tvungen omsorg hvordan omsorgen til enhver tid skal gjennomføres. Personer som idømmes tvungen omsorg overføres som hovedregel først til fagenhetens sengepost, som ligger ved avdeling for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri ved St. Olavs hospital for utredning og kartlegging. Når hensynet til den domfelte tilsier det og sikkerhetshensyn ikke taler imot, skal fagenheten søke å få inngått avtale om gjennomføring av omsorgen

utenfor fagenheten, fortrinnsvis i den domfeltes hjemkommune.

Den domfelte, den domfeltes nærmeste, vergen og påtalemyndigheten skal informeres om vedtak om gjennomføring av tvungen omsorg utenfor fagenheten eller at den domfelte skal tilbakeføres til fagenheten, jf. forskrift om gjennomføring av særreaksjonen tvungen omsorg § 12. Fornærmede og eventuelle etterlatte har imidlertid ikke krav på slikt varsel. Jeg er opptatt av at fornærmede skal ivaretas på en god måte.

Jeg finner samtidig grunn til å understreke at sikkerhetshensyn spiller en viktig rolle når tvungen omsorg gjennomføres utenfor fagenheten. En slik vurdering vil være bred, hvor det er naturlig at flere momenter inngår i en risiko- og farevurdering. Når det inngås avtaler om slik gjennomføring, etableres det en bemannet bolig for den domfelte. For å sikre samfunnet mot fare for nye lovbrudd mot noens liv, helse eller frihet, og for å gi den omsorgsdømte en forsvarlig levestandard, skal det som hovedregel være døgnkontinuerlig tilsyn med den domfelte. Fagenheten har fagrådgivere som følger den domfelte gjennom hele domsperioden, i tett samarbeid med behandlere fra fagenheten og personalet i boligen som er etablert for den domfelte. Den tette oppfølgingen minimerer risikoen for at den domfelte representerer en fare for andre.

Representanten retter i sitt spørsmål oppmerksomheten mot et svært viktig tema. Dersom det er behov for det, er jeg åpen for å vurdere om fornærmede og eventuelt etterlatte bør få slik informasjon i flere tilfeller enn i dag. Jeg mener at det er naturlig å vurdere om det kan etableres varslingsmekanismer for fornærmede og etterlatte uten at det gjøres lovendringer.

SPØRSMÅL NR. 1994

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 15. mai 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Vi har fått informasjon om at dyrevernerne over flere år har bedt om innsyn i dokumenter tilhørende Mattilsynet og Landbruksdirektoratet, uten å få svar på tråd med lovpålagte frister. Nettverk for dyrs frihet har også dokumentert at korrespondanse mellom Mattilsynet og kjøttindustrien ikke har blitt journalført offentlig i tråd med lovens krav.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at offentleglova overholdes, at svarfristen følges og offentlighetens rett til innsyn i informasjon om norsk dyrehold og matproduksjon ivaretas?

BEGRUNNELSE:

Formålet med offentleglova og allmenhetens innsynsrett er å "leggje til rette for at offentleg verksemd er open og gjennomsiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytrings-

fridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta" (jf. offl. §1)

Både krav om innsyn og klager på avslått innsyn skal besvares "utan ugrunna opphald" (jf. offl §§ 29 og 32). Dette tilsvare normalt 1-3 virkedager for innsynskrav (jf. Rettleiar til offentleglova, s. 164) og maksimalt to uker for klagesaker ifølge Sivilombudet (SOM-2023-3995) Selv i ekstremt pressede situasjoner kan ikke en saksbehandlingstid på flere måneder aksepteres (jf. SOM-2020-4857).

I 2023 bruket Mattilsynets klagesaksenhet i snitt 306 dager på å behandle klagesaker. Ifølge Sivilombudet virker "den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden å være ulovlig lang for alle sakstyper" hos Mattilsynets klagesaksenhet (SOM-2023-5375). Også Landbruks- og matdepartementet melder om flere måneders behandlingstid i innsynsklagesaker - over 6 måneder i enkelte tilfeller (jf. SOM-2024-1229). Sivilombudet har i en rekke saker uttalt at dette strider med selve formålet med Offentlighetsloven.

Nettverk for dyrs frihet avslørte også i januar i år at store mengder kommunikasjon mellom Mattilsynets toppladelse og flere av kjøttindustriens organisasjoner aldri ble journalført i offentlige journaler, slik at offentligheten ikke kunne få innsyn i disse. "Slike feil er ikke bare brudd på interne arkiveringsrutiner, men er også i strid med arkivlova med tilhørende forskrifter" uttalte Sivilombudet (SOM-2022-5130, avsnitt 95).

Når Mattilsynet og Landbruks- og matdepartementet ikke overholder offentleglova, fratar de samtidig offentlighetens mulighet til å gjøre seg kjent med viktige samfunnsspørsmål som dyrevelferd, dyrehelse og Matt-rygghet.

99 % av norske husdyr får aldri se sollys før de jages på slaktebilen og ender på matfat. Innsyn i Mattilsynets rapporter fra tilsyn med husdyrindustrien er en av få muligheter forbrukere har til å få innsyn i hva som skjer bak lukkede dører. Når denne innsynsretten undergraves og offentleglova ikke følges, fratas både forbrukere og journalister retten til å gjøre seg kjent med og kontrollere både industrien og forvaltningsorganene.

Svar:

I samband med utarbeidinga av dette svaret har eg vore i kontakt med Landbruksdirektoratet og Mattilsynet.

Både Mattilsynet og Landbruksdirektoratet opplev stor offentlig interesse for sine område. Mattilsynet er ein av dei statlege organisasjonane som får aller flest innsynskrav årleg, og ligg no som nr. 2 på e-innsyns statistikken. Det har vore ei auke på 14 972 innsynskrav frå 2020 til 2023. I tillegg opplev både Mattilsynet og Landbruksdirektoratet eit aukande tal arbeidskrevjande innsynskrav,

som inneber samanstilling av store mengder dokumentasjon.

For ivaretaking av meiroffentlegheit bruker ein tid på juridiske vurderingar for å sikra innsynsretten. Dette inneber at krava lyt vurderast av fleire, dokumenta lyt tilpassast, til dømes ved sladding. Det lyt òg gjerast prinsipielle vurderingar, noko som er tidkrevjande, men naudsynt.

Gjennomsnittleg svartid for innsynsførespurnader til Mattilsynet sine regionar er i 2024 så langt på 11 dagar, likt som i 2023. Gjennomsnittleg svartid for innsynsførespurnader til Mattilsynets hovudkontor har gått ned frå 38 dagar i 2023 til 19 dagar så langt i 2024. På grunn av den auka mengda innsynskrav og klagesaker, har Mattilsynet sett det naudsynt å prioritera arbeidet med å effektivisera handtering av innsynskrav ytterlegare.

Det er difor sett i verk ei rekkje tiltak i 2024 som skal redusera svartid og talet på klagesaker. Frå april i år har Mattilsynet sett i verk eit interregionalt samarbeid for å effektivisera handsaminga av innsynskrav. Det same blir no vurdert for hovudkontoret der innsyna blir handsama i kvar einskild seksjon. Dette skal bidra til ei raskare responstid i tida framover.

Mattilsynet har òg teke i bruk verktøy som skal effektivisera prosessen. Dei har mellom anna utbetra sakshandsamingssystemet sitt og fått nye verktøy for sladding, samt oppdatert den interne rettleinga om teieplikt i dyrevelferdssaker. Mattilsynet arbeider òg kontinuerleg med å redusera sakshandsamingstida, blant anna ved eit meir systematisk og team-basert, arbeid med innsynsklagesakene. I tillegg har klagesakseininga i 2024 mellombels vorte tilført ressursar frå andre delar av organisasjonen for å handsame klagesaker.

Både Mattilsynet og Landbruksdirektoratet sender i all hovudsak ut førebelse svar innan 3 dagar med svar på når søkjaren kan forventast svar, til dei som ber om innsyn.

Rett til innsyn er ein viktig grunnstein i demokratiet. Det er ei stor auke i innsynskrav, samstundes som det er naudsynt å gjere gode juridiske vurderingar knytt til blant anna teieplikt. Eg er oppteken av at Mattilsynet og Landbruksdirektoratet arbeider kontinuerleg med å effektivisera prosessane for å halde fristar, og at det blir praktisert meiroffentlegheit innan landbruks- og matforvaltninga.

SPØRSMÅL NR. 1995**Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 15. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Denne uken kom nye anslag på hvor mye oljeskattepakken har kostet fra Vista Analyse. De nye anslagene er på hele 68 milliarder kroner i reduserte skatteinntekter til staten. Vista Analyse peker også på at en delvis reversering av oljeskattepakken fortsatt kan være mulig.

Hva er finansministerens vurdering av disse to funnene i denne rapporten?

Svar:

Våren 2020 ble det innført midlertidige regler i petroleumsskatten, jf. Prop. 113 L (2019–2020) og Innst. 351 L (2019–2020). De midlertidige reglene innebærer at det i tillegg til investeringskostnaden kan utgiftsføres umiddelbart en friinntekt i særskattegrunnlaget. Reglene gjelder for investeringer som er omfattet av plan for utbygging og drift (PUD) eller plan for anlegg og drift (PAD) innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent av departementet før 1. januar 2024, men kun frem til året for planlagt produksjons- eller driftsstart for petroleumsføremålet/innretningen. I tillegg kunne skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kreves utbetalt.

Jeg registrerer at Vista Analyse på oppdrag fra Kirkens Nødhjelp har beregnet provenyvirkningen av de midlertidige reglene sammenlignet med om investeringene i stedet hadde blitt skattlagt med en nøytral petroleumsskatt. De har også regnet på provenyvirkningen av å fjerne friinntekten i de midlertidige reglene for fremtidige

investeringer under forutsetning om at investeringene vil gjennomføres i samme tempo og omfang. Det er høyst usikre forutsetninger. Departementet har imidlertid ikke ettergått beregningene. En endring i rammebetingelsene for allerede godkjente prosjekter vil bryte med hensynet til forutsigbarhet.

I denne forbindelse vil jeg bemerke at de midlertidige reglene ble vedtatt på Stortinget i forbindelse med at pandemien og oljeprisfallet ga økt usikkerhet om utviklingen fremover, særlig for leverandørindustrien. Formålet med reglene var å gi selskapene økte muligheter til å gjennomføre prosjekter. Prosjektene som er omfattet av de midlertidige skattereglene, gir nå store oppdrag til norsk leverandørindustri. Uten utsiktene til disse oppdragene ville en risikert nedbygging av leverandørindustrien, med tilhørende tap av kompetanse og industriell kapasitet. De midlertidige petroleumsskatte reglene har sammen med endringene i forventningene til markedssituasjonen bidratt til å redusere risikoen for dette, noe som var hovedmålet med tiltaket Stortinget vedtok i 2020.

I et mer normalisert oljemarked mente regjeringen det var riktig å justere de midlertidige reglene gjennom å redusere friinntektssatsen med om lag en tredel, fra 17,69 pst. til 12,4 pst. med virkning fra 2023. Jeg mener denne reduksjonen i friinntektssats utgjør et rimelig balansepunkt som anerkjenner at investeringsbeslutninger er tatt med utgangspunkt i de midlertidige reglene, samtidig som en har tilpasset reglene til at lønnsomhetsbildet er et helt annet enn da reglene ble innført.

SPØRSMÅL NR. 1996**Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 22. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Støtter regjeringen Belgias initiativ til å innføre sanksjoner mot Israel?

BEGRUNNELSE:

Belgias statsminister Alexander De Croo varslet i et pressemøte mandag 6. april at Belgia forsøker å samle internasjonale støtte for sanksjoner mot Israel, som respons

på den akutte situasjonen på Gazastripen og volden som israelske bosettere utøver mot palestinere på Vestbredden.

Til avisa Het Laatste Nieuws uttaler De Croo:

«Kan vi simpelthen fortsette med Israel som handelspartner? Jeg tror ikke det.»

«Vi kan ikke bare stå og se på, bruke store ord og si «vi må ikke la dette skje.»»

Belgia foreslår i første omgang et forbud mot varer produsert ved ulovlige, israelske bosetninger i de okkuperte palestinske områdene. Til radiokanalen VRT sier De Croo at er i samtaler med flere land om et felles initiativ til sanksjoner, og at landet vil bruke presidentskapet sitt i EU til å presse på for boikott.

Norge er ikke EU-medlem, men har frihandelsavtale med Israel gjennom EFTA. At Norge ikke er EU-medlem hindret heller ikke regjeringen fra å gå i dialog med Spania om et felles initiativ til å anerkjenne staten Palestina.

Regjeringspartiene har tidligere argumentert mot Rødts forslag til sanksjoner ut fra en advarsel mot norsk alenegang. Nå som Belgia ber om støtte til sitt internasjonale initiativ vil spørsmålsstiller gjerne vite om regjeringen vil slutte seg til dette, og hva som evt. vil være grunnen til å la være.

Svar:

Regjeringen har ikke fullmakt i sanksjonsloven til å treffe vedtak om å innføre sanksjoner alene. Regjeringens syn er at det er multilaterale, globale og tvingende sanksjoner vedtatt av Sikkerhetsrådet eller andre tiltak som det er bred internasjonal oppslutning om, som har størst legitimitet og effekt for å påvirke en stat til å endre atferd.

Verken FNs sikkerhetsråd eller EU har vedtatt sanksjoner mot Israel knyttet til krigen i Gaza. EU vedtok den 19. april listeføring av voldelige bosettere på Vestbredden i henhold til EUs restriktive tiltak mot alvorlige menneskerettsbrudd og overgrep. Disse listeføringene har Norge sluttet seg til.

Regjeringen har i lang tid vært tydelig på at den israelske bosetningspolitikken på okkupert land er i strid med folkeretten og må opphøre. Dette er slått fast i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd, inkludert i resolusjon 2334 (2016). Norge har også vært klar på våre posisjoner knyttet til utkastelser, husrivninger og bosettervold. Regjeringen besluttet i 2022 å skjerpe skillet mellom produkter produsert i ulovlige israelske bosetninger på okkuperte områder og produkter produsert i Israel, ved å presisere at førstnevnte varer skal merkes. 7. mars i år besluttet regjeringen å fraråde norsk næringsliv å drive handel og nærings samarbeid som støtter opp om de israelske bosetningene. Med Åpenhetsloven er bedriftene lovpålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge risiko og håndtere negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden eller av forretningspartnere.

Norge deltar aktivt i diskusjoner med andre land om hvordan vi best kan utøve påtrykk overfor Israel knyttet til krigen i Gaza og de folkerettsstridige bosetningene på Vestbredden, herunder også med Belgia. Vi mener på generelt grunnlag at vi er best tjent med å samarbeide med andre land, siden eventuelle tiltak vil ha størst effekt dersom de oppnår bred tilslutning. Vi vil fortsette å engasjere oss i diskusjoner med andre likesinnede land om mulige tiltak. Vi vil også fortsette å kommunisere tydelige budskap overfor Israel.

SPØRSMÅL NR. 1997

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 16. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en månedlig oversikt over utskrivningsklare pasienter på hvert enkelt sykehus siden 1.1.2021, samt hvor mange av disse pasientene som har blitt reinnlagt med samme diagnose innen 14 dager?

BEGRUNNELSE:

Utskrivningsklare pasienter fra sykehusene er en stor utfordring for kommunene, spesialisthelsetjenesten og den enkelte pasienten. Flere kommuner mener mange pasienter, særlig de eldre, skrives ut for tidlig fra sykehusene. Det skaper store utfordringer for pasientene og for en

del kommuner som sliter med å gi de et godt tilbud. Sykehusene hevder ofte at mange overliggere er friske nok til å få et kommunalt tilbud, men at kommunene ikke har kapasitet til å ta dem imot når det beste tilbudet for dem er på sykehjem. Overliggere skaper også en utfordring for en effektiv pasientbehandling på sykehusene, som sliter med økte helsekøer og lengre ventetid for å få behandlinger siden regjeringen tiltrådte.

Å flytte pasienter er en risiko i seg selv, og for mange pasienter og pårørende skaper det stor uro og bekymring når det er uenighet mellom sykehusene og kommunene. Spørsmålsstiller ønsker derfor å vite hvordan utviklingen har vært de siste årene, og det er særlig interessant å vite hvor mange av de som skrives ut fra sykehusene reinnlegges med samme diagnose etter kort tid.

Svar:

Jeg har bedt Helsedirektoratet om å fremskaffe tallene som stortingsrepresentanten etterspør. Den korte fristen har medført begrensninger i hva som er mulig å presentere. Det har ikke vært mulig å koble informasjon om utskrivningsklare pasienter og reinnleggelser, og andel reinnleggelser er kun beregnet for 2021 og 2022.

Utskrivningsklare pasienter er pasienter som har behov for oppfølging i kommunen etter innleggelse i sykehus. Ifølge forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter er en pasient i somatisk døgnavdeling (eller psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling) utskrivningsklar når lege (eller psykolog) ved helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling ved døgnopphold i helseinstitusjonen. §9 i forskriften regulerer vilkårene for at en pasient er utskrivningsklar. Når en pasient er definert som utskrivningsklar, skal helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven straks varsle kommunen. Dette gjelder ikke for utskrivningsklare pasienter som ikke har behov for et kommunalt helse- og omsorgstjeneste-tilbud. De fleste pasienter som meldes utskrivningsklare, altså som har et behov for kommunale tjenester etter sykehusopphold, tas imot av kommunen innen døgnskiftet slik at de ikke har overliggerdøgn.

Tallene under viser antall utskrivningsklare pasienter (opphold) per måned fra januar 2021 til og med mars 2024 for helseforetaksområdene. Tallene er basert på de regionale helseforetakene sine månedlige styringsdata, og jeg gjør oppmerksom på at tallene for 2024 er foreløpige. Helsedirektoratet opplyser at frem til innføringen av Helseplattformen ved St. Olavs hospital HF i slutten av 2022, var det en underrapportering av pasienter som ble meldt utskrivningsklare og som ikke hadde overliggerdøgn. Ved Helse Møre og Romsdal HF og Helse Nord-Trøndelag HF er det fortsatt en underrapportering av denne typen opphold. Også i Helse Nord har det de

siste årene vært en betydelig økning i antall rapporterte utskrivningsklare opphold uten overliggerdøgn, som helt eller delvis kan skyldes overgangen fra DIPS Classic til DIPS Arena.

Utskrivningsklare pasienter (opphold) 2021												
	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Sykehuset Østfold HF	919	789	920	817	852	903	901	924	921	1 008	996	997
Akershus universitets-sykehus HF	1 044	993	1 103	1 008	987	1 108	1 107	1 086	1 133	1 076	1 066	1 056
Oslo universitets-sykehus HF	610	637	681	563	634	699	608	559	690	589	683	636
Sykehuset Innlandet HF	926	830	981	790	927	948	778	838	925	844	962	959
Vestre Viken HF	1 043	968	1 103	983	1 048	1 146	1 112	1 096	1 102	1 162	1 254	1 206
Sykehuset i Vestfold HF	707	652	767	696	639	742	670	696	718	744	743	693
Sykehuset Telemark HF	360	329	412	368	360	403	368	391	424	398	432	367
Sørlandet sykehus HF	686	681	717	633	641	655	681	701	684	817	758	866
Lovisenberg diakonale sykehus AS	155	167	194	175	220	249	240	234	261	259	246	259
Diakonhjemmets sykehus AS	421	378	431	376	397	392	396	449	425	455	476	487
Helse Stavanger HF	731	687	767	707	707	802	753	731	791	752	778	836
Helse Fonna HF	478	457	503	466	424	477	447	473	439	487	498	478
Helse Bergen HF	768	733	863	785	788	906	826	844	824	877	910	939
Helse Førde HF	231	214	206	195	199	241	199	229	197	229	238	264
Haraldsplass diakonale sykehus AS	263	263	262	256	265	269	293	264	295	327	293	313
Helse Møre og Romsdal HF	202	222	226	171	197	191	134	205	188	196	217	252
St. Olavs hospital HF	160	151	193	159	145	149	184	182	187	180	224	234
Helse Nord-Trøndelag HF	28	30	49	42	31	62	65	47	59	44	56	59
Helgelands-sykehuset HF	98	92	199	208	235	271	233	217	255	247	277	249
Nordlands-sykehuset HF	384	351	390	394	474	518	504	493	482	483	462	429
Universitets-sykehuset Nord-Norge HF	218	200	272	223	225	233	226	205	248	241	594	710
Finnmarks-sykehuset HF	112	98	118	105	94	132	109	99	124	176	239	233
Totalt	10 544	9 922	11 357	10 120	10 489	11 496	10 834	10 963	11 372	11 591	12 402	12 522

Utskrivningsklare pasienter (opphold) 2022												
	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Sykehuset Østfold HF	978	903	1 005	951	975	1 015	939	969	1 001	982	1 088	1 086
Akershus universitets-sykehus HF	1 108	966	1 225	1 058	1 125	1 192	1 107	1 145	1 231	1 138	1 252	1 270
Oslo universitets-sykehus HF	600	600	672	578	616	670	637	628	715	675	721	669
Sykehuset Innlandet HF	875	833	968	991	984	977	894	1 005	936	918	997	1 113
Vestre Viken HF	1 136	1 048	1 160	1 116	1 153	1 185	1 077	1 182	1 139	1 177	1 286	1 292
Sykehuset i Vestfold HF	710	664	814	719	722	751	662	728	779	740	769	857
Sykehuset Telemark HF	416	382	431	420	412	428	367	419	420	425	445	499
Sørlandet sykehus HF	786	658	730	695	790	792	763	801	784	769	854	898
Lovisenberg diakonale sykehus AS	168	144	165	176	206	245	221	235	244	213	268	275
Diakonhjemmets sykehus AS	480	451	493	431	441	448	442	433	418	420	426	520
Helse Stavanger HF	757	734	850	832	808	880	801	825	835	825	885	1 119
Helse Fonna HF	501	439	497	445	479	552	474	504	529	521	580	562
Helse Bergen HF	852	847	951	862	920	1 141	1 102	1 133	1 260	1 182	1 172	1 244
Helse Førde HF	259	232	219	251	265	392	382	365	344	361	391	444
Haraldsplass diakonale sykehus AS	326	287	288	281	291	294	310	335	315	293	338	369
Helse Møre og Romsdal HF	228	220	236	195	250	221	213	221	240	200	250	320
St. Olavs hospital HF	202	170	194	180	195	227	217	196	196	198	510	732
Helse Nord-Trøndelag HF	33	39	48	36	44	57	50	52	52	61	49	65
Helgelands-sykehuset HF	132	150	211	211	245	243	248	265	256	300	231	180
Nordlands-sykehuset HF	384	407	505	481	509	526	499	495	480	487	457	471
Universitets-sykehuset Nord-Norge HF	343	333	604	635	684	753	670	643	715	709	555	426
Finnmarks-sykehuset HF	159	131	216	222	230	234	247	242	241	237	206	160
Totalt	11 433	10 638	12 482	11 766	12 344	13 223	12 322	12 821	13 130	12 831	13 730	14 571

Utskrivningsklare pasienter (opphold) 2023												
	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Sykehuset Østfold HF	1 087	890	1 046	919	949	1 016	905	972	917	1 036	1 043	1 069
Akershus universitets-sykehus HF	1 288	1 176	1 219	1 084	1 075	1 213	1 064	1 170	1 112	1 195	1 271	1 241
Oslo universitets-sykehus HF	693	619	709	587	634	691	579	650	650	662	726	671
Sykehuset Innlandet HF	1 029	948	969	885	932	948	852	894	959	954	1 059	1 011
Vestre Viken HF	1 360	1 189	1 248	1 078	1 143	1 174	1 066	1 227	1 160	1 284	1 297	1 236
Sykehuset i Vestfold HF	854	694	760	608	716	764	677	725	709	739	810	831
Sykehuset Telemark HF	463	377	445	353	409	442	366	417	403	452	428	469
Sørlandet sykehus HF	799	764	883	730	749	764	706	721	724	805	813	837
Lovisenberg diakonale sykehus AS	288	207	232	196	218	222	211	261	204	218	240	190
Diakonhjemmets sykehus AS	455	330	420	357	358	376	309	349	359	358	396	406
Helse Stavanger HF	1 100	969	1 020	918	928	1 049	896	933	891	855	861	898
Helse Fonna HF	543	485	556	460	551	543	476	511	469	478	500	528
Helse Bergen HF	1 277	1 141	1 278	1 108	1 214	1 273	1 035	1 098	1 099	1 005	1 052	1 033
Helse Førde HF	414	329	400	345	377	385	329	326	332	338	302	311
Haraldsplass diakonale sykehus A	384	310	324	290	335	358	322	317	302	288	337	335
Helse Møre og Romsdal HF	316	191	271	160	198	193	223	198	191	186	232	210
St. Olavs hospital HF	761	627	702	618	626	659	558	578	640	666	668	699
Helse Nord-Trøndelag HF	81	48	73	51	61	60	54	61	49	63	71	73
Helgelands-sykehuset HF	181	141	181	160	184	182	179	139	172	171	166	160
Nordlands-sykehuset HF	436	390	424	382	420	425	390	416	425	452	457	422
Universitets-sykehuset Nord-Norge HF	405	366	413	340	404	420	352	337	379	431	422	440
Finnmarks-sykehuset HF	140	154	145	155	144	142	116	124	137	137	152	149
Totalt	14 354	12 345	13 718	11 784	12 625	13 299	11 665	12 424	12 283	12 773	13 303	13 219

Utskrivningsklare pasienter (opphold) 2024												
	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Sykehuset Østfold HF	1 063	985	928									
Akershus universitets-sykehus HF	1 309	1 136	1 029									
Oslo universitets-sykehus HF	696	688	675									
Sykehuset Innlandet HF	1 112	887	858									
Vestre Viken HF	1 223	1 059	1 049									
Sykehuset i Vestfold HF	861	795	754									
Sykehuset Telemark HF	540	455	406									
Sørlandet sykehus HF	818	741	693									
Lovisenberg diakonale sykehus AS	213	164	173									
Diakonhjemmets sykehus AS	380	377	313									
Helse Stavanger HF	922	870	811									
Helse Fonna HF	541	492	450									
Helse Bergen HF	1 081	947	927									
Helse Førde HF	371	285	278									
Haraldsplass diakonale sykehus A	336	265	279									
Helse Møre og Romsdal HF	201	219	194									
St. Olavs hospital HF	711	648	615									
Helse Nord-Trøndelag HF	102	76	71									
Helgelands-sykehuset HF	183	167	121									
Nordlands-sykehuset HF	412	406	337									
Universitets-sykehuset Nord-Norge HF	435	401	411									
Finnmarks-sykehuset HF	151	148	159									
Totalt	13 661	12 211	11 531									

En reinnleggelse er definert som en innleggelse for øyeblikkelig hjelp 1-30 dager etter forrige utskrivning. HelseDirektoratet har i rapporten «Utskrivningsklare pasienter - Utvikling og variasjon i spesialisthelsetjenest-

en og forløp etter utskrivning» fra 2024 blant annet drøftet sammenhenger mellom utskrivningsklare pasienter og reinnleggelser. Direktoratet peker på at andel reinnleggelser kan si noe om i kvaliteten på behandling og

oppfølging i sykehus eller kommune, og/eller variasjoner i kvaliteten på samhandlingen mellom disse. Noen reinnleggelser er helt nødvendige, men høy andel reinnleggelser er generelt lite ønskelig både for pasientene og for sykehusene.

Tallene under er Helsedirektoratets beregninger som viser andel reinnleggelser etter et utskrivningsklart opphold i 2021 og 2022. Med tiden som var til rådighet

har det ikke vært mulig å beregne reinnleggelser etter 14 dager og heller ikke avgrense til hvorvidt pasienten ble innlagt med samme diagnose. En pasient kan ha flere diagnoser i samme forløp, noe som gjør det vanskelig å avgrense og beregne hvor stor andel av pasientene som bli reinnlagt for samme diagnose som ved forrige innleggelse.

Andel reinnleggelser etter opphold der pasienten ble meldt utskrivningsklar		
Helseforetaksområde	2021	2022
Østfold-området	23,2 %	23,5 %
Akershus universitetssykehus-området	22,0	22,6 %
Oslo universitetssykehus-området	21,9 %	22,1 %
Lovisenberg-området	26,6 %	23,8 %
Diakonhjemmet-området	23,5 %	23,5 %
Innlandet-området	20,4 %	20,4 %
Vestre Viken-området	20,9 %	21,0 %
Vestfold-området	22,9 %	23,2 %
Telemark-området	18,9 %	20,0 %
Sørlandet-området	20,6 %	21,6 %
Helse Stavanger-området	23,6 %	23,6 %
Helse Fonna-området	21,9 %	20,7 %
Helse Bergen-området	23,1 %	23,0 %
Helse Førde-området	20,7 %	20,5 %
Møre og Romsdal-området	17,3 %	18,7 %
St. Olavs hospital-området	17,8 %	15,5 %
Nord-Trøndelag-området	19,7 %	16,2 %
Helgeland-området	20,3 %	21,6 %
Nordland-området	21,9 %	21,2 %
Universitetssykehuset Nord-Norge-området	16,7 %	20,0 %
Finnmark-området	17,1 %	18,5 %
Totalt	21,6 %	21,7 %

I Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 har regjeringen sagt at den vil evaluere dagens modell for utskrivningsklare pasienter, herunder forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter og kostnadsdekning for sykehusene, for å sikre gode pasientforløp med trygge overganger og effektiv ressursbruk. Evalueringen skal gjøres i dialog med kommunesektoren. Regjeringen ønsker også å følge med på utviklingen i antall overliggerdøgn for pasienter som er meldt utskrivningsklare og antallet pasienter som opplever reinnleggelser etter sykehusopphold.

SPØRSMÅL NR. 1998**Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 16. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Finansministeren har på spørsmål om grunnrenteskatt på vindkraft svart Stortinget: "Tidspunktet for en eventuell utbetaling ligger dermed et stykke frem i tid. Både utbetalingsordningen og en rekke andre tema i lovvedtaket reiser flere problemstillinger som må følges opp og avklares".

Kan finansministeren redegjøre for hva som konkret må avklares, når avklaringene skal foreligge, og hva han mener med "eventuelle utbetalinger"?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til finansministerens svar på mitt spørsmål nr. 1778. Formuleringene i svaret kan så tvil om hvorvidt forliket i Stortinget nå følges opp av regjeringen.

Svar:

Regjeringen arbeider med å implementere Stortingets vedtak så raskt som mulig.

Under stortingsbehandlingen vedtok flertallet følgende lovtekst, jf. Innst. 24 L (2023-2024):

Istedenfor fremføring utbetales skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt for nye vindkraftanlegg på land når anlegget blir satt i drift og Skatteetaten har gjennomført kontroll av fastsatt skatt. Departementet kan gi utfyllende bestemmelser i forskrift.

Denne lovteksten kom inn under stortingsbehandlingen og har følgelig ikke blitt vurdert eller foreslått i proposisjonen. Den har derfor ikke de normale forarbeidene knyttet til seg som høring og proposisjonstekst utgjør.

Bestemmelsen om utbetaling trer derfor i kraft fra Kongen bestemmer. Stortingsflertallet viste i innstillingen til at utbetalingsordningen ikke kan tre i kraft før ESA har godkjent løsningen. Departementet arbeider for å få til et best mulig resultat av en prosess. Uten normale forarbeider er det flere kriterier i lovteksten som må utredes nærmere.

Formuleringene i svarbrevet er ikke ment å avvike fra det Stortinget har vedtatt. Finansdepartementet følger opp Stortingets vedtak så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1999**Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 21. mai 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Norsk lammekjøtt kan være et unikt egnet produkt for eksport av norske nisje- og kvalitetsvarer fra landbrukssektoren.

Hvordan vurderer statsråden mulighetene for økt eksport av norske landbruksprodukter, slik som høykvalitets lammekjøtt, og vil statsråden legge til rette for at nisjeprodusentene vi har skal få mulighet til å eksportere i de volumene og tilgang til teknologien bransjen trenger for å lykkes?

BEGRUNNELSE:

Norsk landbruk er i dag i liten grad preget av nisjeproduksjon, og vi har knapt eksport av landbruksprodukter, spesielt ikke av den mer eksklusive og ettertraktede typen. Det på tross av at Norge har en geografi som tilsier at vi bør legge til rette for økt produksjon av gode nisjeprodukter og bygge på annerkjennelsen norsk landbruk har for lav antibiotikabruk og god dyrevelferd. Fra før har vi i internasjonale konkurranser fått stor oppmerksomhet om blant annet noen av ostene vi produserer. Økt satsing på nisjeprodukter av høy kvalitet ville også kunne bidra til økt turisme og legge grunnlag for mer entreprenørskap i jordbruket, som igjen kan gi økte inntektsmuligheter hos

mange norske bønder som går med en drøm om å lage ettertraktede produkter med særpreg.

Norge har i dag en kvote for fri eksport til EU på 500 tonn lammekjøtt. Per nå mangler de norske aktørene nok volum til å kunne gå økonomisk i pluss, og markedsreguleringen slik den i dag er innrettet er primært tilpasset for konsum i Norge og unngåelse av overskuddsproduksjon. Det bidrar til at nisjeprodukter ikke tilrettelegges for, og skaper usikkerhet for de mindre produsentene som prøver å spesialisere seg. Mange av de nye niseaktørene ønsker å satse, men trenger også tilgang på teknologi bare de større etablerte aktørene i dag kontrollerer. Dialogen mellom små og store aktører i landbruket oppleves tidvis som vanskelig.

Over tid har vi sett en nedgang i antall produsenter av lammekjøtt, og i 2023 ble det registrert mindre slaktning av sau og lam enn noen gang før hos slakteriene. Økt eksport av norsk lammekjøtt vil kunne styrke den eksisterende verdikjeden for sau- og lammeprodukter i Norge, og legge grunnlag for økte inntektsmuligheter i landbruket.

Svar:

Norske landbruksprodukt har ei høg og unik kvalitet som eg meiner at fleire burde få oppleve, ikkje berre i den norske marknaden.

Eg har nyleg lagt fram ei melding til Stortinget med ein strategi for korleis Noreg kan auke sjølvforsyninga av jordbruksprodukt til 50 prosent. Dette er ikkje til hinder for at verksemder i landbruket òg kan satse på eksport.

Det er spennande marknader utanfor Noreg, og det har vore fleire målretta satsingar for å fremme norsk mat i utlandet, til dømes fenalår i Italia og Tyskland.

Innafor satsinga «Hele Norge eksporterer», har regjeringa sett i gang ei lang rekkje tiltak som skal leggje til rette for meir eksport. Innovasjon Norge forvaltar fleire risikoavlastande verkemidlar og verkemidlar knytt til rådgjeving og produktutvikling som skal fremme næringsutvikling og innovasjon i sektoren. Eg meiner at dei samla verkemidla som vi har gjort tilgjengeleg, er eit viktig bidrag til at landbrukets verksemder skal kunne ruste seg for ein eventuell eksport.

I handelsforhandlingar søkjer vi å betre marknadstilgangen for produkt der vi har potensiale for eksport. Til dømes har vi tollfrie eksportkvoter inn til EU for sauekjøtt (300 tonn) og fenalår (200 tonn).

Dei fleste landa utanfor EU krev at det skal sendast med eit helsesertifikat saman med varepartia. Mattilsynet har ansvaret for å utarbeide relevante eksportdokument som importlandet krev, samt å leggje til rette for å forhandle protokoller eller (bilaterale) avtaler der det er naudsynt å opne tilgang til marknaden. Samstundes lyt næringsaktørane sjølv ta ansvar for å undersøkje kva som skal til for å komme inn på nye eksportmarknader, eventuelt i samarbeid med Innovasjon Norge eller bransjeorganisasjonar.

Eg har stor tru på at enkelte norske kvalitetsprodukt frå landbruket kan være attraktive i marknader utanfor Noreg, samstundes som norsk landbruksproduksjon og landbrukspolitikkk framleis i all hovudsak vil vere innretta mot marknaden i Noreg.

SPØRSMÅL NR. 2000

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou

Besvart 16. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

7. mai avholdt EU utviklingsministermøte. På agendaen sto blant annet bistand til Ukraina og Palestina, som er prioriterte mottakere av utviklingsbistand også fra Norge. Utenriksministeren har ansvar for de relevante budsjettpostene.

Hvordan jobbet Norge i forkant av møtet for å gjøre våre posisjoner kjent, og har vi fått noe gjennomslag?

Svar:

Norge har et nært samarbeid med EU når det gjelder bistand til Ukraina og Palestina. Norges tilknytningsform til EU gir oss imidlertid ikke anledning til å delta på EUs formelle ministermøter, inkludert utviklingsministermøtene. Ett unntak er Schengen-samarbeidet hvor vi deltar på EUs justis- og innenriksministermøter i den såkalte Felleskomiteen for EU-landene og de Schengen-assosierte landene. Norge samarbeider tett med EU om Ukraina, inkludert sanksjoner, humanitær bistand og sivil og mil-

itær støtte. EU spiller en sentral rolle i koordinering av den sivile støtten til Ukraina, både fordi støtten fra EU-institusjonene og medlemsstatene gjør EU til største giver av sivil støtte til landet, og fordi Ukrainas EU-tilnærming legger premisser for Ukrainas reformarbeid og gjenoppbygging.

Norge deltar i dag på flere av EUs møtearenaer hvor håndteringen av situasjonen i Ukraina og nabolandene drøftes, inkludert Integrated Political Crisis Response (IPCR). Norsk deltakelse i EUs sivile beredskapsmekan-

isme (UCPM) setter oss i stand til å bidra med materiell og medisinsk evakuering. Videre stiller EU sekretariatet for G7 Multi Agency Donor Coordination Platform, som Norge er medlem av.

Som leder av givergruppen for Palestina, har Norge jevnlig kontakt om EU om bistand til Palestina. Norge skal sammen med EU arrangere et møte i Brussel 26. mai for å diskutere ulike spørsmål knyttet til hvordan vi kan bistå Palestina i tiden framover.

SPØRSMÅL NR. 2001

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Tina Bru

Besvart 15. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Skal prisrådet for havbruk fastsette normpriser for alt salg av laks og ørret fra og med 1. juli 2024?

BEGRUNNELSE:

I mandatet til prisrådet for grunnrenteskatten på havbruk har Finansdepartementet fastsatt at rådet skal sette bindende priser til bruk ved fastsetting av grunnrenteskattepliktig inntekt fra 1. juli 2024. Dette er mindre enn to måneder til. Ifølge havbruksnæringens organisasjoner er det fortsatt uklart om det vil bli satt normpriser fra denne datoen, hva slags typer fisk som da vil bli omfattet, og hva næringen ev. skal rapportere til prisrådet. Næringen trenger forutsigbarhet, ikke større politisk risiko og usikkerhet. Det er derfor viktig å få en avklaring på om, hvordan og på hva det skal settes normpriser fra og med 1. juli.

Svar:

For at grunnrenteskatten skal virke godt, må den treffe overskuddet i sjøfasen av havbruksvirksomheten – verken mer eller mindre. Målet om markedspris ved merdkanten gjelder både om det er selskapene selv eller prisrådet for havbruk som fastsetter priser.

Prisrådet ble oppnevnt 20. desember 2023. Rådet kan sette priser fra 1. juli 2024, felles for flere eller for et enkelt salg. Prisrådet må ikke sette priser for alle salg. Det er prisrådet selv som vurderer om det har nødvendig og tilstrekkelig grunnlag for å fastsette skatteavregningspriser for solgt fisk. Når særlige hensyn tilsier det, kan prisrådet avstå fra å fastsette skatteavregningspris for enkelte salg, kvaliteter eller produksjonsområder. Slik fleksibilitet er

en forutsetning for å sikre at de skatteavregningsprisene som fastsettes, er tilstrekkelig treffsikre for de aktuelle salgene. Hvis prisrådet ikke fastsetter skatteavregningspris for visse salg, er det skattepliktig selv som setter markedsprisen ved merdkanten som legges til grunn for skattemeldingen.

Prisrådet for havbruk er godt i gang med sitt arbeid og har allerede hatt flere møter. På nettsiden www.prisradet.no kan selskapene finne informasjon om og fra prisrådet. Der finnes også kontaktinformasjon til sekretariatet i Fiskeridirektoratet. Som selskapene er kjent med, har departementet fastsatt et prisoppgevskjema. Selskapene skal om kort tid begynne å innrapportere sine oppnådde priser til prisrådet. Opplysninger som er hentet inn via prisoppgevskjemaet, vil danne utgangspunktet for fastsettelse av skatteavregningspriser.

Prisrådet vil ha kontakt med selskapene før det settes skatteavregningspriser til bruk ved fastsettelse av brutto grunnrenteinntekt. Som det fremgår av forskriften § 19-5-4, skal prisrådet først gi en foreløpig vurdering av prisingsspørsmålet. De foreløpige vurderingene skal kunngjøres for de selskapene som kan uttale seg til rådet, før det settes endelige skatteavregningspriser. Selskapene har også mulighet til å gi uttalelse om priser før prisrådets foreløpige vurdering foreligger. Skatteavregningsprisene kan påklages.

Havbruksselskapene er etterskuddspliktige. Det innebærer at skattemeldingen for inntektsåret 2024 først skal leveres innen 31. mai 2025. Prisrådet skal i utgangspunktet sette skatteavregningspriser fire ganger årlig, etter utløpet av hvert kvartal, men de kan settes med et annet intervall dersom prisrådet finner det hensiktsmes-

sig. Skatteavregningspriser vil derfor foreligge i god tid før leveringsfristen for skattemeldingen.

Bindende priser til bruk i skattefastsettelsen vil redusere kontrollbehovet for skattemyndighetene, og med

det mulige tvister om skattegrunnlaget. Priser fastsatt av rådet vil i tillegg være forenklede selskapene. Det vil også redusere muligheten for skattemotiverte tilpasninger og dermed bidra til at selskapene får riktig skatt.

SPØRSMÅL NR. 2002

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 16. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

En fersk rapport fra Evangelical Fellowship of India (EFI) viser at voldelige angrep mot kristne i India økte med 50 prosent fra 2022 til 2023. En rekke medierapporter viser sterk vekst i angrep også mot muslimer.

Hvordan tar Norge opp med India den alarmerende veksten i både hatefull retorikk og vold mot religiøse minoriteter, og hvordan vil Norge følge opp den ferske frihandelsavtalen slik at situasjonen for religiøse minoriteter kan forbedres og ikke stadig forverres?

BEGRUNNELSE:

Siden det hindunasjonalistiske partiet BJP vant valget i 2014, har det vært betydelig vekst i voldelige angrep mot kristne og muslimer. Den sterke veksten som EFI-rapporten dokumenterer, er trolig bare toppen av isfjellet. Daliter (kasteløse), urfolk (adivasi) og kvinner er mest utsatt for religiøse ekstremisters angrep. I 13 distrikter sentralt i India er det blitt farlig å være kristen.

Da daværende utenriksminister i mai i fjor svarte på spørsmål om delstaten Manipur, ble voldsbølgen der fremstilt som en konflikt mellom etniske grupper. Men uforholdsmessig mye av volden har rammet kristne. Det fastslår den diplomatiske trosfrihetsalliansen IRFBA, som Norge er med i. IRFBA sa også at den religiøse siden av konflikten var underrapportert.

Anniken Huitfeldt henviste dessuten til oppfølgingen av India i FNs menneskerettighetsråd, i en høring i november 2022. Hun sa at en av Norges anbefalinger var at India «bør initiere juridiske og andre tiltak for å bekjempe hatefulle ytringer basert på religion, kaste eller gruppetilhørighet...»

Det er viktig nok. Men rapporten om angrep på kristne viser at hatefull retorikk vokser, uten at myndighetene imøtegår den. Og verken i Stortinget eller i Genève ble det sagt et eneste ord om at hatefull retorikk for lengst

har ført til en godt dokumentert vekst i vold mot både muslimer og kristne. Tausheten bekymrer.

Hatefull retorikk kommer også fra Indias statsminister. I en tale 21. april i år brukte Narendra Modi ord som «infiltratører» om muslimer. Med rette er Modi beskyldt for å samle støtte til sin hindunasjonalistiske agenda ved å egge til hat og splittelse. India Hate Lab har nylig dokumentert voksende omfang av hatretorikk mot muslimer.

Svar:

Rapportene om vekst i trakassering og vold mot religiøse minoriteter i India er bekymringsfulle.

Norge har en bred og omfattende dialog med India både på politisk nivå og embetsnivå der respekt for menneskerettighetene og beskyttelse av trosfrihet inngår. Eksempler er møter på statsminister- og utenriksministernivå, samt ulike konsultasjonsmekanismer. Vi har kontakt med Indias menneskerettighetskommisjon og vi møter indiske menneskerettighetsorganisasjoner jevnlig. Disse sakene står da på dagsorden. Vi har også god kontakt med norske aktører og organisasjoners arbeid med menneskerettigheter i India. Norge drøfter, blant annet med landene i Den internasjonale trosfrihetsalliansen (IRFBA), vår bekymring for og mulige tiltak rettet mot å styrke tros- og livssynsminoritetenes rettigheter i India.

Videre er det multilaterale sporet en viktig plattform for dialog med India om menneskerettighetene både i India og globalt. I den seneste landhøringen av India i FNs menneskerettighetsråd kom Norge med en rekke anbefalinger. Disse inkluderte en anbefaling om at India bør ta skritt for å få inkludert i sin lovgivning tiltak for å bekjempe hatefulle ytringer basert på religion, kaste, kjønn, identitet, seksuell orientering, funksjonshemming eller andre årsaker. Disse anbefalingene er i etterkant gjentatt i myndighetsdialogen vi har med indiske myndigheter.

Det er min klare oppfatning at økt samhandel med og investeringer i India er positivt for vårt engasjement både for menneskerettighetene og bærekraftig utvikling. Den nylige inngåtte handelsavtalen mellom India og EFTA-landene styrker våre felles forpliktelser til å fremme menneskerettigheter og bærekraftig utvikling og den skaper nye plattformer for dialog.

Avtalen viser til statenes plikter i henhold til folkereetten, både i FN-pakten og i FNs menneskerettighetserklæring. Partene forplikter seg til å respektere og fremme fundamentale prinsipper i ILOs konvensjoner, herunder bl.a. arbeidstakerrettigheter og avskaffelse av

barnearbeid. Det er betydningsfullt at dette verdigrunnlaget danner et så klart utgangspunkt i avtalen.

Avtalen har også bredere betydning for oppfyllelse av menneskerettighetene. Avtalen forplikter statene til å arbeide for bærekraftig utvikling og miljøhensyn. Den har som ambisjon å bidra til fattigdomsreduksjon, skape nye arbeidsplasser og øke levestandarden, noe som vil bidra til oppfyllelsen av sosiale og økonomiske rettigheter for indere av alle grupper. Avtalens tilrettelegging av økte EFTA-investeringer vil også gi positive virkninger gitt virksomhetenes høye standarder for arbeidstakeres rettigheter og bedriftenes samfunnsansvar.

SPØRSMÅL NR. 2003

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 16. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Nå er snart første studieåret der studenter fra land utenfor EØS og Sveits må betale skolepenger over, og erfaringene kommer inn. Det er ikke positive tilbakemeldinger vi får, studier står i fare for å legges ned av mangel på studenter, nedgangen er betydelig større enn regjeringen la til grunn og nå se vi store vansker i praktiseringen av ordningen. Khrono har nylig en sak om studenter som er avhengig av hjelp utenfra til mat og bolig.

Hva gjør statsråden for å unngå at vi kommer i samme situasjon fra høsten av?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2023 innførte regjeringen skolepenger for utenlandsk studenter fra land utenfor EØS og Sveits, det ble gjort uten medvirkning fra universitet og høyskolesektoren. Innføringen har medført store utfordringer både for utdanningsstedene og studentene. Nå ser vi konsekvensene av skolepengene, og det er ikke minst store vansker for de få som kommer til Norge. Ordninger som kronekort, depositumskontorer på skolene, kommunikasjon med UDI og politi er krevende, slik at studenter blir avhengig av fremmedes velvilje til å låne dem penger til mat og bolig. Dette er særdeles dårlig reklame for Norge som studie-land. Vi trenger utenlandsstudentene, og det haster med å få på plass bedre ordninger - aller helst fjerne skolepengene.

Svar:

Utviklinga i nye studentar frå utanfor EØS, er omtrent som forventa etter innføringa av studieavgift. Ei slik utvikling skjedd også i nabolanda våre då dei innførte tilsvarande avgift. Som representanten påpeikar er vi framleis inne i det første studieåret etter innføringa av studieavgift, og regjeringa vil naturlegvis følge med på korleis dette utviklar seg over noko lengre tid.

Med innføringa av studieavgift har vi tilpassa oss utviklinga i resten av verda, og eg ser ingen grunn til at Noreg som eit av svært få land i verda skal tilby gratis utdanning til alle internasjonale studentar. Norske studentar må i dei fleste tilfelle betale studieavgift for å studere i land utanfor EØS, og det er rimeleg at tilsvarande reglar gjeld for studentar som kjem hit. Eg minner om at studentar som kjem på utvekslingsavtalar ikkje betaler studieavgift.

Universiteta og høgskulane har ansvar for å dimensjonere studietilbodet sitt, i tråd med ønska til søkerane og behova i arbeidslivet. Eg har tillit til at dei gjer gode vurderingar av dette. Eg er også trygg på at lærestadene våre held så god kvalitet at dei framleis vil klare å tiltrekke seg internasjonale studentar, sjølv om eg har forståing for at det no i den første tida etter innføringa er krevjande.

Eg vil legge til at det framleis er mange internasjonale studentar ved norske universitet, både dei som tek ein heil grad og dei som kjem på utveksling. Det er

gledeleg å sjå at stadig fleire internasjonale studentar vel å komme på utveksling til Noreg.

SPØRSMÅL NR. 2004

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 15. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi en mer utdypende begrunnelse for hvorfor regjeringen mener det er riktig at utenlandske innsatte i fengsel uten lovlig opphold skal få bedre tannhelsetjenester enn resten av befolkningen med lovlig opphold, og hvorfor har ikke regjeringen vurdert om det kan differensieres mellom nødvendig akuttbehandling og andre tannhelsetjenester for utenlandske innsatte uten lovlig opphold med utgangspunkt i rundskrivene om hva tannhelsetilbudet i Kriminalomsorgen bør omfatte?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har til behandling Prop. 60 L om endringer i lov om tannhelsetjenesten. Her vil regjeringen ha en lovfesting av rett til tannhelsetjenester for innsatte i fengsel i kriminalomsorgen. I høringssvaret fra Kriminalomsorgsdirektoratet påpekes det uklarheter ved dagens tannhelsetilbud til gruppen utenlandske innsatte uten lovlig opphold. Til dette skriver Helse- og omsorgsdepartementet i lovproposisjonen:

«Departementet viser til at lovfesting av rett til tannhelsetenester for innsatte i fengsel også inneber rett til tannhelsetenester for denne gruppa innsatte. Departementet viser til at det ikkje er opphaldsstatusen for den enkelte innsatte som er det avgjerande for retten til tannhelsetenester for innsatte, men det forhold at vedkomande er innsatt i fengsel og er under fridomsfrårvøving. Dette inneber at desse personane får betre rettar til tannhelsetenester enn borgarar i samfunnet ellers med lovleg opphald i riket. Departementet ser dette, men finn ikkje grunnlag for å forskjellsbehandle innsatte på bakgrunn av opphaldsstatus».

I rundskriv IK-28/89 og rettleider IS-1971 er det skissert opp hva tannhelsetjenester i kriminalomsorgen bør omfatte av tannhelsetilbud. Regjeringen har også varslet at rundskriv og rettleider etter planen skal erstattes av nye faglige råd våren 2024.

Svar:

En av hensiktene med forslagene til endringer i tannhelsetjenesteloven som nå er oversendt Stortinget, er å forenkle regelverket. Det gjelder både for den offentlige tannhelsetjenesten som skal yte tjenestene og for borgerne som skal motta disse. Tannhelsefeltet er uoversiktlig regulert og regjeringen ønsker å forenkle systemet, og som det fremgår av Hurdalsplattformen – en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten.

En del av dette arbeidet er å gi innsatte i fengsel lovfestet rett til nødvendig tannhelsehjelp i den offentlige tannhelsetjenesten. I dag mottar innsatte tannhelsetjenester på bakgrunn av særskilte tilskudd, og etter retningslinjer i veileder og rundskriv. Et formål med lovfestingen er å gi både tannhelsetjenesten og kriminalomsorgen enkle og forutsigbare regler å forholde seg til. Av den grunn er det ikke foreslått ulik behandling av forskjellige grupper innsatte, slik det fremgår av begrunnelsen stortingsrepresentanten har sitert i sitt spørsmål. Av ytterligere begrunnelse for lovforslaget fremgår samme sted i lovproposisjonen at:

«Også gruppa innsatte med lovleg opphald får betre rettar enn borgarar i samfunnet ellers, då heller ikkje desse, som hovudregel, har rett til nødvendige tannhelsetenester frå det offentlege. Å lovfeste retten til tannhelsehjelp for innsatte i fengsel blir hovudsakleg grunnlagt i at desse personane er under fridomsfrårvøving, og at offentlege styresmakter då skal gi eit helsetilbod som tar vare på grunnleggjande behov (...).»

For øvrig viser jeg til at Tannhelseutvalget skal levere sin utredning nå i juni 2024. Ved oppfølging av denne rapporten tar departementet sikte på å gjøre en helhetlig gjennomgang av tannhelsefeltet med tilhørende regulering, der også omfang av behandling til ulike grupper vil bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2005

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 16. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Nå foregår forhandlingene om mandatet for en skattekonvensjon i FN. I forberedelse til forhandlingene har Norge vært tydelige på behovet for gode analyser av manglene i dagens internasjonale skattesystem.

Hvordan vil regjeringen gå frem for å bygge dette informasjonsgrunnlaget?

BEGRUNNELSE:

Norge har lenge vært en forkjemper for god problemforståelse, bred internasjonal dialog og kartlegging av hvilke fora som kan være relevante for utvikling av internasjonale skatteregler. Gjennomgående for dette engasjementet har vært viktigheten av å fremme utviklingslands behov, som del av innsatsen mot global ulikhet.

NOU 2009: 19 Skatteparadis og utvikling satte arbeid mot ulovlig kapitalflyt på dagsorden både i Norge og internasjonalt. Rapporten pekte særlig på behovet for bredt samarbeid om internasjonale standarder mot de skadelige strukturene i skatteparadis.

Norge var eneste land utenfor Afrika representert i høynivåpanelet mot ulovlig kapitalflyt i Afrika (Mbeki-panelet). Panelets rapport fra 2015 bidro til en stor utvidelse i problemforståelsen, spesielt hvordan mangler i internasjonale regelverk tilrettelegger for kapitalflukt. Under Norges presidentskap i FNs økonomiske og sosiale råd i perioden 2019–2020 tok Norge initiativ til høynivåpanelet for finansiell ansvarlighet, åpenhet og integritet (FACTI-panelet) sammen med Nigeria. Panelet la frem sin rapport i 2021, som pekte på mangelen på demokratisk legitimitet og åpenhet som svakheter ved dagens skattesamarbeid. Panelet anbefalte også en skattekonvensjon i FN som løsning.

Forhandlingene om en skattekonvensjon i FN har kommet som en reaksjon på den grunnleggende mangelen av inkludering i eksisterende skattesamarbeid. Med bakgrunn i initiativene nevnt her, bør Norge allerede ha en god forståelse av denne utfordringen. I kartleggingen av mulighetsrommet for en skattekonvensjon, må Norge fortsette å kjempe for at utviklingslands stemmer blir hørt, og deres egne analyser blir prioritert.

Svar:

I tråd med Hurdalsplattformen, viderefører Regjeringen Norges ambisjon om å bidra til lederskap innen internasjonalt skattesamarbeid og i kampen mot ulovlig kapital-

flyt. Dette er knyttet til Regjeringens innsats mot ulikhet, og sees i sammenheng med å oppnå bærekraftsmålene.

Vi vil fortsette å jobbe for et globalt skattesystem som sikrer rettferdig og omfordelende skatteinngang i alle land. Det eksisterende internasjonale skattesamarbeidet er omfattende og støtter disse målene. En rammekonvensjon i FN om skatt kan gi merverdi til det eksisterende samarbeidet.

For at prosessen i FN skal ha bred legitimitet blant alle medlemsland, er det viktig at både arbeidet med mandatet for forhandlingene, og de kommende forhandlingene om rammekonvensjonen, bygger på et godt analytisk grunnlag som særlig kartlegger utviklingslandenes behov og prioriteringer på skatteområdet.

Av den grunn har Norge tatt til orde for en nærmere utredning av det eksisterende rammeverket for internasjonalt skattesamarbeid. Dette mener vi vil sikre at de videre forhandlingene omfatter temaer som er egnet for en rammekonvensjon som gir merverdi i det internasjonale skattesamarbeidet, og som kan støtte målet om å forbedre nasjonal ressursmobilisering for utviklingsland.

Ved å tilføre FN-prosessen grundige analyser, vil vi i tillegg kunne sikre en god problemforståelse slik at det utvikles løsninger som er målrettede. Dette er viktig for å sikre at det internasjonale skattesamarbeidet virker etter sin hensikt. Slik representanten viser til i sitt spørsmål, er dette i tråd med Norges mangeårige pådriverrolle for grundige analyser i alle internasjonale fora som jobber med internasjonale skattespørsmål og samarbeid.

Det internasjonale samarbeidet har utviklet seg raskt de siste 15 årene og særlig fra 2013. Samarbeidet om automatisk utveksling av opplysninger er utvidet, det er innført tiltak mot uthuling av skattegrunnlaget og over-skuddsflytting som innføring av rentebegrensningsregler og styrking av skatteavtaler i G20/OECDs Base Erosion and Profit Shifting project (BEPS). BEPS-prosjektet følges opp i Inclusive Framework som har 146 medlemmer. Inclusive Framework har gjennom to-pilarprosjektet utviklet modellovgivning for en global minimumsskatt og en konvensjon om omfordeling av beskatningsrett til over-skudd i store konsern til markedsstater.

I tillegg er det laget en ordning for forenklet anvendelse av armlengdeprinsippet for prising av markedsførings- og distribusjonstjenester i konsern (internprising) som er rettet mot utviklingsland. Dette er tiltak som stabiliserer det internasjonale skatterammeverket og som også utviklingsland kan dra fordel av. Også i FN har det blitt oppnådd fremskritt innen skattespørsmål, særlig

rundt kapasitetsbygging og ressursmobilisering. FN har gode forutsetninger for å bidra på feltet med sin globale tilstedeværelse og brede kontaktapparat opp mot utviklingslands myndigheter.

Etter hvert som forhandlingene om en skattekonvensjon i FN beveger seg inn på substansielle og materielle forslag til mulige protokoller, er det viktig å bevare og ta utgangspunkt i de gode tiltakene som har blitt utviklet og gjennomført. En grundig analyse vil bidra til å identifisere de utfordringene utviklingsland har i å dra nytte av disse tiltakene, slik at det internasjonale skattesamarbeidet kan utvikle de løsningene som gir best resultat. Løsningene kan innebære kapasitetsbygging for å styrke skatteadministrasjonene i utviklingsland, styrking av nasjonal lovgivning eller målrettede tiltak i folkerettslige

avtaler som skatteavtaler eller i en fremtidig rammekonvensjon i FN.

I dag finnes utredningskapasitet i internasjonale skattespørsmål først og fremst i OECD, Verdensbanken og det Internasjonale pengefondet. FN har mindre kapasitet til å gjennomføre slike utredninger, men svært god kapasitet til å gjennomføre kapasitetsbygging for å gi virkning til det internasjonale skattesamarbeidet. Fra norsk side er det ønskelig at disse fire organisasjonene benytter sine etablerte plattformer for samarbeid i utredningsarbeidet, slik som for eksempel Platform for Tax Collaboration. Norge har spilt inn dette som et konkret forslag, som i tillegg vil kunne utrede muligheten for synergier mellom multilaterale organisasjoner på feltet, og hvilke hensyn som bør tas til behovene til land i alle utviklingsstadier.

SPØRSMÅL NR. 2006

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 22. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at en vesentlig reduksjon i finansieringen av Arbeids- og miljømedisinsk seksjon ved UNN er forsvarlig og i tråd med regjeringens ambisjon om å forsterke den forebyggende innsatsen i helse- og omsorgstjenesten?

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse Nord RHF skal behandle forslag om kraftige nedskjæringer i Arbeids- og miljømedisinsk seksjon (AMS) ved UNN 29. mai. AMS yter forebyggende tjenester bredt ut til hele Nord-Norge innen arbeids- og miljøhelse.

Samtidig som styret behandler dette forslaget behandler Stortinget Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027, hvor regjeringen tydelig uttrykker ambisjoner om å forsterke den forebyggende innsatsen i helse- og omsorgstjenesten.

Arbeidet til AMS fører til forebygging av arbeidsrelatert sykdom blant annet gjennom forskning på hvordan virksomhetene i Nord-Norge kan forebygge sykdommer, kompetansebygging blant bedriftene i forebygging av sykdommer og utdanning og oppfølging av fagpersonell. For effektivt å nå ut til mange, samarbeider AMS tett med landsdelens nett av bedriftshelsetjenester og kommunenes miljørettede helsevern.

Gjennom mange års forskning i bl.a. fiskeri- og smelteverksindustrien har AMS gitt disse næringene kunnskap om hvordan de konkret kan redusere skadelige forurensninger i lufta på arbeidsplassen. Bedriftene har så gjort tiltak som gjør at færre blir syke av jobben. Dersom Helse Nord gjennomfører de foreslåtte kuttene, vil de forebyggende tjenestene reduseres kraftig.

Helse Nord RHF har ikke foretatt utredninger av hvilke negative konsekvenser en slik nedskjæring vil ha for regionens arbeidstakere, næringsliv og helse- og omsorgstjeneste, men lederen av AMS skriver i Nordlys 6. mai at de har foretatt omfattende beregninger som tyder på at kostnaden for det offentlige ved å behandle og følge opp pasienter hvor sykdom kunne vært forebygget gjennom seksjonens forebyggende arbeid, og for virksomhetene som får ansatte som blir syke når det kunne vært forebygget, samt kostnaden for den som blir syk, til å være mange ganger så stort som det foreslåtte budsjettkuttet.

Svar:

Departementet har bedt om en redegjørelse fra Helse Nord RHF om saken.

Helse Nord RHF opplyser at de tilbake i 2021 startet en gjennomgang av sine regionale funksjoner med særskilt finansiering. Av i alt 51 regionale funksjoner, som i 2022 hadde et budsjett på om lag 120 mill. kroner, er

det foreslått endret finansiering av elleve. Når det gjelder arbeids- og miljømedisinsk seksjon (AMS) ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN), ble det bestemt at funksjonens omfang og nivået på finanseringen skulle fastsettes i dialog med UNN og deretter i direktørmøtet i Helse Nord.

Helse Nord RHF har gjennomført to dialogmøter med UNN, og i brev 20. mars 2024 ble ledelsen i UNN informert om at det blir foreslått for styret i Helse Nord RHF å videreføre funksjonen innenfor en ramme som trappes ned fra 17,3 til 11,3 mill. kroner frem mot 2027. Helse Nord RHF mener at AMS skal prioritere regional behandlingstjeneste, kompetanse-bygging og -spredning, samt undervisning og rådgivning. Særskilt finansiering av LIS-utdanning og forskning skal prioriteres innenfor andre budsjettposter, og AMS skal ikke ha noen særskilt

regional rolle innenfor beredskapsfeltet. Dette skal bringe rammebetingelsene for AMS på linje med tilsvarende funksjon i en annen region som det er relevant å sammenlikne med. Administrasjonen opplyser at styret i Helse Nord RHF skal behandle saken 29. mai 2024.

Jeg mener det er fornuftig at Helse Nord RHF med jevne mellomrom gjennomgår ordninger i regionen med særskilt finansiering. Jeg legger til grunn at Helse Nord RHF har hatt en grundig gjennomgang av oppgavene og finansieringen av fagområdet, og at ansvaret ivaretas på en tilfredsstillende måte også i fremtiden. Jeg vil forøvrig vise til at Helse Nord RHF har et overordnet ansvar for organisering og finansiering av den samlede virksomheten innenfor de økonomiske rammene som Stortinget fastsetter.

SPØRSMÅL NR. 2007

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 16. mai 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Spørsmålet mitt gjelder nyansettelser i staten, og jeg ber om en oversikt for hvert år i perioden 2018-2023.

Hvor mange av de nye arbeidstakerne - i antall og andel - er blitt rekruttert blant målgruppene med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en?

BEGRUNNELSE:

Det har lenge vært et mål å la flere med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en få bruke de fantastiske evnene sine i arbeidslivet. Det er viktig for den enkelte, men også for samfunnet. Vi trenger kompetansen.

På spørsmål i Stortinget kunne ikke arbeidsministeren redegjøre for status på arbeidsinkluderingen i staten. Hun henviste i stedet til digitaliserings- og forvaltningsministeren - som har statens arbeidsgiverpolitikk som sitt konstitusjonelle ansvarsområde.

Svar:

Arbeid til alle i et trygt og inkluderende arbeidsliv er et viktig mål for regjeringen. Personer med funksjonsnedsettelse og helsemessige utfordringer skal møte et arbeidsliv som er åpent og inkluderende. Mange med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller

opplæring (ofte kalt «hull i CV-en») som står utenfor arbeidslivet, både kan og ønsker å bidra med sine ressurser og sin kompetanse. De statlige virksomhetene må bidra til at flere i målgruppen kommer i arbeid.

Vi ønsker at statlige arbeidsgivere skal søke etter kvalifiserte medarbeidere blant all den kompetanse som er tilgjengelig i samfunnet, uansett søkerens bakgrunn. Dette sikrer at vi får tak i den beste kompetansen.

Regjeringen har bestemt at alle statlige virksomheter i 2024 skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. De statlige arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Det foreligger tall for henholdsvis antall og andel nyansatte i statlig tariffområde med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en for 2019, 2020 og 2021. Det foreligger også ufullstendige tall for 2018 blant annet siden det kun ble rapportert for andre halvdel av året. Tallene baserer seg på innrapportert informasjon fra departementene for deres sektorer. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har ikke oversikt over antallet eller andelen for årene 2022 og 2023.

I forbindelse med rundskriv til fellesføringen for 2024, har vi stilt krav om at virksomhetene i årsrapporten

for 2024 skal oppgi antallet ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring sett opp mot det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2024. Vi har uttrykt en forventning om

ambisiøse og begrunnede mål i arbeidet med fellesføringen, og forventer at virksomhetene jobber aktivt for å nå disse. Tallene for 2024 vil bli klare etter at årsrapportene er ferdigstilt og analysert i 2025.

Tall for årene 2019-2021

År	Ansettelser i målgruppen	Ansettelser totalt i statlig tariffområde	Andel/prosent
2019	274	12691	2,2%
2020	333	16359	2,0%
2021	469	18537	2,5%

SPØRSMÅL NR. 2008

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 16. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Britisk rett avgjør 20. mai om australieren Julian Assange skal utleveres til USA fordi han har offentliggjort USAs krigsforbrytelser og etterretningsmetoder. Australia har krevd Assange frigitt. Norges regjering har vært taus.

Vil utenriksministeren i god tid før 20. mai støtte Australias krav om frigivelse, og kan utenriksministeren garantere norske journalister at de ikke vil bli utlevert til rettergang i USA dersom USA anklager dem på grunn av journalistisk virksomhet de har drevet?

BEGRUNNELSE:

Britisk rett avgjør den 20. mai om Julian Assange skal utleveres til USA. Den norske regjeringen har avvist å kommentere Assange-saken. De har ikke kommentert at USA krever en borger av et annet land utlevert pga. journalistisk arbeid, ikke tatt stilling til frykten for at Assange kan få en urimelig rettergang og dom i USA, ikke påpekt at Assange har vært innesperret mange år uten anklage eller dom og under forhold som Norge normalt ikke aksepterer.

De fleste presseorganisasjoner mener at Julian Assange har drevet legitim journalistisk eller "publisistisk" virksomhet, som er del av den frie pressenes oppgaver og rettigheter. De peker på at han, bl.a. ved å levere stoff som norsk og mange andre lands presse har brukt i omfattende reportasjer, har avdekket krigsforbrytelser begått av USA.

De peker på at for å utføre sitt arbeid må journalister i demokratiske land kunne føle seg trygge på at dersom de anklages av tredjeland vil deres egne land ivareta deres borgerrettigheter.

En utlevering til og eventuell dom mot Assange i USA uten at andre lands myndigheter protesterer, vil fortelle andre journalister og publisister at de ikke kan rapportere trygt om USAs myndigheters aktiviteter.

Det ville bety en svært alvorlig begrensning i internasjonal pressefrihet, i en tid hvor viktigheten av å verne om ytringsfrihet og pressefrihet er viktigere enn på svært lenge.

Australias regjering har bedt USA om en "minnelig løsning" på utleveringskravet, slik at Assange får vende tilbake til sitt hjemland. Tysklands kansler Olaf Scholz har bedt om at Assange ikke utleveres. USAs president Biden har antydnet at han vurderer saken.

Det er da oppstått en situasjon hvor engasjement fra stater utenfor USA gir mulighet for at Assange ikke utleveres. Hvis flere land støtter Australia vil muligheten øke.

Norges regjering kan nå reelt påvirke saken. Det gir regjeringen økt ansvar. Hvis Assange likevel utleveres den 20. mai uten at regjeringen har støttet Australias krav, har regjeringen i praksis støttet USA og blir direkte medvirkende til utleveringen. For norske journalister og andre vil det reise spørsmålet: Kan de stole på at Norges regjering vil ivareta deres rettigheter som norske borgere hvis USA krever utlevering og rettergang etter USAs lovverk, pga. deres journalistikk.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar av 23. oktober 2023 på spørsmål fra Stortingets representant Moxnes (R) om Julian Assange, samt til tidligere svar fra utenriksminister Anniken Huitfeldt om samme sak, herunder svar av 20. desember 2021 og 18. april 2023 på spørsmål fra representanten Moxnes (R) og svar av 8. juli 2022 til representanten Nyholt (R).

Det er ikke naturlig for meg som Norges utenriksminister å uttale meg om en sak som behandles av uavhengige domstoler i Storbritannia og USA. Jeg legger til grunn at Storbritannia og USA overholder sine internasjonale menneskerettsforpliktelser i denne saken.

Storbritannia er i likhet med Norge tilsluttet Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Spørsmål om utlevering er gjenstand for domstolsbehandling og skal skje i tråd med EMK. Det gjelder både i Storbritannia og i Norge.

Pressens uavhengige rolle er svært viktig for demokrati og menneskerettigheter. Terskelen for å begrense ytrings- og informasjonsfriheten må være høy. Vi ser med bekymring på at ytrings- og pressefriheten generelt er under press i mange land i verden. Storbritannia og USA er demokratiske land som deler våre verdier, og vi jobber sammen gjennom Media Freedom Coalition for å fremme pressefrihet og beskyttelse av journalister internasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 2009

Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 21. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan kunnskapsministeren forsikre at opplæringskontorene vil beholde de samme oppgavene og ansvaret for å ivareta og følge opp framtidens lærlinger, slik jeg har beskrevet i begrunnelsen til dette spørsmålet, i ny opplæringslov?

BEGRUNNELSE:

Takk for oppklarende svar på mitt spørsmål nr. 1916 (2023-2024). Jeg opplever at vi har en felles interesse i å etablere tydelige ansvarsforhold og rollefordeling i laget rundt lærlingen og at både lærebedriften, opplæringskontoret og fylkeskommunen er sentrale aktører i så måte. Jeg registrerer at det er uklart hva jeg la i ansvarlig part og ansvarlig leder i ovennevnte spørsmål. Jeg vil derfor forsøke å være veldig konkret i dette oppfølgingsspørsmålet ved å ta utgangspunkt i lærlingens behov og situasjon.

Det er anslått at ca. 20 % av dagens lærlinger bytter lærebedrift gjennom læretiden sin. Det kan være av praktiske (f.eks. flytting), økonomiske (f.eks. konkurs) eller faglige (f.eks. lærebedriftens faglige ansvarlige slutter) årsaker. I en av fem tilfeller faller altså ansvaret «bort» fra opprinnelig lærebedrift. Da er det avgjørende for lærlingens fullføring av sin utdanning at vedkommende ikke blir overlatt til seg selv, men at en annen funksjon overtar som ansvarlig part. I dag er dette regulert i lærekontraktene ved at opplæringskontorene signerer som ansvarlig part og trer inn

i situasjonen og sikrer kontinuitet i læreløpet. Det er sannsynligvis unødvendig å peke på at det er de omtalte 20 % som er de mest sårbare i lærlingeopplæringen og som det er avgjørende at vi har gode og klare strukturer for å ivareta. Det er også dette området som ofte omtales som «den hemmelige ingrediensen» i lærlingordningen.

Svar:

Som jeg har presisert tidligere, vil lærebedriftene og fylkeskommunene fortsatt kunne samarbeide med opplæringskontorene, gjennom å inngå avtale om dette innenfor de rammer som ny lov og forskrift setter. Opplæringskontorene vil fortsatt ha anledning til å bistå i situasjoner hvor ansvaret av ulike grunner bortfaller fra opprinnelig lærebedrift. Forskrift til ny opplæringslov vil fastsettes om kort tid, og vil etter planen tre i kraft 1. august 2024.

SPØRSMÅL NR. 2010**Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 16. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Et eksperiment gjennomført av Forbrukerrådet viste at nivåene av bisfenol A gikk dramatisk opp i deltakernes kropp etter økt forbruk av hermetiske produkter. Den antatte årsaken er at hermetikkemballasje kan inneholde bisfenol A som kan lekke over i maten. Undersøkelser fra Folkehelseinstituttet viser at svært mange barn har høyere bisfenol A-nivåer i kroppen enn det som anses som trygt.

Vil statsråden ta initiativ til et nasjonalt forbud mot bruk av bisfenol A og andre hormonforstyrrende bisfenoler i matemballasje?

BEGRUNNELSE:

Bisfenol A er en miljøgift som har stått på norske myndigheters prioritetsliste siden 2007. De senere årene har andre kjemisk beslektede stoffer som bisfenol B (2023), bisfenol S (2024), bisfenol F (2024) og bisfenol AF og det 8 salter (2024) ført opp på samme liste.

Fleire av bisfenolene har hormonforstyrrende egenskaper. De kan ha negativ påvirkning på blant annet fisk. Det er påvist at flere av bisfenolene bisfenol A, B og S påvirker hormonsystemet hos pattedyr. Ifølge enkelte studier på pattedyr kan eksponering for lave konsentrasjoner av bisfenol A påvirke fosterets utvikling hos mennesker. Stoffene kan også skade forplantningsevnen.

En undersøkelse fra Folkehelseinstituttet (2023) konkluderte med at 99,6 prosent av barna som deltok i undersøkelsen hadde høyere nivåer av bisfenol A i kroppen enn det som anses som trygt. Folkehelseinstituttet mener det trengs tiltak på samfunnsnivå for å redusere eksponeringer for miljøgifter som bisfenol A i befolkningen.

Bisfenol A brukes blant annet i brusbokser og hermetikk, der de potensielt kan lekke over i mat og drikke. En undersøkelse gjennomført av Forbrukerrådet i januar i år påviste bisfenol A i en rekke hermetikkprodukter og brusbokser. Et eksperiment gjennomført av Forbrukerrådet, der deltakerne økte sitt forbruk av hermetikk i en periode, viste at bisfenol A-nivåene gikk dramatisk opp i deltakernes kropp i eksperimentperioden.

Svar:

Maten vår skal være trygg, og det bekymrer meg at vi får i oss for mye bisfenol A (BPA). Særlig mengdene barn og unge utsettes for er urovekkende, slik det bl.a. er vist i rapportene fra Folkehelseinstituttet og EUs organ for mattrygghet (EFSA) i fjor. EFSA har fastsatt en ny og betyde-

lig lavere verdi for mengden mennesker tåler før det kan oppstå en risiko for helseskader (tolerabelt daglig inntak - TDI), og etter det har arbeidet med å forby bruken av bisfenol A og andre bisfenoler vært høyt prioritert. Bisfenol A er ikke akutt helsefarlig, men en høy eksponering over tid kan øke risikoen for skadelige effekter. Det er viktig at det kommer et forbud mot bruken i matkontaktmaterialer, og arbeidet med EU-reguleringen som skal sørge for det er nå helt i slutfasen.

Bisfenol A er allerede ulovlig i f.eks. tåteflasker og emballasje til barnemat, og dagens regelverk har grenseverdier for migrasjon fra hermetikkbokser og annen emballasje. Den nye risikovurderingen til EFSA viser at det er viktig med et forbud som gjelder alle matkontaktmaterialer så raskt som mulig. Norge deltar aktivt i arbeidet i EU med å få det på plass.

Det er mange ulike typer bruk av disse stoffene som skal reguleres (forbys) – ikke bare som bestanddeler i vanlig matemballasje, men i alle materialer som er ment å være i kontakt med mat. Norske myndigheter ville brukt tid på å få på plass et nasjonalt regelverk med det samme omfanget. Det er få norske produsenter av de aktuelle materialene, og leverandør-kjedene er lange og kompliserte. Dette er et eksempel på et område hvor et felles forbud i EU er mest effektivt for å beskytte folkehelsen. Norge vinner sannsynligvis ikke noe tid på å innføre et nasjonalt regelverk, og jeg mener at en samtidig regulering i hele EØS-området er det beste alternativet.

Den norske matindustrien har allerede begynt prosessen med å fjerne BPA, og det er mulig for forbrukerne å velge produkter uten BPA. Noen virksomheter reklamerer med at produktene deres ikke inneholder stoffet. Dersom det ikke står noe om det i merkingen, kan man kontakte leverandøren eller utsalgsstedet og be om informasjon. Det finnes også alternativ blant hermetiske produkter, f.eks. inneholder ikke kartongene til hermetiske tomater BPA.

Alle stoffer som tilsettes eller er ment komme i kontakt med mat skal være trygge. Når ny kunnskap viser at den godkjente bruken av stoffer kan innebære en helserisiko, må helsemyndighetene endre regelverket så raskt som mulig. Et felles forbud mot bisfenol A og andre bisfenoler i matkontaktmaterialer blir snart innført i hele EØS-området og kommer til å være et viktig bidrag til å redusere helserisikoen disse stoffene utgjør for befolkningen, inkludert barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 2011**Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 16. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram en oversikt over hvilke utbedringer som bør gjøres på Meråkerbanen av beredskaps- og forsvarshensyn med kostnadsberegning?

BEGRUNNELSE:

Meråkerbanen er svært viktig med tanke på beredskap og forsvarshensyn, med tanke på frakt av NATO styrker og betydeleg mengder med tungt utstyr frå mottak i Stjørdal regionen og mot Russisk grense mot Sverige og Finland.

Her snakker vi om både vektbelastning, punktbelastning, bredde og høyde i traseen samt andre utfordringer som dobbeltspor/kryssingspor og heilt nødvendig to-talkapasitet for frakt av slikt forsvarsmateriell.

Svar:

Det pågår nå en rekke utbedringer på Meråkerbanen som også har verdi i forsvars- og beredskapssammenheng. Dette gjelder for eksempel oppgradering for økt aksellast og elektrifisering på strekningen Hell-Riksgrensen. Det sistnevnte tiltaket er viktig for den grensekryssende togtrafikken.

Utover dette foreligger det ikke planer om større tiltak for økt kapasitet på Meråkerbanen ut fra beredskapshensyn. Det kan imidlertid være aktuelt å finansiere mindre tiltak for å imøtekomme forsvarets behov som del av området «Mindre investeringstiltak – sikkerhet og miljø» i Bane NOR. Her er støtte til Forsvaret ett av fire områder som prioriteres særskilt.

SPØRSMÅL NR. 2012**Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 16. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge frem hvilke utbedringer som bør gjennomføres for henholdsvis Narvik og Stjørdal havn for å oppnå tilstrekkelig kapasitet av beredskaps- og forsvarshensyn, og legge fram aktuelle og nødvendige tiltak med kostnadsberegning?

BEGRUNNELSE:

Både Narvik havn og havneområdet i Stjørdal er svært viktige og heilt nødvendige havner for mottak av betydelege mengder av NATO soldater og tungt utstyr ved en skarp beredskapssituasjon.

Situasjonen er sterkt endret i Europa ved at det faktisk er krig i Ukraina og at Russland mildt sagt er uberegnelige i sin adferd. Sverige og Finland er nå medlemmer av NATO, og disse omtalte havnene vil vere av strategisk stor nytte for forsvar og sikkerhet i Norden.

Svar:

Norske havner og farleder er sentrale for å ivareta nasjonale forsvars- og beredskapsinteresser, og havnene er en viktig del av NATOs planverk. Ved kriser og i krig vil Norge være avhengig av forsterkninger fra allierte. For å sikre evne til militær forsvarskamp, vil det være behov for havnetjenester i forbindelse med mottak av allierte forsterkninger, som bl.a. tilgjengelighet til kai og lasteramper, godshåndteringsutstyr, kobling til vei- og jernbaneinfrastruktur, og tilstrekkelig areal for lagring og omlasting. Det er viktig at relevant infrastruktur så langt som mulig tilpasses behov knyttet til militær forsvarskamp.

Havneberedskapsforskriften utpeker havner av særlig forsvarsmessig betydning som bl.a. skal sikre Forsvaret og allierte relevant bistand og tilgang til havner og havneanlegg ved kriser og krig. Videre har Forsvaret egne avtaler (såkalte strategiske beredskapsavtaler) om bruk av spesifikke havner i fred, krise og krig. Disse avtalene gir Forsvaret og allierte styrker tilgang til kaianlegg for lasting og lossing av personell og materiell. Narvik og Trondheim

havn, som blant annet omfatter Stjørdal havn, er blant havnene som Forsvaret har slik avtale med.

Regjeringen vil etablere et tydeligere rammeverk for samhandling mellom transport- og forsvarssektoren for å sikre effektiv kartlegging og prioritering av militære behov innenfor rammen av totalforsvaret, jf. Meld. St. 14 (2023 – 2024) Nasjonal transportplan 2025 - 2036. Transportvirksomhetene har et godt samarbeid med Forsvaret, og transportsektoren har over tid opparbeidet seg god oversikt over militære behov for utbedringer i infrastruktur og drift og vedlikehold i transportsektoren. Med utvidelsen av NATO i Norden vil forsvarsplaner revideres. I planperioden skal det gjennomføres helhetlige utredninger av behovene, og hvilke konsekvenser og kostnader dette vil ha for norsk transportinfrastruktur. Vurderinger av eventuelle behov for utbedringer av havnekapasitet av beredskaps- og forsvarshensyn vil kunne bli en del av dette samarbeidet. For å sikre effektiv ressursutnyttelse og

koordinering mellom sektorene innenfor totalforsvaret, er det viktig med tydelige rammer på alle nivåer for hvordan militære behov og prioriteringer skal meldes til transportmyndighetene og følges opp videre i langtidsplanlegging i transportsektoren.

Jeg vil også peke på at vi samarbeider tett med Sverige og Finland om å ivareta militær mobilitet mellom landene. Dette omfatter havner, jernbane, vei og flyplasser, med fokus på grensekryssende transportkorridorer. Samferdselsministrene i Finland, Sverige og Norge besøkte nylig Nato-øvelsen «Immediate Response» i Narvik. Blant øvelsesmomentene var mottak av allierte styrker og materiell i Narvik havn, og videretransport til Finland via Sverige på vei og jernbane. Samferdselsministrene ble enige om å styrke samarbeidet om militær mobilitet. Det er også etablert en nordisk arbeidsgruppe på departementsnivå for å undersøke behovet for et forsterket nordisk samarbeid om sivil beredskap på transportområdet.

SPØRSMÅL NR. 2013

Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 14. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Hva er statsrådets vurdering av en eventuell kun «nett- og samlingsmodell» for utdanning av morgendagens lærere?

BEGRUNNELSE:

Ved Nord Universitet har en arbeidsgruppe nedsatt av rektor sett på hvordan tilbudene innen Master i grunnskolelærerutdanning (MAGLU) bedre kan samordnes og samkjøres mellom utdanningene og studiestedene. Arbeidet har gått siden høsten 2023 og arbeidsgruppen leverte sin rapport 05.04.24. Utfordringen med lave søkertall, behov for samordning og fokus på kvalitetsutvikling er adressert av arbeidsgruppen. Den/de nye modellene som foreslås svarer i stor grad på mandatet, og vil gi en bedre kapasitetsutnyttelse samtidig som det kan gi større studentgrupper gjennom samkjøringsmodeller. De lave søkertallene er likevel fortsatt en utfordring, og det må kontinuerlig vurderes hvor mange studietilbud som skal lyses ut. Etter at rapporten er levert er prognoser for den økonomiske situasjonen fra 2025 og fremover forverret. Dette tilsier at også økonomiske beregninger av konsekvenser av ulike modeller må gjøres

før det besluttes hvilke MAGLU tilbud som skal utlyses fra 2025. Styret inviteres til å vedta bla. følgende:

Styret ber rektor om en vurdering av økonomiske konsekvenser ved utlysning av MAGLU både campus- og nett- og samlingsbasert modell, alternativt kun campus modell eller kun nett- og samlings modell.

Svar:

I Noreg skal vi ha utdanningar over heile landet som er tilgjengelege der folk bur. Vi opplever no store rekrutteringsutfordringar til lærarutdanningane landet over. Da er det særleg viktig å legge til rette for at alle som vil, og er kvalifiserte, kan ta utdanning, sjølv om dei ikkje har ein utdanningscampus i sitt nærrområde.

Dei siste åra har vi sett at institusjonane har fått mykje erfaring med å legge til rette for samlings- og nettbaserte utdanningar. Vi ser også at desse utdanningane kan rekruttere betre enn dei campusbaserte tilboda. Ved Universitetet i Sør-aust-Noreg er det våren 2024 1,3 søkarar per studieplass til dei nett- og samlingsbaserte tilboda på Notodden. Til det campusbaserte tilbodet i Drammen var det til samanlikning 0,6 søkarar per studieplass. Til den fleksible nett- og samlingsbaserte grunnskulelærerutdan-

ninga ved UiT – Noregs arktiske universitet var det i 2024 1 søkar per studie plass, medan den campusbaserte utdanninga hadde 0,6 søkarar per plass. Dette er ein trend vi har sett over nokre år.

I Meld. St. 19 (2023–2024) Profesjonsnære utdanningar over heile landet viser eg til eit arbeid frå NIFU der det går fram at ein ikkje kan påvise forskjell mellom fleksible og ordinære lærarutdanningar når det gjeld fråfall og gjennomføring. Studentane på nett- og samlingsbaserte utdanningar får ofte svært tett og god oppfølging og tilrettelegging, og studentane er ofte modne og motiverte. På den andre sida er utdanningane ressurskrevjande og det er utfordringar med gjennomføring av praksis.

Eg meiner at nett- og samlingsbaserte utdanningar er eit godt supplement til campusutdanningar viss vi ser

landet vårt under eitt. Det betyr ikkje at det er grunnlag for å gå bort frå campusmodellen, men eg oppfattar ikkje at det er det spørsmålet frå representanten gjeld.

Eg ønsker likevel ikkje å ha ei meining om korleis dei enkelte institusjonane skal tilby nett- og samlingsbaserte versus campusbaserte utdanningar. Eg veit at mange av universiteta og høgskulane slit med å rekruttere nok lærarstudentar. Då er det prisverdig at dei bruker det handlingsrommet dei har til å utvikle berekraftige tilbod. Eg finn det innovativt og konstruktivt, og samfunnet treng fleire lærarar.

Generelt vil eg åtvare mot at tilbod blir lagt ned permanent sjølv om rekrutteringa er vanskeleg nett no. Å byggje ned fagmiljø, kan få uønskte konsekvensar fram i tid, og vi må tenke langsiktig også i denne saka.

SPØRSMÅL NR. 2014

Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren sørga for at legen som heltemodig redda barneliv i bombardementet av Gaza kan koma til Stortinget, eller meiner justisministeren at Tysklands knebling av ytringsfridomen om krigen mot Gaza også skal påverka Noreg?

GRUNNGJEVING:

SV vil invitara den britiske legen Ghassan Abu-Sitta til Stortinget for å gje oss førstehands informasjon om skadde i Gaza i starten av Israels krigføring. Abu-Sitta vart denne veka deportert frå Frankrike der han skulle tala for senatet, fordi Tyskland har innført innreiseforbod for heile Schengenområdet.

Svar:

Schengen informasjonssystem (SIS) er en database hvor medlemslandene registrerer ulike meldinger med informasjon bl.a. om personer som skal nektes innreise og opphold på Schengen- og EU-området. Når et medlemsland registrerer en melding i SIS, blir meldingen automatisk søkbar også for de øvrige medlemslandene.

Selv om et medlemsland har registrert en person i SIS med henblikk på å nekte vedkommende innreise til hele Schengen- og EU-området, er dette ikke til hinder

for at et annet medlemsland likevel kan tillate vedkommende innreise til eget land. Den som er ilagt et innreiseforbud av ett av landene i Schengen- og EU-området, og ønsker å reise inn til et annet av landene, bør i så fall ta kontakt med sistnevnte lands utlendingsmyndigheter før innreise.

For den konkrete personen som dette spørsmålet gjelder har imidlertid Tyskland selv, i henhold til informasjon jeg er gjort kjent med gjennom media, nå opphevet innreiseforbudet, slik at det ikke lenger er til hinder for innreise til Schengen- og EU-området, inkludert Norge.

SPØRSMÅL NR. 2015**Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 16. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Samisk studieforbund får avklart hvilke rammebetingelser som gjelder for virksomheten deres?

BEGRUNNELSE:

Samisk studieforbund er Norges eneste studieforbund av og blant samer. Dette er en liten organisasjon som har en viktig rolle i å fremme og bevare samisk språk og kultur gjennom frivillig voksenopplæring. Studieforbundet får i dag et lite statstilskudd til drift og kursaktiviteter, og har bedt Kultur- og likestillingsdepartementet vurdere tiltak som kan gjøre det enklere å drive et lite, samisk studieforbund.

Etter et tilsyn i 2023, fikk studieforbundet et stort tilbakebetalingskrav. Studieforbundet klaget på dette vedtaket; de er ikke enig i direktoratets vurdering og mener at reaksjonen er uforholdsmessig. Pengene det er snakk om, er brukt til drift av studieforbundet, kursvirksomhet og tilrettelegging for kursdeltakere for flere år siden.

Klagen fra Samisk studieforbund har ligget til behandling hos Kunnskapsdepartementet siden august 2023, og den er ennå ikke avgjort. Kultur- og likestillingsdepartementet vil ikke svare på søknaden om forenklingstiltak før klagesaken er avgjort. Studieforbundet har i

mellomtiden vært nødt til å redusere aktiviteten sin og til og med permittere ansatte som følge av usikkerhet rundt grunnlaget for videre drift.

Studieforbund får tilskudd etter hvor mye aktivitet de har hatt de siste årene. Når denne saken trekker ut over lang tid, blir konsekvensene langvarige for Samisk studieforbund. Voksenopplæringsforbundet er bekymret for situasjonen og har bedt regjeringen om å prioritere en umiddelbar gjennomgang og beslutning i saken.

Svar:

Jeg deler representantens syn på Samisk studieforbunds som en viktig aktør for å ivareta og ikke minst utvikle samisk språk og kultur.

Det har pågått en sak om tilbakebetalingskrav fra Kunnskapsdepartementet mot Samisk studieforbund etter en tilsynssak. Kultur- og likestillingsdepartementet har informert Samisk studieforbund og Voksenopplæringsforbundet om at behandling om dispensasjon fra den aktuelle forskriften må avvete utfallet av denne saken. Mandag 13. mai ble mitt departement orientert om at det nå er besluttet et endelig vedtak fra Kunnskapsdepartementet. Vi vil derfor nå gå i ny dialog med Samisk studieforbund og VOFO om eventuell dispensasjon fra forskriften.

SPØRSMÅL NR. 2016**Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mye av lønnsveksten i politiet skyldes volumøkning i faste og variable tillegg, og hvor mye økte overtidsbruken i politiet i fjor?

BEGRUNNELSE:

Det vises til supplerende svar på spørsmål nr. 1439 7. mai 2024, hvor det fremgår at politiet hadde en lønnsvekst

på 6,4 prosent i fjor. Med volumøkning menes vekst som skyldes at mengden faste og variable tillegg er økt, for eksempel fordi flere går kveldsvakt.

Svar:

Tabellen under, som er utarbeidet av Politidirektoratet, viser endringene i lønnsutgifter (nominelle tall) i millioner kroner fra 2022 til 2023 fordelt på kategoriene fast

lønn og lønn til midlertidige og vikarer¹, faste og variable tillegg² og overtidsgifter.

Lønnsutgifter	2022	2023	Endring i mill. kr.	Endring i prosent
Fast lønn og lønn til midlertidige og vikarer	10 495	11 229	734	7,0
Tillegg	1 407	1 459	52	3,7
Overtid	690	600	-90	-13,0

Som det framgår av tabellen økte de faste og variable tilleggene med 52 mill. kroner, mens overtidsgiftene var 90 mill. kroner lavere i 2023, sammenliknet med 2022.

SPØRSMÅL NR. 2017

Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 16. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

I handlingsplanen for universell utforming 2021-2025 er at av tiltakene «Utredning av muligheter for, og konsekvenser av, innføring av økte krav til universell utforming av IKT og fysiske forhold i arbeidslivet». Delen som handler om ikt utredes nå.

Når kan vi forvente at også universell utforming av de fysiske forholdene i arbeidslivet utredes?

BEGRUNNELSE:

Mange arbeidsbygg er ikke tilgjengelige for arbeidstakere med funksjonsnedsettelse, fordi de ikke er universelt utformet. Likestillings- og diskrimineringsloven stiller krav om universell utforming av nye bygg rettet mot allmenheten, men arbeidsbygg er unntatt fra kravet fordi de ikke er rettet mot allmenheten. Det gjør at noen utestenges, og samfunnet går glipp av viktige ressurser og skatteinntekter. I handlingsplanen for universell utforming 2021-2025 er et av tiltakene «Utredning av muligheter for, og konsekvenser av, innføring av økte krav til universell utforming av IKT og fysiske forhold i arbeidslivet». Utredning av første del, ikt, er igangsatt, men ikke andre del om arbeidsbygget (fysiske forhold). Mer tilgjengelige IKT-løsninger på arbeidsplassen løser noen av utfordringene, men ikke alle. Det nytter lite at man kan bruke ikt-sys-

temene om man ikke kommer seg inn i og rundt i bygget eller møter andre fysiske barrierer. En utredning som ser helhetlig på universell utforming av hele arbeidsplassen, vil kunne si noe mer treffsikkert om hvor stort potensialet er for bedre utnyttelse av arbeidskraften. Utredningen kan bygge på resultatene fra undersøkelsen som er i gang om universell utforming av ikt, og er dermed en «lavt hengende frukt».

Svar:

Det følger av Hurdalsplattformen at det er et mål for regjeringen å styrke den universelle utformingen av samfunnet. Lik tilgang til teknologi, informasjon, fysiske omgivelser, varer og tjenester er viktig. Hvis vi skal oppnå likestilling i samfunnet, må vi sørge for at alle kan delta.

Samfunnet må være tilgjengelig for alle, det kan ikke være sånn at enkelte grupper stenges ute fra samfunnsdeltakelse på grunn av samfunnsskapt barrierer.

Handlingsplan for universell utforming 2021–2025 skal bidra til et bærekraftig og likestilt samfunn gjennom utforming av fysiske og tekniske omgivelser. Et av tiltakene i denne handlingsplanen er en utredning av muligheter for, og konsekvenser av, innføring av økte krav til universell utforming av IKT og fysiske forhold i arbeidslivet.

¹ Fast lønn og lønn midlertidige og vikarer inkluderer offentlige refusjoner.

² Tillegg omfatter turnustillegg (HTA), helgedagsgodtgjørelse (HTA og ATB), beredskapstillegg, komp. belastende unntak fra AML (ATB-avtalen), risikotillegg (lokale avtaler), undervisningsgodtgjørelse, hundefører tillegg, tillegg til praksisveiledere, UEH-godtgjørelse, uregulert arbeidstid for ledere og andre tillegg.

Regjeringen følger nå opp tiltaket, og har derfor gitt Oslo Economics i oppdrag å gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse av kostnader og nyttevirkninger ved å innføre ytterligere plikter til universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen. Saksfeltet universell utforming av IKT-løsninger er svært komplekst, og det skiller seg fra øvrige forhold i arbeidslivet. Tilgjengelighet til IKT-løsninger på arbeidsplassene er en av dagens mest prekære problemstillinger på området. De stadig mer omfattende digitale ordningene og hjelpemidlene i samfun-

net må ikke medføre at vi får et digitalt klasseskille eller at tjenester i praksis blir utilgjengelige for mange. Regjeringen har derfor valgt å utrede dette spørsmålet først. Tilgang på IKT-løsninger på arbeidsplassen er et viktig virkemiddel for bedret inkludering i arbeidslivet. Oslo Economics skal ferdigstille sin utredning i juni.

Regjeringen vil etter dette, basert på erfaringene fra denne utredningen vurdere hvorvidt det er behov for ytterligere utredning av tilgjengelighet som omfatter andre fysiske forhold i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 2018

Innlevert 8. mai 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Norske myndigheter siden 2011 har vært forpliktet av EUs returdirektiv til å føre tilsyn med tvangsretur. Selv om mandatet ble gitt Tilsynsrådet for Trandum i januar 2023, har det 1,5 år senere, og 13 år etter at forpliktelsen ble etablert, fortsatt ikke vært mulig å igangsette monitorering av selve returene.

Når vil Justis- og beredskapsdepartementet tilrettelegge for at tilsynet med tvangsretur kommer på plass?

BEGRUNNELSE:

Returdirektivets artikkel 8(6) pålegger Norge å «innføre et effektivt system for kontroll av tvangsretur». Manglende tilsyn av tvangsretur har blitt tatt opp av flere instanser de siste 13 årene, NOAS skrev rapport om Monitorering av tvangsretur av asylsøkere med anbefalinger for tilsyn som oppfyller returdirektivets krav februar 2013. Først i januar 2023 ble mandatet opprettet.

Men fortsatt så opplyses det om at tilsynet ennå ikke er på plass. I forbindelse med returforsøk til Etiopia så opplyser leder for Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet Trandum Pål Morten Andreassen til Klassekampen 7. mai i år at Norge siden 2011 har vært forpliktet til å ha på plass en effektiv monitoreringsordning av tvangsreturer, men at forpliktelsen ikke har blitt overholdt.

Det bes om at statsråden redegjør for arbeidet med å få på plass tilsynsordningen for tvangsretur og hva som gjenstår for å gjennomføre monitoreringsordningen i praksis.

Svar:

Det er korrekt at returdirektivet, som Norge er bundet av, pålegger medlemsstatene å ha et effektivt system for kontroll av tvangsreturer. Gjennom senere Schengen-evalueringer, herunder i 2012 og i 2017, ble det klart at oppfyllelse av direktivet nødvendiggjør en mer entydig plassering av ansvaret for å føre tilsyn med tvangsreturer enn det departementet først hadde lagt til grunn.

Regjeringen har på den bakgrunn bestemt at Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet fra 1. januar 2023 også skal føre tilsyn med tvangsreturer. Tilsynsrådet fikk fra samme dato et fast sekretariat hos Statens sivilrettsforvaltning (SRF). Sekretariatets hovedoppgave er å bistå og skape kontinuitet i tilsynsrådets arbeid. I 2023 har departementet i tillegg oppnevnt nye medlemmer til tilsynsrådet for å ivareta oppgaven med returmonitorering.

Returmonitorering er en ny type oppgave i norsk sammenheng. I 2023 har tilsynsrådet jobbet med blant annet å få gjennomført nødvendig opplæring og få på plass avtaleverk med politiet og tilsynsmetodikk knyttet til returordningen. Departementet er opptatt av at Norge skal ivareta sine forpliktelser til å føre tilsyn med tvangsreturer og forventer at tilsynsrådet i løpet av 2024 vil komme godt i gang med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2019**Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange saker ligger inne hos myndighetene hvor en person har fått opphold eller statsborgerskap, men hvor det i etterkant er uklarerheter eller mistanke om feil/juks ved asylsøknad?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsråden sitt svar på Dokument nr. 15:1876 (2023-2024). Statsråden skriver i sitt svar:

«Sistnevnte mål følger av at manglende avdekking av uriktige og eller tilbakeholdte opplysninger tidlig i prosessen er identifisert som en av flere utfordringer.»

Svar:

Ifølge årsrapporten fra UDI for 2023 hadde UDI 2 240 ubehandlede tilbakekallssaker og klager til behandling ved utgangen av året. Dette omfatter saker om tilbakekall både etter utlendingsloven og etter statsborgerloven.

UDI har opplyst at om lag 800 saker gjelder tilbakekall av statsborgerskap etter statsborgerloven, som arbeids- og integreringsministeren har ansvaret for. Jeg kommenterer derfor ikke disse sakene videre her. De øvrige sakene gjelder tilbakekall etter utlendingsloven. Av disse igjen oppgis om lag en tredjedel å være saker hvor det er mistanke om at oppholdstillatelse kan være gitt på grunn av uriktige opplysninger i forbindelse med en asylsøknad.

SPØRSMÅL NR. 2020**Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 16. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil regjeringa gjera nødvendige tiltak for at Noreg gjer plikta vår etter folkeretten, og ikkje er medskuldig i brot på folkemordkonvensjonen og Genèvekonvensjonane?

GRUNNGJEVING:

Noreg har ei plikt etter folkeretten til å gjera det me kan for å hindra, og ikkje medverka til, alvorlege folkerettsbrot. Både folkemordkonvensjonen og Genèvekonvensjonane har ei slik handlingsplikt. Israels okkupasjon av palestinske område, krigsbrottsverk og mogleg folkemord utfordrar også det norske medansvaret.

Oljefondet investerer i våpenselskap som leverer våpen til Israels folkerettsstridige krig mot Gaza. 31. desember 2023 var desse investeringane på 51.7 milliardar kroner fordelt på seks større og nokre mindre selskap. FN-domstolen har opna sak mot Israel etter folkemordkonvensjonen, noko som også forpliktar tredjeland som Noreg til å sørga for at ein ikkje medverkar til folkemord. Det er ikkje klart kva Noreg eventuelt har gjort for å sikra at dei våpenselskapa Noreg er medeigar i faktisk ikkje

væpnar Israel. Handlingsplikta etter artikkel 1 i folkemordkonvensjonen blir utløyst ved mistanke om eit mogleg, pågåande folkemord, og er ikkje avhengig av den endelige dommen i FN-domstolen.

Oljefondet investerer også i selskap som opererer i dei ulovlege israelske busettingane på okkupert palestinsk område. Busettingane er erklært folkerettsstridige av FNs tryggingråd, og utgjer krigsbrottsverk etter fjerde Genèvekonvensjon. Første tilleggsprotokoll til Genèvekonvensjonane slår fast at tredjeland er forplikta til å gjera alt rimeleg for å stoppa folkerettsbrot. Rapporten «Don't Buy into Occupation» listar opp 51 selskap med totale oljefondsinvesteringar på om lag 140 milliardar kroner i dei folkerettsstridige busettingane.

Svar:

Regjeringa er opptatt av at Norge ikkje bidrar til Israels folkerettsbrudd i Palestina. Det er interdepartemental koordinering for å sikre nettopp dette.

Norge har omfattende og streng kontroll av Norges eksport av forsvarsmateriell. Denne praksisen baserer seg

på et Stortingsvedtak av 1959. Hovedhensynet er at Norge ikke vil tillate salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig. Det er ikke tillatt for norske bedrifter å eksportere forsvarsmateriell, eller flerbruksvarer for militær sluttbruk, til Israel. Norge eksporterer heller ikke våpenkomponenter til Israel.

Regjeringen frarådet 7. mars norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene. Regjeringen har en klar forventning til at alle norske selskaper respekterer menneskerettighetene og opptrer ansvarlig. Bedriftene forventes å kjenne til og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Bedriftene forventes å kartlegge, forebygge og begrense risiko for negativ påvirkning på menneskerettighetene, herunder den beskyttelsen humanitærretten skal gi sivile i konflikt. Retningslinjene foreskriver at bedriftene gjennomfører skjerpede aktsomhetsvurderinger for å avdekke risiko for negativ innvirkning på menneskerettighetene, når deres virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep. Aktiviteter som i slike situasjoner forårsaker eller bidrar til negativ påvirkning på menneskerettighetene, bør unngås og eventuelt stanses. Vi har vært i dialog med Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv og Etisk Handel Norge, med hensyn til veiledning av næringslivet knyttet til frarådningsen.

Med Åpenhetsloven er bedriftene lovpålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge risiko og håndtere negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden eller av forretningspartnere.

Åpenhetsloven gjelder også for bedrifter som selger våpen, og disse plikter å gjøre aktsomhetsvurderinger i tråd med loven. Forbrukertilsynet, som er ansvarlig tilsynsmyndighet for Åpenhetsloven, har utarbeidet informasjon til bedrifter om aktsomhetsvurderinger i krig og konflikt som offentliggjøres i disse dager.

Regjeringen gir i eierskapsmeldingen uttrykk for at staten er opptatt av at selskaper som opererer, handler med eller har forretningsforbindelser tilknyttet konfliktområder, utviser respekt for internasjonal humanitærrett. Selskapene skal også unngå å bidra til, eller støtte opp under, brudd på disse reglene.

I lys av den pågående konflikten mellom Israel og Hamas er det derfor naturlig at regjeringen som eier har dialog med relevante selskaper i statens selskapsportefølje om bl.a. aktsomhetsvurderinger knyttet til respekt for humanitærretten. Nærings- og fiskeridepartementet som eier har en slik dialog med både Nammo AS og Kongsberg Gruppen ASA. I dialogen forsikrer staten som eier seg om at selskapene er kjent med statens forventninger og faktisk gjør de aktsomhetsvurderingene vi forventer av dem.

Regjeringen skal fortsette med å være en ansvarlig eier, noe som innebærer en tydelig forventning om at alle selskaper der staten er eier ikke bare følger gjeldende lover og regler, men også utøver forsvarlige aktsomhetsvurderinger, også med tanke på humanitærretten.

Vi har et godt rammeverk for å ivareta at Statens pensjonsfond utland ikke skal være investert i selskaper hvor det er en uakseptabel risiko for medvirkning til grove brudd på etiske normer. De etiske retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra fondet er rettet mot selskaper, ikke mot stater. Grove brudd på menneskerettighetene eller individers rettigheter i krig og konflikt vil stride med retningslinjene.

Det er Etikkrådet som vurderer selskaper opp mot de etiske retningslinjene. Rådet legger til grunn at de israelske bosettingene på Vestbredden er oppført i strid med folkeretten og har lenge hatt oppmerksomhet mot selskaper som kan medvirke til bosettingene. Ni israelske selskaper er utelukket fra fondet på grunn av dette.

Etikkrådet følger utviklingen nøye og vurderer om det er grunnlag for å anbefale å utelukke ytterligere selskaper. Når konfliktnivået øker, er Etikkrådet ekstra oppmerksom. Tilrådingene omhandler alvorlige saksforhold og må være basert på grundige vurderinger i Etikkrådet. Det kan derfor ta noe tid fra en sak tas opp til behandling til offentliggjøring.

SPØRSMÅL NR. 2021**Innlevert 6. mai 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 22. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Flere borettslag opplever at kravene for å få støtte til solcelleanlegg er for strenge, særlig kravet om at anlegget må dekke 20 % av strømforbruket.

Kan jeg derfor be om regjeringens vurdering på om støtteordningen har nok penger, om den kan gjøres rettighetsbasert og om regjeringen vil utforske mulighetsrommet innenfor EU-regelverket til å støtte prosjekter som ikke oppfyller kravet om å erstatte 20 % av det totale strømforbruket?

BEGRUNNELSE:

I en NRK-sak fra 2. mai (<https://www.nrk.no/stor-oslo/nye-enova-regler-gir-stopp-i-solceller-for-borettslag-og-sameier-1.16864055>) kan vi lese om et borettslag i Oslo som gir opp planene om å installere solcellepanel på taket etter at Oslo kommunes støtteordning ble erstattet av den statlige Enova-ordningen. Enovas ordning krever at tiltaket må dekke minst 20 prosent av det totale strømforbruket i borettslaget, noe mange borettslag sliter med. Enova svarer i samme sak at grensen på 20 prosent ikke er noe Enova har bestemt, men er satt for å ikke bryte EU-regelverket om statsstøtte.

I en annen sak i Dagsavisen 26. februar (<https://www.dagsavisen.no/nyheter/2024/02/26/sv-vil-ha-bedre-stotte-til-solcelleanlegg-for-borettslag-og-sameier/>) kan vi lese om aktører som reagerer på at støtteordningen for borettslag og sameier, i motsetning til ordningen for eneboliger, er konkurransebasert. De mener det er urettferdig at sameier og borettslag ikke automatisk får støtte, slik de med eneboliger gjør.

Svar:

Enovas støtteordning til borettslag og sameier stiller ikke krav om at et solcelleanlegg må dekke 20% av energibehovet. Støtteordningen er utformet som en konkurranse der de prosjekter som oppnår størst energiforbedring i forhold til omsøkt støttebeløp tildeles støtte, og det er summen av flere energitiltak som teller.

Minstekravet for å kunne søke er mål om 20 % energiforbedring for bygningene som omfattes av søknaden. Det er opp til søker å bestemme hvilke energitiltak man vil gjennomføre for å oppnå målet. Alle energitiltak som bidrar til å redusere beregnet levert energi kan støttes, eksempelvis solcelleanlegg, etterisolering, vindu, varmepumper og ventilasjon. Det er ingen begrensning knyttet

til hvor mye et enkelt tiltak må bidra med, det er summen av energitiltakene som teller i konkurransen. Detaljert informasjon om støtteordningens kriterier finnes her: <https://www.enova.no/bedrift/bygg-og-eiendom/stotte-til-forbedring-av-energitilstand-i-borettslag-og-boligsameier/>.

Ved å utforme støtteordningen som en konkurranse legges det til rette for at prosjektene som gir mest energisparing per støttekrone tildeles støtte. Jeg er opptatt av at fellesskapets midler forvaltes mest mulig effektivt. Alternativet, en ordning uten konkurranse, ville ha premiert prosjektene som sender inn søknad raskest frem til budsjettet er brukt opp. Enovas støtte skal bidra til at aktørene strekker seg lenger enn det de ellers ville gjort uten støtte. Ved å gjennomføre flere energitiltak samtidig er 20 % forbedring et realistisk mål.

Siden støtteordningen ble opprettet i september 2023 har Enova tildelt 252 mill. kroner til 51 prosjekter. Disse prosjektene omfatter 4650 boenheter. Samlet har prosjektene mål om å redusere det årlige energiforbruket med om lag 32,5 GWh. Gjennomsnittlig mål for energiforbedring i disse prosjektene er 40 %.

Regjeringen har økt bevilgningen til Enova med 880 mill. kroner som har muliggjort en styrket satsing på energi i 2024.

SPØRSMÅL NR. 2022**Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Nylig ble en etiopisk kvinne forsøkt sendt ut fra Norge. Etiopiske myndigheter nektet henne å komme inn i Etiopia.

Vil norske myndigheter i lys av dette samt UNHCR sine anbefalinger om Etiopia, stanse utsendelsen av etiopiere fra Norge, og vurdere en ny engangsløsning hvor de får bli i Norge?

Svar:

Som representanten kjenner til, er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om asylsøkere har et beskyttelsesbehov og om de er vernet mot retur til hjemlandet. Sakene vurderes ut fra søkerens individuelle anførsler opp mot flere tilgjengelige landinformasjonskilder om retursituasjonen for bestemte grupper søkere i hjemlandet. UNHCRs anbefalinger er

en viktig kilde som skal veie tungt ved vurderingen, men jeg minner om at deres anbefalinger ikke er rettslig bindende for Norge.

Utlendingsmyndighetene skal gi beskyttelse til dem som har et beskyttelsesbehov. Personer som har fått endelig avslag på sine asylsøknader fordi de ikke anses å ha et beskyttelsesbehov eller fordi de ikke fyller vilkårene for opphold på annet grunnlag, skal returnere til sine hjemland.

Jeg har tillit til at UDI og UNE foretar forsvarlige vurderinger av den enkeltes behov for beskyttelse ut fra fremsatte asylsøknader og ev. anmodninger om omgjøring.

Det er ikke aktuelt for denne regjeringen å stoppe utsendelsen av etiopiere fra Norge eller for øvrig innføre en engangsløsning som vil gi etiopiske asylsøkere rett til oppholdstillatelse etter langvarig ulovlig opphold i landet.

SPØRSMÅL NR. 2023**Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 21. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Det ble nylig avslørt at Iran utfører spionasje mot bl.a. Svenske universiteter.

Er noe lignende avdekket i Norge, og hva gjør eventuelt statsråden for å forhindre det?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel som ble publisert i Expressen 7. mai 2024 kommer det frem at Revolusjongarden har innsikt i all forskning utført i samarbeid mellom iranske og utenlandske universiteter. Organisasjonen United against nuclear Iran (UANI) har gjennom kilder i Iran kommet over dokumenter som viser hvordan Revolusjongarden har totalt innsyn i de internasjonale samarbeidene til iranske universiteter. Ifølge UANI inngår alle iranske studenter og forskere som er i utlandet i et program som har som

formål å tilegne seg kunnskap som kan brukes av forsvarsindustrien i Iran. Avtalen slår fast at forskningen skal brukes til «fiendtlighet mot fiender på veien mot å nå de vitenskapelige forsvarsmålene til den islamske revolusjonen». Dette er et bindende krav og ikke noe enkeltforskere eller universiteter har mulighet til å stå utenfor. I artikkelen kommer det frem at Revolusjongarden krever i dokumenter signert i 2021 at alle «professorer, forskere, studenter», tilknyttet iranske universiteter skal bygge landets forsvarsevner. Områder som anses å være av særlig betydning for det iranske regimet inkluderer droneteknologi, kunstig intelligens, datahåndtering og programvare for militærindustrien, men også klima- og landbruksforskning. Så sent som i fjor ble det avslørt at forskningsresultater fra en rekke britiske universiteter, inkludert prestisjetunge Cambridge, ble brukt av Iran til å forbedre motorer for militære droner.

Svar:

Dei norske tryggings- og etterretningstenestene har dei seinaste åra peika konkret på høgare utdannings- og forskingssektoren som eit attraktivt mål for etterretningsverksemda til framande statar, mellom anna som følgje av tilgang til avansert forskingsinfrastruktur. Dette er noko vi har tatt tak i, særleg dei siste åra. Vi står ovafor ein heilt anna tryggleikspolitisk situasjon i dag enn for kort tid sidan, og det medfører eit større fokus på tryggleik enn tidlegare. Verksemdene i høgare utdannings- og forskingssektoren har i stor grad tatt innover seg rolla si også i eit nasjonalt tryggleiksperspektiv.

I årets FOKUS frå Etterretningstenesta står det følgjande:

«Det er flere eksempler på at kinesiske og iranske forskere med koblinger til norske universiteter også jobber for aktører i hjemlandet som er involvert i utvikling og produksjon av militær teknologi. Utsatte forskningsområder er blant andre halvleder- og sensorteknologi, materialteknologi, kryptologi, IKT-sikkerhet, bioteknologi og kunstig intelligens.»

Trugselen det er snakk om er med andre ord ikkje ukjend for sektoren. Eit viktig tiltak for å styrke tryggleiken er å halde sektoren oppdatert om trugselbiletet, slik at vi har ein felles situasjonsforståing. For å gjere det held eg mellom anna årlege sektormøte om tryggleik med sektoren der eg inviterer inn tryggings- og etterretningstenestene. Målet er å setje verksemdene i stand til å gjere gode risikovurderingar om blant anna internasjonalt samarbeid sjølve, basert på råd og rettleiing frå relevante myndighetsaktørar.

Verksemdene i høgare utdannings- og forskingssektoren må etterleve eksportkontrollregelverket og sanks-

jonslova, inkludert forskrift om sanksjonar og tiltak mot Iran. Dei må også etterleve tryggingslova der den gjer seg gjeldande. Det er samstundes mange fagområde som blir peikt på som sensitive, men som ikkje er skjermingsverdige etter noko regelverk. Vi har derfor tatt initiativ til eit interdepartementalt arbeid knytt til særleg sensitive fagområder og teknologiar. Formålet er å vurdere tiltak som kan bistå både styresmakter og verksemdar i arbeidet med å utvikle og verne kunnskap og kompetanse av strategisk verdi for nasjonal tryggleik, uavhengig av regelverk.

Høgare utdannings- og forskingssektoren skal vere så open som mogleg, men så lukka som nødvendig. Det er ikkje ønskeleg at vi skal skjerme alt. Samarbeid på tvers av landegrensar er viktig for forskinga, og for at Noreg skal henge med i utviklinga. Kunnskapssektoren er i si natur avhengig av internasjonalt samarbeid. At enkeltpersonar har skjulte hensikter når dei inngår i forskingsprosjekt er ein vedvarande risiko, og verksemdene må derfor vite kva slags verdiar dei har slik at dei kan trygge det som må tryggast og tillate openheit der det er mogleg.

Vi jobbar aktivt med å byggje kompetanse og styrke tryggleiken i sektoren. Forskningsrådet og HK-dir har til dømes laga retningslinjer for ansvarleg internasjonalt samarbeid, med mål om å auke bevisstheita i norske forskingsmiljø om tryggleik, forskingsetikk, personvern, likeverd og eksportkontroll. I tillegg til sektormøta nemnt over har vi etablert eit nettverk for nasjonal tryggleik i kunnskapssektoren som fungerer som ein møteplass der verksemdene og relevante myndigheiter kan utveksle erfaringar og problemstillingar i arbeidet med forebygginga av nasjonal tryggleik.

SPØRSMÅL NR. 2024

Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 22. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva er de totale bevilgningene og tilsagnene gitt av Enova til flytende havvind, og hvor mye har disse prosjektene bidratt til å redusere kostnadene ved utbygging av flytende havvind?

BEGRUNNELSE:

Enova har gitt støtte til flere pilotprosjekter for utbygging av flytende havvind, og i tillegg prosjekter som går på teknologiutvikling innen flytende havvind.

Jeg ber om en oversikt på prosjekter rettet mot flytende havvind som har fått støtte fra Enova.

Jeg ber også om et estimat på hvor mye disse prosjektene har redusert kostnaden ved utbygging av flytende havvind.

Svar:

Enova har støttet totalt 18 prosjekter innenfor flytende havvind med til sammen 4,5 mrd. kroner siden 2007. Av dette fikk Hywind Tampen tilsagn om støtte på 2,3 mrd. kroner og Goliat Vind 2 mrd. kroner. Utover disse to store demonstrasjonsprosjektene er det gitt tilsagn om støtte til piloter og forprosjekt ned til 1 mill. kroner i støtte per prosjekt.

Fra 2007 til i dag har Enova observert en reduksjon på ca. 45 % for estimerte investeringskostnader. Utover reduksjon i investeringskostnader har Enova observert en betydelig forbedring i kapasitetsfaktor (oppetid og ytelse), reduserte drift og vedlikeholdskostnader, samt redusert risiko som resulterer i lavere finansieringskostnader for fremtidige prosjekter. Dette vil bidra til en lavere totalkostnad for kraft fra flytende havvind. Enovas mål med

støtten er å fremskynde kostnadsreduksjoner for å nå et kostnadsnivå som er konkurransedyktig uten subsidier så raskt som mulig.

For å nå et fremtidig kostnadsnivå med en LCOE (levelized cost of energy) på 50-70 øre/kWh må kostnadene for flytende havvind reduseres ytterligere. Dette gjennom demonstrasjon av mer kostnadseffektiv teknologi for fabrikasjon av flytere, forankringsløsninger, større turbiner samt en effektiv fullskala verdikjede for fabrikasjon og sammenstilling. Dette er bakgrunnen for hvorfor det er hensiktsmessig med nedskalerte demonstrasjonsprosjekter i forkant av at de store parkutbyggingene settes i gang. Uten demonstrerte kostnadseffektive teknologier vil en CFD (contract for difference) for Utsira Nord og etterfølgende arealer bli unødvendig kostbar for staten.

SPØRSMÅL NR. 2025

Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 22. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helseministeren bidra til en slik ordning som øker kvaliteten på tjenesten, trygghet for lege og pasient, som kan redusere helsekøene?

BEGRUNNELSE:

Utnyttelse av arbeidsevne og kompetanse hos pensjonerte legespesialister i første- og annenlinjetjenesten i norsk helsevesen.

Det er en del «gjennomtrekk» med fastlegehjemler- og stillinger med tilfeldige vikarordninger som kan føre til mangel på kontinuitet i lege-pasient relasjonen og dårlig kvalitet på tjenesten. Sviktende kvalitet og mangel på kompetanse kan føre til en del unødig konsultasjoner og økende køer. Dette forplanter seg videre til spesialisthelsetjenesten.

Mange unge og uerfarne fastleger og vikarer har ofte ingen å spørre om hjelp eller råd i situasjoner der de er usikre om undersøkelse, utredning og behandling av pasienten. Resultatet blir altfor ofte at de velger å gi diagnose og behandling på altfor tynt grunnlag.

Der er ubrukte ressurser hos pensjonerte legespesialister som fortsatt har arbeidsløst og interesse for faget

sitt. Disse vil kunne brukes i supervisjon og rådgiving til primærleger som ønsker og trenger det.

Dette må presenteres som et lavterskeltilbud til leger i kommunehelsetjenesten. Man velger et geografisk område der det er pensjonerte legespesialister som vil bidra med en slik rådgivings- og/eller supervisjons tjeneste. Legene i kommunehelsetjenesten og den/de pensjonerte legespesialistene må selv utarbeide samhandlingstjenesten slik at den er gjensidig hensiktsmessig.

Svar:

Regjeringen er godt kjent med at utfordringene i allmennlegetjenesten har konsekvenser for innbyggere, kommunene og spesialisthelsetjenesten. Regjeringen gjennomfører derfor en historisk satsing på allmennlegetjenestene. Å tilrettelegge for at allmennlegetjenestene er en attraktiv arbeidsplass for unge leger har vært og er et av hovedgrepene for å sikre god kvalitet og tilgjengelighet for innbyggerne våre i hele landet. Gode og trygge arbeidsforhold med veiledning og supervisjon er etterspurt av legene. Derfor har regjeringen gjort tilskuddsordningen ALIS og veiledning nasjonal, og totalt styrket ordningen med 376,6 millioner kroner.

Kommunene har ansvar for allmennlegetjenesten i den enkelte kommune og for å tilrettelegge for at helsepersonell kan utøve yrket sitt faglig forsvarlig. Det vises i denne sammenheng til forskrift 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten og virksomhetenes ansvar for å sørge for at medarbeiderne har tilstrekkelige kunnskaper og kompetanse til å utføre sine oppgaver. Tilskuddsordning Nasjonal ALIS bidrar til å legge til rette for ivaretagelse av dette ansvaret. Spesialistforskriften stiller i dag krav om at veiledere for leger som spesialiserer seg i allmennmedisin som hovedregel skal være nettopp spesialist i allmennmedisin. Dette betyr at kommunene i dag kan benytte pensjonerte spesialister i allmennmedisin til veiledning og supervisjon. For allmennlegene er også sykehusleger naturlige

diskusjonspartnere ved håndtering av en del problemstillinger.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan kapittel 5 «God bruk av personell og kompetanse», viser regjeringen retning for det videre arbeidet innen personellfeltet. Tiltak for at den offentlige helse- og omsorgstjenesten skal være et attraktivt arbeidssted og mtp. fagfolk med rett kompetanse – er tydelig omtalt. Regjeringen arbeider med oppfølging av Ekspertutvalget for gjennomgang av allmennlegetjenesten som har flere forslag innen kompetansefeltet. Regjeringen varslet i Nasjonal helse- og samhandlingsplan at vi vil legge frem en lovproposisjon med meldingsdel om allmennlegetjenesten våren 2025. Regjeringen tar sikte på å sende på høring forslag til endringer i spesialistutdanning og kompetansekrav for leger i kommunale helse- og omsorgstjenester til høsten.

SPØRSMÅL NR. 2026

Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere om en person som i en rettsinstans er fratatt retten til å utøve en virksomhet eller aktivitet i fremtiden, men som har anket dommen, også midlertidig kan fratras denne retten inntil rettskraftig dom foreligger, og vil statsråden bidra til å få oversikt over om bestemmelsen om å frata en person slik rett anvendes i tilstrekkelig grad og sørge for at muligheten for å frata en person slik rett gjøres bedre kjent?

BEGRUNNELSE:

Det vises til dokument nr. 15:1776 (2023-2024) og statsrådens svar på spørsmål stilt i dette.

I rettssaken som omtales i ovenstående dokument har vedkommende fått sin dom i Hordaland tingrett, og ble blant annet fradømt retten til å være trener for jenter under 18 år over en periode på fem år. Dommen er anket, og mannens forsvarer har opplyst til NRK at hennes klient ikke har tatt stilling til hvordan han vil forholde seg til trenergjerningen i påvente av rettskraftig dom. Det fremstår som problematisk at en person som er dømt i en rettsinstans skal kunne gjenoppta en slik trenergjerning i påvente av en ankesak, og det vil være ønskelig å få vurdert om loven bør endres slik at det også bør være mulig å midlertidig å frata noen som er dømt i en rettsinstans

retten til å gjenoppta sin virksomhet eller aktivitet inntil rettskraftig dom foreligger. Hensynet til at barn og unge kan være trygge på sine fritidsarenaer og muligheten for å kunne forebygge seksuelle overgrep, trakassering og vold i idretten bør veie tungt i slike saker.

Uttalelser både fra politiet og advokater i denne saken kan tyde på at muligheten for å frata noen retten til å utøve en virksomhet eller aktivitet i saker som denne ikke er godt nok kjent. For å beskytte barn og unge i idretten og på deres fritidsarenaer bør det vurderes om dette kan gjøres bedre kjent for aktører både innen idrett og andre fritidsaktiviteter og også for politi og andre som håndterer slike saker i rettssystemet.

Statsråden skriver i sitt svar på tidligere stilt spørsmål at hun på nåværende tidspunkt ikke kan uttale seg om hvorvidt straffelovens § 56 anvendes i tilstrekkelig grad overfor personer som er dømt for seksuelle overgrep mot barn og unge fordi det ikke foreligger retningslinjer eller enkelt tilgjengelig data som kan si noe om bruken av rettighetstap i slike saker. Når det fremstår som om det er usikkerhet knyttet til muligheten for å frata noen retten til å utøve en virksomhet eller aktivitet i fremtiden, vil det være nyttig å få på plass en slik oversikt og også retningslinjer for bruken av denne bestemmelsen. En slik oversikt vil kunne danne et godt grunnlag for et videre arbeid med å sikre barn og unge en trygg fritid.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at jeg ikke kan kommentere enkeltsaker, eller håndteringen av disse.

Et rettighetstap trer i kraft den dagen dommen er endelig, det vil si rettskraftig, jf. straffeloven § 58 første ledd. Straffeloven gir ikke hjemmel for midlertidig suspensjon av rettigheter i påvente av rettskraftig dom. Å sikre at barn og unge er trygge på sine fritidsarenaer, er uten tvil et viktig hensyn. Dette må imidlertid avveies mot hensynet til den påståtte lovbrysterens rettsikkerhet. Et rettighetstap etter straffeloven § 56 er å anse som straff, og kan ha svært inngripende konsekvenser for den det gjelder. Den påståtte lovbrysterer må derfor sikres en betryggende behandling av spørsmålet om rettighetstap skal ilegges.

Så har politiet noen andre hjemler for å kunne varsle enkelte aktører, i pågående straffesaker. Politiet har med hjemmel i politiregisterloven § 27, adgang til på eget initiativ å utlevere opplysninger for å forebygge kriminalitet. Jeg vil videre nevne at bruker av tidligere utstedt

politiattest kan be om å få utlevert nye opplysninger av betydning i tilfeller hvor det blir kjent at en trener er involvert i en straffesak, jf. politiregisterloven § 43. Hverken §§ 27 eller 43 forutsetter at det foreligger en rettskraftig dom, dvs. at det kan gis opplysning også om verserende saker. Jeg forutsetter at disse hjemlene benyttes der det er hensiktsmessig.

Vi må til enhver tid vurdere om innretningen på de reglene vi har er gode nok. Departementet arbeider derfor blant annet med å forberede en høring av ulike forslag til endringer i politiattestordningen, og har god dialog med idretten om dette.

Adekquate strafferettslige reaksjoner er en forutsetning for at strafforfølgingen skal virke preventivt og bidra til redusert kriminalitet, og er derfor et av de generelle målene som er satt for straffesaksbehandlingen. Påtalemyndigheten er uavhengig i den enkelte sak. Som jeg påpekte i mitt svar 23. april er straffeloven § 56 et viktig virkemiddel å benytte.

SPØRSMÅL NR. 2027

Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 23. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Statsforvalteren følger den anvisning som fvl. § 34 gir i saker som dette, og vil statsråden ta initiativ til at departementet omgjør Statsforvalters vedtak i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Øygarden kommune innvilget søknad om etablering av en fortøyningsbrygge uten landgang – eller annen tilknytning til land.

I og med at fortøyningsbryggen ikke berørte landarealer, kun sjøarealer – kom regler om strandsonvern i plan- og bygningslovens § 1-8, og korresponderende bestemmelse i kommuneplanens arealdel, ikke til anvendelse. Strandsonereglene gjelder kun fra flomålet og innover på land.

Det var av denne grunn kun kommuneplanens bestemmelse om bruk- og vern av sjø og vassdrag som lå til grunn for kommunens innvilgelse av søknaden om

fortøyningsbryggen. Denne bestemmelsen lyder som følger:

42. Bruk og vern av sjø og vassdrag, fleirbruksområde b. Tiltak eller inngrep som er i konflikt med natur, friluftsliv, ferdslø eller fiske er ikkje tillate, inkludert flytebrygger og kaianlegg. Det kan vurderast unntak for fortøying av anlegg for akvakultur eller utlegging av sjøleidningar for vatn, av løp, varmpumper, straum- og telenett. Heimel: pbl. §§ 11-9 nr. 3 og 11-11 nr. 3.

Som det ses i punkt 42 b) gir bestemmelsen anvisning på et forvaltningsskjønn, hvoretter tiltak kan innvilges dersom det ikke er «i konflikt med natur, friluftsliv, ferdslø eller fiske».

Kommunen foretok den skjønnsutøvelsen som bestemmelsen gir anvisning på, og innvilget fortøyningsbryggen fordi den ikke ble ansett å komme i konflikt med de nevnte hensyn. Likevel omgjorde Statsforvalter i Rogaland kommunens vedtak med følgende begrunnelse:

«Den aktuelle flytebrygga har en størrelse og plassering som vil bidra til å privatisere sjøområdet utanfor egedomen. Brygga vil hindre friluftsliv og ferdslø på sjøen utanfor egedomen. Tiltaket krev difor dispensasjon frå føresegna i bokstav b) i den

ovannemnde føresegna til kommuneplanen. Tiltakshavar har ikkje ønska å søke om dispensasjon. Statsforvaltaren finn på denne begrundning å måtte gjere om på kommunen sitt vedtak til avslag.»

Forvaltningsloven § 34 slår fast at «Der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn.» I denne saken la Statsforvalter ikke vekt på det kommunale forvaltningsskjønn. Statsforvalters vedtak inneholdt heller ingen henvisning til forvaltningsloven § 34.

Svar:

Både regjeringa og eg er oppteken av ei fornuftig arealforvaltning som byggjer på lokaldemokrati og eit stort lokalt handlingsrom for kommunane. Som lokal planmyndigheit skal kommunane derfor ha stor fridom til å fastsetje arealpolitikken. Val av løysingar i ein arealplan byggjer stort sett på lokalpolitiske og planfaglege vurderingar, og her skal statsforvaltaren leggje stor vekt på det kommunale sjølvstyret dersom dei prøver vurderingane kommunen har gjort i arealplanvedtaket. Denne føringa for korleis klageinstansen skal vektleggje omsynet til det kommunale sjølvstyret for lokale forvaltningsskjøn kjem til uttrykk i forvaltningslova § 34.

Representanten tek i spørsmålet opp ein konkret byggjesøknad frå Øygarden kommune. I denne saka har tiltakshavaren søkt om løyve til å leggje ut ei privat flytebrygge i sjøen utanfor sin eiga bustadeigedom. Dette til-

taket er i strid med plan- og bygningslova fordi gjeldande arealplan ikkje tillèt utlegging av flytebryggjer, eller andre tiltak, som er i konflikt med omsynet til natur, friluftsliv, ferdsel eller fiske i sjøareala. I arealdelen til kommuneplanen har Øygarden kommunen gjort ei konkret vurdering av at det er forbode med flytebryggjer i det aktuelle området.

Etter plan- og bygningslova har ein tiltakshavar krav på å få løyve dersom tiltaket ein søker løyve til, er i samsvar med lovgivinga. På den andre sida står ikkje kommunen fritt til å gjere unnatak frå materielle føresegner. Ein søknad om eit tiltak som er i strid med krav i lovgivinga skal derfor avslåast. Når kommunen mottok ein byggjesøknad, har dei ikkje høve til å gi løyve til tiltak i strid med lovgivinga etter si eiga skjønsmessige vurdering, og dei har ikkje høve til å gi planføresegner som utvidar, innskrenkar eller endrar retten til å gi dispensasjon etter plan- og bygningslova kapittel 19. Føresegna i forvaltningslova § 34 om at det skal leggjast stor vekt på omsynet til det kommunale sjølvstyret ved overprøving av det frie skjønnet gjeld berre når det er snakk om overprøving av eit forvaltningsskjøn.

For byggjesøknaden frå Øygarden kommune er føresegna i forvaltningslova § 34 ikkje relevant, og det er ikkje grunnlag for å overprøve den vurderinga statsforvaltaren har gjort av saka når det gjeld tolking av arealdelen til kommuneplanen og vilkåra i lova for å gi løyve. Både kommunen, statsforvaltaren og departementet må følgje norsk lov.

SPØRSMÅL NR. 2028

Innlevert 10. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kunne statsråden tenkt å foreta seg noe for å gi politiet flere verktøy til å bekjempe narkotikamisbruk/salg?

BEGRUNNELSE:

Problematikken rundt rusmiljøene blir stadig større i norske storbyer. Gjengene som selger blir hardere, og ifølge FHIs rapport om bruk av rusmidler er det stadig flere som bruker narkotika. Åpenlyst kjøp og salg av narkotika er blitt dagligdags i flere norske nabolag. Dette rammer be-

boere og næringsdrivende i områdene det pågår. Politiet opplever at de har mista verktøy i sin verktøykasse etter at Riksadvokaten har tolka politiske signal på sin måte.

I Bergen befinner det største åpne rusmiljøet seg i Vågsbunnen. Store ansamlinger blant rusmisbrukere har gjort nabolaget ubeboelig, og næringsdrivende har flyttet virksomheten fra området. Naboer i området føler seg fanget innimellom støy, bosslukt, sprøytespisser og urinering. Området er også blitt en markeds plass for kjøp og salg av narkotika der mennesker utenfor det aktive rusmiljøet også har tilgang til å handle.

Leder av politiet i Stor-Bergen fortalte nylig på et folkemøte at politiet ikke har anledning til å gripe inn i den ulovlige rusbruken, da nasjonale myndigheter ikke tillater dem å gå etter rusmisbrukere etter Riksadvokaten sine føringer. Han kunne også fortelle at politiet står i en krevende ressursituasjon som gjør det vanskelig for dem å prioritere slike saker.

I en tid med økende ungdomskriminalitet er det viktig at myndighetene slår ned på kjøp og salg av narkotika. Dette for å hindre rekruttering til kriminelle gjenger. Det må ikke bli en generell oppfattelse at narkotika er legalisert noe det ikke er.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre at politiet fortsatt skal ha egnede virkemidler for å kunne avdekke og motvirke bruk og befatning med narkotika. Regjeringen har derfor nedsett et utvalg som skal se nærmere på strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmål i lys av den siste tids rettsutvikling på området. Politiet har en viktig forbyggende rolle for å bekjempe narkotikakriminalitet.

Som en del av bakgrunnen for utredningen vises det til utvalgets mandat der det blant annet fremgår:

Den beskrevne rettsutviklingen har ført til at særlig førstelinjen i politiet har gitt uttrykk for at det hersker usikkerhet om hvordan regelverket for bruk av tvangsmidler skal praktiseres i saker som gjelder bruk av og

befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk. Det har også blitt argumentert for at det med gjeldende rettstilstand er krevende å avdekke rusmiddelbruk blant unge, og at politiet dermed ikke har gode nok muligheter for å sette inn tiltak for å motvirke slik rusmiddelbruk. Andre aktører har vist til at Høyesteretts avgjørelser ikke avklarer hvem som skal anses som rusavhengig, og hvordan dette skal avgjøres, se blant annet rapporten «Rus og menneskerettigheter» fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), som ble publisert 21. september 2022.

Utvalget skal avgi sin utredning i form av en NOU innen 12 måneder etter oppstart av arbeidet. Jeg viser for øvrig til mandatet i sin helhet for en nærmere beskrivelse av utredningen. Jeg ser frem til å motta Rushåndhevingsutvalgets rapport om kort tid.

Jeg minne om at bekjempelse og forebygging av kriminalitet og rusmisbruk ikke er en oppgave for politiet alene. Flere samfunnsaktører har også viktige roller og ansvar i det forebyggende arbeidet. Regjeringen er opptatt av å forbedre det tverretatlige arbeidet med rusforebygging. Målet er å forebygge, å oppdage rusproblematikk tidlig og at mennesker med rusavhengighet skal møtes med hjelp og behandling istedenfor strafferettslige reaksjoner. Samtidig vil regjeringen gå imot en generell avkriminalisering av narkotika.

SPØRSMÅL NR. 2029

Innlevert 11. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 23. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Nordfjord Sjukehus er av Ap og Sp i regjering, med noverande statsminister som helseminister, blinka ut som ein nasjonal modell for «Framtidas Lokalsjukehus». Eitt sentralt element i modellen er ein skadepoliklinikk som behandlar pasientar med mindre alvorlege skadar og kirurgiske lidningar som kan avklarast og eventuelt behandlast lokalt.

Er helseministeren samd i at skadepoliklinikken er eit sentralt element i den nasjonale modellen for «Framtidas Lokalsjukehus» for å sikre eit fullgodt akuttilbod for befolkninga i Nordfjord?

GRUNNGJEVING:

Då Ap og Sp sist sat i regjering (2005-2013), vart ortopedisk avdeling og fødeavdelinga ved Nordfjord Sjukehus lagt ned. I staden ga Ap/Sp/SV-regjeringa Helse Vest i oppdrag å utvikle ein nasjonal modell for «Framtidas Lokalsjukehus» ved Nordfjord sjukehus, med øyremerka midlar løyvd til dette.

Modellen for «Framtidas Lokalsjukehus» vart utvikla i perioden 2011-2013, jmf sluttrapport frå mars 2013, og implementert ved Nordfjord sjukehus bygd på tilrådingane og føringar frå regjeringa Stoltenberg, mellom anna i eit eige brev om Nordfjord sjukehus si framtid

stila til Helse Vest frå dåverande Helseminister Jonas Gahr Støre (Ap) i 2013, der Støre m a skriv følgande:

«Modellen som er foreslått for Nordfjord sjukehus inneber eit sjukehus med indremedisinsk døgntilbod, skadepoliklinikk, eit breitt dagbehandlingstilbod, utvida og nye polikliniske tenester, psykisk helsevern og rusbehandling, ei «God Start»-ein- ing og støttetenster.»

Skadepoliklinikken er som Helseminister Støre her understrekar eit sentralt element, ikkje minst fordi Nordfjord sjukehus ikkje lenger har ei ortopedisk avdeling slik andre sjukehus som hovudregel har. Skadepoliklinikken har to hovudfunksjonar; akutthjelp og kontrollar etter operasjon eller skadar. Det er også viktig å merke seg at dei ulike elementa i modellen heng nøye saman – og at dersom eitt eller fleire av elementa vert fjerna, vil heile modellen fort «falle saman».

Helse Førde har nyleg varsla at dei vurderer å legge ned skadepoliklinikken ved Nordfjord Sjukehus. Etter under- teikna si vurdering er det ikkje berre svært uheldig for befolkninga og samfunnstryggleiken i Nordfjord – meng også eit krystallklart brot med den samla modellen for Framtidas Lokalsjukehus i Nordfjord som Ap og Sp i re- gjering fekk på plass i 2011-13 som ei alternativ løysing etter at Ap og Sp i regjering sto ansvarleg for nedlegging av ortopedisk avdeling og fødeavdelinga ved sjukehuset.

Når Ap og Sp på nytt sit i regjering, legg eg til grunn at Helseministeren umiddelbart vil klargjere over- for Helse Vest/Helse Førde at modellen for «Framtidas Lokalsjukehus» skal ligge fast, og at ikkje folk i Nordfjord endå ein gong skal oppleve at Ap og Sp i regjering gir grønt lys for nedbygging av helsetilbod og kvardagstryggleik for folk i Nordfjord.

Svar:

For å belyse den aktuelle saken som representanten Bjørlo stiller spørsmål ved, er det innhentet en uttalelse fra Helse Vest RHF. De kan på vegne av Helse Førde HF opplyse at skadepoliklinikken ved Nordfjord sjukehus er i full drift. Det gjøres imidlertid noen vurderinger av mulige endringer i driften av klinikken, men det er ikke fattet noen beslutning om dette.

Helse Vest RHF opplyser følgende:

Skadepoliklinikken ved Nordfjord sjukehus har to hovedfunksjoner, henholdsvis akutthjelp og kontroller etter operasjon eller skader. Ved gjennomgang av pasientvolumet i 2023 har Helse Førde HF sett at skadepoliklinikken tar imot få pasienter på kveld, natt og helg. Dette gjelder pasienter som kommer inn til behandling av lettere skader. Mer alvorlige skader blir sendt til Førde sentralsjukehus eller Haukeland universitetssjukehus, og dette gjelder uavhengig av om skadepoliklinikken blir opprettholdt som i dag eller om det gjøres endringer. Bakgrunnen for at Helse Førde HF vurderer tilbudet, er at skadepoliklinikken har en kostbar vaktordning

som treffer relativt få pasienter – og helseforetaket har behov for en god og hensiktsmessig bruk av ressursene. Vurderingene som pågår blir gjort sammen med berørte parter, og det er i vår gjennomført møter med kommuner, brukerrepresentant, ansatte sine organisasjoner og ver- netjeneste. En avgjørelse vil først bli tatt etter at tilbudet er grundig gjennomgått, både med hensyn til hvordan det er innrettet i dag og hvordan det eventuelt kan bli organi- sert i framtiden.

Utviklingsprosjektet «Framtidas lokalsjukehus ved Nordfjord sjukehus» som representanten Bjørlo viser til, var et nasjonalt pilotprosjekt gjennomført i samarbeid mellom Helse Vest RHF og Helse Førde HF. Prosjektperi- oden var fra november 2011 til mars 2013, og Helse Førde HF har i etterkant hatt ansvar for å iverksette definerte og vedtatte tiltak.

Et grunnleggende hensyn for meg er at pasienter og brukere i hele landet skal ha tilgang til trygge og gode helse- og omsorgstjenester til rett tid, og på rett sted. Prin- sippet om å desentralisere det vi kan og sentralisere det vi må av hensyn til kvalitet, skal fortsatt gjelde. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har vi sagt at regjeringen vil sikre et fortsatt desentralisert spesialisthelsetjenestetil- bud av god kvalitet. Det vil imidlertid være nødvendig med endringer og utviklingsarbeid for å kunne ivareta dette også i årene framover. Ved eventuelle endringer i tje- nestetilbud, legger jeg til grunn at pasienter skal bli godt ivaretatt. Regjeringen vil arbeide for å sikre innbyggerne tilgjengelige spesialisthelsetjenester av god kvalitet gjen- nom samarbeid mellom store og små sykehus, ambulante tjenester, hjemmesykehus, samarbeid med kommunene og ved bruk av digitale løsninger.

SPØRSMÅL NR. 2030**Innlevert 12. mai 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 24. mai 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

En av Fornybar Norges direktører begikk nylig den blasfemiske handlingen å ytre at kjernekraft muligens kunne erstatte noe vindkraft ved utløpet av vindparkeres levetid, altså om 20-25 år. Både Fornybar Norge og energiministeren har flere ganger uttalt seg negativ til kjernekraft pga. det ikke er en løsning på kort sikt.

Kan statsråden avklare om han deler Fornybar Norges vurdering av at kjernekraft aldri er aktuelt for Norge, og om det er fra informasjon og møter med Fornybar Norge konklusjonen om å være imot kjernekraft er fattet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge statsrådens kalender og nyhetsartikler, så har statsråden hyppig dialog med Fornybar Norge, og ifølge offentlige artikler deler statsråden i stor grad organisasjonens syn på det framtidige norske energisystemet.

Nylig uttalte en av Fornybar Norges direktører følgende:

"Å erstatte noen vindkraftverk med kjernekraft i 2045 er en reell mulighet".

Men selv ikke langt fram i tid virker kjernekraft å være aktuelt for Fornybar Norge. Og direktøren ble ettertrykkelig kastet under bussen, satt på plass og dementi utstedt.

Det er tydeligvis ikke det at kjernekraft er langt fram som er problemet for Fornybar Norge, det er selve kjernekraft.

Det er ønskelig å få vite om statsrådets aversjon mot kjernekraft er konkludert med på eget grunnlag, eller kopiert av Fornybar Norge, lobbyorganisasjonen for fornybar energi.

Svar:

Det er ingen tvil om at kjernekraft vil utgjøre en viktig del av energimiksen i Europa fremover, men kjernekraft løser ikke de utfordringene Norge står overfor på kort og mellomland sikt. Kjernekraft er en utfordrende og kompleks energikilde med en rekke utfordringer, spesielt knyttet til kostnader, avfallshåndtering, sikkerhet og mangel på driftskompetanse her i landet.

Som jeg tidligere har sagt, kan det ikke utelukkes at kjernekraft kan bli aktuelt også i Norge på lang sikt. Samtidig har kjernekraft aldri vært en del av den norske kraftforsyningen. Vi har derfor et behov for å fremskaffe et oppdatert og solid kunnskapsgrunnlag for fremtidige beslutninger om kjernekraft. Derfor har regjeringen varslet at vi vil nedsette et ekspertutvalg for å gjøre en bred gjennomgang av ulike sider ved kjernekraft i Norge.

Samtidig har regjeringen vært klar på at kjernekraft ikke er en energiproduksjon vi bør prioritere å utvikle i Norge nå. Vi har fortsatt et stort potensial og betydelig kompetanse på fornybar kraftproduksjon til lands og til havs, og det er også her regjeringen mener vi skal konsentrere innsatsen vår.

SPØRSMÅL NR. 2031**Innlevert 12. mai 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 16. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Jeg takker for svaret på spørsmål 15:1962 fra meg forrige uke, men minner statsråden på at hele spørsmålet ikke ble besvart. Første del av spørsmålet forble ubesvart, derfor gjentas det under, med tillegg.

Kan finansministeren avklare om og hvilke tiltak regjeringen utreder som kan redusere effektene av kronensalg på kronkursen, samt om man ser på måter å øke aktiviteten, likviditeten, samt viktigheten av NOK ved

diverse tiltak som f.eks. salg av gass i norske kroner, eller annet?

BEGRUNNELSE:

I svaret på mitt spørsmål skriver finansministeren:

"En løsning der norske foretak kan betale skatt i andre valutaer enn den norske kronen kan gjøre at kronen mister sin betydning som valuta, ved at selskapene kun forholder seg til en annen valuta. Dette er kjent som såkalt valutasubstitusjon, som innebærer at en fremmed valuta tar over eller får en betydelig rolle som monetær måleenhet og transaksjonsmiddel i et land."

Rentestrateg Lars Mouland svarer i diskusjonen om den Norske kronen og skatt i dollar følgende i en artikkel på E24 følgende:

"Vi bør beholde de strømmene vi har i kronemarkedet i dag, og helst burde vi fått enda flere strømmer, sier han.

Hvis vi kunne fått europeerne til å betale for gass i kroner, ville det vært kjempebra. Da ville vi ha fått enda flere strømmer av norske kroner, og da ville det ha blitt mer likviditet i markedet. Det er lite handel i kroner i det internasjonale markedet. Mye handles i dollar, og det bidrar til en sterk dollar."

<https://e24.no/boers-og-finans/i/rPA12A/nei-til-oljeskatt-i-dollar-kan-gjoere-at-kronen-mister-sin-betydning>

Det er også en interessant tanke, og som begrunnet i forrige spørsmål, samt repetert i dette, så ønskes det avklaring på om regjeringen ser på mulige tiltak for å styrke kronkursen, samt evt. hvilke tiltak.

Svar:

Når det gjelder tiltak som kan redusere effektene av kronosalg på kronkursen, viser jeg til mitt tidligere svar. Der beskrev jeg hvordan petroleumsmekanismen samlet sett fører til et netto kjøp av kroner tilsvarende størrelsen på det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet har steget over tid, og det har vært en tilsvarende økning i netto kjøp av kroner.

For staten vil det være kostnadskrevende og lite formålstjenlig å legge opp til veksling av valuta til kroner for deretter å veksle tilbake igjen uten annet formål enn å skape flere valutatransaksjoner, og jeg finner det ikke hensiktsmessig å utrede slike tiltak nærmere.

Det er ikke noe som tyder på at markedet for norske kroner ikke er velfungerende. Jeg vil igjen vise til mitt forrige svar, der jeg skrev at svekkelsen av kronen vi har sett i det siste har sammenfalt med en svekkelse av sammenlignbare valutaer. Det tilsier at kronesvekkelsen ikke skyldes særnorske forhold, men heller at de store valutæne, og særlig dollaren, har styrket seg.

SPØRSMÅL NR. 2032

Innlevert 12. mai 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 21. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden fremskaffe en oversikt over hvor mange VTA- plasser som er etablert eller er planlagt til tiltaksarrangører i de ulike fylkene i 2024, og kan statsråden redegjøre for hvor mange nye VTA-plasser Bergen har fått hittil i 2024?

BEGRUNNELSE:

I Dokument nr. 15:160 (2023-2024) spurte jeg arbeidsministeren om hun kunne redegjøre for hvor mange av de lovede 500 nye VTA- plassene som kunne forventes å komme til Vestland, og Bergen spesielt i 2024. Statsrådets svar var ikke klart eller særlig forpliktende.

Nå er det gått 7 måneder og mange lurer på hvor og når disse VTA- plassene kommer. Bare i Bergen på Nordnes Verksteder står 12 stk. på venteliste, det er grunn til å tror at ventelistene er lange også andre steder.

Dette vekker selvsagt bekymring og står i sterk kontrast til de lovnadene tiltaksaktører, familier og ikke minst enkeltmenneskene dette gjelder opplevde som forpliktende og meget klare.

Svar:

For å besvare spørsmålene har Arbeids- og inkluderingsdepartementet innhentet tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Spørsmål om hvor mange nye plasser som er etablert hittil i år:

Det ble etablert 290 nye VTA-plasser på landsbasis fra desember 2023 til april 2024. Av disse ble 33 nye plasser opprettet i Vestland fylke hvorav 21 plasser i VTA i ordinær virksomhet og 12 plasser i VTA i forhåndsgodkjent virksomhet.

I samme periode økte antall VTA-plasser ved NAV Bergen fra 495 til 508, en vekst på 13 plasser. Ni av plassene ble opprettet i VTA i ordinær virksomhet og fire i VTA i forhåndsgodkjent virksomhet.

Når det gjelder tall for øvrige fylker viser jeg til vedlagte tabell.

Spørsmål om planlagte plasser i 2024

Representanten har også stilt spørsmål om hvor mange plasser som er planlagt i de ulike fylkene. Arbeids- og velferdsdirektoratet fordeler ikke plasser, men tiltaksmidler. VTA har to varianter, VTA i ordinær og VTA i forhåndsgodkjent virksomhet, med ulike tiltakssatser. Det faktiske antall plasser vil være avhengig av hvordan

NAV fylkesledd prioriterer mellom de to variantene av VTA innenfor tildelt ramme.

I 2024 er NAV Vestlands andel av VTA-midlene 233,4 mill. kroner. Det er en vekst på 18,9 mill. kroner fra året før.

Når det gjelder øvrige fylker henviser jeg til vedlagte tabell.

Fordeling av nye VTA-plasser mellom arbeid i ordinær virksomhet og forhåndsgodkjent virksomhet:

Når det opprettes nye plasser i VTA, vurderer Arbeids- og velferdsetaten sammensetningen på bakgrunn av individuelle behov og eksisterende tilbud i forhåndsgodkjente virksomheter og muligheter i ordinære virksomheter lokalt. For noen vil VTA i ordinær virksomhet være det beste tilbudet, mens andre vil ha et oppfølgingsbehov som tilsier plass i forhåndsgodkjent virksomhet, hvor oppfølgingen av deltakerne er tettere. De siste årene har de fleste nye plasser i VTA blitt etablert i ordinære virksomheter. Hittil i år er nær halvparten av de nye plassene opprettet i forhåndsgodkjente virksomheter.

Vedlegg:

Tabell med oversikt over fylkesvis vekst i antall VTA-plasser fra desember 2023 til april 2024 (gjennomsnitt for måneden) samt fylkesvis tildeling av budsjettramme i 2023 og 2024.

Varig tilrettelagt arbeid	Antall tiltaksplasser					Kroner (i tusen)		
	Desember 2023	April 2024	Endringssum	Endring VTA-O	Endring VTA-S	Ramme 2023	Ramme 2024	Endringramme
NAV Øst-Viken	1 800	1 836	36	9	26	267 415	291 731	24 316
NAV Oslo	760	795	35	16	19	123 078	137 118	14 040
NAV Innlandet	976	1 009	33	11	22	148 504	162 974	14 470
NAV Vest-Viken	983	997	14	4	10	138 750	152 406	13 656
NAV Vestfold og Telemark	1 212	1 242	30	7	23	186 444	204 123	17 679
NAV Agder	1 213	1 234	21	14	7	164 983	179 984	15 001
NAV Rogaland	1 029	1 028	-1	2	-3	159 743	175 008	15 265
NAV Vestland	1 406	1 440	33	21	12	214 459	233 366	18 907
NAV Møre og Romsdal	577	582	5	3	2	87 500	95 372	7 872
NAV Nordland	860	863	3	11	-8	129 007	139 227	10 220
NAV Troms og Finnmark	759	790	31	13	19	127 835	137 189	9 354
NAV Trøndelag	1 495	1 509	14	20	-6	199 658	213 390	13 732

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

SPØRSMÅL NR. 2033**Innlevert 12. mai 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 22. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilket fokus har barne- og familieministeren på ufrivillig barnløse, og kan hun redegjøre for hvilke hjelpetilbud som ev. finnes eller er planlagt for denne gruppen?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede får ulike henvendelser fra mennesker som sliter med ufrivillig barnløshet, senest denne uken i en e-post.

"Ufrivillig barnløshet- behovet for oppfølging av den mentale påkjenningen.

Ufrivillig barnløshet beskrives som en livskrise på lik linje med andre kriser i livet, som sykdom og død i nær familie. Det er høyere forekomst av angst og depresjon både blant kvinnene og mennene, enn i befolkningen ellers. Mange unngår å dele hva de går igjennom, selv med de aller nærmeste. Det å ikke få barn blir et usynlig tap og mange forteller at de ikke får den anerkjennelsen de trenger fra omgivelsene. Mange gjennomgår behandling med assistert befruktning, selv om det er uvisst hvor lang tid det tar, og om de i det hele tatt vil lykkes med sitt familieprosjekt. De opplever håp og skuffelser, og den økonomiske belastningen kan i tillegg være stor. I flere tiår har behandlere og helsepersonell vært klar over den enorme belastningen det er for disse gruppene, men ikke hatt anledning til å lage et støtteprogram, som også skal hjelpe individene til å tenke gjennom alternative løsninger.

Med ufrivillig barnløshet følger det følelse av skam, mislykkethet og utenforskap. Det går ut over seksuallivet og det er også økt fare for samlivsbrudd. Den økte belastningen på paret og den enkelte er heller ikke den beste starten for den nye familien.

Samfunnets fokus på barn og barnefamilier forteller oss hvor høyt vi setter det å skape vår egen familie. Vi blir fortalt hvor viktig barn er for å leve tilfredsstillende liv, og det offentlige betaler for medisinsk behandling. Mye av det sosiale limet mellom voksne er sentrert omkring barnas aktiviteter. Barnløshet, for de som forblir barnløse, er en livslang belastning, som holder grepet helt inn i alderdommen, der ensomheten og utenforskapet kan forsterkes igjen. Vi overlater en stor andel av omsorgen for eldre til deres yngre familiemedlemmer.

15 prosent av alle par strever med å få barn, i tillegg kommer alle de enslige som søker behandling. I hver skoleklasse er to elever unnfanget ved hjelp av assistert befruktning. 1 av 6 kvinner og 1 av 4 menn har ikke barn ved 45-års alderen. En alder der de aller fleste hadde sett for seg at de en dag fikk familie og barn.

Ufrivillig barnløse som strever er ikke en gruppe som ønsker å stå frem, heve stemmen og fortelle om noe av det mest sårbare i livet. Den psykiske helsen til de som strever med ufrivillig barnløshet blir i svært liten grad ivaretatt, og denne sårbare gruppen trenger nå hjelp."

Svar:

Etter avtale med barne- og familieministeren, besvarer jeg som helse- og omsorgsminister spørsmålet.

Jeg deler bekymringen for belastningen det er for mennesker som opplever ufrivillig barnløshet, med følelser som skam, mislykkethet og utenforskap, samt risiko for samlivsproblemer.

Barnløshet kan som du skriver, gi følelser som sorg, engstelse, nedstemthet og isolasjon. Disse følelsene kan variere i alvorlighetsgrad og skiller seg ikke fra annen type sorg, engstelse, nedstemthet og isolasjon. Mennesker som får psykiske helseproblemer som følge av ufrivillig barnløshet, skal få tilbud om kartlegging, behandling og oppfølging i det ordinære tjenesteapparatet. Det er fastleger som har det primære ansvaret for å vurdere personenes psykiske helsetilstand og det eventuelle behovet for henvisning til spesialisthelsetjenesten (DPS og/eller avtalespesialist).

Mange kommuner har lavterskeltilbud om rask psykisk helsehjelp. Tjenesten er gratis, og en trenger ikke legehenvising for å ta kontakt. Det er allikevel oppfordret til samarbeid med fastlege for å sikre et helhetlig tjenestetilbud. Rask psykisk helsehjelp er utførlig beskrevet på helsenorge.no, med veiledning om hvordan fastleger kan bistå, hvordan personer får kontakt, og alternative tjenestetilbud en kan oppsøke. Det er også en henvisning til digitale selvhjelpsverktøy som viser forskningsmessig god effekt på milde til moderate psykiske lidelser slik mennesker med ufrivillig barnløshet kan oppleve.

Regjeringen har stor oppmerksomhet på psykisk helse. For de fleste pasienter er fastlegen et naturlig første møte med helsetjenesten. Økende utfordringer med kapasitet i fastlegeordningen har gått utover tilgjengeligheten til fastlege og har rammet sårbare pasienter mest. Regjeringen har derfor gjennomført en historisk styrking av allmennlegetjenesten og det rekrutteres nå flere leger inn i ordningen enn noen gang – og antall pasienter uten tilgang til fastlege går ned. Regjeringen har i Nasjonal helse- og samhandlingsplan (2023-24) varslet at det fortsatt er nødvendig med grep i allmennlege-tjenesten, blant annet for å bedre møte behovene til mer sårbare grupper. Nasjonal helse- og samhandlingsplan omtaler personer med alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer som en av de prioriterte pasientgruppene for samarbeid i helsefelleskapene, samt måter tjenestetilbud til personer med psykiske lidelser kan styrkes og forbedres.

I regjeringens Opptrappingsplan for psykisk helse (2023-33), beskriver vi hvordan vi vil jobbe for at flere skal

oppleve god psykisk helse og livskvalitet, samt at hjelp skal være lett tilgjengelig når den trengs. Opptrappingssplanen omfatter hele befolkningen og hele bredden i det psykiske helsearbeidet, fra forebygging og helsefremming – til hjelp, behandling og oppfølging i kommunen og spesialisthelsetjenesten. I planen sier regjeringen at vi vil styrke tilgangen til lavterskeltilbud i kommunene og til psykisk helsevern. Vi vil også utrede muligheten for å ut-

vide målgruppen som får hjelp av rask psykisk helsehjelp i kommunene.

Regjeringen lanserer snart en ny kvinnehelsestrategi. Denne vil omtale at regjeringen ønsker mer kunnskap om tjenestetilbud til kvinner i fertilitetsbehandling. Strategien retter også oppmerksomhet på at terskelen for å få hjelp til psykiske lidelser bør bli lavere og at personer med alvorlige psykiske lidelser må få mer helhetlig behandling og oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 2034

Innlevert 12. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 21. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når ble Justisdepartementet gjort kjent med at også PST skal autorisere de ansatte ved de lokale PST-enhetene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stortingets spørsmål nr. 1901.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar til representanten Thorsvik om dette temaet jf. Stortingets spørsmål nr. 229 og nr. 331 i 2022 og nr. 1444 og 1901 i 2024, samt svar til representanten Hagen på spørsmål 272 i 2022. I tillegg viser jeg til

mitt svar til representanten under Stortingets spørretime 8. februar 2023.

Det er noe uklart for meg om representanten spør om praksis for autorisering av de lokale distriktsenhetsslederne i PST, eller om spørsmålet er knyttet til de lokalt PST-ansatte som er underlagt distriktsenhetslederen. Som jeg har vist til i mitt svar til Stortinget på spørsmål nr. 1444 og 1901 i 2024, opplyser PST at de lokale distriktsenhetsslederne blir autorisert av både lokal politimester og av Sjef PST.

Når det gjelder utviklingen av praksisen for autorisasjon viser jeg til mitt svar til Stortinget på skriftlig spørsmål 229 og 331 i 2022. For en nærmere beskrivelse av dette viser jeg til PSTs brev til Justis- og beredskapsdepartementet datert 11. november 2022, som var vedlagt mitt svar til Stortinget på skriftlig spørsmål nr. 331 i 2022.

SPØRSMÅL NR. 2035

Innlevert 13. mai 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 21. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Mener den norske regjeringen at et norsk universitet, fakultet, institutt eller annet forskningsmiljø som velger

å boikotte et israelsk universitet eller annet israelsk forskningsmiljø kan delta i ERC ved å søke om og ta imot midler til forskning, eller må norske forskningsmiljøer som

vil boikotte Israel ta konsekvensen og avstå fra deltagelse i ERC?

BEGRUNNELSE:

Det europeiske forskningsrådet – European Research Council (ERC) – ble opprettet av EU i 2007 for å fremme fremragende grunnforskning i Europa. ERC er underlagt Europakommisjonen og får sine midler gjennom EUs rammeprogrammer for forskning og innovasjon. Det meste av midlene går direkte til enkeltforskere eller forskergrupper. Tildelingen skjer på basis av konkurranse der vitenskapelig kvalitet tillegges avgjørende vekt. ERC er viktig for Norge, og vi har aldri før hatt så høy uttelling i ERC som i 2023.

Israel er et fremragende land på en rekke forskningsfelt. Israel har i mange år vært assosiert med EUs rammeverk for forskning, og deltar i aktiviteter i ERC. Norske forskere har ERC-midler til forskningsprosjekter hvor også israelske forskere deltar. I 2020 fikk f.eks. norske hjerneforskere et stort forskningsprosjekt i samarbeid med forskere ved Hebrew University i Jerusalem. I 2023 fikk norske plantebiologer et annet stort prosjekt sammen med forskere fra bl.a. Tel Aviv University. Dette er svært prestisjetunge prosjekter med millioner av kroner til norsk-israelsk forskningssamarbeid.

ERC arbeider ut fra en policy hvor det er forbudt å diskriminere på grunnlag av nasjonal eller etnisk til-

hørighet. Boikott av israelske forskere vil bryte ERC sine retningslinjer. Seks norske forskere fikk i 2023 finansiering fra ERC, med en samlet tildeling på 22,2 millioner euro.

Svar:

Internasjonalt samarbeid innanfor høgare utdanning og forskning bidreg til å auke kvaliteten i norske fagmiljø, og er viktig for kunnskapsutvikling om dei store utfordringane verda står ovanfor. Norske høgare utdanningsinstitusjonar har stor grad av autonomi. Det er opp til institusjonane og fagmiljøa å vurdere konkrete faglege samarbeid innanfor dei rammene som er sett. Regjeringa har ikkje gitt særskilde føringar for samarbeid med institusjonar eller forskingsmiljø i Israel.

Det europeiske forskningsrådet (ERC) vurderer søknader berre ut frå kriterium om vitenskapleg kvalitet. Policyen om forbod mot diskriminering, som representanten referer til i grunngevinga for sitt spørsmål, gjeld for prosessen der søknadar blir evaluerte. Den skal være nøytral og rettferdig overfor alle søkarar.

Det at nokre norske universitet og høgskolar har valt å avslutte eller setje på vent samarbeidsavtalar med lærestader i Israel på bakgrunn av Israels krigføring på Gaza, får ikkje konsekvensar for fagmiljøas moglegheit til å søke ERC om forskingsmidlar.

SPØRSMÅL NR. 2036

Innlevert 13. mai 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 21. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden avkrefte rykter og påstander som verserer, ikke minst på bakgrunn av uttalelser fra sjefen for Luftforsvaret Rolf Folland, om at Luftforsvaret har til hensikt å flytte eller nedbygge Joint Air Operations Center (JAOC) sitt anlegg i Sørreisa (tidligere 131 luftving Sørreisa) til fordel for Rygge?

BEGRUNNELSE:

Anlegget i Sørreisa er det nyeste og mest moderne av sitt slag i Norge, kanskje i hele NATO. Det oppfyller de fleste militære krav til å være en vital del av et moderne luftoperasjonssenter. Investeringene som er gjort i Sørreisa er

betydelige og forutsetningene for å overvåke luftrommet er bedre der enn ved noen annen lokasjon i Norge. I krise, konflikt eller krig.

Det vil derfor fremstå uforståelig dersom dette viktige miljøet skal flyttes eller på annet vis nedbygges. Både av hensyn til en rasjonell ressursbruk, nyttiggjøring av tidligere investeringer, bevaring av kompetanse og tilstedeværelse i nord i en tid hvor Forsvaret skal rustes opp.

Derfor er det med en viss uro at man registrerer at uttalelser fra generalmajor Rolf Folland er egnet til å forstås som at Luftforsvaret har til hensikt å legge ned miljøet i Sørreisa til fordel for Rygge.

Spørsmålsstiller ønsker derfor at forsvarsministeren klargjør hvilke planer det arbeides med i Luftforsvaret på dette området med hensyn til Sørreisa.

Svar:

Det foreligger i dag ingen planer om å redusere Luftforsvarets fotavtrykk på Sørreisa.

I regjeringens forslag til ny langtidsplan legges det til grunn at evnen til å understøtte luftoperasjoner i hele

landet forsterkes og at eksisterende baser videreføres og styrkes. Det skal blant annet etableres et regionalt vedlikeholdssenter (RVS) på Sørreisa for understøttelse av nye luftovervåkingssensorer.

Utviklingen av det nasjonale luftoperasjonssenteret fortsetter. En eventuell beslutning om utvikling til et regionalt luftoperasjonssenter vil sees i sammenheng med pågående vurderinger i NATO, og de fagmilitære råd regjeringen mottar.

SPØRSMÅL NR. 2037

Innlevert 13. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 22. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan den økte grensehandelen i 2024 har påvirket skatteinntektene og økonomien i kommunene langs grensen, og hvilke tiltak vurderer regjeringen å implementere for å støtte kommunene som er negativt påvirket av den økte grensehandelen?

BEGRUNNELSE:

I lys av den markante økningen i grensehandelen vi har sett i 2024, ønsker jeg å forstå hvilken innvirkning dette har på økonomien i våre grensekommuner. Grensehandelen representerer en betydelig økonomisk aktivitet som kan ha negative konsekvenser for lokale næringsliv og offentlige inntekter.

Det er grunn til bekymring for at økte handelslekkasjer til Sverige kan føre til nedgang i lokale skatteinntekter, noe som igjen kan påvirke kommunenes evne til å levere viktige tjenester til sine innbyggere.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) grensehandelsundersøkelse handlet nordmenn for om lag 2,4 mrd. kroner på dagsturer til utlandet i 1. kvartal 2024, nesten en halv mrd. kroner mer enn på samme tid i fjor. SSB peker på tidlig påske som en viktig årsak til veksten i grensehandelen. Årets påske var i 1. kvartal, mens den i fjor falt i 2. kvartal. Videre viser SSB til at grensehandelsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet om de publiserte tallene. Det er for tidlig å si hvordan grensehandelen vil utvikle seg i 2024.

Fra 1. januar 2023 endret SSB metode for å samle inn data til grensehandelsundersøkelsen. Forbedringen av undersøkelsen har gitt SSB informasjon som tyder på at de tidligere kan ha overestimert grensehandelen noe. Av den grunn blir usikkerheten stor når perioder før og etter omleggingen av statistikken sammenlignes. Det er likevel verdt å merke seg at SSB anslo grensehandelen til 3,9 mrd. kroner i 1. kvartal 2019, mens handelen altså anslås til 2,4 mrd. kroner i 1. kvartal i år. Selv om disse tallene ikke er direkte sammenlignbare, tyder det på at grensehandelen fremdeles er under nivået fra før pandemien, målt i nominelle priser.

SPØRSMÅL NR. 2038**Innlevert 13. mai 2024 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 24. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan vurderer utenriksministeren anbefalingene i Enrico Lettas rapport om framtiden til det indre markedet i Europa, og hvilke norske posisjoner vil den norske utenriktjenesten bli instruert til å prioritere i påvirkningssarbeidet overfor EU?

BEGRUNNELSE:

Letta-rapporten kommer til å ligge til grunn for helt sentrale debatter i den kommende femårsperioden i EUs politiske organer. Den tidligere italienske statsministeren Enrico Letta foreslår blant annet å utvide det indre markedet til å omfatte sektorene finans, energi og elektronisk kommunikasjon, og han foreslår en enhetlig europeisk næringslivsregulering.

Som medlem av det indre markedet vil politikuttvikling på disse områdene selvfølgelig ha stor betydning for Norge, men på grunn av vår tilknytningsform deltar vi ikke i de formelle prosessene hvor politikken skal vedtas. Sårbarheten vår blir enda større av at EU nå retter mye av oppmerksomheten om det indre markedet inn mot å forsvare det mot utfordringer fra omverdenen. Selv om vi er del av det indre markedet, vil vi i mange tilfeller bli oppfattet som et utenforland også i spørsmål som berører det indre markedet. Det er blant annet illustrert ved at EU ikke anser forordningen om tredjelands subsidier som EØS-relevant. Jeg ønsker derfor å få vite hvordan utenriksministeren tenker at Norge kan få gjennomslag for våre synspunkter og prioriteter for det indre markedet.

Svar:

Letta-rapporten beskriver hvordan både EU og verden for øvrig har forandret seg fundamentalt siden etableringen av det indre markedet i 1993. Et sentralt poeng er at EU raskt må videreutvikle det indre markedet i henhold til egne ambisjoner og sårbarheter i det som er blitt en stadig mer krevende ekstern kontekst.

Norge har et sterkt interesse- og verdifelleskap med EU, og deler mye av analysen som ligger til grunn for rapporten. Et velfungerende og modernisert indre marked er viktig for norsk verdiskapning, og det er også derfor regjeringen har trappet opp innsatsen for å redusere etterslepet av rettsakter for inkorporering i EØS-avtalen. Som del av det indre markedet gjennom EØS-avtalen er det i vår interesse å bidra konstruktivt når EUs medlemsland fremover skal omsette Letta-rapporten i praktisk politikk.

Norges tilknytningsform til EU gir oss ikke adgang til de formelle ministermøtene der Letta-rapporten vil følges opp. Det gjør det enda viktigere å bruke de kanalene vi faktisk har. Sammen med de andre EØS/EFTA-landene møtte statsminister Støre Enrico Letta i Brussel i mars i år, og overbragte overordnede innspill til rapporten. Statsministeren mottar Letta til et nytt bilateralt møte i Oslo neste uke. Letta deltar videre på et arrangement i forbindelse med EØS-rådet i Brussel samme uke der hans rapport vil danne grunnlaget for påfølgende paneldiskusjoner hvor jeg deltar. Temaene er fremtidens indre marked og EØS-samarbeid i en utfordrende geopolitisk kontekst.

I likhet med EUs medlemsland er vi i Norge i gang med sektorspesifikke vurderinger av Letta-rapporten. Nærings- og fiskeridepartementet leder en tverrdepartemental arbeidsgruppe for videre oppfølging og utvikling av norske posisjoner.

I Letta-rapporten fremheves EØS/EFTA-landene som viktige partnere i EUs arbeid med å øke Europas økonomiske sikkerhet, motstandskraft og konkurransevne. Samtidig nevnes utfordringen med å sikre integriteten i det indre markedet når EUs politikuttvikling går utover det som er dekket av EØS-avtalen.

Sammensatte utfordringer knyttet til den nye sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og grønn omstilling krever brede, helhetlige tiltak som spenner over mange sektorer, og som delvis er hjemlet i politikkområder utenfor EØS-avtalens virkeområde. Det gjør det mer krevende å ivareta norske interesser, noe også Eldring-utvalget påpeker. Sammen med Island og Liechtenstein har Norge nedsatt en arbeidsgruppe som vurderer hvordan vi best forholder oss til denne utviklingen. Det er i norsk interesse å spille inn våre vurderinger i alle aktuelle sammenhenger og på relevante arenaer så tidlig som mulig i EUs beslutningsprosesser. Dette jobber regjeringen med hver dag, både i Oslo, i Brussel og i EU-landenes hovedsteder.

SPØRSMÅL NR. 2039**Innlevert 13. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 22. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil staten, gjennom sitt eierskap i Posten Eiendom AS, bevare det 386 dekar store området?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ble reguleringsplanen for Kokstadstaddalen vedtatt i Bergen bystyret (nasjonal arealplanid: 4601_65960000). Formålet var terminal for Posten. Reguleringsplanen ble utsatt for en klageprosess, og ble endelig vedtatt 7.5.2024. Nå har Posten Norge AS bestemt seg for å ikke bruke området allikevel, men har fjernet skog og startet arbeidet med planering. Posten skal nå til Lyseparken i Bjørnafjorden kommune. Det er Posten Eiendom AS som eier den 386 dekar store tomten, som består av natur som brukes til rekreasjon, innehar store biologiske verdier, og svært mange myrområder. Staten kan nå velge å verne område/ikke bygge det ned, da det ikke lenger har noe formål. Regjeringen har tidligere engasjert seg for natur i Bergen, da statsråd Andreas Bjelland Eriksen uttalte til BT 9. februar 2024:

«Jeg har en klar melding til byrådet i Bergen. De bør snu i saken om arealnøytralitet».

Slike uttalelser forplikter, og staten kan nå ta en rolle i å oppnå naturvern og arealnøytralitet i Bergen. Sannsynligvis vil det bli det største vernet siden KPA ble vedtatt juni 2019.

Svar:

Formålet med reguleringsplanen for Kokstaddalen er å regulere for industri-/lagerformål og grønnstruktur. Planen åpner for næring med industri-/lagerformål, inkludert logistikkterminal for Posten Bring AS (Posten). Reguleringsplanen skal sikre turparkering og tilgjengelighet til friluftsområdet ved Storrinden. Statsforvalteren i Vestland har vurdert innkomne klager til reguleringsplanen og deretter stadfestet vedtaket i Bergen kommune. Fremtidig bruk av tomten vil måtte være i tråd med reguleringen uavhengig av hvem som eier tomten.

Det fremgår av Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap - Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen) at staten blant annet forventer:

- At selskapene identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til natur og integrerer dette i selskapets strategier,

- At selskapene setter mål og iverksetter tiltak for å redusere egen negativ påvirkning og øke positiv påvirkning på naturmangfold og økosystemer, og rapporterer om måloppnåelse. Dette innebærer å gjøre gode aktsomhetsvurderinger også knyttet til natur.
- At selskapene benytter anerkjente standarder for rapportering av naturrisiko og påvirkning på naturmangfold og økosystemer.

Gjennom å stille tydelige forventninger til selskapene, ønsker staten å være en aktiv eier for å bidra til å nå statens mål som eier. Som eier følger Nærings- og fiskeridepartementet opp Posten på forventningene i eierskapsmeldingen.

Iht. rollefordelingen mellom eier(e) og selskapet, er det styret og ledelsen i Posten som har ansvaret for de forretningsmessige og operative vurderingene og beslutningene i selskapet. En slik rollefordeling følger av selskapslovgivningen og fremgår også av eierskapsmeldingen som et bredt flertall i Stortinget har sluttet seg til. Dette gjelder også for forhold knyttet til fremtidige disposeringer selskapet velger å foreta seg når det gjelder tomten selskapet eier på Kokstad.

SPØRSMÅL NR. 2040**Innlevert 13. mai 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 3. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når regjeringen oppdaterer parameterne i tillitsreformen for offentlig sektor etter hvert som den utvikler politikk og iverksetter politiske vedtak, vil det komme ut med plusstegn (styrket tillit) eller minustegn (svakket tillit) hvis man legger til delvis reversering av domstolsreformen, stikk i strid med en rekke råd fra tunge, faglige, offentlige instanser?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varsler i revidert nasjonalbudsjett at man vil delvis reversere domstolsreformen, ved å fisjonere fem tingretter ut av dagens struktur. Dette på tross av en rekke advarsler fra tunge, offentlige fagmiljø. Regjeringen har imidlertid valgt å se bort fra dette, på tross av at man har lovet en tillitsreform for offentlig sektor hvor målet ifølge regjeringens nettsider er

"(...) å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne, og til rett tid. For å få til dette må vi jobbe mer med å øke tilliten innad i offentlig sektor."

Videre står det at:

"Tillitsreformen er ikke en tradisjonell reform som er styrt fra toppen. Forventningene skal komme fra toppen, mens løsningene skal komme nedenfra."

De "nedenfra" har sagt klart fra om hva de mener om en reversering av domstolsreformen. Tidligere Barneombud, Inga Bejer Engh har uttalt at:

"Ved å reversere domstolsreformen styrker man ikke rettsikkerheten, man svekker rettsikkerheten, og det gjelder særlig for barn og unge".

Domstolsadministrasjonen sier at:

"Gjennom bedre ressursutnyttelse har saksbehandlingstiden i domstolene gått ned, og i de nye og større rettskretsene er en rekke aktiviteter på gang for å utvikle fagmiljøene både for dommerne og andre medarbeidere i domstolene".

Advokatforeningen skriver i sin høringsuttalelse at:

"Det rapporteres om bredere fagmiljøer blant dommerne med mer enhetlig praksis som resultat. Lokale forskjeller er minsket, forutsigbarheten tilsvarende styrket. Det vises til at domstolene synes mer effektive,(...)"

Sorenskriverne ved tingrettene som nå blir splittet er samstemte i sin motstand mot forslaget. De sier 13. mai at:

«Vi mener at dette er et dårlig forslag som ikke bør følges opp».

Videre skriver de at:

«Forslaget har ikke vært sendt på høring, og ingen har fått uttale seg om en helt ny måte å organisere de berørte tingretter. Dette gir lite demokratisk behandling av forslaget, og det er reelt sett ikke gitt mulighet for innspill fra verken ansatte, aktører eller lokalsamfunnene som blir berørt».

Det kan jo virke noe paradoksalt at de som har skoene på, som virkelig er de "nedenfra" som skal komme med løsningene, som regjeringen så fint skriver på sine nettsider om tillitsreformen, ikke blir hørt i det hele tatt.

Svar:

Tillitsreformen handler også om å styrke medbestemmelsen og mulighetene for involvering av ansattes organisasjoner.

Forslaget om å gjeninnføre den tidligere strukturen i domstolene har vært på bred høring, og departementet mottok i overkant av 400 høringssvar. I rettskretsene regjeringen nå foreslår å gjøre endringer i var det flere av de ansatte som ønsket å gjeninnføre den tidligere strukturen. Det samme gjelder andre lokale høringsinstanser.

Noen høringsinstanser pekte på mellomløsninger mellom å videreføre dagens struktur og å gjeninnføre den tidligere strukturen.

Regjeringen har også vært opptatt av å skape forutberegnelighet for de ansatte i domstolene og for brukerne, ved å sikre at endringene som foreslås kan stå seg over tid. Regjeringen vil dessuten sende på høring et forslag om å lovfeste de faste rettsstedene, slik at det for fremtiden er Stortinget som også formelt vedtar endringer.

SPØRSMÅL NR. 2041**Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 24. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Regjeringa har tidlegare ikkje hatt oversikt over talet på tilsette i staten med fast arbeidsstad utanfor ordinær kontorstad eller kor mange staduavhengige stillingar i staten som har vorte utlyst, jmf. svar på mitt skriftlege spørsmål Dokument nr. 15:2031 (2022-2023).

Kan kommunal- og distriktsministeren no gjere greie for omfang og rutiner for bruk av og røynslene med desentralisert arbeid i staten, ut frå dei statlege verksemdene sine årsrapportar for 2023, der dei var pålagt å gjere greie for dette?

GRUNNGJEVING:

Auka bruk av desentralisert arbeid i staten kan styrke lokale kompetansmiljø og auke distrikts-Noreg sin tilgang til kompetansarbeidsplassar. Tilrettelegging for at statlege arbeidsoppgåver kan bli utført staduavhengig, vil kunne bidra til at ein held på og styrkar fagkompetanse i distrikta, og til å skape større fleksibilitet i det statlege arbeidslivet. Det kan betre rekruttering av etterspurt kompetanse, gje høve til å halda på kritisk arbeidskraft dersom arbeidstakarar flyttar og det gir fleire tilgang til kompetansarbeidsplassar i staten.

Eg er difor glad for at tilrettelegging for desentralisert arbeid no blir gitt som ei fellesføring frå regjeringa til alle underliggjande statlege verksemdar. Alle statlege verksemdar skal, i følge Kommunal- og distriktsministeren sitt svar på mitt skriftlege spørsmål Dokument nr. 15:2031 (2022-2023), no vurdere kva mogelegheit dei har for auka bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå meir desentralisering av statlege arbeidsplassar og styrkje lokale fagmiljø. I føringa blir det peikt på at slikt desentralisert arbeid fortrinnsvis bør bli kombinert med høve til å vere knytt til eit kontorfellesskap der det er tilgjengeleg.

Tidlegare har regjeringa rett og slett ikkje hatt oversikt over talet på tilsette i staten med fast arbeidsstad utanfor ordinær kontorstad eller over kor mange staduavhengige stillingar i staten som har vorte utlyst.

For å bøte på dette, har regjeringa kravd at frå og med årsrapporten for 2023 skal alle statlege verksemdar skal i årsrapporten gjere greie for si vurdering av mogelegheitene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i verksemda og erfaringane med dette. Dersom verksemda ikkje har hatt auke i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt gjerast greie for årsakene til dette.

No er vi komne så langt at årsrapportane for 2023 er ferdigstilt og oversendt dei respektive departementa. Eg ber difor om å få den samla oversikten over omfanget og bruk av desentralisert arbeid i staten som dette nye kravet var meint å gi.

Svar:

Alle statlege verksemdar skal i årsrapporten for 2023 ha gjort greie for si vurdering av mogelegheitene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i verksemda og erfaringane med dette. Dersom verksemda ikkje har hatt auke i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt gjerast greie for årsakene til dette. Departementa publiserer årsrapportane frå underliggjande verksemdar på sine nettsider. Fristen for dette var 1. mai.

Departementa jobbar no med å formulere ei samla rapportering til Kommunal- og distriktsdepartementet om oppfølginga av fellesføringa om desentralisert arbeid i staten i sine underliggjande verksemdar. Når desse rapporteringane er på plass, vil vi ha ei betre samla oversikt over omfang og rutinar for bruk av og erfaringane med desentralisert arbeid i staten.

Vi arbeider også med å betre kunnskapsgrunnlaget om desentralisert arbeid. Kommunal- og distriktsdepartementet har nyleg sett i gong ei utgreiing som skal kartlegge statlege verksemdars bruk av og tilrettelegging for desentralisert arbeid i staten, og erfaringane med denne type arbeid. Oppdraget blir gjennomført av Proba samfunnsanalyse og Arbeidsforskningsinstituttet AFI, og skal vere ferdig i løpet av hausten 2024. Dette vil gje oss eit ennå betre kunnskapsgrunnlag for vidare politikktvikling for auka bruk desentralisert arbeid i staten.

SPØRSMÅL NR. 2042**Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 23. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil kommunene fortsatt få delegert myndighet i forhold til forurensningsloven når EUs reviderte avløpsdirektiv skal implementeres i Norge?

Svar:

Gjeldende avløpsdirektiv fra 1991 stiller minimumskrav til rensing av avløp, og er gjennomført i forurensningsforskriften. Etter gjeldende regelverk er Statsforvalter forurensningsmyndighet for alle tettbebyggelser som har renskrav etter avløpsdirektivet. Dette reguleres i forurensningsforskriften kapittel 14, og omfatter utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp tilsvarende og større enn 2000 pe til ferskvann og elvemunning, og 10 000 pe til sjø. Kommunen er forurensningsmyndighet for utslipp til tettbebyggelser mindre enn 2000 pe til ferskvann og elvemunning og mindre

enn 10 000 pe til sjø, i tråd med forurensningsforskriftens kapittel 13 i dagens regelverk. Disse tettbebyggelsene omfattes ikke av renskrav i gjeldende avløpsdirektiv.

I oktober 2022 leverte Kommisjonen et forslag til revidert avløpsdirektiv. Dette er forventet vedtatt høsten 2024, og vil innebære bl.a. strengere renskrav, et større virkeområde og krav om energinøytralitet. Revidert avløpsdirektiv vil stille renskrav for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp helt ned til 1000 pe til ferskvann og sjø. Det betyr at revidert avløpsdirektiv vil stille renskrav også for tettbebyggelser som i dag reguleres av forurensningsforskriften kapittel 13 med kommunen som forurensningsmyndighet.

Eventuelle konsekvenser revidert avløpsdirektiv vil ha for myndighetsfordelingen mellom kommune og statsforvalter, vil være del av vurderingene vi må gjøre i det videre arbeidet med revidert avløpsdirektiv.

SPØRSMÅL NR. 2043**Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 24. mai 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak slik at man øker produksjonen av solkraft på allerede nedbygde areal?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har tidligere bedt regjeringen lage en plan for å fremme utbygging av produksjon av fornybar kraft i næringsarealer, langs motorveier og i andre nedbygde arealer. Men regjeringen har ikke fulgt opp vedtaket innen fristen.

Vedtak 766, 5. juni 2023:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2024, legge fram en plan med mål og virkemidler for å fremme utbygging av produksjon av fornybar kraft i næringsa-

realer, langs motorveier og i andre nedbygde arealer, med mål om minst 5 TWh produksjon innen 2030.»

I tiltaksplanen for mer solkraft skriver regjeringen imidlertid bare at:

«Energidepartementet vil gå i dialog med NVE om videre arbeid med å kartlegge potensialet for solkraft i Noreg, inkludert potensialet på nedbygde areal.»

Svar:

Regjeringen følger opp Stortingets vedtak, herunder anmodningsvedtak nr. 766 fra 5. juni 2023 som representanten viser til. Vi viderefører viktige virkemidler som plusskundeordningen, investeringsstøtte fra Enova og Husbankens støtteordninger, og vi arbeider med regelverksendringer knyttet til konsesjonsbehandlingen av

solkraftanlegg. I fjor høst utvidet vi plusskundeordningen gjennom å innføre en delingsordning for fornybar strøm for kunder på samme eiendom. Nå arbeider vi med en ny og mer omfattende delingsordning tilpasset næringsområder. Vi ser også på muligheten til å sette krav om lokal energiproduksjon i forbindelse med større nye næringsbygg, og for statens egne byggeprosjekt. Regjeringen vurderer nå forslaget fra NVE om å innføre en effektgrense for konsesjonsplikt på 5 MW, og vil etter hvert sende et forslag på høring. Jeg viser for øvrig til «Plan for tiltak for økt utbygging av solenergi og lokal energiproduksjon» i Prop. 104 S (2023–2024).

I tillegg til tiltakene over har Regjeringen styrket energimyndighetene, og lagt fram en handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet, noe som også vil komme utbyggingen av solkraft til gode. Tiltakene skal bidra til en økt utbyggingstakt av solkraft i Norge. På kort sikt vil dette i stor grad innebære økt produksjon fra tak- og fasademonterte solkraftanlegg, som er eksempler på nedbygde arealer.

I NVEs svar på departementets utredningsoppdrag om solkraft og annen lokal energiproduksjon er det gitt en gjennomgang av mulighetene for økt solkraftproduksjon i ulike anvendelser. Utredningen viser at det teoretiske potensialet for utbygging av solkraft på tak og fasader er stort, men at det realistiske potensialet sannsynlig er mindre. NVE peker videre på at Statens Vegvesen ser utfordringer knyttet til solkraftproduksjon langs vei, og at Bane Nor stiller seg positive til å bygge ut solkraft for å forsyne jernbanen, men at potensialet ikke er vurdert. Samtidig har Landbruksdirektoratet vist til utfordringer knyttet til utbygging av solkraft på landbruksarealer.

Energidepartementet vil som ledd i oppfølgingen av regjeringens tiltaksplan for solkraft gå i dialog med NVE om videre arbeid med å kartlegge potensialet for solkraft i Norge, inkludert potensialet på nedbygde areal, som representanten peker på. Målet er å sikre en helhetlig og god tilnærming til hvordan solkraftproduksjonen kan økes på en bærekraftig måte.

SPØRSMÅL NR. 2044

Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Politiet trenger bedre verktøy for å ivareta samfunnsikkerheten. Godt over to år etter Russlands fullskalainvasjon av Ukraina har ikke politiet hjemmel til sikkerhetsinspeksjoner og bortvisning av russiske fartøy, bare til personkontroll.

Vil statsråden sørge for at politiet får hjemmel til sikkerhetsinspeksjoner og eventuell bortvisning av russiske fartøy?

BEGRUNNELSE:

Norge er stadig det eneste landet i Europa som fortsatt har havner åpne for anløp fra russiske fiskefartøy. Dette medfører en betydelig risiko for at sanksjonsregimet mot Russland, som gradvis har blitt innført av EU, USA og Norge i etterkant av Russlands brutale og folkerettsstridige invasjon av Ukraina, blir omgått via norske havner. Sanksjonsregimet og Russlands fortsatte, brutale krigføring medfører et betydelig russisk behov for varer, teknologi og komponenter, blant annet til våpenindustrien.

Faren for russisk omgåelse av sanksjonsregimet understrekes tydelig av våre hemmelige tjenester i deres åpne nasjonale trussel- og risikovurderinger for 2023. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) understreker spesifikt i sin nasjonale trusselvurdering (NTV) 2023 at det er økt fare for at Norge brukes som transittland for russisk omgåelse av sanksjonene:

«En stor andel av anskaffelsene og anskaffelsesforsøkene i Norge går via mellomledd i ulike transittland og skallselskaper. Også Norge kan benyttes som transittland for leveranser. Aktører som driver skjult og fordekt anskaffelsesvirksomhet av vestlig teknologi og utstyr til det russiske militærkomplekset, vil i større grad enn tidligere bruke nabolandene med grense til Russland, eller landene som ikke har sluttet seg til sanksjonsregimet, i sin anskaffelsesvirksomhet.»

Også Etterretningstjenesten framhever i FOKUS 2023 faren for at Russland vil forsøke å omgå sanksjonene ved å bruke Norge som transittland:

«På grunn av vestlige sanksjoner vil Russland i større grad enn tidligere benytte tredjeland for å gjennomføre anskaffelser. Antall skjulte og fordekte anskaffelsesforsøk fra Russland ventes å øke i 2023, og russiske aktører vil fortsette å utnytte Norge som transittland for anskaffelser fra andre vestlige land.»

I en sak publisert av TV2 13. mai, viser PST-sjefen i Finnmark til at politiet kun i begrenset grad har hjemmel til å kontrollere russiske fiskefartøy som anløper norske havner:

«Politiet har ikke hjemmel til sikkerhetsinspeksjoner, kun personkontroll. Vi ønsker oss mulighet til sikkerhetsinspeksjoner og til å bortvise fartøy. Politiet må ha verktøy for å håndtere trusler mot samfunnssikkerheten».

Svar:

Myndighetene følger nøye med på russisk aktivitet i norske farvann og i norske havner. Det gjør vi for å unngå at Norge blir en frihavn, eller at mulighetene til å lande fisk misbrukes til annen type aktivitet. Så godt som alle russiske fiskefartøy som anløper de tre åpne havnene (Tromsø, Kirkenes og Båtsfjord) blir kontrollert. Hensikten med

kontrollen er primært å unngå at Norge blir et transitland for å frakte varer ulovlig til Russland. Tolletaten har fått i oppdrag å føre kontroll med russiske fiskefartøy med sikte på at alle russiske fiskefartøy blir underlagt en fysisk kontrollhandling, i tillegg til øvrig dokument- og analysebasert kontrollvirksomhet. Dersom det i tillegg avdekkes andre ulovlige forhold vil det rapporteres til politiet eller PST.

Det er PST som har oppgaven med å forebygge og etterforske ulovlig etterretningsvirksomhet i Norge. PST har et godt samarbeid med en rekke myndighetsaktører, herunder Tolletaten.

PST har, sammen med E-tjenesten, kontinuerlig fokus på etterretningsvirksomhet i og mot Norge.

Regjeringen vurderer fortløpende eventuelle behov for ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2045

Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å gi utvidete hjemler til politiet for å gjennomføre sikkerhetsinspeksjoner av russiske fiskebåter?

BEGRUNNELSE:

Venstre har lenge ytret seg kritiske til at Norge er det eneste landet i Europa som har havner åpne for russiske fiskebåter. I TV2 tirsdag 13. mai fremkommer det at politiet mistenker at russiske fiskebåtene driver med blant annet smugling av forbudt teknologi, og frakter andre sanksjonsbelagte varer til Russland. Det uthuler sanksjonene mot Russland, og utgjør en sikkerhetsrisiko for Norge.

Politiet har i dag kun hjemmel til personkontroll, og ikke sikkerhetsinspeksjoner. Det gjør at de ikke klarer å få oversikt over hva som er om bord på båtene. Politiet og PST sier selv at dette er problematisk, og ønsker seg utvidede hjemler, slik at de har verktøy for å håndtere trusler mot samfunnssikkerheten.

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 2044 fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland.

Myndighetene følger nøye med på russisk aktivitet i norske farvann og i norske havner. Det gjør vi for å unngå at Norge blir en frihavn, eller at mulighetene til å lande fisk misbrukes til annen type aktivitet. Så godt som alle russiske fiskefartøy som anløper de tre åpne havnene (Tromsø, Kirkenes og Båtsfjord) blir kontrollert. Hensikten med kontrollen er primært å unngå at Norge blir et transitland for å frakte varer ulovlig til Russland. Tolletaten har fått i oppdrag å føre kontroll med russiske fiskefartøy med sikte på at alle russiske fiskefartøy blir underlagt en fysisk kontrollhandling, i tillegg til øvrig dokument- og analysebasert kontrollvirksomhet. Dersom det i tillegg avdekkes andre ulovlige forhold vil det rapporteres til politiet eller PST.

Det er PST som har oppgaven med å forebygge og etterforske ulovlig etterretningsvirksomhet i Norge, og bl.a. hindre brudd på eksportkontrollloven som representanten påpeker. PST har et godt samarbeid med en rekke myndighetsaktører, herunder Tolletaten, i dette arbeidet.

PST har, sammen med E-tjenesten, kontinuerlig fokus på etterretningsvirksomhet i og mot Norge.

Regjeringen vurderer fortløpende eventuelle behov for ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2046

Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen ta tak i utfordringene hos UDI, slik at vi kan sikre at nødvendig arbeidskraft er tilgjengelig når det trengs mest, og dermed støtte opp om en viktig del av den norske økonomien?

BEGRUNNELSE:

Flere aktører rapporterer nå om betydelig forlengede saksbehandlingstider hos Utlendingsdirektoratet (UDI), noe som skaper utfordringer, spesielt når vi nærmer oss høysesongen i bransjer som for eksempel reiseliv og serveringsbransjen.

Selv om UDI offisielt opererer med en saksbehandlingstid på fire måneder, tyder flere tilbakemeldinger på at prosessen ofte strekker seg lengre. Dette fører til at mange virksomheter står uten den nødvendige arbeidskraften de trenger for å møte kundenes etterspørsel og dermed ikke kan levere tjenestene som forventes.

Det er derfor viktig for regioner som har store arbeidskraftsbehov i sommersesongen, som for eksempel Vestfold, at regjeringen tar grep for å redusere disse ventetidene, slik at ikke staten bidrar til å sette en brems for næringsutvikling og verdiskaping.

Utfordringene med lang saksbehandlingstid hos UDI har også implikasjoner for norsk økonomi generelt, men da særlig innenfor nevnte sektorer. Disse bransjene møter store utfordringer i høysesongene, da etterspørselen etter tjenester og produkter øker betydelig. En effektiv og rask prosess for behandling av arbeidstillatelser er avgjørende for at disse næringene skal kunne planlegge og tilpasse seg markedets krav og levere de tjenestene vi forbrukere ønsker oss.

Lange ventetider kan resultere i at kvalifisert arbeidskraft går tapt til andre land eller sektorer, noe som svekker norsk næringslivs konkurransevne. Videre kan det føre til økt press på allerede ansatte, da de må håndtere større arbeidsbelastninger, noe som kan gå utover både arbeidsmiljø og servicekvalitet.

Det er derfor viktig at regjeringen ikke bare ser på å forbedre saksbehandlingstidene hos UDI, men også vurderer en helhetlig tilnærming for å styrke systemets kapasitet og effektivitet. Dette kan inkludere tiltak som styrket digitalisering av søknadsprosesser, økt ressurstilgang for saksbehandling, og tydeligere kommunikasjon med søkere om ventetider og prosess.

Svar:

UDI har hittil i år behandlet i overkant av 3 000 sesongarbeidssaker og klager. Det er over 20 prosent flere enn på samme tidspunkt i fjor. Som representanten også viser til i begrunnelsen for sitt spørsmål, har UDI på sine nettsider oppgitt en ventetid på inntil fire måneder for søknader om sesongarbeid fra tredjelandsborgere. Per medio mai er median ventetid i underkant av 50 dager. Det betyr at ventetiden i de fleste sakene ligger godt innenfor de nevnte fire månedene. UDI har i tillegg et mål om å behandle søknader innen arbeidsstart, noe som forutsetter at søkeren har søkt innen rimelig tid før arbeidsstart.

Når det gjelder tillatelser som faglært gikk saksbehandlingstiden i disse sakene betydelig ned i løpet av 2023, og ved slutten av året ble flertallet av sakene behandlet innen 30 dager. Også i første tertial 2024 har median saksbehandlingstid vært under 30 dager. Samtidig har det vært avdekket flere forsøk på misbruk av faglærtordningen, bl.a. gjennom bruk av falske utdanningsdokumenter. I en del saker blir derfor dokumenter sendt til verifisering på ambassadene. Verifisering er tidkrevende og i disse sakene vil saksbehandlingstiden være vesentlig lenger.

Representanten viser i sin begrunnelse for spørsmålet til at det er viktig at det vurderes en helhetlig tilnærming for å styrke systemets kapasitet og effektivitet. UDI beskriver bl.a. i sin årsrapport for 2023 flere tiltak som er gjennomført for å forbedre saksflyt, digitalisere og effektivisere saksbehandlingen, og forbedre informasjonen til brukerne. UDI har også spilt inn forslag til regelverksendringer for å forenkle og effektivisere saksbehandling-

en. Enkelte endringer i utlendingsforskriften er iverksatt,

og flere forslag er til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2047

Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 27. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Om målet med regjeringens klimapolitikk er å få ned klimagassutslippene, hvorfor prioriteres ikke områder i anleggssektoren som ville gitt de største utslippskuttene og burde ikke dette gjenspeiles i krav som utformes for bransjen?

BEGRUNNELSE:

Basert på analyser gjort av Statens vegvesen anslås det at i gjennomsnitt mellom 70-80 % av de totale utslippene fra utbygging av veianlegg er indirekte utslipp. De resterende 20-30 % er direkte utslipp. Direkte utslipp i anleggsbransjen er utslipp fra maskinene. Likevel er det offentlige kun opptatt av å stille krav om bruk av el-maskiner i offentlige prosjekter. Det oppleves som i strid med målet når 70-80 pst. av utslippene ikke prioriteres.

DFØ sin veileder for klima- og miljøkriterier snakker kun om direkte utslipp fra maskiner og lastebiler, også når kriteriet handler om ombruk av masser, der man ikke tenker over indirekte utslipp i hele kjeden. Det betyr at offentlige byggherrer kun kommer med krav og tiltak på de utslipp som er minst og som er svært dyre å gjennomføre.

En el-maskin koster tre ganger prisen av en konvensjonell maskin.

Svar:

Det framgår av begrunnelsen for spørsmålet at representanten er opptatt av de indirekte utslippene fra utbygging av veianlegg. Offentlige myndigheter og offentligrettslige organer er gjennom lov om offentlige anskaffelser forpliktet til å innrette sin anskaffelsespraksis slik at de bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremmer klimavennlige løsninger der dette er relevant. Denne bestemmelsen har et helt klart livssyklusperspektiv. Ved å stille klimakrav i sine anskaffelser bidrar transportvirksomhetene til å redusere både direkte og indirekte klimagassutslipp. Det er også viktig å være klar over at de som leverer innsatsvarer som brukes i forbindelse med utbygging av

samferdselsanlegg som hovedregel vil være underlagt EUs kvoteplikt eller andre klimavirkemidler, og ha insentiver til å redusere sine utslipp av den grunn. Kvotesystemet og eventuelle andre virkemidler vil i tillegg øke kostnadene ved samferdselsprosjektene, og gi insentiver til å velge prosjekter og gjennomføringsmodeller som gir lave utslipp.

I tillegg til markedsbaserte virkemidler som kvoter og avgifter, og krav til offentlige anskaffelser, etablerte regjeringen i 2022 en tilskuddsordning for utslippsfrie anleggsplasser i transportsektoren. Mange pilotprosjekter er godt i gang og regjeringen vil videreføre ordningen ut 2027. Regjeringen vil også vurdere om det kan settes mål eller stilles krav til anleggsplassene. En slik vurdering vil foretas i forbindelse med at regjeringen også vil utrede et forbud mot salg av nye anleggsmaskiner med forbrenningsmotor fra 2035 i tråd med varslet politikk i regjeringens klimastatus og -plan 2024 og Nasjonal transportplan 2025-2036.

SPØRSMÅL NR. 2048**Innlevert 14. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 27. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan vurdere statsråden at en delt utbygging av Smiene-Harestad vil ha betydning for natur, nedbygging matjord og økte klimagassutslipp?

BEGRUNNELSE:

Smiene Harestad er et vegprosjekt på E39 som ligger i forlengelsen av Rogfast som skal åpnes for vegtrafikk i 2033. Det er kommet bekymringer for at regjeringens forslag til NTP ikke vil kunne ferdigstille Smiene Harestad samtidig som Rogfast åpner. Politisk ledelse i samferdselsdepartementet har fremholdt at det viktigste er at Harestad-krysset står ferdig til Rogfast-åpningen. Ved å velge en slik løsning som innebærer en delt utbygging som skissert fra regjeringen, vil dette få konsekvenser for miljøregnskap, arealregnskap og økte kostnader. Det vil kreve mellomlagring av masse og medføre unødvendig nedbygging av matjord. Dette er gjerne den beste matjorden som finnes i landet. Det er gjort overslag som viser at det vil kreve 45 000 vogntoglass med masser om prosjektene ikke bygges samlet.

Svar:

Regjeringen har prioritert E39 Smiene-Harestad i planporteføljen til Statens vegvesen i forslaget til Nasjonal transportplan 2025-2036, og vil legge til rette for en fremdrift som sikrer at Rogfast kan åpne som planlagt i 2033. Departementet vil vurdere nærmere hvordan dette kan håndteres. Som bl.a. nevnt i svar på spørsmål nr. 33, 34 og 49 fra Transport- og kommunikasjonskomiteen til Nasjonal transportplan 2025-2036 datert 3. mai 2024, må som et minimum Harestadkrysset med en overgangsstrekning som kobler krysset til eksisterende infrastruktur, være ferdig bygget slik at prosjektene kan samtestes før åpningen av Rogfast.

Statens vegvesen oppgir at ved en eventuell delt utbygging av E39 Smiene-Harestad, der Harestadkrysset bygges først, må et masseoverskudd transporteres ut av anleggsområdet, mellomlagres, og deler av masseoverskuddet må transporteres inn igjen når resten av prosjektet skal bygges. Det vil bl.a. føre til økte CO₂-utslipp sammenlignet med samlet utbygging av prosjektet på grunn av transporten av massene. Videre vil delt utbygging, ifølge Statens vegvesen, øke beslag av landbruksarealer noe.

Som nevnt over vil Samferdselsdepartementet, i samråd med Statens vegvesen, vurdere hensiktsmessig påkobling for Rogfast til E39 slik at Rogfast kan åpne som planlagt.

SPØRSMÅL NR. 2049**Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 24. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Irland, Spania og Slovenia kommer til å anerkjenne Palestina som stat 21. mai.

Vil Norge slutte seg til dem?

BEGRUNNELSE:

Norge har kjempet for retten til en egen stat, og har historisk støttet andre folks rett til det samme. Denne uken

feirer vi at Norge fikk en egen grunnlov i 1814. Norge har nylig stemt for anerkjennelse av Palestina som stat i FN.

Svar:

Regjeringen har besluttet at Norge vil anerkjenne staten Palestina, samtidig som Irland og Spania, den 28. mai.

SPØRSMÅL NR. 2050**Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 27. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Omfanget av togtrøbbel i Osloregionen har tredoblet seg på to år, og skaper et uforutsigbart reisetilbud for pendlere. Innstillinger og forsinkelser gjør at folk ikke rekker frem i tide og skaper trengsel, kaos for de reisende. Samtidig er flytogene stengt for vanlige pendlere, og går halvtomme, mens kapasiteten er sprengt på vanlige tog.

Vil statsråden sørge for at Flytoget åpnes for alle for å bidra til økt kapasitet og et forsvarlig togtilbud for alle reisende i Osloregionen?

BEGRUNNELSE:

Sammenlignet med januar-mars 2022 hadde januar-mars 2024 nesten tre ganger så mange kanselleringer og forsinkelsestimer (3 000 vs. 8 800). Å øke antallet tog som er tilgjengelig for alle reisende vil gi vanlige pendlere flere valgmuligheter og bedre plass i rushtiden. Dette er spesielt viktig når det oppstår forsinkelser og innstillinger. Den siste tiden har etterspørselen etter kollektivtransport for reisende inn mot Oslo fra vest økt ytterligere som følge av at elbiler ikke lenger får kjøre i kollektivfeltet på E18. Kombineringen av flere reisende og mange forsinkelser bidrar nå til mer kaos og trengsel på togene. Regjeringen har signalisert at de vil vente til 2028 med å integrere Flytogets togmateriell for alle reisende, men ved å åpne flytogene allerede nå vil titusenvis av nye avganger bli tilgjengelige.

SPØRSMÅL NR. 2051**Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 22. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er statsråden enig med finansministeren i at elbilmålet bare er «et mål» som ikke bokstavelig talt skal følges, og er det slik regjeringen også forholder seg til klimamålet for 2030?

Svar:

Bane NORs statistikk for punktlighet og regularitet viser at togtilbudet på Østlandet i perioden januar-mars 2024 hadde en lavere måloppnåelse enn tilsvarende periode i 2022 og 2023. Hovedårsaken til dette er flere dager med utfordrende vinterforhold i januar, som medførte at tekniske komponenter på togsettene ble skadet, og togsett måtte tas ut av drift. Fra april måned ble rutetilbudet på Østlandet kjørt med tilnærmet ordinær kapasitet.

Jernbanedirektoratet følger utviklingen tett med tanke på å iverksette eventuelle kapasitetsøkende tiltak som følge av begrensninger i veisystemet i det sentrale Østlandsområdet de kommende årene. Direktoratet har hatt og vil ha dialog med Vygruppen og Flytoget for å diskutere hvilke tiltak togoperatørene evt. kan bidra med.

Utover å sikre en tilstrekkelig transportkapasitet fremover, er det minst like viktig å redusere risikoen for at vinterens driftsproblemer gjentar seg. Dette er noe sektoren vil ha særskilt fokus på inn mot kommende vinter. Direktoratet har i den forbindelse mottatt en utfyllende beskrivelse fra Vygruppen om utfordringer fra sist vinter, og forslag til konkrete avbøtende tiltak dersom tilsvarende vinterproblemer skulle oppstå i fremtiden. Det er også avholdt møte med Bane NOR, der foretaket har presentert flere konkrete tiltak som skal bedre vinterberedskapen, blant annet anskaffelse av nye kjøretøy med tungt snøryddeutstyr som vil øke brøytekapasitet betydelig.

BEGRUNNELSE:

Finansminister Vedum uttalte følgende etter revidert nasjonalbudsjett for 2024 ble lagt frem:

«Husk at det er et mål. Noen har tatt dette helt bokstavelig at det skal være 100 prosent. At det kommer til å bli solgt fossilbiler også neste år, det kommer det til å bli – og det er ikke noe nederlag. Poenget er at politikken har fungert veldig bra.»

Regjeringen avlyser altså målet om 100 prosent nybilsalg av nullutslippsbiler fra 2025. Norges mål om kutt av 55 prosent klimagassutslipp, sammenlignet med utslippsnivået i 1990 blir stadig vanskeligere å nå. Det er bred faglig enighet om at regjeringen blant annet har kuttet elbilfordelene for raskt, har kuttet fordeler for elektrifisering av varetransporten, anleggsmaskiner osv. Det har siden Arbeiderpartiet og Senterpartiet inntok regjeringkontorene vært unison enighet om at innsatsen for å kutte utslipp må trappes opp, men regjeringen har gjort det stikk motsatte.

Svar:

Regjeringen har en klar ambisjon om å innfri måltallene fra Nasjonal transportplan 2018-2029 for salg av nullutslippskjøretøy og vil innrette virkemidlene i tråd med dette, jf. omtale i regjeringens klimastatus og -plan for 2024. Elektrifisering av kjøretøyparken er et svært viktig

tiltak for å redusere klimagassutslippene og for å nå Norges klimamål, men er ikke et mål i seg selv. Virkemidlene regjeringen arbeider med omfatter imidlertid ikke et forbud mot kjøp av andre kjøretøy enn nullutslippskjøretøy, og regjeringen mener heller ikke at det vil være hensiktsmessig med et forbud. Dette innebærer at det kan være et fåtall konvensjonelle personbiler som blir solgt etter 2025, på tross av at det vil både være betydelig rimeligere å både kjøpe og bruke en elektrisk personbil. Det som er viktig, er at tilnærmet hele personbilparken blir nullutslipp etter hvert som de fossile bilene byttes ut.

Norges lovfestede klimamål for 2030 under Parisavtalen ligger fast og regjeringen legger til grunn at dette nås. Målet er å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent sammenlignet med 1990-nivået. Dette målet er lovfestet i klimaloven. Regjeringen legger opp til å nå målet i samarbeid med EU.

SPØRSMÅL NR. 2052

Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 23. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Forurensingsforskriften for oppdrett av fisk i sjø ble endret 2. februar i år.

Behandler statsforvalterne saker nå i tråd med endringene i forskriften, eller venter de på en veileder fra Miljødirektoratet før saksbehandling etter forskriftsendringene i praksis starter etter de nye reglene?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets skriftlige besvarelse nr. 1984 på mitt skriftlige spørsmål.

Jeg kan ikke se at statsråden besvarer et helt sentralt moment i begrunnelsen for mitt spørsmål, og spør derfor nå direkte om det er slik at statsforvalterne nå behandler saker i tråd med forskriftsendringen og nye regler, eller er saksbehandlingen satt på vent i påvente av en veileder som ikke foreligger fra Miljødirektoratet pt.

Svar:

Reglene for behandling av søknader om oppdrett av fisk i sjø ble endret gjennom endring av forurensingsforskrif-

ten 2. februar 2024. Statsforvalterne behandler nå saker i tråd med gjeldende endringer i forskriften, etter veiledning fra Miljødirektoratet.

Det nye regelverket skiller mellom søknader om nye lokaliteter og regulering av eksisterende virksomheter. For søknader om oppdrettsanlegg på nye lokaliteter gjelder det nye regelverket. Søknader om nyetablering skal reguleres gjennom krav i forskrift, og kun i særskilte tilfeller kan statsforvalteren vedta at det kreves en særskilt tillatelse. Statsforvalteren følger nå dette nye, gjeldende regelverket der forskriftsregulering er hovedregelen, og behandler saker i tråd med endringene i forskriften.

For eksisterende virksomheter har det nye regelverket en overgangsordning.

Overgangsordningen innebærer at eksisterende virksomheter reguleres etter gjeldende utslippstillatelse frem til 2. februar 2026. Denne dagen faller alle utslippstillatelsene bort og virksomhetene reguleres etter forskrift, med mindre statsforvalterne i særskilte tilfeller vedtar at en virksomhet fortsatt skal reguleres med utslippstillatelse. Det er betydelig flere eksisterende anlegg i forhold til søknader om nyetableringer, og noen av disse søker om justeringer i utslippstillatelsene. Overgangsordningen er

viktig for at næringen skal ha forutsigbarhet for sin virksomhet, og kunne omstille seg i en overgangsperiode etter at ny forskrift trådte i kraft.

Miljødirektoratet har laget veiledning for Statsforvalter, og veiledningen har vært tema på fagkonferanser med Statsforvalter i vår. Det arbeides løpende med å videreutvikle denne veiledningen. Utviklingen gjøres dels i

samarbeid med Fiskeridirektoratet fordi søknadskrav og driftsregelverk er felles for myndighetene. Et viktig formål med veiledningen er å sikre en hensiktsmessig innføring av det nye regelverket der hovedregelen etter 2026 vil være at alle oppdrettsanlegg reguleres etter forskrift og ikke gjennom enkelttillatelse.

SPØRSMÅL NR. 2053

Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 29. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen i antallet døgnplasser i psykiatrien vært siden februar 2021?

BEGRUNNELSE:

Det har blitt vanskeligere å legge inn folk i psykiatrien. Kravet om samtykkekompetanse gjør at mange som burde ha fått hjelp, ikke får det. Alternativt overføres de til kommunene som i mange tilfeller ikke har tilstrekkelig med kapasitet eller kompetanse til å ivareta personer som er alvorlig psykisk syke.

I februar 2021 vedtok et flertall på Stortinget bestående av Ap, Frp, Sp, og SV at den langvarige nedbyggingen av døgnplasser i psykiatrien skulle stanses.

I etterkant av vedtaket utalte daværende styreleder i KS, Bjørn Arild Gram, følgende:

«- Vi ønsker selvfølgelig ikke at noen skal være henvist til varig opphold i institusjon. Mange kommuner mener imidlertid selv de mangler kompetanse for å håndtere dette. Det er en uholdbar situasjon, både for pasientene og for kommunene. Derfor

er det veldig positivt at Stortinget nå har samlet seg om dette forslaget - det trenger kommunesektoren.»

Spørsmålsstiller ønsker å vite status for oppfølgingen av dette viktige vedtaket, og ber om en månedlig oversikt siden februar 2021.

Svar:

Representanten ber om en månedlig oversikt over utvikling i døgnplasser i psykisk helsevern siden februar 2021. Jeg har bedt Helsedirektoratet om innspill til svaret, og de har, i samarbeid med Folkehelseinstituttet, utarbeidet informasjonen som følger under.

Når det gjelder døgnplasser som samles inn via Statistisk sentralbyrå, finnes det kun årsdata og ikke månedlig oversikt slik representanten spør om. Generelt har tallet på døgnplasser over lang tid holdt seg relativt stabilt i psykisk helsevern for barn og unge (PHV-BU). I siste femårsperiode økte antallet noe, mens fra 2021 til 2022 var tallet på døgnplasser uendret på nasjonalt nivå (331 døgnplasser). I psykisk helsevern for voksne (PHV-V) var døgnkapasiteten tilnærmet stabil fra 2021 til 2022.

Døgnplasser i 2020, 2021 og 2022

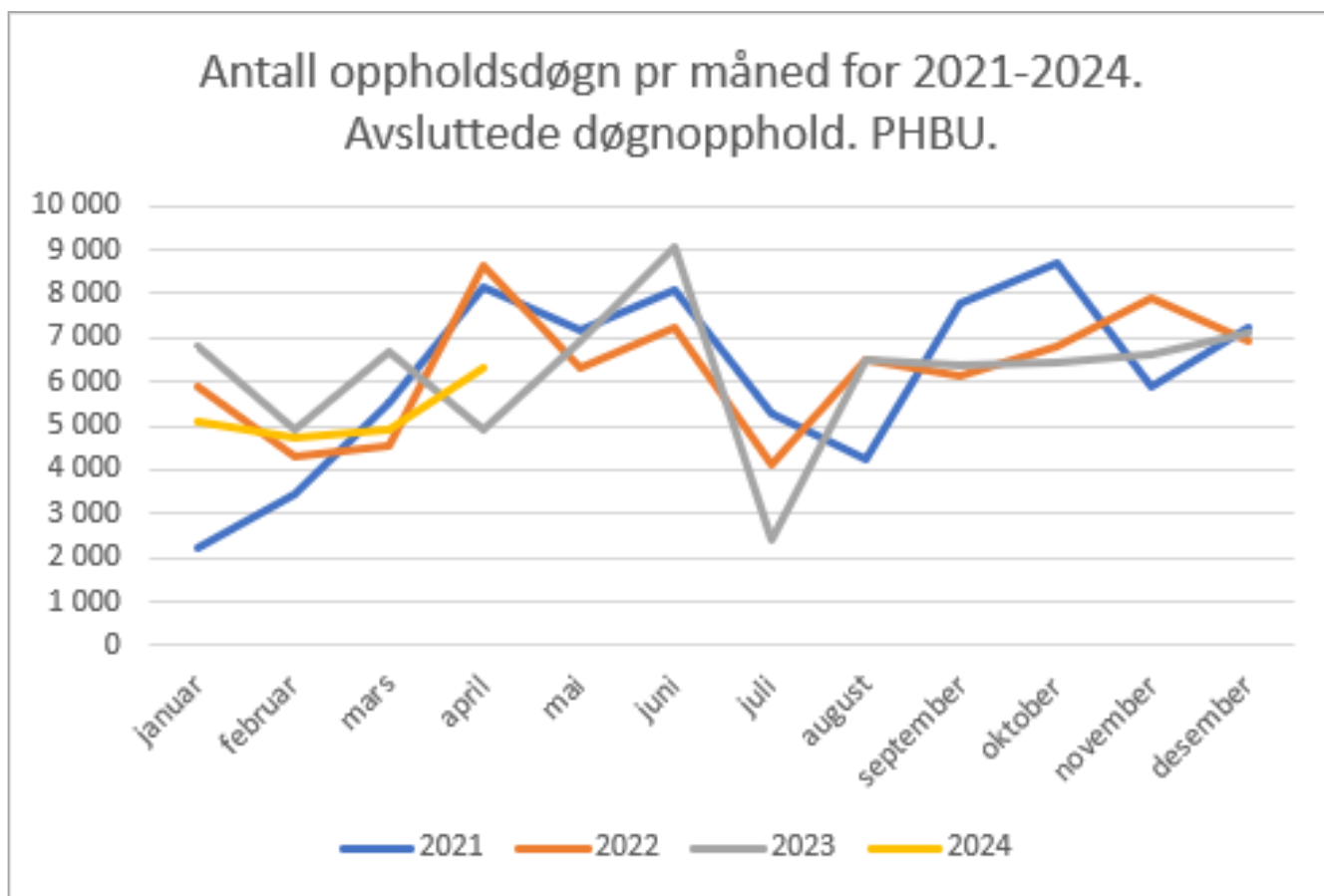
	2020	2021	2022
Døgnplasser PHV-V	3292	3288	3293
Døgnplasser PHV-BU	315	331	331
Døgnplasser psykisk helsevern	3607	3619	3624

Kilde: Helsedirektoratet

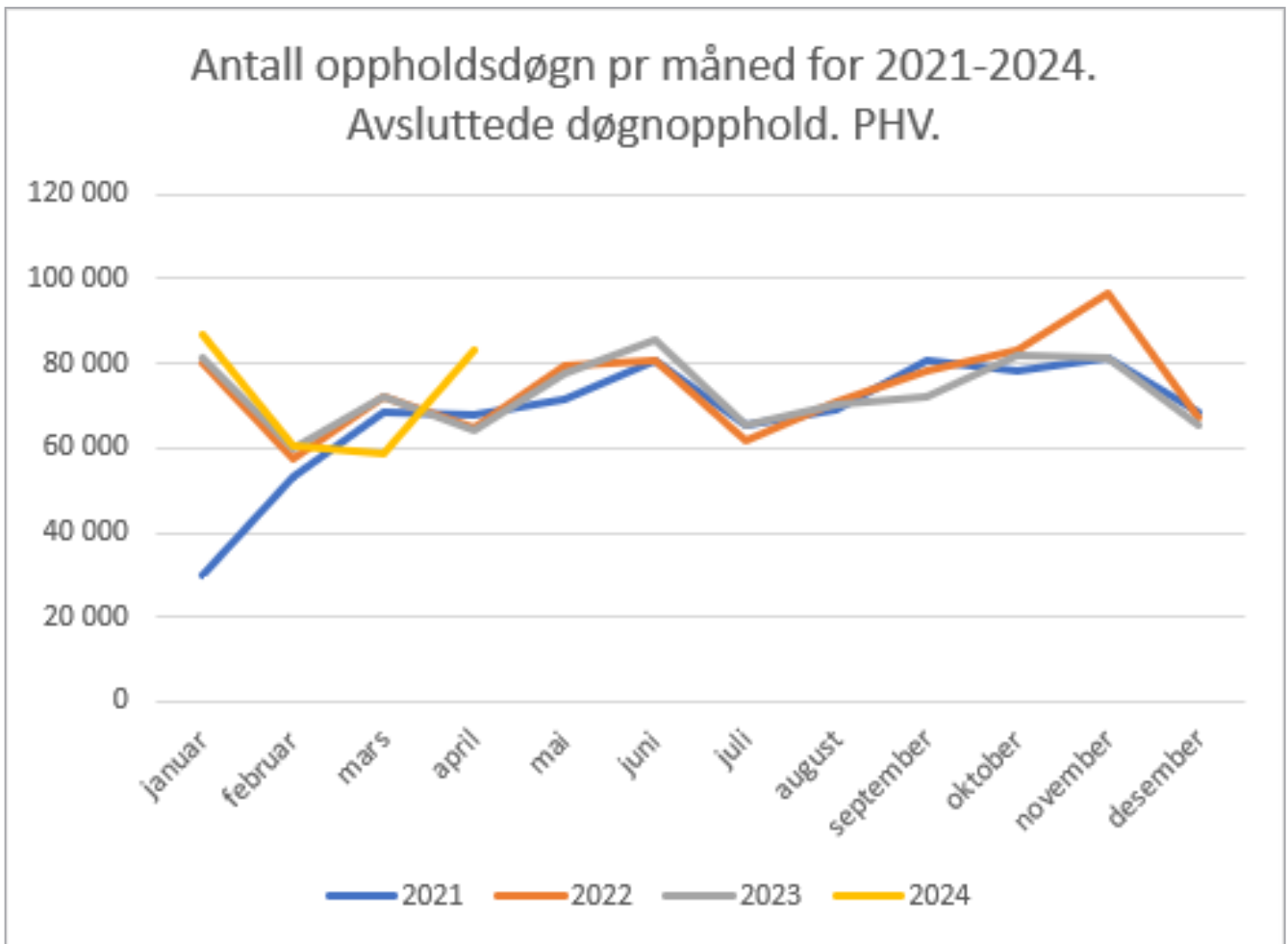
Når det gjelder utviklingen i døgnkapasitet måned for måned, så finnes det som nevnt ikke direkte data på dette. Samtidig kan bruken av døgnplasser i form av døgnopphold med oppholdsøgn indirekte gi et bilde av benyttet døgnkapasitet. Det er ikke helt rett frem å beregne de ønskede dataene basert på datagrunnlaget som har vært tilgjengelig og innen fristen. Kilden som var tilgjengelig og som er benyttet er beregnede oppholdsøgn per måned utarbeidet for de regionale helseforetakene som del av Styringsdata RHF fra registermiljøet i FHI. Det er særlig to forhold som gjør det utfordrende å bruke nevnte data. For det første er alle oppholdsøgnene for et døgnopphold plassert på den måneden pasienten skrives ut, det fordeles ikke på de månedene pasienten har hatt et døgnopphold. Dette vil være et viktig moment særlig for de lange døgnoppholdene. Den andre innvendingen som FHI påpeker er at oppholdsøgnene for alle uavsluttede døgnopphold ikke kommer med. Dataene vil ut fra disse to forhold ikke gi et bilde av nivået for døgn-kapasitet per

måned, men sammenholdt med foreløpige beregninger hvor oppholdsøgnene forsøkes fordelt bedre på månedene mener Helsedirektoratet det er mulig å få et dekkende bilde på utviklingen over tid (som vist i figurene under).

Dersom vi antar at det er lite variasjoner mellom år per måned i omfang av og oppholds-lengde på døgnopphold som avsluttes, så kan figurene under gi et bilde på utviklingen over tid i benyttet døgnkapasitet – men altså ikke nivået. Figurene under viser at det er noen forskjeller mellom år for PHBU, men der er også volumet av oppholdsøgn vesentlig lavere enn for PHV – og volumet vil derfor kunne være mer påvirket av tilfeldige variasjoner mellom måneder og år. For PHV er det mindre variasjoner per måned mellom årene, med noen unntak. Helsedirektoratet kan derfor ikke ut fra disse dataene se noen tydelige tegn til verken vedvarende økt eller redusert døgnkapasitet mellom år, utover variasjoner gjennom året som trolig er knyttet til ferieperioder o.l.

Kilde: FHI

Kilde: FHI

Selv om representanten kun spør om status for oppfølging av vedtaket om at den langvarige nedbyggingen av døgnplasser i psykisk helsevern skulle stanses, vil jeg si litt om hvordan regjeringen vil følge opp dette videre.

I Hurdalsplattformen presiseres det at opptrapping av det psykiske helsetilbudet må sikre økt kapasitet i spesialisthelsetjenesten og hindre nedbygging av sengeplasser. Dette er også adressert i Opptrappingsplan for psykisk helse, som ble vedtatt av Stortinget i desember 2023. Et av resultatmålene i denne planen er å «Hindre nedbygging av sengeplasser og sikre at døgnkapasitet i psykisk helsevern er på et nivå som møter behovet for å ivareta barn, unge og voksne med alvorlig psykisk lidelse som har behov for døgnbehandling.» Jeg har bedt Helsedirektoratet om å utvikle indikatorer for å følge med på dette resultatmålet gjennom den 10-årige opptrappingsplanperioden.

Representanten peker også på at mennesker med alvorlige psykiske lidelser ikke alltid får den hjelpen de trenger. Selv om det over lang tid er lagt ned en omfattende innsats for å sikre dette, mener jeg at det behov for ytterligere utvikling for å sikre god og forsvarlig hjelp. Tilbudet til de med langvarige og sammensatte behov for hjelp – herunder alvorlige psykiske lidelser - er derfor et av tre innsatsområder i opptrappingsplanen. Regjeringen

vil blant annet styrke hele behandlingkjeden, arbeide for å heve den gjennomsnittlige levealderen og øke livskvaliteten hos disse gruppene.

SPØRSMÅL NR. 2054**Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 28. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at det er trygt å varsle i Politiet og sikre at gjengjeldelse ikke forekommer og at det er uavhengig oppfølging av varsler?

BEGRUNNELSE:

I 2016 fattet Politiets fellesforbund et landsmøtevedtak som fraråder alle medlemmene å varsle om kritikkverdige forhold i politiet. Jeg regner med at statsråden tar på alvor slike signal og sørger for at det sikres i etaten uavhengighet i oppfølging av varslene og at arbeidsmiljøloven selvsagt skal gjelde herunder forbud mot gjengjeldelse.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 3272 (2022-2023) fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal.

På bakgrunn av flere varslingssaker i politiet har Politiets Fellesforbund og de øvrige politiorganisasjonene i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet en ordning for et uavhengig, nasjonalt varslingssombud for politiet.

Departementet er nå i sluttfasen av etableringen av et slikt varslingssombud, og målet er at ombudet skal kunne motta og begynne å undersøke saker før sommeren. Politiets Fellesforbund og de øvrige politiorganisasjonene har gjort en viktig jobb for å sette varslingsproblematikk på dagsorden, og vi samarbeider godt for å få på plass denne løsningen.

SPØRSMÅL NR. 2055**Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 27. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

I eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022-2023)) slår regjeringen fast at den forventer at statseide selskaper "setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen". På Equinors generalforsamling den 14. mai stemte staten likevel mot et forslag fra Sarasin & Partners LLP, Kapitalforeningen Sampension Invest, West Yorkshire Pension Fund og Achmea Investment Management om å oppdatere Equinors strategi og investeringsplan tilsvarende forpliktelsene i Parisavtalen.

Hvorfor det?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens eierskapsmelding gir klare føringer om forpliktende klima- og miljøpolitikk i selskaper hvor staten er eier. Meldingen skaper en klar og viktig forventning om at staten sørger for og øker innsatsen for at selskaper driver i samsvar med meldingens forventninger.

Equinor-aksjonærene Sarasin & Partners LLP, Kapitalforeningen Sampension Invest, West Yorkshire Pension Fund og Achmea Investment Management foreslo på Equinors generalforsamling 2023 at selskapet skal oppdatere strategi og investeringsplan tilsvarende forpliktelsen til Parisavtalens mål. Forslaget samsvarer med føringene i Eierskapsmeldingen. Forslaget innebærer at Equinor-investorer mener at selskapet ikke driver i samsvar med Eierskapsmeldingen og Parisavtalens mål.

Hovedeier NFD avga i 2023 en erklæring i samsvar med Eierskapsmeldingens ordlyd om tilpasning til Parisavtalen, men stemte mot forslaget.

Av NFDs postjournal framgår at det har vært en korrespondanse mellom NFD og S&P (inngående på sak 2023/7366 Fra Sarasin and Partners Til ES-ledelse). I lys av departementets stemmegiving på generalforsamlingen 2024 er denne korrespondansen av offentlig interesse. Jeg ber derfor om at NFD offentliggjør denne korrespondansen.

Staten, ved nærings- og fiskeridepartementet, er hovedaksjonær i Equinor og eier 67 prosent av aksjene.

Svar:

Det fremgår av Meld. St. 6 (2022 - 2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen) at staten skal være en aktiv, ansvarlig og langsiktig eier som bidrar til selskapenes lønnsomhet og utvikling. Det fremgår også at staten som eier har tydelige forventninger til selskapene – ikke minst om klima.

På Equinors ordinære generalforsamling i 2022 la selskapet frem en energiomstillingsplan til rådgivende avstemning. Denne skal de rapportere på årlig. Staten stemte for planen, blant annet fordi selskapet er tydelig på at den langsiktige verdiskapingen støtter opp om målene i Paris-avtalen og 1,5 graders-banen. Staten gjentok dette på generalforsamlingen i 2023.

Det er sentralt i eieroppfølgingen av Equinor å følge opp energiomstillingsplanen. Staten anser imidlertid det ikke som hensiktsmessig å vedta forventninger på generalforsamlingene, men følger opp disse i eierdialogene.

For selskaper som Equinor i kategori 1, er statens mål som eier høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det forutsetter at selskapene integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. Eierskapsmeldingen viser hvordan statens eierskap kan bidra til høyest mulig avkastning, samtidig som selskapene driver ansvarlig. Det er styrets ansvar å forvalte selskapet, inkludert å legge selskapets strategi, jf. selskapslovgivningens rollefordeling og allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder.

Representanten viser til departementets korrespondanse med Sarasin & Partners LLP, jf. NFDs postliste (sak 23/7366, dokumentene 5 og 12) og ber om at dette offentliggjøres. Det er allerede bedt om og blitt gitt innsyn i dokument 5. Ingen har foreløpig bedt om innsyn i dokument 12. NFD anser representantens henvendelse som en innsynsbegjæring. Denne er vurdert på ordinært vis. Innsyn er innvilget. Begge dokumentene med vedlegg følger vedlagt.

Samlet vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-2055-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2056

Innlevert 15. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden fortelle hvor mange pågående saker som omfattes av instruks GI-03/2024 som kom 8. mai 2024?

BEGRUNNELSE:

Det vises til instruks GI-03/2024 som ble sendt av Justis- og beredskapsdepartementet den 8. mai 2024 til Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE). Det bes om svar på hvor mange pågående saker som omfattes av instruks slik den er formulert på nåværende tidspunkt.

Svar:

Jeg oppfatter spørsmålet fra representanten Drevland Lund som et spørsmål om hvor mange av de sakene som er til behandling som vil ende med en annen reaksjon enn utvisning som følge av instruks GI-03/2024, som ble gitt til UDI 8. mai i år.

Instruks fastsetter en hovedregel om at det i en avgrenset kategori av saker som gjelder utvisning av foreldre med barn i Norge, skal benyttes krav om tilleggs tid for permanent oppholdstillatelse i stedet for utvisning. For at sakene skal omfattes av instruks, stilles det blant annet vilkår til både det forutgående og det forventede fremtidige familielivet mellom forelder og barn. Det aktuelle punktet i instruks er videre avgrenset til å gjelde tilfeller hvor det er uoverstigelige hindringer mot å videreføre familielivet i den aktuelle forelderens hjemland, og det er fastsatt at det ut fra skjønnsmessige vurderinger fortsatt kan være grunnlag for utvisning i visse situasjoner.

Instruks inneholder videre en føring om at det også kan være grunnlag for å legge større vekt på om forelder er spesielt godt integrert, enn hva tilfellet har vært i praksis fram til nå.

Det følger av dette at det ikke kan avklares i forkant hvor mange av de sakene som nå er til behandling som

vil få et annet resultat som følge av instruksene, eller hvor mange saker dette vil gjelde i løpet av året.

For å gi et bilde av hva slags omfang den relevante saksporteføljen kan tenkes å ha, viser jeg imidlertid til at UDI i 2023 registrerte om lag 135 behandlede saker om utvisning på grunn av brudd på utlendingsloven, som gjaldt en forelder med barn i Norge. I om lag halvparten av sakene er det registrert vedtak om utvisning, mens den andre halvparten av sakene endte med «ikke-utvisning». Jeg legger til grunn at det i løpet av høsten 2024 vil foreligge statistikkmateriale som kan gi grunnlag for å si noe mer om hvilken innvirkning instruksene eventuelt har hatt på den andelsmessige fordelingen mellom avgjørelser om utvisning og ikke-utvisning.

Som det er henvist til i instruksene, arbeides det med et forslag til forskriftsendringer (som også vil være

forpliktende for UNE). Forslaget vil bli sendt på offentlig høring, med sikte på vedtakelse og ikraftsetting innen den fristen som er fastsatt i Stortingets anmodningsvedtak, og som er i løpet av 2024. Når høringssvarene foreligger vil det være naturlig for departementet å innhente erfaringer og statistikk fra etatene om hvilken virkning instruksene har hatt.

Jeg bemerker for øvrig at selv om GI-03/2024 kun retter seg til UDI, har UNE fått instruks (GI-04/2024) om å utsette iverksettingen av saker som faller inn under kriterier som stort sett svarer til instruksene til UDI. Også de erfaringene som gjøres fra UNEs side i denne oppfølgingen, vil være relevante for departementets arbeid til høsten med å fastsette en endelig forskrift og få denne på plass i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 2057

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 24. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan eg be kommunalministeren leggje fram ei detaljert oversikt/tabell for alle kommunane i Møre og Romsdal samt for Møre og Romsdal fylkeskommune, som syner reell økonomisk utvikling/auke/reduksjon frå 2024 til nytt grunnlag for 2025 jamf. ny kommuneproposisjon, gjeldande frie inntekter til kommunane berekna og framvist på reelle økonomiske samanliknbare grunnlag, vist i totale løyvingar/budsjett i kr og endring i %?

GRUNNGJEVING:

Kommuneproposisjonen med nytt inntektssystem for kommunane er lagt fram, og i den samanheng "flagrar" det rundt med påstandar om økonomisk effekt og endringar for dei enkelte kommunane framlagd av representantar frå regjeringa.

Det er dei reelle endringane frå det økonomiske grunnlaget for 2024 og til reelle økonomiske grunnlag for 2025 som er viktig å kunne få synleggjort.

Det blir hevda av representantar frå regjeringspartia, at det er slik eller slik auka overføringar frå regjeringa kontra inntektssystemet til kommunane for 2024, utan at eit korrekt og målbart likt berekningsgrunnlag er synleggjort.

Derfor er det nødvendig at kommunalministeren legger fram konkrete tallgrunnlag for frie inntekter til kommunane som faktisk viser reelle sammenlikningsgrunnlag mellom det økonomiske grunnlaget for kvar kommune, oppstilt og presentert forståelig for 2024 kontra nytt berekna inntektssystem for 2025.

Her må det synleggjerast konkrete samla total løyving for frie inntekter for den enkelte kommune for budsjett 2024, og synleggjort med samanliknbare tallgrunnlag med berekna løyving/ramme for 2025.

Kun slik kan nokon som helst hevde at den eine eller den andre kommunen har fått slik eller slik auke i overføringa frå staten får budsjettåret 2024 til det som er planlagt for 2025.

Svar:

Regjeringa legg i Prop. 102 S (2023–2024) Kommuneproposisjonen 2025 fram forslag til eit nytt inntektssystem for kommunane og endringar i toppfinansieringsordninga for ressurskrevjande tenester. Regjeringa varslar samstundes ein vekst i dei frie inntektene til kommunane på til saman 5 mrd. kroner, utover anslått pris- og lønsvekst. Av styrkinga er 1,6 mrd. kroner direkte knytt til innføringa av nytt inntektssystem, 2,7 mrd. kroner er grunnlagt med

auka demografi- og pensjonskostnader og 250 mill. kroner er grunnlagt med bemanning i barnehagar.

Forslaget til nytt inntektssystem vil gi fordelingsverknader mellom kommunane. Departementet viser anslag på fordelingsverknadene i kommuneproposisjonen, berekna med utgangspunkt i dei opplysningane vi har i dag. Anslag for kvar enkelt kommune er vist i vedlegg 7 til proposisjonen, og tala for kommunane i Møre og Romsdal er vist i ein eigen tabell i dette brevet.

Eg vil presisere at anslaga på fordelingsverknadene er usikre, slik vi òg har streka under i kommuneproposisjonen. Rammetilskotet for 2025 vil på vanleg måte bli berekna med utgangspunkt i kriteriedata som først vil vere klare hausten 2024, og den endelege fordelinga av rammetilskotet for 2025 vil ikkje ligge føre før i statsbudsjettet for 2025. Skatteinntektene for 2025 vil ikkje vere kjente før i januar 2026. Endringar i kriteriedata, skatteinngangen og andre forhold betyr at dei endelege fordelingsverknadene vil avvike frå det som er lagt fram i kommuneproposisjonen.

Den reelle inntektssendringa for kvar enkelt kommune frå 2024 til 2025 vil vere avhengig av ei rekkje ulike forhold, i tillegg til effekten av nytt inntektssystem. Variasjonar i befolkningsvekst og endringar i andre kriteriedata, effekten av overgangsordningar og fordelinga av veksten i dei frie inntektene, er somme av forholda som vil påverke inntektsveksten neste år.

I kommuneproposisjonen har vi, som eit grovt anslag, vist korleis summen av endringane i inntektssystemet kan slå ut til neste år, når vi òg tar med effekten av overgangsordningane og den samla veksten i dei frie inntektene. Som ein illustrasjon er det lagt til grunn at veksten i dei frie inntektene som ikkje er knytt direkte til nytt inntektssystem, fordeler seg med eit likt beløp per innbyggjar. I kommuneproposisjonen presiserer vi at den endelege fordelinga i 2025 vil bli annleis, mellom anna som følgje av endringar i befolkningstal. Anslaga som er vist i kommuneproposisjonen er likevel dei beste vi kan gi per i dag.

Tabell 1 på neste side viser anslag på den samla effekten (inkl. overgangsordningar og samla vekst i dei frie inntektene) det første året for kommunane i Møre

og Romsdal. Talgrunnlaget er det same som i kolonne 10 i vedlegg 7 til kommuneproposisjonen. I tillegg til å vise effekten i kroner per innbyggjar, som i kommuneproposisjonen, er det òg tatt med tal for effekten i millionar kroner og i prosent av anslag på frie inntekter i 2024. Anslaget på dei frie inntektene i 2024 er henta frå Grønt hefte 2024, supplert med tal for inntekter frå eigedomsskatt, konsesjonskraft og Havbruksfondet (tal for 2021–2022). Anslaget på inntektsnivået i 2024 er usikkert, mellom anna sidan skatteinntektene til kommunane i 2024 ikkje vil vere kjente før i starten av 2025.

Anslaga for effekten av forslaga til endringar i skatteelementa for Ålesund og Haram kommunar, som er ein del av dei samla fordelingsverknadene av nytt inntektssystem, er berekna med utgangspunkt i skattetal for tidlegare Ålesund kommune etter kommuneinndelinga som gjaldt i 2020. I tabellen er det lagt til grunn at effekten av endringane i skatteelementa er den same for Ålesund og Haram kommunar kvar for seg som for tidlegare Ålesund kommune samla, målt i kroner per innbyggjar.

Tabell 1 viser berre anslag på effekten for kommunane. I kommuneproposisjonen foreslår departementet at eigarinntekter blir tatt ut frå skattegrunnlaget til både kommunane og fylkeskommunane. Dette forslaget vil òg har fordelingseffektar for fylkeskommunane, men effekten er liten og er ikkje inkludert i fordelingstabellen.

Tabell 1 Anslag på samla effekt av endringar i inntektssystemet første året for kommunane i Møre og Romsdal, inkl. anslag på inntektsgarantiordninga og overgangsordningar for skatteelementa og vekst i frie inntetker på 5 mrd. kroner for heile landet

Kommune	Innbyggjarar (1. juli 2023)	Anslag frie inntekter 2024 (jf. kol. 2 i Prop. 102 S)		Anslag samla effekt første år (jf. kol. 10 i Prop. 102 S)		
		Mill. kr	Kr per innb.	Mill. kr	Kr per innb.	% av frie
Kristiansund	24 240	1 757,2	72 493	44,7	1 842	2,5
Molde	32 512	2 494,6	76 730	37,0	1 137	1,5
Ålesund	58 186	3 992,4	68 615	52,5	902	1,3
Vanylven	3 034	261,2	86 076	3,3	1 075	1,2
Sande	2 442	205,6	84 198	9,7	3 956	4,7
Herøy	8 903	629,6	70 715	14,2	1 600	2,3
Ulstein	8 882	645,3	72 656	11,5	1 294	1,8
Hareid	5 170	392,1	75 838	15,9	3 076	4,1
Ørsta	10 977	815,0	74 248	10,6	963	1,3
Stranda	4 402	355,6	80 780	13,3	3 024	3,7
Sykkylven	7 606	537,2	70 633	19,7	2 590	3,7
Sula	9 670	707,5	73 165	12,0	1 243	1,7
Giske	8 675	645,6	74 418	16,1	1 853	2,5
Vestnes	7 097	535,5	75 461	18,1	2 551	3,4
Rauma	7 082	584,2	82 496	7,1	1 005	1,2
Aukra	3 692	538,8	145 937	9,4	2 554	1,7
Averøy	5 928	449,1	75 757	14,9	2 515	3,3
Gjemnes	2 665	223,5	83 875	8,1	3 049	3,6
Tingvoll	3 036	268,1	88 320	3,5	1 151	1,3
Sunndal	7 284	633,5	86 967	12,7	1 745	2,0
Surnadal	5 959	487,7	81 847	6,6	1 099	1,3
Smøla	2 142	235,8	110 090	2,0	928	0,8
Aure	3 386	333,2	98 405	2,9	846	0,9
Volda	10 897	844,8	77 530	6,3	574	0,7
Fjord	2 505	264,2	105 454	2,7	1 085	1,0
Hustadvika	13 390	1 054,1	78 719	17,1	1 275	1,6
Haram	9 402	666,0	70 834	28,0	2 978	4,2
Sum fylket	269 164	20 557,6	76 376	399,7	1 485	1,9

SPØRSMÅL NR. 2058**Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 24. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram kva konsekvenser endra fylkesvegkriterier for Møre og Romsdal vil kunne bety for overføringene til folkekommunen for 2025?

GRUNNGJEVING:

I framlagd kommuneproposisjon er det vist til ei "feilberegning" av fylkesvegkriterier som mulig kan medfører lågere rammeoverføringer til Møre og Romsdal fylkeskommune.

I løyvingene i satsbudsjettet for 2024 vart Møre og Romsdal fylkeskommunen kompensert i rammeoverføringa med 3,3 % økning kontra 2023.

Når deflatere for lønns og prisvekst vart berekna til 4,3 % for 2024, mangla med andre ord Møre og Romsdal fylkeskommune 1 % i eit totalbudsjett på omlag 7 milliard kr kontra budsjett for 2023.

I tillegg mangler fylkeskommunen ca. 260 mill. kr for å kunne få kompensert opp Møre og Romsdal fylkeskommune sine reelle ferjekostnader, og dette er svært merkelig at dagens AP og SP regjering ikke har fått på plass enda, da en av regjeringsspartia sine representanter fra fylket har lova at ferjedrifta skulle ordnes opp i bare en kom i regjering.

Ikke et komma av dette er kompensert, snarer tvert imot har altså Møre og Romsdal fylkeskommune opplevd dårligere økonomisk grunnlag og vilkår med dagens regjering kontra sist borgerlige regjering.

Nå ser det altså ut til at Møre og Romsdal fylkeskommune sitt beregningsgrunnlag for fylkesvegkriteriene vert endra og kutta, noe som ser ut til å kunne få negative økonomisk følger for 2025.

Svar:

Utgiftsutjamninga i inntektssystemet kompenserer fylkeskommunane for ufrivillige variasjonar i utgiftsbehovet. Utgiftsutjamninga skjer i praksis gjennom kostnadsnøkkelene, som er sett saman av ei rekkje ulike kriterium med vektorer. Eitt av kriteria er berekna vedlikehaldsbehov på fylkesvegnettet, som er eit anslag på kva det kostar å drifte og vedlikehalde fylkesvegane. Kriteriet blir berekna med utgangspunkt i opplysningar om det faktiske vegnettet, til dømes lengde fylkesveg (målt som feltlengde), bruer og tunnelar i kvar enkelt fylkeskommune.

Ved ein feil har feltlengda som blir brukt til å berekne fylkesvegkriteriet blitt målt som feltlengde inkludert

ferjestrekningar. Det er eit eige kriterium for fylkesvegferjer i kostnadsnøkkelene, og ferjestrekningar skal derfor ikkje telje med i berekninga av fylkesvegkriteriet. Departementet vil, som varsla i kommuneproposisjonen for 2025, rette opp feilen i talgrunnlaget, slik at ferjestrekningane ikkje vil vere med i grunnlaget for fylkesvegkriteriet frå og med 2025.

Kostnadsnøkkelene blir brukt til å fordele om på ein gitt ramme mellom fylkeskommunane. Det er derfor den relative andelen kvar enkelt fylkeskommune har av det berekna vedlikehaldsbehovet på fylkesvegnettet som har innverknad på berekninga av rammetilskotet, ikkje nivået på fylkesvegkriteriet i seg sjølv. Det betyr at feilen i fylkesvegkriteriet har hatt konsekvensar for alle fylkeskommunar, både for fylke med mange og lange ferjestrekningar og for fylke med få eller ingen ferjesamband.

Departementet legg opp til at fylkeskommunane som har fått for lite i rammetilskot i 2024 som følge av feilen i fylkesvegkriteriet, får full kompensasjon gjennom skjønnsstilskotet. Rammetilskotet til fylkeskommunane som har fått for mykje, vil ikkje bli justert ned i 2024.

Rammetilskotet for 2025 vil på vanleg måte bli berekna med utgangspunkt i oppdaterte grunnlagstal for alle kriteria i kostnadsnøkkelene, inkludert fylkesvegkriteriet, og blir lagt fram i statsbudsjettet for 2025 til hausten. Korrigeringa av feilen i fylkesvegkriteriet vil isolert sett gi eit lågare berekna utgiftsbehov for fylkeskommunar som har fått for mykje gjennom dette kriteriet i 2024. Men grunnlagstala for berekninga av rammetilskotet vil først vere klare til hausten, og det er derfor ikkje mogleg å berekne kva effekt korrigeringa av feilen har for rammeoverføringane til den enkelte fylkeskommune no.

SPØRSMÅL NR. 2059**Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 27. mai 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre at man kan få støtte til solceller, samtidig som man benytter fjernvarme?

BEGRUNNELSE:

Det er økonomisk bedre å velge lokale varmepumper enn å koble seg til fjernvarme for nye boligprosjekter. Selv om støtteordningen markedsføres som en ordning for å støtte redusert energibruk inkl. installering av solcelleanlegg, er den i praksis en støtteordning for å redusere kjøp av ekstern energi til oppvarming. Uten at forbruker reduserer kjøpet av ekstern varme (fjernvarme), får man ikke støtte til solcelleanlegg. Det ser også ut til at det er en slik løsning som må gjennomføres om man vil forbedre energiklassen i eldre bygg for å ha mulighet for å få grønne lån.

Det er med andre ord ikke bare for nye bygg det kan lønne seg å droppe fjernvarme, men også eldre bygg fra 1930 kan det være en god økonomisk løsning å droppe fjernvarmen man allerede er tilknyttet, til fordel for lokale varmepumper, dersom man vil investere i solceller.

Svar:

Norge har svært høy andel elektrisk oppvarming. Dette fører til at presset i kraftforsyningen blir langt høyere på kalde dager enn resten av året. Ved å konvertere elektrisk oppvarming til andre energibærere som fjernvarme, kan det frigjøres kapasitet i nettet. I tillegg kan fjernvarme bruke strøm når kraftprisen er lav og andre energibærere når kraftprisen er høy. Dette kan bidra til å stabilisere kraftprisene. I handlingsplanen for energieffektivisering varslet regjeringen at energimerkeordningen for bygg skal oppdateres. Energidepartementet jobber med forskrifts- endringer for å gjøre energimerkeordningen mer relevant for eksisterende bygg, og som ivaretar hensynet til effektiv bruk av energi og premierer oppvarmingsløsninger som samspiller godt med kraftsystemet, som fjernvarme.

Solkraft utgjør fortsatt en liten del av norsk kraftproduksjon, men vokser raskt. Siden 2021 har totalt installert effekt solkraft i Norge blitt doblet hvert år. 2023 ble et rekordår for installering av solkraft. Dette er en utvikling regjeringen ser positivt på.

Bygningsmontert solkraft kan realiseres raskt og bør bygges ut der forholdene ligger til rette for det. Egenprodusert solkraft kan også virke positivt på hver enkelt aktørs strømutgifter. Dette, sammen med den relativt korte utbyggingstiden, gjør det særlig viktig å legge til rette

for mer bygningsmontert solkraft på kort sikt. Samtidig er det barrierer som kan bremse utviklingen også for bygningsmontert solkraft, hvor lønnsomhet er en av de viktigste.

Regjeringen har de siste årene gjennomført flere tiltak for å legge til rette for solkraft og lokal energiproduksjon. Plusskundeordningen, investeringsstøtte fra Enova og Husbankens støtteordninger er viktige virkemidler som er videreført i 2024. Høsten 2023 utvidet regjeringen plusskundeordningen gjennom å innføre en delingsordning for fornybar energi slik at strømkunder på samme eiendom, for eksempel i et borettslag, kan slippe nettleie og avgifter for forbruk av strøm de selv produserer i et felles solcelleanlegg og på den måten reduserer sine strømutgifter. Nå arbeider vi med en ny delingsordning for fornybar strøm tilpasset næringsområder. Jeg viser for øvrig til «Plan for tiltak for økt utbygging av solenergi og lokal energiproduksjon» i Prop. 104 S (2023 –2024).

Enova har i dag en rekke tilskuddsordninger knyttet til energitiltak, inkludert solenergi. For privatpersoner støtter Enova solcelleanlegg gjennom Enovatilskuddet. I tillegg støtter Enova solfangere til varmesentraler.

Enovas støtteordning til borettslag og sameier er en støtteordning som støtter redusert energibruk, inkl. installering av solcelleanlegg. Alle energitiltak som bidrar til å redusere beregnet levert energi kan støttes, eksempelvis solcelleanlegg, etterisolering, vindu, og ventilasjon. Det er ikke noe formelt hinder for å få støtte til solcelleanlegg selv om man benytter fjernvarme. Solceller vil redusere mengden innkjøpt energi i form av kraft, mens etterisolering og nye vinduer vil redusere mengden innkjøpt energi til varmeformål. Målet med støtteordningen er å øke etterspørsel etter tjenester og løsninger som gir energieffektive bygg. Støtteordningen er utformet som en konkurranse der de prosjekter som oppnår størst energiforbedring i forhold til omsøkt støttebeløp tildeles støtte, og det er summen av flere energitiltak som teller. Ved å utforme støtteordningen som en konkurranse legges det til rette for at prosjektene som gir mest energisparing per støttekrone tildeles støtte. Dette vil premiere de prosjekter og de teknologivalg som oppnår mest kostnadseffektiv energisparing, og ikke forfordelende ulike teknologier i forhold til hverandre. Dette legger til rette for mer effektiv bruk av fellesskapets midler.

SPØRSMÅL NR. 2060**Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 28. mai 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke endringer i norsk energipolitikk ville det kreve hvis vi skulle innføre «energieffektivisering først» som prinsipp?

BEGRUNNELSE:

Viser til notatet «Mål om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger innen 2030» som ble oversendt fra NVE til Energidepartementet den 19. februar 2024.

NVE trekker her frem flere gode argumenter for en økt satsing på energieffektivisering i Norge:

- Bidrar positivt til kraftsystemet ved å styrke kraftbalansen og redusere effektbehovet på kalde vinterdager.
- Virkningen av energieffektivisering er sterkest i de befolkningstette områdene med stram kraftbalanse.
- Energieffektivisering er en måte å styrke kraftbalansen på i Norge som ikke medfører nedbygging av natur.
- Beregninger i NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2021 viste at 8 TWh energieffektivisering isolert sett bidrar til reduserte gjennomsnittlige norske kraftpriser med 4-5 øre/kWh i analyseåret 2040.

Jeg mener dette er gode grunner til en endring av energipolitikken i Norge slik at vi setter energieffektivisering først.

Svar:

For å kunne vurdere konsekvensene for norsk energipolitikk ved innføringen av et slikt prinsipp må det være klare rammer for hvordan og i hvilke sektorer prinsippet skal innføres. I EUs energieffektiviseringsdirektiv av 2023 (EED 2023) løftes «energieffektivisering først»-prinsippet opp som et sentralt element, og det stilles egne krav til medlemslandene om hvordan prinsippet skal følges opp. Energidepartementet jobber fremdeles med å vurdere innholdet i EED 2023, så dette er i så fall noe jeg må komme tilbake til.

Jeg vil samtidig understreke at regjeringen har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig. En forutsetning for å lykkes med målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050 er at vi bruker samfunnets ressurser effektivt, også på energiområdet. Energieffektivisering er bra for den enkelte og bra for samfunnet. I fjor høst la vi frem en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi som setter retning for hvordan myndigheter og andre skal jobbe med energieffektivisering i

tiden som kommer. Handlingsplanen presenterer flere virkemidler som vil bidra til å utløse mer energieffektivisering, inkludert særskilte krav og målrettede informasjonstiltak.

Bygg står for en høy andel av strømforbruket og bidrar også til effektopper i strømmettet på vinteren når det er kaldest. Det er derfor særlig viktig å innrette virkemiddelpolitikken slik at energieffektive og energifleksible løsninger gjennomføres når beslutninger som angår energibruk i bygg tas. Regjeringen vil blant annet gjennomgå byggt teknisk forskrift og forbedre energimerkeordningen. Staten eier en stor bygningsmasse, og i de statlige fellesføringene for 2024 fremgår det at departementer og underliggende virksomheter skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant. Videre stilles det krav om at statlige byggeprosjekter skal planlegges og gjennomføres med en energistandard som minimum holder passivhusstandard, og regjeringen vil stille krav til at statlig sektor som hovedregel anskaffer energieffektive produkter og tjenester.

Regjeringen tar også grep for at industri og næringsliv i større grad skal gjennomføre lønnsomme energieffektiviseringstiltak. Det vil stilles krav om at foretak med størst energiforbruk regelmessig gjennomfører energikartlegginger. Videre vil det utredes om flere anlegg skal omfattes av krav om å gjennomføre kost-nytteanalyse av utnyttelsen av overskuddsvarme, og strengere krav om gjennomføring av lønnsomme tiltak skal også utredes.

Regjeringen har styrket de økonomiske støtteordningene til energitiltak rettet mot husholdninger, bedrifter og kommuner gjennom tildelinger til Enova og Husbanken. I statsbudsjettet for 2024 er bevilgningene til Enova økt med 880 mill. kroner for å styrke Enovas satsing på energitiltak. Regjeringen har også videreført og styrket Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg til 300 mill. kroner i 2024. Regjeringen er opptatt av at ordningen bidrar til at blant annet husholdninger med lavere inntekter også kan få mer energieffektive boliger og Husbanken har gjennom tildelingsbrevet fått en føring om at kommunalt eide utleieboliger skal prioriteres i ordningen.

Tiltakene jeg her lister opp er kun et utvalg av virkemidler regjeringen jobber med å iverksette som vil sette energieffektivisering enda tydeligere på agendaen. Samtidig er regjeringen tydelig på at om vi skal nå målene våre må vi også bygge mer nett og kraftproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 2061

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 2062

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 28. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

DSB utarbeidet i 2019 en rapport som foreslo en lang rekke tiltak for å bedre beredskapen i forhold til skogbrann.

Hvordan har justisministeren fulgt opp disse anbefalingene; hvilke tiltak er gjennomført, og mener justisministeren at Norge er godt forberedt dersom det oppstår tørke og stor skogbrannfare i løpet av de nærmeste månedene?

BEGRUNNELSE:

MDG viser til DSB sin rapport "Beredskapsanalyse skogbrann" fra 2019.

I oppsummeringskapittelet skriver DSB blant annet: Beredskapsanalysen definerer dimensjonerende skogbrann og påpeker svakheter, mangler og usikkerhet ved dagens beredskap. Det er avdekket et gap mellom nødvendig beredskap for å håndtere dimensjonerende skogbrann (nivå 2) og dagens beredskap i analysen. Nasjonale myndigheter må ta stilling til om - og i tilfelle hvilke - tiltak som skal iverksettes for å fylle gapet.

«Vi mangler nasjonal ledelse med kompetanse og myndighet».

«Har vi mekanismer for å ta de tøffe valgene?»

(uttalelser på analyseseminalet)

Alternativt må ambisjonsnivået for hva slags skogbranner som skulle kunne håndteres, senkes til det som er nivå 1 i denne analysen. Da aksepterer man i praksis risikoen knyttet til at man ikke kan håndtere mer alvorlige skogbranner enn dette.

Svar:

Hovedspørsmålet som stilles i DSBs beredskapsanalyse om skogbrann fra 2019, er i hvilken grad vi i Norge

er rustet til å møte fremtidens skogbranner. Ifølge analyserapporten har vi en velfungerende beredskap ut fra skogbrannene vi har opplevd i Norge til nå. Rapporten påpeker imidlertid svakheter særlig knyttet til koordinering og ledelse av flere store samtidige skogbranner, som kan forventes i fremtiden. De foreslåtte tiltakene i rapporten dreier seg ikke om endringer i den ordinære kommunale organiseringen av brannberedskapen, men om å øke evnen til å koordinere og prioritere ressurser i akutte situasjoner hvor behovet for innsats overstiger den lokale kapasiteten. Regjeringen la 22. mars 2024 frem Meld. St. 16 Brann- og redningsvesenet – nærhet, lokalkunnskap og rask respons i hele landet. Med denne meldingen legger regjeringen til rette for at Norge skal ha et brann- og redningsvesen som er i stand til å håndtere fremtidige utfordringer, blant annet klimaendringer, både innenfor eget sektoransvar og i samarbeid med andre nødetater og beredskapsaktører.

Brann- og redningsvesenet er den mest desentraliserte nødetaten i Norge. Den kommunale organiseringen sikrer nærhet til innbyggerne, lokalkunnskap og rask bistand når befolkningen trenger hjelp, både i byene og i distriktene. Den desentraliserte organiseringen er brann- og redningsvesenets fortrinn. Kombinasjonen av heltids- og deltidspersonell ivaretar behovet for fleksibilitet og rask respons i hele landet. I den nevnte stortingsmeldingen bygger regjeringen videre på disse kvalitetene.

I stortingsmeldingen foreslår regjeringen en rekke tiltak som kan bidra til å videreutvikle skogbrannberedskapen. Regjeringen vil for eksempel vurdere om DSB skal få en tydeligere rolle og et tydeligere ansvar som nasjonal brannmyndighet ved store ekstraordinære eller samtidige hendelser, hvor behovet for koordinering er stort. Regjeringen vil utarbeide en nasjonal risiko- og sårbarhetsanalyse på brann- og redningsområdet som kan bidra til å gi bedre oversikt over nasjonale utfordringer og behov innen områder som krever betydelig spisskompetanse og utstyr, som blant annet skogbrann. En slik analyse vil danne

grunnlag for å sikre nasjonale støtteressurser for brann- og redningsvesen i hele landet. Regjeringen vil også sørge for å ha tilstrekkelig skogbrannhelikopterberedskap med tilhørende lederstøtte for slokking av skogbranner. For å være best mulig forberedt til å håndtere store nasjonale hendelser eller kriser, er det nødvendig å samarbeide og øve på tvers av ansvarsområder. Regjeringen vil bidra til mer øving mellom brann- og redningsvesenet, Forsvaret, Sivilforsvaret, helsetjenesten og politiet for å sikre bedre samhandling ved krisehendelser.

Mange kommuner har inngått lokale og regionale samarbeidsavtaler for å møte utfordringer som det ikke kan forventes at alle brann- og redningsvesen skal kunne håndtere alene, eller hvor det enkelte brann- og red-

ningsvesen har begrensede ressurser. Regjeringen mener det er kommunene selv som er nærmest til å vurdere om det er nødvendig og hensiktsmessig å etablere samarbeid med andre. Regjeringen vil at eventuelle regionale samarbeid skal baseres på frivillighet mellom selvstendige brann- og redningsvesen og på lokale risiko- og sårbarhetsanalyser. Kommuner som etablerer samarbeid innenfor et større område eller region kan vurdere om det ved større hendelser bør gis fullmakter til en leder av samarbeidet, utover eget brann- og redningsvesen. Det kan for eksempel bety at den enkelte brannsjef som er innkalt i redningsledelsen i den lokale redningsentral (LRS) får fullmakter på vegne av flere brann- og redningsvesen i forbindelse med større hendelser.

SPØRSMÅL NR. 2063

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 30. mai 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvor mye har kapasiteten i barnevernet økt som følge av at regjeringen har øremerket store summer til statlig og ideell vekst i barnevernet, og kan det også bes om en oversikt over utviklingen i antall og andel barnevernsplasseringer i alle kategorier for de siste fire årene?

BEGRUNNELSE:

De er usikkert om de økte bevilgningene i statsbudsjettet for 2024 har gitt nevneverdig vekst i den totale kapasiteten. Det er inngått garanti plasser med ideelle som gir liten fleksibilitet og man opplever at man ikke får plassert barn til tross for inngåtte avtaler og ledige plasser. Bufetat har bundet opp store deler av budsjettet til garanti plasser og det vil være svært interessant å se hvilket belegg disse institusjonene/plassene har.

Svar:

Grunnkapasiteten, som består av statlege plassar og ideelle og kommersielle plasser med kjøps- og leveransegaranti er økt frå 601 i 2021 til 664 ved utgangen av 1. tertial 2024. Sjølv om grunnkapasiteten aukar er det likevel for få plasser ut frå behovet, Talet på tilvisingar frå kommunane har auka frå tidleg i 2023, særleg til akutt plassar og plassar til barn med store og samansette behov. Dette har gjort det utfordrande for Bufetat å oppfylle bistandsplikta.

For departementet har det difor vore viktig å bruke ressursar på å styrkje dei statlege plassane som allereie er etablert i tråd med målet om at staten sjølv skal drifte tenestene til barna med dei største og mest samansette behova. Det er blant anna etablert fleire plasser for målgruppa behandling høg risiko og dei statlege omsorgsinstitusjonane er gjort betre i stand til å ta i vare barn og unge med større og meir samansette behov. Det forventast ein ytterlegare auke i antal plasser for denne målgruppa i statleg regi i siste halvår i 2024.

Auka midlar til institusjonsbarnevernet har også gått til mellom anna oppgradering av institusjonsbygg, auka bemanning, etablering av støtteteam, kompetanseutvikling hos tilsette, vakne nattevakter, branntryggleikstiltak og andre tiltak som har sikra kvaliteten og tryggheta i eksisterande institusjonsplassar. Samstundes har nokre plasser vore ute av drift i kortare og lengre periodar grunna driftsutfordringar, mellom anna som følgje av brannar. Behov for sterk utviklingsstøtte til enkelte barn har også ført til at enkelte institusjonar i periodar har hatt færre barn enn antal plasser skulle tilsi, og snittprisen pr. plass har auka. Vi ser no ein nedgang i antal brannar og kapasitetsutnyttinga i statlege plassar har auka frå 76% i 2021 til 79 % ved utgangen av 1. tertial 2024.

I arbeidet med å styrke kapasitet er blant anna rammeavtaleplassar med garanti auka frå 160 i 2021 til 265 første tertial i 2024, ein auke på 66 prosent. Den totale kapasiteten i institusjonsbarnevernet, målt i talet på plas-

sar i statlege institusjonar og avtaleplassar med og utan garanti hos private leverandørar, er likevel tilnærma lik frå utgangen av 2021 (761 plassar) til utgangen av 1. tertial 2024 (767 plassar). Dette skyldes ein reduksjon i antal statlege plassar, i stor grad gjennom ei omstilling av det statlege tilbodet frå til dømes omsorgsplassar over mot plassar til barna med dei største behova. Dei ideelle leverandørane har ei tilsvarende auke innanfor målgruppene som staten omstiller seg bort i frå.

Av den totale kapasiteten på 767 plassar er 399 statlege, 252 ideelle (hvorav 221 med garanti) og 116 kom-

mersielle (hvorav 44 med garanti). I tillegg til den kapasiteten som synleggjerast her, kjem den private kapasiteten som nyttast gjennom avtalar ved kvar einskilde plassering (einskilde kjøp).

I tabell 1 er ein oversikt over utviklinga i det gjennomsnittlege talet på barn i institusjon og opphaldsdagar i institusjon fordelt på statlege institusjonar og private institusjonar fordelt på ideelle og kommersielle leverandørar.

Tabell 1: Utviklinga i det gjennomsnittlege talet på barn i institusjon og fordelinga av opphaldsdager i statlege og private institusjonar

	Gjennomsnittlig antall barn i institusjon			
	2021	2022	2023	1. tertial 2024
Statlig	357	324	327	321
Ideell	195	200	211	210
Kommersiell	297	251	267	282
Totalt	850	775	805	813
	Andel av total			
	2021	2022	2023	1. tertial 2024
Statlig	42 %	42 %	41 %	39 %
Ideell	23 %	26 %	26 %	26 %
Kommersiell	35 %	32 %	33 %	35 %

SPØRSMÅL NR. 2064

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener samferdselsministeren at trafikksituasjonen i Moss er forsvarlig når hjemmehjelpstjenesten må avlyse avtaler grunnet køkaos og blålysetatene hadde hatt utfordringer med å kunne rykke ut innen rimelig tid?

BEGRUNNELSE:

Moss har som kjent enorme samferdselsutfordringer. Det var derfor tverrpolitisk skuffelse av at samferdselsministeren og regjeringen i sitt forslag tok RV19 ut av NTP. Mossingene har dessverre blitt vant til enorm køproblem-

atikk, men forrige fredag toppet det seg. På en strekning som vanligvis tar noen minutter risikerte en å bruke rundt 2 timer. Hjemmehjelpstjenesten måtte avlyse avtaler og beredskapsmessig opplevde vi heldigvis ikke behov for stor utrykning av ambulanse, brann eller Politi til Jeløy da kaoset var på sitt verste.

Svar:

Det var problem med trafikken i Moss i perioden 10.-13. mai, som er den helgen jeg går ut fra at representanten sikter til.

Bane Nor stengte deler av Fjordveien 10.-13. mai grunnet graving av høyspentkabler i forbindelse med etableringen av nytt stasjonsområde. Stengingen ble valgt å gjøre i en langhelg, fordi det da ikke var skolebusser denne fredagen. Mer om bakgrunnen for stengingen finnes her: [Stenger deler av Fjordveien 10.-13. mai | Bane NOR](#). Stengingen førte til større trafikk i området rundt Klostergata og Vogts gate. Det var i tillegg større trafikkmengder fra Jeløya enn ventet på en inneklemt dag, som igjen skapte trafikale problem uavhengig av stengingen av Fjordveien.

På grunn av dette var det også problemer med å få tømt ferjene, noe som førte til ytterligere forsinkelser. Kommunen ga tillatelse til åpning av Værlesands bakgate, noe som hjalp på ferjetrafikken.

Det var med andre ord flere årsaker til at man fikk spesielt store trafikale problemer denne helgen. Jeg er også kjent med at det er utfordringer med kø i Moss for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 2065

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 27. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvis regjeringen mener alvor knyttet til å ville bedre konkurransen i dagligvarebransjen må man også se på leverandørene for å forstå hele markedet.

Hva er det som hindrer regjeringen i å få en helhetlig oversikt over leverandørenes markedsandeler i viktige kategorier i verdikjeden for mat, når det meste av statistikken allerede eksisterer?

BEGRUNNELSE:

Statsråden er opptatt av at regjeringen har brukt store ressurser på kartlegging i de ulike leddene i verdikjeden for dagligvare. Samtidig hevder også statsråden at det er mer utfordrende og ressurskrevende å kartlegge dagligvareleverandørenes markedsandeler.

Det er allerede utført et svært ressurskrevende arbeid med å kartlegge konkurransesituasjonen blant dagligvarekjedene – kompleksitet og ressursproblematikk ser ikke ut til å ha vært et hinder for dette arbeidet. Ved å velge bort kartlegging av markedsrett i leverandørledet, vil man operere i en blindsoner når det gjelder de faktiske konkurranseforholdene i dagligvarebransjen.

Flere aktører har både 80 og 90 % markedsandel i store og sentrale kategorier. Det sier seg selv at dette kan være avgjørende for konkurransesituasjonen. I en VG-artikkel i fjor kom det fram at Nortura har over to tredjedeler av pølsemarkedet og Tine en helt dominerende stilling i milliardmarkedet for meieriprodukter. Orkla-selskaper har nesten hele markedet for tørre middagssupper og nærmere 70 % andel av viktige kategorier innen vask og rengjøring.

Analyseselskapet Nielsen IQ gjør allerede undersøkelser på markedsandelene til dagligvareleverandører, men disse er ikke offentlig tilgjengelig. Statsråden bør derfor iverksette tiltak for å få tilgjengeliggjort tall for sentrale og dominante aktører, slik at grunnlaget for å sikre kunnskapsbasert politikk på et område som er så viktig for folk flest blir best mulig.

Svar:

Som representanten viser til, har regjeringen gjennomført et omfattende arbeid med å kartlegge konkurransesituasjonen blant dagligvarekjedene. Regjeringens arbeid har også ført til økt innsikt i, og åpenhet om, konkurranseforholdene i de øvrige leddene i verdikjeden for mat og dagligvare.

At vi har god informasjon om forholdene i bransjen er viktig for en kunnskapsbasert debatt og for å vurdere hensiktsmessige tiltak for å styrke konkurransen i verdikjeden for mat og dagligvare. Jeg viser til mitt svar på representantens spørsmål nr. 1775, hvor jeg redegjorde nærmere for regjeringens arbeid med åpenhet i verdikjeden for mat og dagligvare.

Siden representanten stilte forrige spørsmål om saken har Konkurransetilsynet lagt frem resultatene fra en undersøkelse av lønnsomhet i verdikjeden for mat og dagligvarer, som ble gjennomført på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. Resultatene indikerer høy lønnsomhet for flere av aktørene i bransjen, og støtter vurderingen om at konkurransen ikke er god nok. Undersøkelsen gir viktig og oppdatert kunnskap om konkur-

ransesituasjonen i bransjen, og illustrerer viktigheten av regjeringens arbeid med å styrke konkurransen.

Som jeg viste til i mitt svar på representantens spørsmål nr. 1775, vil det være betydelig mer utfordrende å kartlegge markedsandelene til dagligvareleverandørene, enn å kartlegge markedsandelene til dagligvarekjedene. For at markedsandeler skal kunne gi informasjon om markedsrett og konkurranseforhold, så må andelen være basert på en korrekt markedsavgrensning. Dersom markedsavgrensningen er feil, vil det kunne skape et misvisende bilde av konkurransen i markedet. Markedsandeler basert på for snevre markeder vil typisk overvurdere konsentrasjonen og markedsmakten.

Som følge av at leverandørene har svært mange ulike varelinjer, så vil det være ressurskrevende for konkurransemyndighetene å analysere seg frem til korrekte avgrensninger av de ulike leverandørmarkedene. Kartleggingen vil også kreve ressurser fra markedsaktørene sin side.

På bakgrunn av ressursbehovet og utfordringene forbundet med å kartlegge leverandørenes markedsandeler, vurderer jeg fremdeles at tiltaket representanten etterspør ikke bør prioriteres på nåværende tidspunkt. Regjeringen arbeider med en rekke andre tiltak for å styrke konkurransen i dagligvarebransjen. Dette arbeidet vil regjeringen fortsette å prioritere høyt fremover.

SPØRSMÅL NR. 2066

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 27. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvor står saken om Småhusplanen, og når får Oslo kommune en avklaring fra departementet?

BEGRUNNELSE:

I fjor høst vedtok bystyret i Oslo den nye Småhusplanen. Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) fremmet innsigelse og saken ligger nå til behandling hos departementet. Regjeringen har tidligere signalisert at saken har høy prioritet men kommunen har fortsatt ikke fått noen avklaring.

Svar:

Grunnen til at NVE kom med motsegn er at dei meiner at faren for flaum og kvikkleireskred ikkje er godt nok utgreidd, og at kravet til Risiko- og Sårbarheitsanalyse (ROS) difor ikkje er innfridd i planen. Saka blei sendt frå Statsforvaltaren i Oslo og Viken til Kommunal- og distriktsdepartementet 13. desember 2023.

I tråd med vanleg praksis i denne type saker, har departementet hatt møte med kommunen, styresmakta som har kome med motsegn, statsforvaltaren og andre departement som har interesse i saka. Dette møtet fann stad 2. februar 2024. Den 25. april 2024 fekk Kommunal- og distriktsdepartementet tilrådinga frå Energidepartementet, som støttar motsegna frå NVE.

Eg er kjend med at mange ventar på departementet sitt vedtak i saka. Saka har høg prioritet i departementet, og eg har som mål å få til ei raskast mogleg avklaring. Eg kan diverre likevel ikkje seie noko sikkert om kva tid vedtaket kjem.

SPØRSMÅL NR. 2067**Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gi undertegnede innsyn i Norges gjeldende returavtale med Etiopia?

BEGRUNNELSE:

Norges gjeldende returavtale med Etiopia er fra 2019. Etter det jeg har blitt kjent med, så har blant annet NOAS bedt om innsyn i den gjeldende returavtalene, men blitt nektet det. Det bes derfor om at statsråden gir innsyn i returavtalen da det er av offentlighetens interesse.

Svar:

Norge ble tilsluttet EUs returprosedyrer «Admission procedures for the return of Ethiopians from European Union member states» gjennom noteveksling mellom Norge og Etiopia, datert 4. januar 2019. Norge hadde tidligere en bilateral returavtale med Etiopia. Denne ble avløst av gjeldende avtale om returprosedyrer for etiopiske borgere som anses å oppholde seg ulovlig i EU (og Norge og Sveits), som ble operativ fra 4. januar 2019.

Returprosedyrene er ikke inngått som en traktat, og er ikke publisert på Lovdata. Avtalen inneholder opplysninger om reisedokument, utstedelse av laissez-passer og reisedokument, i tillegg til oppfølging etter tilbaketakelse av etiopiske borgere. Både Europakommisjonen og Etiopia har i møter uttrykt at selve innholdet i prosedyrene ikke bør offentliggjøres. På bakgrunn av dette har Justis- og beredskapsdepartementet ved tidligere mottatte innsynskrav unntatt prosedyrene fra offentlig innsyn i henhold til offentleglova § 20.

Offentleglova § 20 gjelder unntak fra offentlighet av hensyn til Norges utenrikspolitiske interesser. Det følger av første ledd bokstav b at det kan gjøres unntak fra innsyn for opplysninger når dette er påkrevd av hensyn til Norges utenrikspolitiske interesser, dersom opplysningene er mottatt under forutsetning av eller det følger av fast praksis at de ikke skal offentliggjøres.

Etter min vurdering vil offentliggjøring av disse prosedyrene undergrave Norges troverdighet som en fortrolig partner og kunne bidra til at vi får mindre relevant informasjon i fremtiden fra våre samarbeidspartnere på dette området. Dette handler om informasjon som er mottatt fra representanter fra andre land under forutsetning om fortrolighet, og innsyn vil derfor skade et etablert tillitsforhold. Jeg mener ut fra dette at det fortsatt er et sterkt behov for unntak for dokumentet, slik at

skadevilkåret at unntak skal være «påkravd» er til stede. Vilkårene for unntak etter offentlighetsloven § 20 første ledd bokstav b er dermed oppfylt.

Merinnsyn er vurdert, og jeg ser at det er berettiget offentlig interesse knyttet til denne avtalen. Jeg mener likevel at behovet for unntak veier tyngre i saken. Det vil kunne medføre betydelig skade for norske interesser i saken dersom det nå gis innsyn, og skadevirkningene vil også kunne ramme fremtidige saker.

Unntaket etter § 20 første ledd bokstav b gjelder opplysninger, men jeg ser det ikke aktuelt med delvis innsyn her. De opplysningene som eventuelt faller utenfor unntaket, vil kun være rene formaliteter som datoer og lignende, og disse unntas fra innsyn etter offentleglova § 12 bokstav c. Denne bestemmelsen gir hjemmel for unntak for resten av et dokument når de unntatte delene utgjør den vesentligste delen av det. Dette vilkåret er klart oppfylt her.

SPØRSMÅL NR. 2068**Innlevert 7. mai 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 27. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Miljødirektoratet har kommet med en karttjeneste som viser planer for nedbygging av natur.

Hvis alle disse områdene bygges ut, hva vil klimagassutslippene fra arealendringene være i et 25- og 75-års perspektiv?

Svar:

Nedbygging leder til store klimagassutslipp, særlig i de mest karbonrike arealene som skog og myr. Jeg er opptatt av at vi skal redusere utslippene våre fra nedbygging, og regjeringen fører en politikk som legger til rette for dette. Jeg vil blant annet fremheve forslag til nye statlige planretningslinjer for klima og energi og for arealbruk og mobilitet, som begge nå er ute på høring. Videre jobber regjeringen med et forbud mot nedbygging av myr.

Miljødirektoratet har nylig lagt frem en karttjeneste som viser planlagt utbygging i Norge. Representantens spørsmål har vært forelagt Miljødirektoratet, som har gitt følgende vurdering:

«Miljødirektoratets karttjeneste viser aktuelle utbyggingsområder i kommunale arealplaner og omsøkte energiltak. Dataene er hentet fra rapporter utarbeidet av NINA (nr. 2310) (arealplaner) og Norkart (energiltak). Arealplandataene er usikre, og gir primært en indikasjon på hvilke arealer som kan bli ut-

bygd. Det er midlertidig ikke mulig å si nøyaktig hvor bygninger og anlegg blir plassert innenfor et avsatt utbyggingsområde og hvor stor utnyttingsgraden for hvert utbyggingsområde vil bli. Det er heller ikke mulig å si noe sikkert om hvilke typer arealer som blir berørt av de konkrete tiltakene, for eksempel hvor mye myr og hvor mye av ulike typer skog.

For omsøkte kraftlinjer og vindkraftområder er situasjonen tilsvarende; det er lite areal under en kraftlinje som fysisk bygges ned og i et vindkraftområde er det bare 3-4 % av området som fysisk bygges ned. Det er heller ikke her mulig å nå si hvilke konkrete arealer som vil bli bygd ned.

Klimagassutslippene fra nedbygging vil variere avhengig av hvilke areal typer som blir nedbygget og hvilken type nedbygging som gjennomføres. Nedbygging av myr og skog på organisk jord vil føre til de største utslippene. På grunn av betydelig usikkerhet i tallgrunnlaget, er det ikke hensiktsmessig å gi et estimat på hvor store utslipp det vil være dersom områdene bygges ned.»

Utover dette vil jeg legge til at selv om kommunene tidligere har planlagt arealer til utbygging, er det ofte uproblematisk for kommunen å endre dette tilbake i ny plan. Regjeringen økte nylig støtten til kommunal arealplanlegging, og har åpnet for tilskudd til kommuner som ønsker å gjennomføre planvask for å ta bedre vare på naturarealer. Derfor både tror og håper jeg mange kommuner velger å redusere naturområdene som er planlagt til utbygging i årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2069**Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 27. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hva er det samlede kostnadsanslag for utbygging og tilrettelegging av Terningmoen, hvor mye av dette skal Forsvaret selv dekke og hvor mye skal finansieres gjennom Offentlig Privat Samarbeid eller leieavtaler og hva blir årlige faste drifts- og leiekostnader, og hvor mye vil disse øke fra dagens nivå (Spørsmålet gjelder både for det Forsvaret selv vil eie og drifte av EBA, og det som investeres av EBA gjennom eksterne samarbeidspartnere)?

BEGRUNNELSE:

I Prop 87 S 2023-2024 viderefører regjeringen beslutningen, som ligger til grunn i innværende Langtidsplan for Forsvaret, om at Terningmoen skal videreutvikles til en felles rekruttskole for hæren, nå med kapasitet til å utdanne 1 800 rekrutter fire ganger i året. For å kunne realisere planene kreves det omfattende investeringer i EBA-kapasiteter.

Kapasitets- og kostnadsanslag for utbygging av Terningmoen har variert. I beslutningsgrunnlaget for innværende Langtidsplan var kostnadsanslaget kun kr 340 millioner kroner. Dette skulle dekke en samlet kapasitet på 1 100 rekrutter. Det antydes nå at investeringskostnaden vil være mellom 2 – 3 milliarder kroner, men det er også opplyst fra ulikt hold at samlet utbygging av Terningmoen vil koste nærmere 5 milliarder kroner.

Angitte investeringskostnader synes derfor å være omtrentlige og avviker vesentlig i størrelse. I tillegg kan jeg ikke finne opplysninger som viser til hva de årlige drifts- og leiekostnadene vil bli ved en samlet utbygging av Terningmoen.

Følgelig er det interessant å få mer utfyllende og grundig informasjon om hva som er det samlede kostnadsanslag for utbygging og tilrettelegging av Terningmoen, og hvor mye av dette som Forsvaret skal selv dekke og hvor mye som skal finansieres gjennom Offentlig Privat Samarbeid eller leieavtaler?

Og ikke minst hva de årlige faste drifts- og leiekostnadene blir, og hvor mye vil disse øke fra dagens nivå? Spørsmålet gjelder både for det Forsvaret selv vil eie og drifte av EBA, og det som investeres av EBA gjennom eksterne samarbeidspartnere.

Svar:

Regjeringen stadfestet i Prop. 87 S (2023–2024) ambisjonen om at Terningmoen videreutvikles til en felles rekruttskole, i tråd med Stortingets vedtak jf. Innst. 87 S (2020–2021) til Prop. 14 S (2020–2021). Gjennom arbeidet med senere konseptvalgutredning (KVU) var konklusjonen at EBA-behovene knyttet til etableringen av en felles rekruttskole ikke kunne ivaretas gjennom den økonomis-

ke planrammen på 643 millioner kroner som var avsatt i investeringsplanen, noe regjeringen også redegjorde for i Prop. 118 S (2022–2023).

I Sp/Ap-regjeringens forslag til ny langtidsplan legges det opp til at utbyggingen av Terningmoen skal skje ved modernisering og nyetablering av kapasiteter i leirrområdet, og skal dimensjoneres for å kunne utdanne om lag 1800 rekrutter fire ganger i året, og ivareta behovene til øvrige brukere fra Hæren og Heimevernet. Inntil Terningmoen er fullt utbygd, etter planen før 2036, er det ønskelig med innleie av sivil infrastruktur utenfor leirrområdet som supplement for raskt å øke utdanningskapasiteten.

Et utvidet leieforhold på Terningen Arena vil øke kapasiteten og tilpasses ambisjonsnivået til ny rekruttskole, og samtidig gi Forsvaret større grad av forutsigbarhet og fast tilgang til funksjoner rekruttutdanningen er avhengig av. Haslemoen leir vurderes leid tidlig i perioden for å raskere kunne øke utdanningskapasiteten ved rekruttskolen. Som en del av Forsvarssjefens gjennomføringsplan vil det i samråd med etatene detaljplanlegges hvordan ambisjonen skal realiseres, herunder samarbeidsavtaler med tilhørende økonomiske konsekvenser.

I planforutsetningene til ny LTP har departementet i utgangspunktet avsatt mellom 2 og 3 milliarder kroner til EBA-investering tilknyttet rekruttskolen på Terningmoen i perioden 2025–2036. Denne rammen forutsetter leie av sivil infrastruktur til de formål hvor dette er hensiktsmessig. En oppdatert vurdering av kostnadsrammen vil gjøres som en del av forprosjektfasen hvor balansen mellom investeringer og innleie vil avklares. Endelig kostnadsramme vil fastsettes når disse vurderingene er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2070

Innlevert 16. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 29. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statsråden har lovet at ventetiden skal ned, men ansatte sier jo at fortsatt vil mange tusen kreftpasienter stå i kø, og vente på undersøkelse eller behandling.

Vil statsråden sørge for at sykehuset pålegges å se på alle muligheter for å få ned disse køene ved å åpne for

at private kan undersøke og behandle pasienter som nå står i den lange køen?

BEGRUNNELSE:

Lang venteliste har gitt kreftpasienter forverret diagnose. Nær 5 000 pasienter står i kø ved gastromedisinsk poliklinikk på sykehuset i Vestfold. De tillitsvalgte sier at det

har vært krevende å stå i dette, og har flere ganger ropt et varsko uten at sykehusene har tatt store nok grep for å gjøre noe med dette. Det kommer også frem at 5 pasienter har fått forverret kreftdiagnosen som en konsekvens av ventetiden, og nå undersøkes det om det kan skyldes flere. Fortsatt er det flere tusen pasienter på undersøkelse eller behandling. Til tross for at ansatte har varsloet om en krevende situasjon på avdelingen, så ble det også kjent at sykehuset i Vestfold også hadde varslet statsforvalteren, om svikt i pasientoppfølgingen på gastromedisinsk poliklinikk. Dette er svært alvorlig spesielt for de som på grunn av dette har fått forverret sin kreftdiagnose. Men også for de flere tusen som står i sykehuskø.

Svar:

Spørsmålet er begrunnet i situasjonen ved gastromedisinsk poliklinikk ved sykehuset i Vestfold HF. Nærmere informasjon er derfor hentet inn fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF oppgir at det i lengre tid har vært utfordringer med lange og økende ventelister ved gastromedisinsk poliklinikk ved Sykehuset i Vestfold HF. Sykehuset har meldt flere saker til Helsetilsynet som alle gjelder forsinket kreftdiagnostikk på grunn av svikt i oppfølgingsrutinene.

Statsforvalteren i Vestfold har gjennomført systemtilsyn ved gastromedisinsk poliklinikk og deres foreløpig rapport er oversendt sykehuset 22. mai. Helse Sør-Øst RHF oppgir at Statsforvalteren har vurdert at mangelfull oversikt over den lange ventelisten, antall fristbrudd og det store antallet pasienter som har passert frist for helsehjelp har resultert i at sykehuset ikke har gitt alle pasienter forsvarlig utredning og behandling. Dette har for noen pasienter medført forsinket behandling, et mer alvorlig sykdomsforløp eller pasientskade. Det er fortsatt en pågående risiko i pasientbehandlingen ved gastromedisinsk poliklinikk ved sykehuset.

Statsforvalteren vurderer også at sykehusets ledelse ikke har sikret forsvarlig utredning og behandling av pasientene grunnet manglende systematisk styring. Sykehusets ledelse har over tid vært kjent med en pågående høy risiko for pasientskade, men de har ikke iverksatt tilstrekkelige tiltak for å redusere risikoen for svikt i pasientbehandlingen.

Sykehuset i Vestfold HF oppgir at bekymring knyttet til økende ventelister ved gastromedisinsk poliklinikk har vært formidlet internt fra fagmiljøet, og rapportert til sykehusets ledelse. Det har vært gjort tiltak, men disse har ikke hatt tilstrekkelig effekt og gjennomføring og oppfølging har ikke vært god nok.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at ny sykehusledelse tar situasjonen på største alvor og har selv gått aktivt ut og informert om dette både internt i sykehuset og eksternt. Det er startet et arbeid for å sikre oversikt og kontroll over ventelisten, noe som har gitt en reduksjon på 13 pst.

i antall pasienter som har passert anbefalt tid i løpet av april. Arbeidet er ytterligere forsterket ved etablering av et innsatsteam og at fagdirektør fristilles fra sin stilling for å støtte arbeidet med å få oversikt og kontroll ved poliklinikken. Legespesialister gjennomgår nå alle pasienter på ventelisten for å sikre riktig prioritering. Det er nødvendig å øke kapasiteten i poliklinikken, og sykehuset er i dialog med fagmiljøer internt og eksternt for å vurdere alle muligheter for å sikre tilstrekkelig kapasitet. Det rapporteres på effekten av arbeidet i poliklinikken i hvert ledergruppemøte.

Helse Sør-Øst RHF opplyser også at de er i prosess for å kjøpe kapasitet/utvide eksisterende avtaler hos private leverandører for flere fagområder iht. regelverket for offentlige anskaffelser.

Jeg er glad for at det nå tas betydelige grep ved Sykehuset i Vestfold HF for å få kontroll med ventelisten ved gastromedisinsk poliklinikk, slik at pasientene er trygge på at det gis forsvarlig helsehjelp. Når det gjelder bruk av private aktører for å avhjelpe situasjonen ligger dette til Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset i Vestfold HF å vurdere. På generelt grunnlag viser jeg til Ventetidsløftet som ble lansert 13. mai og styrkingen av sykehusbudsjettene i forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2024 for å redusere ventetidene. Gjennom Ventetidsløftet har regjeringen gått sammen med flere arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, i tillegg til de regionale helseforetakene, for å få ned ventetidene. Samarbeid er et sentralt element i Ventetidsløftet. Private aktører, både ideelle og kommersielle, kan bidra til å redusere ventetidene så lenge innsatsen er offentlig finansiert, prioritert og organisert.

SPØRSMÅL NR. 2071**Innlevert 19. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 27. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan vurdere statsråden at en delt utbygging av Smiene-Harestad vil ha betydning for kostnadene i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Smiene Harestad er et vegprosjekt på E39, og som ligger i forlengelsen av Rogfast som skal åpnes for vegtrafikk i 2033. Det er kommet bekymringer for at regjeringens forslag til NTP ikke vil kunne ferdigstille Smiene Harestad samtidig som Rogfast åpner. Politisk ledelse i samferdselsdepartementet har fremholdt at det viktigste er at Harestad-krysset står ferdig til Rogfast-åpningen. Ved å velge en løsning som innebærer delt utbygging som skissert fra regjeringen, vil dette få konsekvenser for miljøregnskap, arealregnskap og økte kostnader. Det vil kreve mellomagring av masse og medføre unødvendig nedbygging av matjord. Dette er gjerne den beste matjorden som finnes i landet. Det er gjort overslag som viser at det vil kreve 45000 vogntoglass med masser om prosjektene ikke bygges samlet.

Svar:

Regjeringen har prioritert E39 Smiene-Harestad i planporteføljen til Statens vegvesen i forslaget til Nasjonal transportplan 2025-2036, og vil legge til rette for en fremdrift som sikrer at Rogfast kan åpne som planlagt i 2033. Departementet vil vurdere nærmere hvordan dette kan håndteres. Som bl.a. nevnt i svar på spørsmål nr. 33, 34 og 49 fra Transport- og kommunikasjonskomiteen til Nasjonal transportplan 2025-2036 datert 3. mai 2024, må som et minimum Harestadkrysset med en overgangsstrekning som kobler krysset til eksisterende infrastruktur, være ferdig bygget slik at prosjektene kan samtestes før åpningen av Rogfast.

Statens vegvesen oppgir at ved en eventuell delt utbygging av E39 Smiene-Harestad, der Harestadkrysset bygges først, vil ekstrakostnaden sammenlignet med samlet utbygging være om lag 350 mill. kr.

Som nevnt over vil Samferdselsdepartementet, i samråd med Statens vegvesen, vurdere hensiktsmessig påkobling for Rogfast til E39 slik at Rogfast kan åpne som planlagt.

SPØRSMÅL NR. 2072**Innlevert 19. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 27. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Oslo bystyre vedtok enstemmig i 2022 å realisere Hav Eiendoms prosjekt "Fiskebrygga" ved Bjørvika. Statens vegvesen forsøker nå å stoppe prosjektet, da de mener prosjektet vil skade offentlig vei. Det ligger likevel tydelige planer på plass hvor Hav Eiendom kan bygge uten å påvirke offentlig vei negativt, og selskapet vil også ta kostnadene for slike tiltak.

Vil statsråden sørge for at lokaldemokratiet i Oslo sitt vedtatte ønske om utbygging på denne tomten respekteres og at prosjektet kan gjennomføres?

Svar:

Statens vegvesen har opplyst at detaljreguleringsplan for felt A4 i Bjørvika, som inkluderer Hav Eiendom sin eiendom «Fiskebrygga», ble vedtatt 21. september 2022. Etaten opplyser videre at det tidlig i prosessen, samt i den videre planprosessen, ble opplyst overfor forslagsstiller for reguleringsplanen (Hav Eiendom AS) at gjennomføring av tiltak over riksvei krevde særskilt tillatelse fra Statens vegvesen, og at en slik tillatelse måtte søkes i tillegg selv om det forelå vedtatt reguleringsplan etter plan- og bygningsloven.

Høsten 2023 ble forslagsstiller bedt om å sende en formell søknad til Statens vegvesen. Søknaden gjaldt bygg-

ing av lokk/forlengelse av tunnelkulvert over nedkjøringsrampe til E18 Operatunnelen. Overbygget over riksveien er regulert med bebyggelse for næringsvirksomhet.

Statens vegvesen divisjon Transport og samfunn av slo søknaden ut fra en vurdering av tiltakets skadepotensiale og ulemper for veianlegget, og hensynet til trafikksikkerhet. Det ble lagt særlig vekt på tekniske forhold knyttet til brannsikkerhet og evakuering. Hav Eiendom påklaget vedtaket.

Saken følger nå ordinær saksgang for klagebehandling etter forvaltningsloven. Etter en vurdering av kla-

gen, opprettholdt Statens vegvesen divisjon Transport og samfunn sitt vedtak. Klagen er nå oversendt til klageinstansen (Vegdirektoratet) for behandling. Utfallet i saken ikke avgjort.

Jeg vil understreke at Statens vegvesen sitt vedtak kun knytter seg til forlengelse av tunnelkulvert med overbygging. Øvrig regulert areal i reguleringsplanen er ikke berørt av vedtaket og kan gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2073

Innlevert 19. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 5. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Nye tal i RNB 2024 syner at regjeringa, stikk i strid med tidlegare prognosar og med regjeringa sin retorikk om «rekordhøge investeringar i næringslivet», ventar at investeringane i norske bedrifter på fastlandet vil gå ned med 2,6 % i 2024 og endå meir ned neste år.

Kan finansministeren gi eit oversyn over utviklinga i kvartalsvise sesongjusterte investeringar frå 1. kvartal 2022 til 1. kvartal 2024 i høve nasjonalregnskapet (SSB) for fastlandsnæringslivet - altså med petroleumssektoren og offentleg forvaltning trekt frå?

Svar:

Investeringane i fastlandsforetaka heldt fram med å auke i 2023 etter ein kraftig vekst i 2022 og har ikkje vært målt høgare sidan målingane starta i 1970. Også som del av bruttoproduktet i fastlandsøkonomien er investeringane

høge, og vi må tilbake til 2008 for å finne tilsvarande nivå. I revidert nasjonalbudsjett anslår vi at investeringane vil gå litt ned framover, men framleis halde seg høge. Nedgangen må sjåast i samanheng med auka renter, høg kostnadsvekst og at fleire stor prosjekt er i sluttfasen. Investeringene i fastlandsforetaka var i 2023 40 % høgare enn gjennomsnittet for 2014 – 2021 under den Venstre støttede Solberg-regjeringen.

Vi nyttar tal frå mellom anna SSB i arbeidet med å lage anslag for norsk økonomi, og vi hadde tal fram til 4. kvartal 2023 da anslaga blei ferdigstilte. Nedanfor følgjer ein tabell over kvartalsvise sesongjusterte investeringstal for fastlandsforetaka både i faste og løpande prisar, som ikkje inkluderer investeringar i offentleg sektor, petroleumsinvesteringar eller bustadinvesteringar. Tala i tabellen er meir oppdaterte enn det vi hadde tilgjengeleg da vi utarbeidde anslaga til revidert nasjonalbudsjett.

Tabell Bruttoinvesteringar i fastlandsnæringslivet. Sesongjusterte tal. Mrd. kronar. 1. kvartal 2022 – 1. kvartal 2024

	Løpande prisar	Faste 2021-prisar
1. kv. 2022	108,7	104,7
2. kv. 2022	112,3	105,5
3. kv. 2022	115,6	106,5
4. kv. 2022	114,5	104,1
1. kv. 2023	125,1	111,7
2. kv. 2023	128,7	113,0
3. kv. 2023	126,1	110,1
4. kv. 2023	119,4	102,8
1. kv. 2024	108,7	104,7

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, Nasjonalregnskapet, tabell 09190.

SPØRSMÅL NR. 2074**Innlevert 19. mai 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 28. mai 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Mener statsråden man bør se på regelverket slik at personer som har tatt jaktprøven bør få lov å avlive rovdyr i tilfeller som den redegjort for i begrunnelsen, og at vilt-nemnda i slike tilfeller kan komme og plukke opp dyret?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for mitt spørsmål er at jeg ble kontaktet av en bekjent, som tilfeldigvis også er kommunestyrerepresentant i Nittedal, som dessverre kom i skade for å kjøre over et rådyr. Dyret overlevde og vedkommende ringte vilt-nemnda. Han ene som var med i bilen bodde rett ved siden av og har både jaktprøve og jaktvåpen og kunne unnagjort det nødvendige dersom han hadde hatt lov til å skyte det stakkars dyret. Dette fikk han ikke lov til, og resultatet ble at rådyret måtte lide i opp til en halvtime ekstra mens de ventet på vilt-nemnda. Rådyret hadde knekt beinet tvers av, hostet opp blod og var åpenbart i sterk smerte.

Svar:

Eg forstår representanten slik at saka gjeld avliving av storvilt som rådyr, sjølv om det i spørsmålet er nemnt rovdyr.

Eg vil peike på at omsynet til dyrevelferd står sentralt når det gjeld avliving av trafikkskadd vilt. Om lag 7 000 rådyr blir skadd og drepne årleg i trafikken. Dette er høge tal, og det er viktig at skadd vilt vert handtert og avliva på ein trygg og effektiv måte. Politiet og kommunane har her ei sentral rolle.

Dyrevelferdslova inneheld reglar om mellom anna hjelpeplikt og om avliving av dyr.

Regelverket opnar for at den som treffer på eit skadd storvilt som rådyr som openbart ikkje kan leve eller bli friskt, kan avlive dette på ein dyrevelferdsmessig forsvarleg måte. Dette gjeld dersom det ikkje er mogleg å få tak i politiet innan rimeleg tid. Vedkommande har ein varslingsplikt, men ikkje ein plikt til å avlive dyret.

Viltlova har og føresegn om skadde dyr. I forskrift om utøving av jakt, fangst og felling er det gitt reglar om varsling og avliving av skadd storvilt eller kongeørn. Det følgjer av føresegna at «den som utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode kommer over skadet storvilt eller kongeørn som er påført store lidelser og ikke kan leve eller bli frisk, skal umiddelbart melde dette til kommunen. Kommunen skal sørge for avliving dersom dyret ikke kan bli friskt».

Sjølv om føresegna har noko ulike varslingsreglar, er det i praksis kommunen som følgjer opp situasjonar kor det er hjortevilt som er skadd i trafikken. Avliving av skadd vilt på eller langs veg stiller særlege krav til tryggleik. Etter mi oppfatning er gjeldande reglar, kor kommunen er gitt eit særleg ansvar for slik avliving, ein ordning som varetek dei ulike omsyna på best måte. Eg vil samstundes peike på at regelverket som nemnt over opnar for at ein person kan avlive skadd storvilt på ein dyrevelferdsmessig forsvarleg måte, i dei tilfella kor det ikkje er mogleg å få tak i politiet innan rimeleg tid.

Eg vil ikkje leggje opp til ei endring av gjeldande reglar.

SPØRSMÅL NR. 2075**Innlevert 19. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 30. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvorfor synes finansministeren det er bedre at større andel av formuesskatt til statskassen fremfor i lokalsamfunnene der verdiene skapes?

BEGRUNNELSE:

Senterparti og arbeiderpartiet-regjeringen har foreslått at større andel av formuesskatten som kreves inn skal sendes til Oslo og Finansdepartementet fremfor å bli igjen lokalt i samfunnene der verdiene er skapt. Effekten at

dette er at enda mer av midlene sentraliseres til staten og det blir svakere kobling mellom lokal verdiskaping og lokale inntekter. Eit prinsipp man trodde Senterpartiet var opptatt av.

Svar:

Regjeringen foreslår å halvere den kommunale delen av formuesskatten ved å halvere skattesatsen fra 0,7 til 0,35 prosent, i tråd med Inntektssystemutvalget sitt forslag. Samtidig blir den statlige formuesskattesatsen økt tilsvarende, slik at formuesskatteendringen samlet sett blir provenynøytral.

For kommunenes del vil den reduserte andelen av formuesskatten erstattes med økte inntekter fra skatt på alminnelig inntekt, slik at skatteinntektene for kommunesektoren samlet sett er uendret.

Et viktig hensyn med gjennomgangen av inntektssystemet er å gi kommunene bedre forutsetninger for å yte likeverdige tjenester ved å redusere inntektsforskjellene mellom kommuner. Regjeringen støtter Inntektssystemutvalgets syn om at formuesskatten har noen egenskaper som gjør den mindre egnet som lokal skatteinntekt. Formuesskatt er mer ujevnt fordelt mellom

kommunene enn skatt på alminnelig inntekt. En lavere kommunal andel av formuesskatten, og en tilsvarende økt andel skatt på alminnelig inntekt, vil isolert sett redusere inntektsforskjellene mellom kommunene.

I tillegg varierer formuesskatteinntektene mer fra år til år enn det inntektsskatten gjør, med potensielt store utslag sent i året som det er vanskelig å planlegge med. Regjeringens forslag vil derfor føre til mer stabile og forutsigbare inntekter for kommunesektoren. Et mer forutsigbart skattegrunnlag vil blant annet gjøre budsjettarbeidet for kommunene lettere.

De siste årene har også vist at formue kan bli gjenstand for uheldig skattekonkurranse mellom kommuner. Det er derfor gode argumenter for å redusere formuesskatten som kommunal skatt. Samtidig bidrar formuesskatten til den lokale forankringen av inntektene til kommunene ved at personer som betaler formuesskatt, men lite eller ingenting i inntektsskatt, også deltar i den lokale skattefinansieringen.

Regjeringen mener en halvering av formuesskattesatsen til kommunene gir en god balanse mellom lokal forankring, stabile skattegrunnlag og reduserte forskjeller mellom kommunene.

SPØRSMÅL NR. 2076

Innlevert 19. mai 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 28. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at elbiler snarlig igjen får benytte seg av kollektivfeltene på E6 og E18 inn til Oslo, slik som tilfellet var før den 6. mai?

BEGRUNNELSE:

Titusenvis av bilister som pendler fra Akershus og andre deler av Østlandet inn til Oslo har siden 6. mai opplevd enorme køer som følge av at kollektivfeltene er blitt stengt for elbiler. Det meldes om at reisetiden inn til Oslo for mange er nærmest doblet, med de store konsekvenser det har for både den enkelte pendler og det samfunnsøkonomiske (samt miljømessige) regnskapet som.

Grunnen for de lange køene ser ut til å være at et mye større antall biler enn vanlig presses inn på de vanlige kjørefeltene når elbiler ikke lenger kan benytte seg av kollektivfeltene.

Køkaoset fremstår som et "skrivebordskapt" vedtak, ettersom ingen deler av motorveiene det er snakk om har fått begrenset fremkommelighet eller andre fysiske hindringer (som følge av f.eks. veiarbeid) siden 6. mai.

Jeg er av den oppfatning at det oppståtte kaoset ikke kan fortsette, verken frem mot sommeren eller de neste tre årene. Det oppståtte kaoset har store konsekvenser både for mange enkeltindivider og samfunnet som helhet.

Svar:

Ring 1-prosjektet omfatter bygging av Hammersborgtunnelen, samt deler av Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med ombyggingen av Ring 1 er å ivareta sikkerheten i nytt regjeringskvartal. Prosjektet finansieres av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg. Ved

en normal tunnelrehabilitering ville Statens vegvesen opprettholdt halve kapasiteten i tunnelen ved å stenge ett løp av gangen under anleggsperioden. Konsekvensen av omfordeling av trafikk i en slik situasjon ville blitt omtrent halvparten av det vi nå får når vi må helstenge Ring 1.

Som følge av helstengingen av Ring 1 i byggeperioden må privatbiltrafikken inn til Oslo sentrum reduseres for å unngå økte køer, blant annet i Operatunnelen som allerede i dag ligger på kapasitetsgrensen. Flere må derfor reise kollektivt, sykle eller gå for å gi bedre plass til næringstrafikken og andre som må kjøre bil. Kø i Operatunnelen vil øke risikoen for ulykker og gi redusert framkommelighet for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen, og må derfor i størst mulig grad unngås.

I stengingsperioden for Ring 1 gjennomføres avbøtende trafikale tiltak for å begrense privatbiltrafikken inn mot Oslo sentrum for å bedre framkommelighet og kapasitet for busstrafikken. Tiltakene omfatter bl.a. tilfartsregulering til Operatunnelen, fjerning av adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus samt utvidelse av kollektivfelt.

Elbilforbudet i kollektivfeltene ble innført 6. mai og har virket i kort tid. Tiltaket har i hovedsak virket etter hensikten med bedre framkommelighet og hastighet for busstrafikken, høyere kollektivandel og mindre biltrafikk til Oslo sentrum. På bakgrunn av foreløpige og usikre registreringer har Statens vegvesen opplyst at bilkøene har økt på E18 fra vest til Oslo sentrum, mens det er mindre endringer i de andre korridorene.

Jeg har stor forståelse for den ulempen det er for de som opplever å stå lenger i kø enn de har gjort før. Statens vegvesen mener imidlertid det er et nødvendig tiltak for å redusere privatbiltrafikken til Oslo sentrum når Ring 1 skal helstenges for en periode på tre år. Statens vegvesen følger utviklingen nøye, og departementet vil motta jevnlig rapporter.

Framkommeligheten for næringstransporten vurderes prioritert ved å omgjøre kollektivfelt på utvalgte strekninger til tungtrafikkfelt der dette ikke er til hinder for busstrafikken.

SPØRSMÅL NR. 2077

Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 30. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser kan fortsatt russisk framgang og eventuell seier i Ukraina, etter statsrådets vurdering, få for verdien av Statens pensjonsfond utland?

BEGRUNNELSE:

Europa og USA har ikke økt sin økonomiske og militære støtte til Ukraina nok til å stoppe russisk framgang og tap av ukrainske liv.

Stortinget har økt støtten gjennom Nansen-programmet for Ukraina med 7 milliarder kroner i 2024. Totalrammen for fondet på 75 milliarder over 5 år er ikke endret.

Russland er omstilt til en krigsøkonomi, med sterkt økt militær produksjon og mobilisering av soldater. Ukrainas støttespillere, herunder Norge, er langt fra å mobilisere tilsvarende. Ukrainerne beskriver sin situasjon som "ekstremt vanskelig". I dette bildet kan 7 milliarder forsert norsk støtte virke beskjedent.

Det er lite vilje i vest til å snakke om fare for et ukrainsk nederlag, men det er nå ingen garantier mot et sammenbrudd i Ukrainas forsvar. Det vil få ekstreme konsekvenser for Ukraina, for situasjonen i Europa og for internasjonal økonomi.

Det norske oljefondet er sårbart for svingninger i marked og valuta. Oljefondet har eierandeler i ca. 9 000 selskaper. Hvis verdien av disse selskapene faller som følge av russisk framgang eller seier i Ukraina, kan fondets verdi falle mye, kanskje tilsvarende mange Nansenfond.

Den 4. mars tok økonomene Holmøy, Juel og Storesletten i en kronikk i Dagens næringsliv til orde for å investere noe av kapitalen i oljefondet i militær støtte til Ukraina. De skrev bl.a.:

"Krigen har bidratt til at Oljefondet er blitt større (...), særlig på grunn av svært høye gasspriser. Et beløp på for eksempel 500 milliarder kroner ville kun vært halvparten av ekstrainntektene krigen ga i 2022. Et forverret trusselbilde som ikke blir håndtert, kan på sikt også true avkastningen til fondet, og utløse behov for enda større forsvarsutgifter."

I et opprop publisert i VG 29. april tok 100 samfunnsstopper til orde for å “gi Ukraina den hjelpen de trenger, i tråd med vår store evne til å bidra”. De viste til at Norge, i motsetning til andre land, har tjent enormt på høye gasspriser som følge av krigen.

Oljefondet skal forvaltes med sikte på høyest mulig avkastning innenfor et moderat risikonivå. Krigen i Ukraina er del av fondets risikobilde. Støtte til Ukraina fra oljefondet i en størrelsesorden som står i forhold til tapsrisikoen, og som reelt reduserer risiko for russisk seier, bør vurderes.

Svar:

Verdien av SPU svinger i stor grad i takt med utviklingen i det globale aksjemarkedet. Svingninger i fondets verdi er en naturlig del av det å være investert i dette markedet, og er en av grunnene til at investorer over tid kan forvente en høyere avkastning ved å investere i aksjer fremfor i mindre risikable aktiva. Uavhengig av utviklingen i Ukraina må vi derfor være forberedt på at verdien av fondet både kan falle og stige betydelig på kort sikt. Norges Bank anslo i årsrapporten for SPU for 2023 at svingningene i fondets avkastning i ett av tre år må forventes å være mer enn 1 620 mrd. kroner.

Utviklingen i krigen i Ukraina vil trolig påvirke verdien av SPUs investeringer i Ukraina og Russland. Ved årsskiftet hadde fondet investeringer i to selskaper i Ukraina med en samlet verdi på om lag 35 mill. kroner, mens in-

vesteringene i Russland (som er frosset) var verdsatt til om lag 1,4 mrd. kroner.

Fortsatt russisk fremgang eller seier i Ukraina vil også kunne påvirke det globale finansmarkedet. På kort sikt kan en generell økning i risikopremier føre til et ikke-ubetydelig verdifall for SPUs aksjeinvesteringer. Fondet er imidlertid en langsiktig investor som ikke trenger å selge aksjer på kort sikt. I den grad risikopremiene normaliseres over tid, vil dette verdifallet kunne bli reversert. Utviklingen i kronekursen vil også påvirke fondets verdi.

På lang sikt er det trolig viktigere for SPU hvordan utviklingen i Ukraina påvirker størrelser som global handel, inflasjon og produksjonsvekst, og ikke minst hvilke geopolitiske effekter utviklingen leder til. Å gi en nærmere vurdering av dette vil kreve en større utredning.

Norges Bank har i en egen rapport om stresstesting sett på avkastningen for en portefølje med 70 pst. aksjer og 30 pst. obligasjoner over ulike tidsperioder siden 1900, målt i amerikanske dollar. I enkelte år har avkastningen for porteføljen vært betydelig negativ. Over rullerende 10-års perioder er det derimot kun de to periodene 1911–1920 og 1912–1921 som har gitt negativ avkastning. I alle andre 10-års perioder har porteføljen hatt positiv avkastning. Dette er perioder som blant annet inneholder flere store kriger og med store variasjoner i inflasjon og global handel. Den historiske avkastningen indikerer at selv om utviklingen i Ukraina skulle bidra til et verdifall for SPU på kort sikt, er det krevende å anslå størrelsen på et eventuelt bidrag til avkastningen på lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 2078

Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 24. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva blir fordelingsvirkningen for berørte personer av å gå tilbake til Solberg-regjeringens nivå på fagforeningsfradraget?

BEGRUNNELSE:

Ber om inntektsintervaller pr 100 000 kr. Det kan legges til grunn at endringen skjer i forbindelse med det ordinære budsjettet.

Svar:

Fagforeningsfradraget var i 2021 på 3 850 kroner. I regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2022 var dette nivået foreslått nominelt videreført. I 2024 er fagforeningsfradraget på 8 000 kroner.

Dersom fagforeningsfradraget hadde blitt satt ned fra 8 000 kroner til 3 850 kroner i 2024, ville det gitt en provenyøkning på om lag 845 mill. kroner påløpt i 2024. Tabellen nedenfor viser hvor mange som berøres av endringen i fradraget og gjennomsnittlig skatteøkning per person for de som berøres av fradraget. For inntekter un-

der 200 000 er det så få personer som berøres av endringen, at informasjon ikke kan oppgis av personvern hensyn.

Tabell 1. Antall personer berørt av redusert fagforeningsfradrag og endring i skatt per person.

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser, referanse	Antall personer berørt av endringen	Endring i skatt per person i kroner (avrundet til nærmeste 200 kroner)
200 000 - 249 999 kr.	900	200
250 000 - 299 999 kr.	2 900	200
300 000 - 349 999 kr.	7 100	400
350 000 - 399 999 kr.	14 700	400
400 000 - 449 999 kr.	26 400	400
450 000 - 499 999 kr.	48 600	600
500 000 - 549 999 kr.	81 300	600
550 000 - 599 999 kr.	97 300	800
600 000 - 699 999 kr.	233 700	800
700 000 - 799 999 kr.	217 400	800
800 000 - 999 999 kr.	239 000	800
1 000 000 - 1 999 999 kr.	228 700	600
2 000 000 - 2 999 999 kr.	18 400	600
3 000 000 kr. og over	6 600	600
I ALT	1 223 200	600

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 2079

Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 28. mai 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvor mye kraftproduksjon ligger til grunn for Paretos verdivurdering av Meraker Brug, og har staten planer om å utnytte potensialet for kraftproduksjon på eiendommen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av statens kjøp av Meraker Brug har det fremkommet at staten betalte omtrent en milliard kroner mer enn det de to andre budgiverne var villige til å betale.

Finansdepartementet mener Paretos verdivurdering forsvarer prisen staten betalte, og at investeringen vil gi en forventet fremtidig avkastning som begrunner hvorfor transaksjonen ble finansiert "under streken".

Hvorvidt staten oppnår en slik avkastning vil antakeligvis være betinget av at staten realiserer kraftpotensialet på eiendommen. Det har imidlertid ikke fremkommet hvor stort kraftpotensialet på eiendommen er, eller hvorvidt staten faktisk har tenkt til å utnytte dette potensialet.

Dersom staten ikke har planer om å utnytte potensialet for ny kraftproduksjon, vil avkastningen på investeringen fravike vesentlig fra verdivurderingen som lå til grunn.

Svar:

Statskog SF og Paretos vurderinger av kraftpotensialet på eigedomane til AS Meraker Brug er forretningssensitiv informasjon eg ikkje kan gå ut med offentleg. I samband med Kontroll- og konstitusjonskomiteen sin handsaming

av Statskog SFs kjøp av AS Meraker Brug har komiteen fått tilsendt dei fullstendige verddivurderingane frå Statskog SF og Pareto.

Eg er oppteken av å fylgje opp dei prinsippa for statleg eigarskap som Stortinget har slutta seg til. Det er

Statskog SF som har ansvaret for forvaltninga av sine eigedomar. Eg legg til grunn at Statskog SF har eit langsiktig perspektiv på korleis dei kan realisere verdiane på best måte. Dette må skje i samarbeid med kommunane eigedomane ligg i, dei som har rettar til bruk og andre aktørar.

SPØRSMÅL NR. 2080

Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 28. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Nå står det ferskt hvalkjøtt fra Norge på tollager i Japan og hindres adgang til det japanske markedet.

Hva vil regjeringen gjøre for å få ferskt hvalkjøtt fra Norge inn i Japan?

BEGRUNNELSE:

Selv om norsk, ferskt hvalkjøtt er godkjent av Mattilsynet, har ikke japanske myndigheter villet tillate import med henvisning til mattrygghet. Import tillates bare om det blir foretatt en rekke tidkrevende og kostnadskrevende undersøkelser av kjøttet fra hvert dyr, noe som er unødvendig gitt de høye standarder for kvalitet som kjøttet behandles etter fra norsk side. Betingelsene som stilles fra japansk side, gjør at det i praksis ikke vil kunne foretas ordinær handel.

Norge og Japan har samarbeidet nært i hvalsaken i flere tiår. I over 20 år har det pågått arbeid for å få markedsadgang til det japanske markedet. Bare en Møre-båt med ombordfrysing har tilgang til det japanske markedet. Den tradisjonelle delen av hvalfangstnæringa, med båter som leverer ferskt kjøtt, og i stor grad med tilhold i Nord-Norge, har vært utelukket fra Japan.

En japansk regelendring i 2023 gjorde det i utgangspunktet mulig å importere ferskt hvalkjøtt. Men unødvendige administrative barrierer hindrer fremdeles sømløs handel.

En forsendelse fra en norsk produsent med ferskt hvalkjøtt har nylig blitt stoppet i tollene.

Det er positivt at norske myndigheter har gjennomført et møte med japanske myndigheter og overlevert et brev i forkant av den første forsendelsen. Men det trengs videre oppfølging fra norske myndigheter.

Det er en kjerneinteresse for norske myndigheter å arbeide for sømløs norsk eksport, i denne sammenheng av hvalkjøtt. Det er åpenbart mulig å legge til rette for en-

klere handel med hvalkjøtt gjennom dialog med japanske myndigheter om regler for mattrygghet som er i begge lands og næringens interesse, og som sikrer en fungerende handel mellom landene. Det forventes at statsråden tar dette ansvaret.

Svar:

Det har siden 2008 vært noe eksport av hval fra Norge til Japan, og en foreløpig topp ble nådd i fjor, da det ble eksportert ca. 352 tonn hvalkjøtt til en verdi av ca. 32 millioner kroner. Det er med andre ord mulig med eksport av hval til Japan, men det er like fullt tidkrevende og kostbart grunnet det japanske importregimet for hval.

De ti siste årene har det vært lagt ned betydelige ressurser i dialogen mellom norske og japanske myndigheter om spørsmål relatert til slik handel, også i samarbeid med Island, som har sammenfallende interesser. Havforskningsinstituttet har en viktig rolle i dialogen. Vi har de senere årene sett en positiv utvikling, bl.a. ved at Japan aksepterte å gå bort fra kravet om at DNA-analyser av importert hval måtte tas i Japan. I 2023 gikk Japan også bort fra kravet om at fullstendig DNA-profil for hval det eksporteres produkter fra, skal foreligge før eksport, og at profil nå kan ettersendes så snart den foreligger. Dette er positive endringer som forenkler handelen.

Importprosedyrene for hval på japansk side har hittil vært så krevende at det så langt kun har vært mulig å eksportere frysede produkter. Frafall av kravet om at DNA-profiler skal foreligge før produktene frigis i markedet, kan muliggjøre eksport også av fersk hval. Hvilke krav til mattrygghet som skal gjelde, er likevel fremdeles noe vi diskuterer med japansk side. Det har nylig gått en liten prøveforsendelse med ferskt hvalkjøtt til Japan fra en norsk aktør. Prøvepartiet er sendt i samråd med departementet og japanske myndigheter er varslet om forsendelsen via ambassaden i Tokyo. Japansk side har i

denne forbindelse vist til at det er mulig med handel av ferskt hvalkjøtt dersom ulike analyseresultater fremlegges. Japan stiller strenge krav til hvilke analyser som skal gjennomføres, bl.a. av PCB, kvikksølv og kjemiske stoffer. Dette er analysekrav vi har drøftet med japanske myndigheter ved en rekke anledninger over de siste 10 årene. Enkelte av disse kravene anses som unødvendige, særlig for ferskt kjøtt. Fra norsk side vil vi arbeide videre med problemstillingene knyttet til analysekrav ved import til Japan.

Nærings- og fiskeridepartementet har bedt om et møte på ekspertnivå for å diskutere disse problemstillingene tidlig i juni.

Våre forventninger til ytterligere forenklinger i handelen er noe jeg vil ta opp med min japanske motpart når jeg besøker Japan første uken i juni. Det er et mål å bygge videre på dialogen og målsetningen om en normalisering av hvalfangst og omsetning av hvalprodukter.

SPØRSMÅL NR. 2081

Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 28. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å myke opp straffen for AAP-mottakere som leverer meldekort for sent?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av en AAP-mottaker som mener at straffen for å leverer inn meldekort for sent er for streng. I dag har man en uke på å levere meldekort. Dersom man leverer meldekortet for sent, blir ytelsen kuttet helt tilbake til dagen meldekortet ble lagt ut, ifølge AAP-mottakeren som tok kontakt med meg. Dersom man er én dag for sent ute, kuttet altså åtte dager med AAP. Det hadde vært nærliggende at ytelsen ble kuttet tilsvarende antall dager man har levert for sent, og ikke ytterligere syv dager som ekstra straff.

Svar:

Reglene for innsending av meldekort for mottakere av arbeidsavklaringspenger følger av folketrygdloven § 11-10.

Mottakerne skal sende inn meldekort på en fastsatt meldedag. Dette er mandag etter siste dato som det aktuelle meldekortet gjelder for. Det er likevel mulig å sende inn meldekortet allerede den siste lørdagen i den aktuelle meldeperioden. Meldekortet er sendt inn til riktig tid hvis Arbeids- og velferdsetaten mottar kortet senest mandagen i uken etter fastsatt meldingsdag. Dette innebærer at mottakerne har én ukes frist for innsending av meldekort.

Dersom en mottaker ikke har meldt seg innen siste frist for innsending, taper han eller hun retten til arbeidsavklaringspengene fra og med den dagen vedkommende skulle ha meldt seg, og frem til det aktuelle meldekortet er

sendt inn. Sendes meldekortet én dag etter siste frist, får mottaker altså trekk for åtte dager.

Dersom en mottaker av arbeidsavklaringspenger har hatt rimelig grunn til å unnlate å melde seg i tide, skal ytelsen etterbetales. Hva som er å anse som rimelig grunn må avgjøres av Arbeids- og velferdsetaten etter en konkret og individuell vurdering av årsaken til for sen eller unnlatt innsending av meldekort.

Arbeids- og velferdsetaten sender en servicemelding per SMS eller e-post til alle mottakere av arbeidsavklaringspenger med meldeplikt, som ennå ikke har meldt seg fredagen etter den fastsatte meldedagen. Varselet anses som en servicemelding og regnes ikke som en pliktig melding etter eForvaltningsforskriften § 8. Meldingen sendes til alle med elektronisk meldeform som er registrert i Kontakt- og reservasjonsregisteret.

Jeg finner ikke grunn til å vurdere endringer i det aktuelle regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2082**Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 28. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvor mye forventer Enova å bruke på å støtte energieffektivisering og lokal energiproduksjon i henholdsvis husholdningene og næringsliv i 2024, og hvor mye av pengene er så langt brukt opp?

Svar:

Enovas interne budsjetter deles ikke med offentligheten for å ikke gi uønskede påvirkninger på markedet.

I 2024 har Enova hittil brukt 206 mill. kroner på støtte til energieffektivisering og lokal energiproduksjon i husholdningene, med et forventet direkte energieresultat på 39 GWh/år.

Det er i samme periode brukt 394 mill. kroner i støtte til energieffektivisering og lokal energiproduksjon i næringslivet, med et forventet direkte energieresultat på 157 GWh/år.

SPØRSMÅL NR. 2083**Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 30. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvor mange tilfeller er det at folk har fått trekk i introduksjonsstønad som følge av ureglementert fravær fra introduksjonsprogrammet, og ber om en oversikt som viser år for år?

BEGRUNNELSE:

Ureglementert fravær fra introduksjonsprogrammet skal føre til trekk i introduksjonsstønad. Dette er viktig da vi

må kunne forvente at de som kommer til Norge gjør det de kan for å bli integrert og bli selvforsørgende.

Svar:

Det følger av integreringsloven at kommunene skal redusere introduksjonsstønad dersom fravær ikke er gyldig. Kommunene registrerer ugyldig fravær fra deltakelse i introduksjonsprogram i NIR (Nasjonalt introduksjonsregister). På bakgrunn av denne registreringen har IMDi utarbeidet følgende oversikt over antall deltakere med registrert fravær, de siste fem årene:

År	Antall deltagere med minst en dag ugyldig fravær	Andel
2023	8772	26 %
2022	3540	18 %
2021	3543	30 %
2020	4573	31 %
2019	8069	37 %

A-registeret, som NAV eier og forvalter, inneholder informasjon om utbetalt introduksjonsstønad. SSB opplyser til IMDi at det på bakgrunn av A-ordningsmaterialet ikke er mulig å si hvor mange som får trekk i introduksjonsstønad som følge av ureglementert fravær.

IMDi opplyser at de har ikke informasjon som tilsier at kommunene ikke følger opp med trekk i stønad ved ureglementert fravær.

SPØRSMÅL NR. 2084**Innlevert 21. mai 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 29. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Det kan synes som intensjonen fra statsråden er at loven dringen ikke skal gjelde alle maritime tjenester, kun noen.

Kan statsråden avklare hvilke arbeidstakere om bord på skip, hvilke skip den nye loven om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann vil gjelde, og det hadde vært nyttig om statsråden kunne gi en uttømmende liste over hvilke stillingstitler – eventuelt hvilke oppgaver utført av arbeidstakere – som omfattes av loven, og hvilke fartøy og tjenester levert av disse som også omfattes?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har sendt ut et høringsforslag om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann, «endringer i allmenngjøringsloven og sektorlovgivning med hensyn til skipsfart». I forslaget er det derimot noen uklarheter, særlig i delen som omhandler endringer i sektorlovgivningen. I skip som opererer i petroleumsnæringen, og de fremtidige næringene på sokkelen, kommer det ikke klart frem hvilke skip og hvilke arbeidstakere loven vil gjelde, da høringsnotatet er noe uklart slik jeg leser det.

I høringsnotatet på side 58 står det følgende:

«I maritime tjenester legges videre at det dreier seg om arbeidstakere om bord på skip som utfører aktiviteter med overveiende maritimt innslag, og for eksempel ikke industripersonell som deltar i petroleumsvirksomhet.»

I teksten er det uklart om det er arbeidstakere og/ eller skip som menes. Dette blir særlig gjeldende når man i samme setning avgrensar lovforslaget opp mot industripersonell. Det hadde derfor vært nyttig om statsråden avklarte hvilke arbeidstakere lovforslaget gjelder, gjerne gjennom en uttømmende liste. Eksempelvis om det gjelder dekkoffiserer, maskinoffiserer og matroser, men ikke forpleiningspersonell, kokker, riggere og andre administrativt ansatte om bord på fartøyet. Slik det står nå kan det tolkes som om det bare gjelder mannskap som jobber med maritime oppgaver, som for øvrig er en uklar definisjon.

Videre er det uklarheter i selve lovteksten om hvilke fartøy loven vil gjelde. I lovforslaget står det følgende:

«Kongen kan gi forskrift om at rettighetshaver skal sørge for at ansatte på skip som leverer maritime tjenester til petroleumsvirksomhet skal ha lønnsvilkår som ikke er dårligere enn det som følger av landsomfattende tariffavtaler for skipsfart.»

Her er det uklart hva som konstituerer en «leveranse» av en maritim tjeneste. Særlig om man leser høringsnotatets side 14:

«Virksomheten på sokkelen er avhengig av en rekke maritime tjenester; fra konstruksjon og vedlikehold, levering av forsyninger og utstyr, beredskap og ankerhåndtering, samt transport av petroleum som utvinnes.»

Her kan det sås tvil om hvilke av disse operasjonene som er en leveranse av en maritim tjeneste, og hvilke andre eventuelle operasjoner som vil bli omfattet.

Svar:

Regjeringen presenterte 1. mai 2024 et nytt lovforslag som skal sikre norske lønnsvilkår på skip. Dette er en viktig sak for regjeringen, og har som formål å fremme et mer rettferdig arbeidsliv, hindre sosial dumping og motvirke lavlønnskonkurranse i våre havområder. Høringsforslaget har frist 12. juni. Jeg ser frem til å motta innspill til høringsforslaget i høringsrunden.

Høringsforslaget går ut på å innføre et krav om norske lønnsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel gjennom endringer i henholdsvis allmenngjøringsloven, for skipsfart innenriks, og relevant sektorlovgivning, for maritime tjenester offshore. Intensjonen er å omfatte alle maritime tjenester som utføres i tilknytning til annen næringsvirksomhet til havs. Hensikten med formuleringen «maritime tjenester» har vært å ramme inn høringsforslaget, og tydeliggjøre at det dreier seg om tjenester som utføres fra skip, i motsetning til andre tjenester som rettighetshavere måtte benytte. Det vil kunne omfatte alle skipstyper. Det er imidlertid foreslått at skip som transporter petroleum i bulk, det vil si tankskip/ bøyelastere ikke omfattes.

Videre går høringsforslaget ut på at det vil være de «ansatte på skip» som leverer maritime tjenester som skal ha norske lønnsvilkår. Her siktes det til arbeidstakerne som er en del av skipets besetning og som utgjør en del av skipets ordinære drift, det vil si sjøfolkene. Dette omfatter både sertifikatpliktige og ikke-sertifikatpliktige stillinger innenfor dekk, maskin og forpleining. På den annen side ligger det i høringsforslaget at arbeidstakere som er om bord i kortere perioder for prosjekter, typisk industripersonell eller prosjektpersonell, og som ikke utfører arbeid som er en del av skipets ordinære drift, ikke vil være omfattet. Jeg vil gå nøye gjennom alle innspill som kommer inn under denne høringen.

Jeg gjør oppmerksom på at de foreslåtte endringene i sektorlovene er fullmaktsbestemmelser, og at det vil være behov for å fastsette nærmere regler i forskrift. Reg-

jeringen ønsker å foreslå en slik forskrift så snart loven-
dringen har trådt i kraft. I forskriften vil det blant annet
angis hvilke maritime tjenester som vil være omfattet.

SPØRSMÅL NR. 2085

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 24. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Betyr det at regjeringen er kommet til at sammenslåingen av flere rettssteder med felles ledelse var et klokt og nødvendig tiltak?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen heter det at regjeringen vil

"gjeninnføre strukturen før domstolsreformen av 2021 for å ivareta borgernes rettssikkerhet og sikre selvstendige domstoler med stedlig ledelse."

Da domstolsreformen ble innført i 2021 ble 60 tingretter slått sammen til 23, samtidig som alle rettsstedene ble opprettholdt.

Nå fremmer regjeringen forslag til Stortinget om å gjenopprette 5 tingretter.

Svar:

Sammenslåingene i 2021 gav flere utfordringer, men hadde også positive effekter som regjeringen er opptatt av å bevare. I denne regjeringsperioden har det vært gjennomført flere justeringer og tilpasninger, som har gitt økt fleksibilitet og ressursutnyttelse på tvers av rettsstedene. I rettskretser med mange rettssteder og/eller lange reiseavstander, hvor de ansatte må bruke tid på å reise mellom rettsstedene fremfor å utføre arbeidsoppgaver, får man imidlertid ikke full effekt av denne fleksibiliteten. Felles for flere av oppdelingene regjeringen foreslår er nettopp at de aktuelle rettskretsene har mange rettssteder, og oppdelingene vil bidra til å redusere reisetiden for de ansatte. I de tingrettene regjeringen nå foreslår å gjøre endringer i, har det vært sterkt engasjement fra kommunene, og det var også flere av de ansatte som selv ønsket å gjeninnføre den tidligere strukturen.

SPØRSMÅL NR. 2086

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 30. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ser statsråden at det er nødvendig å redusere bompengetakstene slik at flere kan kjøre den nye og trafikksikre motorveien mellom Kristiansand og Mandal framfor den gamle?

BEGRUNNELSE:

På ny E39 mellom Kristiansand og Mandal er det nå blitt så dyrt å kjøre at mange velger å kjøre den gamle og trafikksikre E39. Nylig steg bomsatsene på den nye motorveien med ca. 35 prosent. En bilist kan måtte betale opp mot 130 kroner for å kjøre på den 25 km lange motorveien og for tungtransport koster det nesten 400 kroner å kjøre samme strekning.

Ifølge Norges lastebileierforbund bruker transportselskapet MBT i Mandal 15 000 kr om dagen i bompenger for 20 turer mellom Kristiansand og Mandal, og en privatperson som kjører strekningen daglig risikerer hele 48 000 kroner i året i bompenger.

Framfor å velge den åpenbare løsningen med å redusere bompengetaksten vurderes det nå å innføre såkalt sideveisbom på gamle E39 for å ta inn bompenger fra de som velger å kjøre den gamle veien.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av trafikksikkerhet. Jeg deler bekymringen over at flere trafikanter nå velger gammel E39 etter at takstene på nye E39 økte i vinter.

I gjeldende finansieringsopplegg som er vedtatt av Stortinget ligger det an til at total bompengebelastning blir noe lavere enn det som opprinnelig ble lagt til grunn.

Trafikk og trafikksammensetning på strekningen avviker imidlertid fra beregningene, noe som utfordrer prosjektets totale finansiering.

Initiativ til en ny justering av finansieringsopplegget må tas lokalt. Agder fylkeskommune er garantist for bompengeselskapets gjeld i forbindelse med utbyggingen. Jeg er kjent med at fylkestinget i Agder allerede i juni skal behandle en utredning fra Nye Veier om justert bompengelopplegg med mål om å redusere takster på ny E39. Jeg ser positivt på at en slik utredning foreligger allerede nå.

Det er i dag for tidlig å ta stilling til hvilke justeringer som kan gjøres i bompengeprojektet. I første omgang vil jeg avvente utfallet av den lokalpolitiske behandlingen, i tråd med ordinær fremgangsmåte i bompengespørsmål. Jeg understreker at regjeringen vil bidra til å finne en god løsning i saken.

SPØRSMÅL NR. 2087

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 29. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Idretten i Nordland har et stort behov for nye idrettsanlegg samtidig som det skal gjennomføres et historisk tungt løft for å realisere nytt stadion for Bodø Glimt.

Hvordan vil statsråden sikre at det kan bygges nye idrettsanlegg i Nordland gjennom utforming av spillemidler og ordningen for nasjonale anlegg?

BEGRUNNELSE:

Idretten i Nordland kommer særlig dårlig ut med regjeringens idrettspolitiske prioriteringer. Idretten ønsker en økning i tilskuddssatsene til anlegg, men i forslaget fra regjeringen er tilskuddssatsene til ordinære anlegg ikke økt bortsett fra til nærmiljøanleggene. Det blir stadig dyrere å bygge idrettsanlegg, særskilt de kostnadskrevene anleggene. De økte byggekostnadene må anleggsseier ta, som i stor grad er idrettslag eller kommunene. I en anstrengt kommuneøkonomi kan det da bli vanskelig å få realisert nye idrettsanlegg, da kommunen må prioritere lovpålagte oppgaver.

Pressområdemidlene er foreslått fjernet som betyr at pressområdekommune trolig vil komme dårligere ut

enn med dagens ordning. Bodø kommune er en av kommunen som mottar disse midlene.

I fordelingen av anleggsmidler fra regjeringen nylig ble kun 117 millioner tildelt Nordland av en ramme på 2 milliarder. Dette er ikke nok til engang å ta igjen etter-slepet på vedlikehold for eksisterende anlegg.

I høringsnotatet for spillemidlene kom det heller ikke noen nasjonal anleggsstrategi.

Det er en rekke idrettsanlegg som ønskes etablert i Nordland, dette er avgjørende for et langstrakt og spredt befolket fylke i Nord-Norge hvor utfordringer med reisekostnader har blitt tydelig belyst i media det siste halve året. Samtidig står etablering av ny stadion for Bodø Glimt i en særstilling, både for den sportslige og kulturelle betydningen og på grunn av de ekstraordinært høye investeringskostnadene i en mellomstor kommune som Bodø er etter norsk målestokk, som gir begrenset med kommersielle inntektsmuligheter.

Det må også minnes om det store bidraget som Bodø Glimt har gitt ifm. UEFA solidaritetsmidler til andre eliteserierklubber på mange titalls millioner kroner og bidratt til at flere klubber kan nå kvalifiseringsspill i Europa. En ny stadion er påkrevd for at klubben skal kunne

tilrettelegge for fotballkamper på det europeiske nivået som klubben er på.

Statsråden besvare på hvordan regjeringen kan tilrettelegge for at flere idrettsanlegg generelt kan etableres i Nordland, og hvordan nytt stadion for Bodø Glimt spesifikt kan komme inn under Nasjonalanleggsordningen og/eller få ekstra midler til anlegg som er tilrettelagt for store mesterskap eller som har en stor regional betydning.

Svar:

Regjeringens ambisjon om å utarbeide en plan for idrettsanlegg er nedfelt i Hurdalsplattformen. Tilskuddsordningen over spillemidlene for anlegg til idrett og fysisk aktivitet i kommunene er statens viktigste virkemiddel på anleggsområdet. Jeg har nettopp sendt et forslag til endringer i denne tilskuddsordningen på høring.

Formålet med høringsforslaget er å få til en enda bedre anleggsordning. Jeg ønsker særlig å bidra til at de anleggene det er mest behov for blir bygget først. Jeg har derfor bl.a. foreslått å gi fylkeskommunene, i samarbeid med idretten og andre, større fleksibilitet til å tildele høyere tilskudd til anlegg som er prioritert i det enkelte fylke. Dette vil også komme anleggsbyggingen i Nordland til gode. Dessuten foreslår jeg å opprettholde ordningen med at anlegg i de tre nordligste fylkene, samt Namdalen, får et ekstra tilskudd på toppen av de ordinære tilskuddene. Dette er noe ingen andre fylker får. Det er derfor ikke riktig, som representant Thorheim skriver, at Nordland kommer særlig dårlig ut.

Spørsmålet om en nasjonal plan for anlegg må ses i sammenheng med andre satsinger regjeringen har gjort på anleggsområdet, i tillegg til de foreslåtte endringene i tilskuddsordningen.

Utbygging av anlegg har vært en prioritet for denne regjeringen. I år har vi bidratt med 1,9 mrd. kroner fra spillemidlene til bygging av anlegg i kommunene. Det er 180 mill. kroner mer enn i fjor. Med denne satsingen har vi klart å få ned det såkalte «etterslepet» betydelig. I denne regjeringensperiode har etterslepet gått ned fra 4,5 mrd. kroner i 2021 til 2,7 mrd. kroner i 2024, dvs. en reduksjon på 1,8 mrd. kroner. Kanskje enda viktigere er at den gjennomsnittlige ventetiden på å få tilskudd har gått ned fra 2,9 år i 2021 til 1,5 år i 2024. Dette betyr at anleggsbyggere, ikke minst idrettslag som bygger anlegg, kan få utbetalt spillemidlene raskere. Dette tror jeg er et viktig grep som også anleggsbyggere i Nordland vil sette pris på.

Jeg er enig med representanten at kostnadene med å bygge anlegg har økt betydelig, og at tilskuddssatsene må økes. Men skulle vi gjort dette nå, ville vi ikke fått ned etterslepet og ventetiden som vi ønsker. Vi har prioritert å få ned etterslepet og ventetiden, som på litt sikt vil kunne gi grunnlag for å øke tilskuddssatsene.

Jeg vil også understreke at regjeringen har prioritert full mva-kompensasjon til frivillige organisasjoner og ved bygging av idrettsanlegg over statsbudsjettet.

Regjeringen ser nå på mulige justeringer i tilskuddsordningen for nasjonalanlegg, inkludert hvordan staten kan bidra til anlegg for internasjonale mesterskap. Det finnes i dag allerede et nasjonalanlegg for fotball, nemlig Ullevaal Stadion. Det er ikke sannsynlig at fotballen vil få enda et anlegg med en slik status.

SPØRSMÅL NR. 2088

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 29. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke krav, betingelser og retningslinjer som stilles opp for å få status som et NATO luftoperasjonssenter, Combined Joint Air Operations Centre (CJAOC), da særlig med tanke på et felles nordisk luftoperasjonssenter lagt til Sørreisa?

Svar:

Som angitt i St prp. 87S (2023–2024) Langtidsplan for forsvarsektoren 2025 - 2036, er regjeringens ambisjon at Forsvaret skal være ledende i NATO på luftoperasjoner i nordområdene. Dette innebærer at Forsvaret skal kunne lede og koordinere allierte luftoperasjoner i våre nærområder.

NATOs kommandostruktur er under utvikling både organisatorisk og med tanke på å utnytte ny teknologi for å understøtte nye operasjonskonsepter. NATOs nye felles-

operative kommando i Norfolk, USA, er under oppbygning, og det er veldig viktig å bidra til at oppbygningen av Norfolk raskt blir fullført.

Gitt pågående endringer i NATOs kommandostruktur og Finland og Sveriges medlemskap i NATO er det foreløpig ikke etablert enhetlige krav til hva som kreves av et regionalt luftoperasjonssenter under den fellesoperative kommandoen i Norfolk.

De siste års styrking av vår nasjonale kapasitet, Finland og Sveriges inntreden i NATO og reetablering av en atlantisk region i NATO under Norfolk gir oss et særlig ansvar for å fylle det kollektive regionale behovet for et luftoperasjonssenter.

Hvilke krav, betingelser og retningslinjer som stilles opp for at Norges nasjonale luftoperasjonssenter kan få status som et NATO luftoperasjonssenter vil måtte avklares nærmere i dialog med NATO.

SPØRSMÅL NR. 2089

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 29. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil likestillingsministeren sende et tydelig signal til kommune-Norge om at det skal være tillatt for skoler i Norge å flagge på pride?

BEGRUNNELSE:

Kommunedirektøren i Ålesund har bestemt at skolene i kommunen ikke får heise regnbueflagget under årets pridefeiring. Skolene fikk beskjed om dette gjennom en epost i starten av mai.

«Skolene skal være for alle elever, og det blir arbeidet med inkludering og mangfold hver dag gjennom året. Kommunedirektøren har etter ønske fra flere bestemt at det ikke flagges ved skolene i Ålesund under pride i år», stod det i e-posten fra kommunalsjef Hildegunn Pedersen.

Til NRK sier likestillingsministeren at regjeringen ikke vil overprøve kommunens forbud fordi vi har kommunalt selvstyre i Norge, men at hun syns det er skuffende at skolene ikke skal bruke prideflagget under pridemåneden.

I Hurdalsplattformen står det at:

“Regjeringa skal føre ein offensiv likestillingspolitikk som gjer at alle blir inkluderte i samfunnet, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne og etnisitet.”

Svar:

I motsetning til staten er ikke kommuner pålagt å flagge på flaggdager, men følger gjerne de samme reglene som staten. Flaggloven med tilhørende forskrifter regulerer bruken av statsflagget, men stenger ikke for å heise regn-

bueflagget. Med andre ord: det finnes ingen regulativ som tilsier at det ikke kan flagges med regnbueflagg utenfor kommunale bygg, og kommuner bestemmer selv om de ønsker å heise ulike flagg for å markere f.eks. høytider eller merkedager. I Norge har vi kommunalt selvstyre og regjeringen kommer derfor ikke til å pålegge norske kommuner om å flagge med regnbueflagget i juni.

Når det er sagt synes jeg det er veldig trist og leit at Ålesund har gått ut med et forbud om å heise regnbueflagget utenfor kommunens skoler.

Vi vet at «homo» fortsatt brukes som et skjellsord i norske skolegårder. Skeive ungdommer har det ofte vanskeligere enn sine ikke-skeive medelever, med dårligere psykisk helse og mange sliter med ensomhet.

Regnbueflagget symboliserer mangfold, inkludering og likeverd. Nettopp ved å heise flagget under pride har skoler en mulighet til å vise at de står for disse verdiene. Og ikke minst tydeliggjør vi da at skeive elever ikke står alene, at de skal ivaretas og føle seg trygge på skolen. Det gir også et tydelig signal om at skeive lærere kan være seg selv og føle seg trygg på egen arbeidsplass.

Norske skoler skal hindre mobbing, vold, diskriminering og trakassering. De skal verdsette og respektere mangfoldet blant elevene. Anerkjenn elevenes ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer, uavhengig av bla. kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller seksuell orientering. Jeg mener at det å heise regnbueflagget i pridemåneden juni vil fungere som et viktig bidrag inn i dette arbeidet.

Jeg håper at andre kommuner rundt om i landet er enig i dette og oppfordrer dem til å heise regnbueflagget på sine skoler og andre kommunale bygg i juni.

Regjeringen kommer til å heise regnbueflagget utenfor flere av sine bygg i forbindelse med pridearrangementer i juni.

SPØRSMÅL NR. 2090

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 28. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil Regjeringen sikre at politidistrikter med ikke statlige flyplasser (for eksempel Torp Sandefjord Lufthavn og Haugesund Lufthavn Karmøy) og havner sikres tilstrekkelig bemanning ved innføring av Entry/Exit?

BEGRUNNELSE:

I supplerende tildelingsbrev nr. 3 ga Regjeringen politidistriktene i mars 2024 midler til å sikre tilstrekkelig bemanning ved innføring av Entry/Exit. Regjeringen har i oppdraget til POD spesifisert at disse midlene skal avhjelpe Avinor drevne flyplasser.

Manglende politibemanning vil medfører køer, og/eller manglende kontroll på grensa. Dette må være i orden ved alle flyplasser med utenlandstrafikk.

Svar:

Innføringen av det felles-europeiske grensekontrollsystemet Entry/Exit System (EES) vil bli et stort løft for kvaliteten i grensekontrollen, og gir økt sikkerhet i Norge. Samtidig vil kontroll av reisende ta noe lengre tid, noe som kan bidra til å øke ventetiden i grensekontrollen. Det var den Høyre-ledede regjeringen i 2019 som foreslo at EES skulle innføres uten tiltak som vil bidra til å redusere køene som kan oppstå.

Denne regjeringen iverksetter derimot koreduserende tiltak, som kommer de reisende til gode.

Politiet skal gå i dialog med lufthavner som ikke eies av Avinor for å avklare behov for, og ev. finansiering av, koreduserende tiltak i grensekontrollen ved disse stedene.

SPØRSMÅL NR. 2091

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 3. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ein ny studie frå Sykehuset i Vestfold viser at kvart tiande spedbarn kan ha vitamin B12-mangel. Om mor får lystgass under fødsel, aukar risikoen for at babyen blir fødd med for lågt nivå av vitamin B12. Pr i dag er ikkje måling av vitamin B12-nivå inkludert i nasjonale retningslinjer for nyfødd-screening. Heller ikkje mor blir rutinemessig sjekka for B12-nivå.

Vil helseministeren ta initiativ til ein ny gjennomgang av rutine for nyfødd-screening sett i lys av dei nye forskingsfunna om B12-vitamin frå Sykehuset i Vestfold?

Svar:

Hvorvidt vitamin B12 eller andre undersøkelser skal inkluderes i nyfødtscreeningen må baseres på faglige vurderinger. I forbindelse med dette spørsmålet har der-

for Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helsedirektoratet, som er departementets fagmyndighet.

Undersøkelser for tilstander som innføres i det nasjonale nyfødtscreeningprogrammet skal oppfylle visse kriterier. Dette inkluderer bl.a. at tilstanden skal være et viktig helseproblem, at det finnes en sikker test, at testmetoden skal være akseptabel for målgruppen, at innføring reduserer sykdomsspesifikk dødelighet eller sykelighet, samt at det er kostnadseffektivt.

Helsedirektoratet uttaler at funnene fra den norske studien er viktige og interessante, men at det fremdeles er behov for mer kunnskap og at det derfor er nødvendig å følge med på videre forskning før man vurderer nye tiltak.

Det handler bl.a. om å finne en pålitelig metode for å identifisere de barna som faktisk utvikler vitamin B12-mangel. Det er imidlertid viktig å ha oppmerksomhet på symptomer hos barn som kan være forbundet med vitamin B12-mangel.

Informasjon om kosthold i svangerskapet og oppmerksomhet på at noen kvinner kan ha behov for ekstra tilskudd er også nødvendig, og er i henhold til anbefalingene i Helsedirektoratets nasjonale faglige retningslinje for svangerskapsomsorgen.

Måling av vitamin B12 hos gravide gjøres i dag på medisinsk indikasjon. Med kunnskap om at lystgass kan påvirke vitamin B12-nivået hos mor og barn, må det vurderes å sjekke nivået hos gravide kvinner som har risiko for lavt nivå av vitamin B12. Også her er det foreløpig for stor usikkerhet til å kunne anbefale å måle vitamin B12 av alle gravide.

Som en del av oppfølgingen av nasjonal strategi for persontilpasset medisin 2023-2030, har departementet gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede et mer dynamisk system for vurdering og inkludering av nye sykdommer i nyfødtscreeningen. Helsedirektoratet vil levere sitt svar på oppdraget innen kort tid.

SPØRSMÅL NR. 2092

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 29. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Har flyttingen av NORDEM til Flyktninghjelpen blitt evaluert, og hva er argumentene for at ressursbanken med sitt personell – som er fullt ut finansiert av UD – ikke skal være en del av statsforvaltningen?

BEGRUNNELSE:

I 2015 ble det bestemt at Norsk ressursbank for demokrati og menneskerettigheter (NORDEM) skulle flyttes fra Universitetet i Oslo til Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad). Senere ble denne avgjørelsen omgjort av UD, og ressursbanken ble lagt inn under Flyktninghjelpen.

Da som nå spiller NORDEM og norske sekonderte en viktig rolle i å fremme demokrati og menneskerettigheter internasjonalt, og dermed også direkte og indirekte i å fremme norske interesser i utlandet. UD finansierer fortsatt lønnsutgiftene til de sekonderte, og dekker også Flyktninghjelpens drifts- og administrasjonskostnader.

I Klassekampen 1. oktober 2016 kunne vi lese at NORDEMs daværende ansatte var skuffet over flyttingen, og departementet uttalte at bakgrunnen for omgjøringen

var at regjeringen ønsket å begrense antall statsansatte. Nå som over sju år har gått stiller vi spørsmål om flyttingen, og dagens arbeidsforhold for våre sekonderte, har blitt evaluert av departementet. Har statsråden gjort seg noen vurderinger om ressursbanken bør flyttes til forvaltningen, slik det først var tiltenkt i 2015.

Svar:

NORDEM ble opprettet i 1993 som et utenrikspolitisk virkemiddel for å bidra til Norges fotavtrykk internasjonalt gjennom sekonderinger av norsk personell til internasjonale organisasjoner globalt, regionalt og på landnivå, med vekt på menneskerettigheter, demokrati og fredsbygging.

NORDEM ble institusjonelt forankret ved Norskesenter for menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo (UiO). Som en følge av at UiO sa opp avtalen, ble det foretatt en virksomhetsoverdragelse mellom UiO og Flyktninghjelpen med virkning fra 2017.

I 2019 ble det gjennomført en gjennomgang av NORDEM av Fridtjof Nansens institutt (FNI) på oppdrag fra Utenriksdepartementet. Gjennomgangen konklud-

erte med at avtalens målsetninger på tiltaksnivå er nådd. Departementets vurdering har vært at NORDEM-avtalen har ivaretatt behovet for sekonderinger til internasjonale organisasjoner uten å øke antall fast ansatte i Utenriksdepartementet.

Avtalen mellom Utenriksdepartementet og Flyktningshjelpen er en tilskuddsavtale. Den nåværende avtalen løper ut i 2025. Det er viktig for meg i denne sammenhengen å understreke at Flyktningshjelpen har håndtert arbeidet på en svært god måte. Flyktningshjelpen har lagt til rette for at NORDEM har kunnet videreføre og styrke sitt arbeid med sekonderinger av norske eksperter til in-

ternasjonale organisasjoner, ikke minst i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) og EU, blant annet gjennom bruk av NORDEMs store ressursbase og tunge kompetanse på valg og valgobservasjoner.

I forbindelse med at Utenriksdepartementet legger ut større deler av forvaltningen til underliggende etater, vurderer vi også om det er andre måter å organisere sekonderingsarbeidet på. Det er planlagt en gjennomgang av avtalen med Flyktningshjelpen i løpet av 2024. Funnene her vil legges til grunn for en helhetlig gjennomgang av Norges arbeid med rekruttering til internasjonale organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2093

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 10. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn og sørge for at vedkommende får fortsette i stillingen og som følge av det får fornyet oppholdstillatelse?

BEGRUNNELSE:

Flekkefjord kommune har ansatt en lege med midlertidig lisens, som jobber ved sykehjemmet i Flekkefjord. Vedkommende kontaktet Helsedirektoratet 17.04.24 etter at hennes lisens utløp 14.04.24, og fikk beskjed om at arbeidsgiver måtte sende en ny henvendelse som forklarer behovet for fornyelse av lisensen. Flekkefjord kommune har sendt flere forespørsler til Helsedirektoratet da situasjonen er prekær med legemangel og en lege i en fortvilet situasjon.

Flekkefjord kommune har store utfordringer med rekruttering av helsepersonell. Vedkommende jobber for tiden ved sykehjemmet og Flekkefjord kommune har akutt behov for at hennes autorisasjon blir fornyet mens hun fullfører det siste kompetansekravet og får opptak til LIS1-plass. Flekkefjord har for øyeblikket tre fastlegevikarer (to vakante stillinger og et svangerskapsvikariat) og mangler full legedekning både ved sykehjemmet og i allmennpraksis. I tillegg har de to fastleger som går mot pensjonsalder innen 2-3 år, og de ser for seg at vedkommende kan overta en av disse pasientlistene etter endt utdanning. Vedkommende har vært ansatt i over ett år, jobber både på sykehjemmet og ved Flekkefjord legesenter, og er etablert i kommunen med mann og barn. Hun har

tatt de fleste eksamenene og mangler kun en for å få norsk godkjenning. Uten gyldig autorisasjon risikerer hun og hennes familie å miste oppholdstillatelsen 6. juni, ifølge beskjed fra politiet.

Situasjonen er derfor kritisk og det er avgjørende for lokalsamfunnet å beholde vedkommende som helsearbeider. Mangelen på helsepersonell er påtrengende.

Svar:

Som statsråd kan jeg ikke gå inn i enkeltsaker, men jeg er gjort kjent med at Helsedirektoratet har besvart Flekkefjord kommunes henvendelser med informasjon om status. Helsedirektoratet behandlet i 2023 ca. 21 800 søknader om autorisasjon og lisens. Mange av disse søkerne har gode grunner for å ønske en så rask saksbehandling som mulig, og i mange tilfeller vil de også være tilknyttet en arbeidsgiver med behov for arbeidskraft.

Helsedirektoratet skriver i sin årsrapport for 2023 at de arbeider kontinuerlig med forbedring av prosesser som kan effektivisere saksbehandlingen. Samtidig vil kravene til forsvarlig saksbehandling og pasientsikkerhet være det viktigste. Det medfører dessverre saksbehandlingstid, særlig knyttet til søknader fra søkere med utdanning fra land utenfor EU/EØS.

For meg er det viktig at saksbehandlingstiden er så kort som mulig, slik at helsepersonell får benyttet sin kompetanse i kommuner og sykehus som har behov for denne. På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet har Helsedirektoratet foreslått tiltak for å forbedre pros-

essene som ligger til grunn for godkjenning av utenlandsk

utdannet helsepersonell, og departementet arbeider nå med å vurdere og følge opp forslagene.

SPØRSMÅL NR. 2094

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 30. mai 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

Hvilke beregninger legger statsråden til grunn for prisutviklingen på viktige innsatsfaktorer til mat, som f.eks. energi og gjødsel, og hvordan påvirkes prisene på innsatsfaktorene og matprisene av Russlands fullskala invasjon av Ukraina, og kan det bes om at tallgrunnlaget skal fokuseres på Afrika og Midtøsten?

BEGRUNNELSE:

I den politiske "Enighet om Ukraina og Sør" ble det lagt inn en bevilgning på 5 mrd. i bistand til land som ble særlig rammet av Krigens ringvirkninger. I enigheten står det at:

"Regjeringspartiene åpner for å foreslå økte bevilgninger til humanitær bistand, kamp mot sult og for å avdempe potensielle migrasjonsstrømmer til Europa også utover 2023 dersom krigen i Ukraina fortsetter å medføre store, ekstraordinære konsekvenser for verdens fattige."

Til dette ønsker jeg en oversikt over hvordan krigen medfører store ekstraordinære konsekvenser for verdens fattige, og om disse er endret sammenlignet med da avtalen ble undertegnet februar 2023. Jeg ønsker at fokuset skal avgrenses til Midtøsten og Afrika.

Svar:

Krigen i Ukraina førte til høye mat- og kunstgjødselpriser i 2022 og deler av 2023. Dette viser tall vi har fra Verdensbanken og FAO. Ifølge FAO bidro krigen til at det blir vanskeligere å nå bærekraftsmål 2 om null-sult innen 2030. Samtidig vet vi at vår støtte til land som var rammet av krigens ringvirkninger ga umiddelbar effekt.

Matvareprisene var rekordhøye etter den russiske fullskalainvasjonen i Ukraina i 2022. Etter det har prisene igjen gått ned. I 2023 gikk de fleste priser videre ned på de fleste matvarer, foruten ris og sukker. Nedgangen kan delvis forklares med økt bruk av subsidier og lavere import.

Prisen på ris økte i 2023 med 21 % trolig pga. eksportrestriksjoner i sammenheng med El Niño. Sukkerprisene gikk opp 27 % fra 2022 til 2023 pga. nedgang i tilbud.

I mars 2024 var det igjen en liten stigning i matvareprisene etter syv måneders nedgang, men de var 26,2 % lavere enn i mars 2022. Mer enn 80 % av verdenshandelen med korn og oljefrø skjer ved maritim transport. Det har vært lav vannstand i Panama kanalen fra juli 2023 og konflikter i Suez-kanalen har også virket inn på matvareprisene.

Den russiske fullskalainvasjonen medførte også økte priser på energi og naturgass. I slutten av februar 2022 var gjødselprisene fire ganger høyere enn det normale. Urea kostet USD 1000 pr. tonn i april 2022, fire ganger så mye som i 2020. Prisene har etter dette gått nedover til USD 350 per tonn første kvartal 2024, men fremdeles høyere enn normalt. I april 2024 var det nok naturgass gitt milde vintre i Europa. Gjødselprisene vil trolig variere lokalt framover gitt variasjon i oljepriser, og trolig øke i juni 2024.

I 2024 har verdensmarkedsprisene både på kunstgjødsel og mat vært nedadgående og er stort sett tilbake på samme nivå som før krigen, men det er store variasjoner geografisk – også innenfor det enkelte land. I Sudan og Sør-Sudan er prisene nå f.eks. sterkt voksende som følge av krigen i Sudan. Valutasvingninger og gjeldssituasjonen påvirker også i hvor stor grad landet eller den enkelte innbygger kan kjøpe mat eller kunstgjødsel. Lokal prisinformasjon er ofte vanskelig tilgjengelig. Dette gjør det vanskelig å skape fungerende markeder, samtidig som det skaper usikkerhet for både for matprodusentene og forbrukerne.

Krigen i Ukraina har ikke lenger samme direkte påvirkning på prisene på mat, kunstgjødsel og andre innsatsvarer i Afrika og Midtøsten. Likevel har krigen ringvirkninger i Afrika og Midtøsten. Russland er verdens største produsent av kunstgjødsel, men er utstengt fra vestlige markeder. Det betyr blant annet at de kan øke sin markedsandel i Afrika, og det medfører at bøndene der

får gjødsel av dårligere kvalitet enn tidligere. Samtidig er jorda så utarmet mange steder at kunstgjødsel har liten effekt.

Å bekjempe sult og styrke matsikkerhet er en av mine og regjeringens hovedprioriteringer i utviklings-

politikken. Vår kraftsamling mot sult handler om å tenke helhetlig og rette inn våre ressurser der de gir mest virkning.

SPØRSMÅL NR. 2095

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 31. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Møre og Romsdal innførte Helseplattformen 27.04.

Hva er status på bruken av og kostnadene for innleid personell i denne første fasen med Helseplattformen, og hvor mange avvik har hittil blitt oppdaget og meldt inn?

Svar:

Jeg har hentet inn informasjon fra Helse Midt-Norge RHF om status for innføringen i Helse Møre og Romsdal HF. Helse Midt-Norge RHF oppgir at ved utgangen av april 2024 er 50 mill. kroner brukt på eksterne konsulenter, av deres prosjektbudsjett på ca. 340 mill. kroner. Det er es-

timert at samlede konsulentkostnader for det regionale helseforetaket vil utgjøre 100 mill. kroner til sammen. I tillegg oppgir de at Helse Møre og Romsdal HF har ansvar for avtale om bistand fra Epic hvor det for de fire første ukene var leid inn 143 personer fra selskapet, til en kostnad på 8 mill. kroner. Utover dette har innføringen fått bistand fra helsepersonell på tvers av helseforetaksgruppen i regionen, som ikke regnes som konsulentbistand.

Antall avvik i perioden 27. april 2023 til 24. mai 2024 er 664, mot 496 avvik i samme periode i fjor. Av avvikene i år er ett meldt til Helsetilsynet. Det er videre meldt én sak til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), om en pasient som har fått dobbel CT-undersøkelse.

SPØRSMÅL NR. 2096

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 31. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvilke følger får Norges anerkjennelse av staten Palestina for tiltak regjeringen vil sette i verk for å hindre annektering av og brudd på krigens folkerett i denne statens territorium?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til den gledelige nyheten om at regjeringen vil anerkjenne staten Palestina, nesten på dagen ett år etter at Rødt stilte forslag om dette på Stortinget (Dokument 8:237 S (2022-2023)).

Fra regjeringens pressemelding framgår det at territoriet til staten regjeringen anerkjenner, baserer seg på grensene fra før 4. juni 1967, med Jerusalem som delt hovedstad, og at anerkjennelsen vil tre i kraft 28. mai.

Dette området omfatter Gazastripen og Vestbred- den. Dermed vil Israels ulovlige bosetninger på Vestbred- den befinne seg på en annen stats territorium slik Norge ser det og utgjøre annektering og/eller krenkelse av denne staten.

Det samme vil gjelde okkupasjonen, dvs. kontroll over grenser, sjøterritorium og luftrom, av Gazastripen, samt eventuelle krigsforbrytelser, forbrytelser mot men- neskeheten og folkemord begått der. De vil også da være begått av én stat mot en annen.

Det ville vært naturlig å vurdere bl.a. Oljefondets investeringer i selskaper som bidrar til å opprettholde bosetningene og i selskaper som leverer våpen til Israels krigføring i lys av dette, samt Norges øvrige samhandling med Israel, herunder frihandelsavtalene gjennom EFTA i tillegg til handel med varer og tjenester som har sitt ut- spring i folkerettsstridige bosetninger.

Spørsmålsstillere vil vite om anerkjennelsen av Palestina får konsekvenser for tiltak regjeringen vil iverk- sette for å sikre respekt for folkeretten mellom partene. Statsminister Jonas Gahr Støre uttalte den 22. mai at anerkjennelsen av staten Palestina gjør at «vi kan holde den palestinske staten ansvarlig». Spørsmålsstillere vil vite om dette også gjelder den israelske staten, dvs. om regjeringen ønsker å holde staten Israel ansvarlig for folkerettsbrudd mot staten Palestina og om den vil iverksette konkrete sanksjoner for å bidra til at bruddene opphører.

Svar:

Norges anerkjennelse av Palestina som stat, som trådte i kraft 28. mai, er en naturlig og logisk konsekvens av mangeårig norsk politikk og engasjement for tostatsløs- ningen. Norge oppgraderer med dette forholdet til de palestinske myndighetene og vil arbeide for å styrke vårt bilaterale forhold. Anerkjennelsen tydeliggjør det som har vært Norges holdning i lang tid, nemlig at den enes- te varige løsningen på konflikten i Midtøsten, er en reell tostatsløsning.

Norges anerkjennelse av Palestina som stat end- rer ikke på det faktum at Israel, ifølge folkerettens regler, okkuperer palestinske områder. Israel vil anses som ok- kupasjonsmakt så lenge de har militær kontroll over de palestinske områdene.

I henhold til folkeretten anses de israelske boset- tingene i okkuperte områder som folkerettsstridige, noe som er stadfestet i en rekke resolusjoner fra FNs sikker- hetsråd (blant annet i resolusjon 2334 (2016) og av Den internasjonale domstol i Haag (ICJ) i dennes rådgivende uttalelse om «muren» fra 2004. Regjeringen har i lang tid vært tydelig på at de israelske bosetningene er ulovlige og må opphøre.

På grunnlag av den lange varigheten av den israel- ske okkupasjonen, og øvrige tiltak gjennomført av Israel i de okkuperte palestinske områdene har Norge reist spørs-

mål overfor ICJ om den israelske okkupasjonen etter hvert må anses som en de facto annekasjon av de palestinske områdene, noe som i så fall vil være i strid med FN-pak- tens forbud om å tilegne seg land ved bruk av makt. Dette har vi lagt frem i vårt muntlige innlegg i forbindelse med ICJs utarbeidelse av en rådgivende uttalelse om de folker- ettslige konsekvensene av Israels okkupasjon.

Norges anerkjennelse av Palestina som stat endrer heller ikke på hvordan humanitærrettens regler kommer til anvendelse hva angår de pågående kamphandlingene mellom Israel og Hamas. Regjeringen har i lang tid vært klar på at kamphandlingene i Gaza må stanse. Regjerin- gen har også vært tydelig på at det finnes regler i krig og oppfordret partene til å respektere humanitærretten. Norge var blant landene som tidlig advarte Israel mot å gå for langt.

I tråd med resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd og vurderinger fra Den internasjonale domstolen i Haag, har det i lang tid vært Norges holdning at «Israel» og «is- raelisk territorium» omfatter territoriet som var underlagt israelsk kontroll før 4. juni 1967. Det er denne territorielle avgrensningen av staten Israel som er lagt til grunn for forståelsen av det geografiske anvendelsesområdet for frihandelsavtalen mellom EFTA og Israel. Det innebærer at varer produsert på okkupert område ikke nyter godt av avtalen. Regjeringen besluttet i 2022 å skjerpe skillet mel- lom produkter produsert i ulovlige israelske bosettinger og produkter produsert i Israel, ved å presisere at først- nevnte varer skal merkes. 7. mars i år kom regjeringen med en særskilt frarådning til norsk næringsliv for all handel og næringssamarbeid som støtter opp om de israelske bo- setningene. Med Åpenhetsloven er bedriftene lovpålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge risiko og håndtere negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden eller av forretningspartnere. Norges anerkjennelse av Palestina rokker ikke ved dette.

Norge har et godt rammeverk for å ivareta at Stat- ens pensjonsfond utland ikke skal være investert i selska- per hvor det er en uakseptabel risiko for medvirkning til grove brudd på etiske normer. Det er Etikkrådet som vur- derer selskaper opp mot de etiske retningslinjene.

Etikkrådet følger utviklingen nøye og vurderer om det er grunnlag for å anbefale å utelukke ytterligere sel- skaper. Når konfliktnivået øker, er Etikkrådet ekstra opp- merksom. Tilrådingene omhandler alvorlige saksforhold og må være basert på grundige vurderinger. Det kan der- for ta noe tid fra en sak tas opp til behandling til offentlig- gjøring.

Når det gjelder spørsmålet om sanksjoner mot Israel, viser jeg til tidligere svar på skriftlig spørsmål fra blant annet representanten Moxnes (1996). Regjeringen har, som representanten er kjent med, ikke fullmakt i sanksjonsloven til å treffe vedtak om å innføre sanksjon- er alene. Verken FNs sikkerhetsråd eller EU har vedtatt

sanksjoner mot Israel knyttet til krigen i Gaza. EU vedtok imidlertid den 19. april listeføringer av voldelige bosettere på Vestbredden i henhold til EUs restriktive tiltak mot alvorlige menneskerettsbrudd og overgrep. Disse listeføringene har Norge sluttet seg til.

Norge deltar aktivt i diskusjoner med andre land om hvordan vi best kan utøve påtrykk overfor Israel knyt-

tet til krigen i Gaza og de folkerettsstridige bosetningene på Vestbredden. Vi mener på generelt grunnlag at vi er best tjent med å samarbeide med andre land, siden eventuelle tiltak vil ha størst effekt dersom de oppnår bred tilslutning. Vi vil fortsette å engasjere oss i diskusjoner med andre likesinnede land om mulige tiltak. Vi vil også fortsette å kommunisere tydelige budskap overfor Israel.

SPØRSMÅL NR. 2097

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 3. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Stortinget har nettopp vedtatt en kvotemelding og dette burde ha vært ryddet opp i når en behandlet denne, men så ble ikke gjort.

Vil statsråden ta initiativ til å rydde denne forskjellsbehandlingen av veien, slik at fiskerne som har fått kvoter gjennom denne ordningen får samme driftsgrunnlag og muligheter som andre fiskere?

BEGRUNNELSE:

Dagens fiskere utgjør i dag et A og et B lag. A laget er de som sitter på kvoter som er omsettelig og B laget er de som har rekrutteringskvoter.

I Soria Moria II som dannet grunnlaget for Stoltenberg-regjeringen fra 2009 – 2013 sto dette:

Fiskerimyndighetene skal løpende vurdere behovet for å tildele nye fiskerettigheter for å sikre rekrutteringen av unge fiskere, eller for å ivareta særskilte nærings- eller distriktspolitiske hensyn.

Konsekvensene av dette punktet var at en skapte et B-lag, som i stor grad ble innlemmet i et annet B-lag, gruppen under 11 meter og manglende muligheter til sammenslåing gjennom strukturordninger.

Siden ordningens første år i 2009 er det tildelt 122 rekrutteringskvoter til unge fiskere.

SENTRALT i B-lag karakteriseringen står dette i forskriften § 5:

«Deltakeradganger tildelt i medhold av § 3 skal ikke senere kunne tildeles ny fartøyeier ved salg av fartøyet. Deltaker adgangenes hjemmelslengde for kvotetildeling skal fastsettes ut fra fartøyets faktiske lengde pr. 1. juni 2013, men ikke større enn 14,99 meter.»

Siste tildeling av deltageradgang var i 2018 med virkning fra 2019, som innebærer at disse fartøyene nå har vært i drift som gruppe I båter mellom 15 og 5 år. Presumtivt. Det innebærer videre at ingen av de utvalgte få nå vil kunne selge seg ut og ta kjapp gevinst uten å ha driftet i minst 5 år.

De som sitter på kvoter gitt gjennom denne rekrutteringsordningen har ikke den samme sikkerheten når de trenger kapital for fornying etc., rentene blir høyere og i tider som nå hvor ressurstilgangen er mindre vil disse raske oppleve økonomiske utfordringer.

Det er ingen nedside forbundet med å rette opp denne urimelige forskjellsbehandlingen. Det vil ikke bli økt press på bestandene, det vil ikke bli færre eller flere fartøy og fiskere på feltene. Det eneste som vil endre seg er at en gruppe på 122 fartøy vil ha samme tilgang til kapital som de øvrige og vil få bedre økonomi i driften sin.

I dag har en avvirket ordningen med tildeling av deltageradganger og erstattet med en kvotebonusordning, og tiden er kommet for å rydde opp i forskjellsbehandlingen.

Svar:

Representantens spørsmål gjelder de såkalte deltakeradgangene i rekrutteringsøyemed (rekrutteringskvotene) som departementet utlyste årlig i lukket gruppe i perioden 2009-2018. Denne ordningen er erstattet av dagens ordning med rekrutteringskvotebonus i åpen gruppe.

Bakgrunnen for rekrutteringskvotene var at høye priser gjorde det vanskelig for unge fartøyeiere å etablere seg i lukket gruppe, med mindre de var arvinger til et fiskebåtrederi. Ved å tildele rekrutteringskvoter i lukket gruppe til noen unge fartøyeiere, ville en gi disse mulighet til større inntekter fra fiske og dermed et bedre grunnlag

for å etablere seg på sikt. Departementet valgte derfor å sette av en liten andel av det totale kvotegrunnlaget med det formål å kunne tildele rekrutteringskvoter vederlagsfritt.

Den opprinnelige innretningen på ordningen var at en årlig skulle lyse ut 10 nye rekrutteringskvoter i lukkede fiskerier etter bestemte kriterier. Tildelte rekrutteringskvoter skulle så rettildeles årlig til samme fartøyeier så lenge vedkommende fortsatt eide et fiskefartøy og fylte de alminnelige vilkårene for å delta i det aktuelle fisket. Dette innebar at det totale antallet rekrutteringskvoter økte fra år til år så lenge ordningen varte.

Rekrutteringskvotene var populære, og antall søknader ble ikke uventet mange flere enn utlyste kvoter. Departementet vurderte derfor tildelingskriteriene nøye i forbindelse med hver årlig tildeling, og gjorde etter hvert flere endringer for å gjøre ordningen mest mulig rettferdig. Det var imidlertid hele tiden en klar forutsetning at rekrutteringskvotene ikke skulle kunne tildeles ny fartøyeier ved salg av fartøyet, slik representanten etterspør. Formålet med ordningen var nettopp å gi unge fartøyeiere mulighet til større inntekt fra fiske gjennom økt kvotegrunnlag, ikke at de skulle få inntekter ved å selge seg ut av fisket.

Jeg mener at representanten snur saken på hodet når han antyder at fartøyeiere som disponerer rekrutter-

ingskvoter utgjør et B-lag. Tvert imot har disse fått en stor fordel i forhold til alle andre unge fartøyeiere som ikke har vunnet fram i utlysningrundene. Andre unge fartøyeiere er i stedet henvist til å investere betydelige summer i kvotegrunnlaget hvis de vil etablere seg i lukkede fiskerier, f.eks. ved å kjøpe fiskefartøy for fortsatt drift i lukket gruppe. Denne muligheten har for så vidt også fartøyeierne som disponerer rekrutteringskvoter, men de er i tillegg i den gunstige posisjon at de er tildelt et kvotegrunnlag vederlagsfritt i rekrutteringsøyemed, som vil kunne gi dem økte årlige inntekter dersom de velger å fortsette i fiskeryrket.

Endringen som representanten etterspør vil for øvrig også innebære en endring i ettertid av reglene rundt utlysning av rekrutteringskvoter, i strid med hva Stoltenberg II-regjeringen og Solberg-regjeringen fastsatte i de årlige utlysningforskriftene. Dette er ikke uten videre enkelt. Representantens forslag har videre den ulempen at det totale kvotegrunnlaget som årlig avsettes til rekrutteringskvoteordningen, ikke vil bli redusert over tid, noe som vil være til ulempe for øvrige fartøyeiere som har måttet investere i kvotegrunnlaget.

Det er på denne bakgrunn ikke aktuell politikk for meg å gjennomføre en slik endring i regelverket som representanten etterspør.

SPØRSMÅL NR. 2098

Innlevert 22. mai 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 30. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I sin innstilling til komiteen Samferdsel og Mobilitet i Vestland sitt møte 21.05, ønsker no fylkesdirektør å avlyse dei ambisiøse krava til låg og nullutslepp hurtigbåt på hurtigbåtruteapakke om bårutene mellom Bergen, Nordfjord og Sogn/Flåm - grunna manglande lovnader frå departementet for å dekke delar av meirkostnadane. Det betyr utlysning av konvensjonelle ruter som vil gå i 10-15 år.

Kva vil statsråden gjera for å hindre at dette no skjer?

GRUNNGJEVING:

Frå samandrag i saka:

Tildeling av kontrakt i den pågåande konkurransen for bårutene mellom Bergen, Nordfjord og Sogn/Flåm vil

gje Vestland fylkeskommune vesentlege meirkostnader som følgje av ambisiøse og store utsleppskutt. Fylkeskommunen sin økonomiske situasjon er krevjande og det ligg føre ein vedtatt føresetnad om at det er nødvendig med tilstrekkeleg statleg støtte dersom konkurransen om denne kontrakten skal gjennomførast. Ettersom det ikkje ligg inne lovnad om støtte i forslag til revidert nasjonalbudsjett tilrår fylkesdirektøren at den pågåande konkurransen vert avlyst og at det vert lagt fram ny sak til fylkesutvalet om konkurransegrunnlag med lågare kostnad/klimaambisjon.

Svar:

Fylkeskommunane har ansvaret for drift av fylkesvegferjer og hurtigbåtar. Fylkeskommunane får dekt sine kostnader

gjennom inntektssystemet. I 2021 blei 100 mill. kroner av veksten i dei frie inntektene grunnlagt med ein satsing på ferjer og nullutsleppsåtar. Satsinga er vidareført med ei særskilt fordeling innafor rammetilskotet og utgjer 110,8 mill. kroner i 2024.

SPØRSMÅL NR. 2099

Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 4. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert om det kan differensieres mellom nødvendig akuttbehandling og andre tannhelsetjenester for utenlandske innsatte uten lovlig opphold?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svaret fra statsråden på spørsmål dok. nr. 15:2004 (2023-2024): <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=98837>

Jeg mener statsråden ikke svarer på mitt spørsmål om regjeringen har vurdert om det kan differensieres mellom nødvendig akuttbehandling og andre tannhelsetjenester for utenlandske innsatte uten lovlig opphold.

Departementet argumenterer med at det ikke er oppholdsstatusen for den enkelte innsatte som er det avgjørende for retten til tannhelsetjenester, og at disse personene vil få bedre rettigheter til tannhelsetjenester enn resten av befolkningen som har lovlig opphold. Videre skriver departementet at det ikke er grunnlag for å gjøre forskjell på innsatte på bakgrunn av oppholdsstatus.

Alle som oppholder seg i Norge har rett til øyeblikkelig hjelp fra kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Men det gjøres i dag forskjell i det videre tilbudet i helse- og omsorgstjenesten basert på oppholdsstatus. For eksempel er det slik at papirløse migranter ikke har de samme rettene til helse- og omsorgstjenester som resten av befolkningen.

Å gi utenlandske innsatte uten lovlig opphold samme rett til tannhelsetjenester, og attpåtil bedre rett, som personer med lovlig opphold, vil være gal ressursbruk.

Samferdselsdepartementet har ikkje innført krav til nullutslepp for ferjer og hurtigbåtar. Kravet vil bli vurdert saman med kompensasjon til fylkeskommunane.

Svar:

I mitt svar på forrige spørsmål til stortingsrepresentant Svardal Bøe uttalte jeg at regjeringen i lovproposisjonen foreslår at alle innsatte i fengsel får samme rett til nødvendig tannhelsehjelp, uavhengig av oppholdsstatus. Dette fordi regjeringen mener det er både hensiktsmessig og riktig. Spørsmålet her gjelder om regjeringen har vurdert å differensiere omfanget av tannhelsetjenestene til ulike grupper innsatte i fengsel.

Formålet med den foreslåtte reguleringen er å forenkle et uoversiktlig system for tildeling av tannhelsehjelp. Alle innsatte i fengsel har allerede i en årrekke mottatt tannhelsehjelp i fengsel, og vi foreslår ingen forskjellsbehandling av grupper når tilbudet nå lovfestes.

Det gjeldende rundskrivet om tannhelsetjenester til innsatte, skiller ikke mellom innsatte med og uten lovlig opphold i riket.

Innsatte uten lovlig opphold har etter forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket, tilnærmet samme rett til helsehjelp som andre innsatte. Innsatte uten lovlig opphold i riket har rett til nødvendig helsehjelp som ikke bør vente til frihetsberøvelsen er opphørt. Også forebyggende og rehabiliterende behandling omfattes, og det er kun helsehjelp som uten nevneverdige konsekvenser kan vente til frihetsberøvelsen er over som innsatte uten lovlig opphold i riket ikke har rett til.

Jeg mener det er rimelig at det anvendes samme prinsipp for tannhelsetjenester som for andre helsetjenester. Regjeringen har derfor ikke utredet muligheter for differensiering av rettigheter for ulike grupper innsatte. Som nevnt over har innsatte allerede mottatt tannhelsetjenester i en årrekke, og regjeringen ønsker en enkel og forutsigbar ordning.

Jeg vil understreke at myndighetene har et særskilt ansvar for helsehjelp til personer som er satt under frihetsberøvelse.

SPØRSMÅL NR. 2100

Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 3. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Det vises til Statsregnskapet for 2023 som ble lagt fram i vår. For arbeidsgiveravgiften framgår det på side 191 at inntektene på kapittel 5700 post 72 ble om lag 3 milliarder kroner lavere enn budsjettert i nysalderingen for 2023.

Hva er forklaringen på dette?

Svar:

Den lavere regnskapsførte arbeidsgiveravgiften på kapittel 5700 post 72 skyldes i hovedsak at innbetalingen av den ekstra arbeidsgiveravgiften på 5 pst. for lønn over 750 000 kroner, som ble vedtatt i forbindelse med statsbudsjettet 2023, ble lavere enn anslått i 2023, og tilsvarende høyere i 2024.

Forslaget om å innføre den ekstra arbeidsgiveravgiften ble anslått å gi et brutto proveny på 10 758 mill. kroner påløpt og 8 965 mill. kroner bokført i 2023. Dette anslaget lå også til grunn for forslaget på kapittel 5700 post 72 i nysaldert budsjett.

Tall fra a-ordningen viser i etterkant at påløpt proveny fra den ekstra avgiften ble om lag 10,5 mrd. kroner i 2023. Bokført proveny i 2023 ble derimot bare om lag 5,9 mrd. kroner, som er vel 3 mrd. kroner lavere enn ventet. Det lavere bokførte provenyet skyldes at en større andel enn ventet av den ekstra arbeidsgiveravgiften først ble beregnet i november og desember 2023, og bokført i januar i 2024 i forbindelse med innbetalingen av 6. termin.

Denne forskyvningen av inntektene mellom 2023 og 2024 er innarbeidet i Revidert nasjonalbudsjett 2024.

